

TÃ ÓMVÓ NGÁ

TÃ ÎGĨ-ÎGĨ DRĪ-KÁKÁ MÚSẪ KÃ

Ídígówá tã ómvó kã

1 ¹ Tã ómvórê 'ásí rí, Ôvârí 'bã vò úrú 'álá rí trá ñnyákú bē. ² Gõ'dá tã rí 'dĩ 'ê rú trá nõtí. Gólá 'bã ñnyákú trá à'dólé lârâkô âkó drĭ lâ, kôlêrê ôzô gbúgbúrú drĭ kâtí. Ìnĭrĭkúwá Ìmô Ìm̀vũ àndrê ñnyákú êtê 'bá rí trá ndrĭ. Gõ'dá gólá 'bã Líndrí Tãndí íyíkã trá Ìm̀vũ drĭ sĭ à'dólé cú mbârâkã bē. ³ Nĩngá sĭ, drílã tã 'bázó kĭ nĩ rí, “Vò ì'ĩ-ì'ĩ àà'dô.” Gõ'dá vò ì'ĩ-ì'ĩ drĭ à'dózo té ìtí. ⁴ Ítí rí, drílã vò ì'ĩ-ì'ĩ rí 'dĩ ndrêzô tãndí ró. Gõ'dá nĩngá sĭ, drílã vò ì'ĩ-ì'ĩ rí 'dĩ lãfã lâ cãzô ñnĭrĭkúwá rú sĭ. ⁵ Ítí rí, drílã ngá gólá vò ì'ĩ 'bá 'dĩ rú lâ zĭzô ñtú gõ'dá ngá gólá ànĭ 'bá 'dĩ rú lâ zĭzô ngácĭ. Gólá lô'bã ngá 'dĩ 'bá yĭ 'dó kâyĭ àlô sĭ.

⁶ Gõ'dá kâyĭ rĭ sĭ rí, gólá drĭ tã 'bázó kĭ nĩ rí, “Áàà'dô vò Ìm̀vũ ító 'à 'á Ìm̀vũ lãfálé cãzô Ìm̀vũ àzĭ rú sĭ vò 'ásĭ ngĩngĩ.” ⁷ Bê trá ìtí rí, drílã 'bũũ 'bázó gõ'dá Ìm̀vũ 'bũũ zêlé rí lãfã lâ cãlé Ìm̀vũ 'bũũ ùgú 'álá rí rú sĭ. Gõ'dá drílã à'dózo té ìtí. ⁸ Gõ'dá nĩngá sĭ, Ôvârí drĭ 'bũũ rú zĭzô vò úrú rí. Gólá 'bã ngá 'dĩ 'bá yĭ trá kâyĭ rĭ rí 'dĩ sĭ.

⁹ Gõ'dá kâyĭ nã sĭ rí, drílã tã 'bázó kĭ nĩ rí, “Ìm̀vũ 'bũũ zêlé rí êê'bê rú vò àlô 'á, tãlã vò Ìm̀vũ drĭ rú ê'bézó drĭ lâ 'ásĭ 'dĩ àãfô ró bē ìvĭ à'dólé 'á'í ró.” Drílã à'dózo té ìtí. ¹⁰ Gõ'dá Ôvârí drĭ vò 'á'í 'dĩ rú lâ zĭzô ñnyákú, gõ'dá drílã Ìm̀vũ rú ê'bé 'bá vò àlô 'á 'dĩ rú lâ zĭzô àpãpã àndrê. Ítí rí, drílã ndrêzô lâ trá tãndí ró.

¹¹ Gõ'dá kpá kâyĭ nã rí 'dĩ sĭ rí, gólá drĭ tã 'bázó kĭ nĩ rí, “Ômã gõ'dá ngá-àrú ífĭ bē, gõ'dá kpá fê lô'wã cú ífĭ bē rí 'bá yĭ àãfô ñnyákú drĭ ñyĭ lârâkô vó ró.” Drílã à'dózo té ìtí. ¹² Gõ'dá ìtí rí, ngá-àrú lârâkô ñ drĭ àfôzo ñnyákú drĭ. Gõ'dá drílã ndrêzô lâ trá 'dó tãndí ró. ¹³ Gólá lô'bã ngá 'dĩ 'bá yĭ trá 'dó kâyĭ nã rí 'dĩ sĭ.

¹⁴⁻¹⁵ Gõ'dá kâyĭ sũ sĭ rí, Ôvârí drĭ tã 'bázó kĭ nĩ rí, “Ìtú àà'dô 'bũũ 'álá vò ì'ĩlĭ ñtú-àyĭ sĭ, gõ'dá kpá párá àà'dô 'bũũ 'álá vò ìwálé ngácĭ sĭ, tãlã ùnĭ ró ndrô, mĭlĭ, gõ'dá ôzê Ìm̀vũ bē.” ¹⁶ Gõ'dá gólá drĭ vò ì'ĩ-ì'ĩ àngĭ 'dĩ 'bá yĭ lô'bázó zãlô rĭ, rĭ'á ñtú vò ì'ĩlĭ ñtú-àyĭ sĭ gõ'dá párá vò ìwálé ngácĭ sĭ. Nĩngá sĭ, drílã kpá ñ'bĭ'ñwã lô'bázó. ¹⁷ Ítí rí, Ôvârí lô'bã ngá 'dĩ 'bá yĭ trá 'bũũ 'álá vò ì'ĩlĭ ñyĭ ñnyákú drĭ, ¹⁸ tãlã vò ì'ĩ-ì'ĩ à'dô ró bē ngácĭ lãfálé cãlé ñtú-àyĭ rú sĭ. Nĩngá sĭ, gólá drĭ ndrêzô lâ trá 'dó tãndí ró. ¹⁹ Gólá lô'bã ngá 'dĩ 'bá yĭ trá 'dó kâyĭ sũ rí 'dĩ sĭ.

²⁰⁻²² Gõ'dá kâyĭ nĭjĭ sĭ rí, Ôvârí drĭ tã 'bázó kĭ nĩ rí, “Ngá lédrê-lédrê ñ àà'dô dũũ Ìm̀vũ 'á.” Ítí rí, gólá drĭ ñ'bĭ ñ dũũ lô'bázó gõ'dá ngá lédrê-lédrê ñ dũũ àzã 'bá yĭ bē ñyĭ ñ vó ró àlô-àlô. Gõ'dá drílã ndrêzô lâ trá 'dó tãndí ró. Nĩngá sĭ, drílã òrê fêzô gólĭyĭ drĭ tã àtã-àtã sĭ kĭ nĩ rí, “Nĩ lùfĭ lĭzólé, nĩ à'dô ró bē dũũ Ìm̀vũ 'á.”

Nĩngá sĭ, drílã kpá tã 'bázó kĭ nĩ rí, “Árĭwá òlôngã ñnyákú drĭ sĭ ñjãlé úrú sĭ.” Ítí rí, drílã àrĭwá lô'bázó ndrĭ ñyĭ ñ vó ró. Gõ'dá gólá drĭ òrê fêzô gólĭyĭ drĭ tã àtã-àtã sĭ kĭ nĩ rí, “Árĭwá ùlùfĭ ñnyákú drĭ.” ²³ Gólá lô'bã ngá 'dĩ 'bá yĭ trá 'dó kâyĭ nĭjĭ rí 'dĩ sĭ.

²⁴ Gõ'dá kâyĭ nĭjĭ-kázĭyá sĭ rí, gólá drĭ tã 'bázó kĭ nĩ rí, “Ngá lédrê-lédrê, kôrõnyã ñ cé ñfĭ 'bã kã òmã kã bē, àngĭ àngĭ lâ dãdãwã lâ yĭ bē àà'dô ñyĭ kpá ñnyákú drĭ ñyĭ ñ vó ró.” Gõ'dá drílã à'dózo té ìtí. ²⁵ Drílã gólĭyĭ lô'bázó ñyĭ ñ vó ró, gõ'dá drílã ndrêzô lâ trá 'dó tãndí ró.

²⁶ Gõ'dá nĩngá sĭ, Ôvârí drĭ tã 'bázó kĭ nĩ rí, “Nĩ 'dê mã 'bã òjĭlã líndrí bē ôzô àmã kâtí, gõ'dá gólĭyĭ à'dô ró bē cú mbârâkã bē lãvũlĭ kôrô ñ'bĭ, àrĭwá, kôrõnyã ñ 'bã kã òmã kã bē, àngĭ àngĭ lâ dãdãwã lâ yĭ kã bē rí drĭ sĭ ndrĭ.” ²⁷ Ítí rí, Ôvârí drĭ òjĭlã 'bázó ñyĭ lârâkô kâtí. Gólá 'bã àgô trá òkó bē. ²⁸ Gõ'dá drílã òrê fêzô gólĭyĭ drĭ tã àtã-àtã sĭ kĭ nĩ rí, “Nĩ lùfĭ, nĩ lĭzô ró bē dũũ ñnyákú drĭ àngô rũlĭ à'dózo cú mbârâkã bē ñ'bĭ, àrĭwá, ngá lédrê-lédrê rú ñ'wã 'bá bē ñnyákú drĭ sĭ rí 'bá yĭ bē rí 'bá yĭ drĭ sĭ.”

²⁹ Gõ'dá nĩngá sĭ, drílã tã àtãzô kĭ, “Nĩ ndrê drê, má àfê ngá-àrú lô'wã ífĭ bē rí trá ndrĭ ànĭ drĭ nyálé. ³⁰ Gõ'dá kôrõnyã, àrĭwá, gõ'dá ngá lédrê-lédrê àzã 'bá yĭ bē ndrĭ, má àfê ngá-àrú trá ngá-ñyĭnyã ró gólĭyĭ drĭ.” Ítí rí, drĭlĭyĭ tã 'dĩ 'êzô té ôzô Ôvârí drĭ àtãlé rí kâtí. ³¹ Gõ'dá ìtí rí, gólá drĭ ngá àmbá yĭ drĭ lô'bálé 'dĩ 'bá yĭ ndrêzô 'dó tãndí ró. Gólá lô'bã ngá 'dĩ 'bá yĭ trá 'dó kâyĭ nĭjĭ-kázĭyá rí 'dĩ sĭ.

2 ¹ Ítí rí, vò úrú 'bã'bã ñnyákú bē rí drĭ rú ndrêzô. ² Kâyĭ nĭjĭ-kázĭyá sĭ 'dĩ, Ôvârí ndê lôsĭ íyíkã rĭ'á 'èlã rí trá ndrĭ. Gõ'dá kâyĭ nĭjĭ-drĭ-lã-rĭ 'dĩ sĭ rí, drílã gôzô lôsĭ àyélé lôvózó. ³ Drílã kâyĭ nĭjĭ-drĭ-lã-rĭ 'dĩ 'bázó ngĩ kâyĭ àzĭ lãfálé sĭ, à'dólé kâyĭ lôvô-lôvô kã ró, tãlã kâyĭ 'dĩ sĭ lôsĭ ngá lô'bã-lô'bã kã ndê rú trá, gõ'dá drílã lôvózó. ⁴ Tã gólá Ôvârí drĭ vò úrú rí 'bázó ñnyákú bē rí ndê rú trá ì'dĩ 'dĩ.

Àmvú Ôvârí kã Èdénê 'álá rí

Tã àzã 'bá yĭ Ôvârí drĭ 'èlê ñtú ñnyákú 'bázó rí 'á rí rĭ'á ñyĭ nõtí. ⁵ Sĭsĭ ngá-àrú yũ'dãwã ñnyákú drĭ, òrĭ ngá drê kpá kô. Kúmú Ôvârí 'bãã ôzê drê kô 'dĭlĭ ñnyákú drĭ, gõ'dá àgô kpá yũ'dãwã àmvú 'wálé. ⁶ Gõ'dá ôzê à'dólé bē kpálé yũ'dãwã 'dĭlĭ rí, tãtrútrú drĭ ngázó ngbôô úrú ñnyákú 'ásĭ ñnyákú drĭ ñndrĭlĭ ndrĭ.

⁷ Nĩngá sĭ, Kúmú Ôvârí drĭ ñnyákú ùrũkã òmvózó ònjálé, gõ'dá drílã àgô bēzô 'álá 'ásĭ. Ítí rí, drílã lôvô-lôvô vózó 'á lâ, gõ'dá àgô bēlé ñnyákú 'ásĭ 'dĩ drĭ à'dózo òjĭlã mvá ró, gõ'dá rú lâ zĭzô Ádãmã. ⁸ Gõ'dá nĩngá sĭ, Kúmú Ôvârí drĭ àgô Ádãmã 'dĩ 'bázó àmvú drílã 'bálé Èdénê rí 'álá gólé ñtú drĭ àfôrê lésĭ, tãlã àgô yĭ drĭ bēlé 'dĩ òrĭ ró bē 'á lâ. ⁹ Gõ'dá Kúmú Ôvârí drĭ kpá tã 'bázó fê ñ tãndí gõ'dá fê lô'wã tãndí nyálé rí bē rí drĭ àfôzo àmvú 'dĩ 'á. Gõ'dá fê lô'wã àzã 'bázó àmvú 'dĩ ító 'à lâ 'á. Fê 'dĩ lô'wã lâ à'dô òjĭlã 'bã'á à'dólé lédrê-lédrê àdũkũ àkó rí bē. Gõ'dá Ôvârí drĭ kpá fê àzã 'bázó àmvú 'dĩ ító 'à lâ 'á. Fê rí 'dĩ lô'wã lâ à'dô òjĭlã 'bã'á tã ònjĭ lãfã kĭlĭ tã tãndí rí bē.

¹⁰ Gō'dá áyágá ìmvú bē rí rí'á dī'á kōrō Ēdēnē 'ásí ngá-àrú ámvú 'á 'dī ìndrílí. Gō'dá Ēdēnē 'á tólá rí, áyágá 'dī cá lāfá zālò sù. ¹¹ Áyágá sísí rí úzì rú là Písónā, gólá dī nī dīrì ìnyákú 'bādrī zīlì Hāvílā ká rí rú sī. ¹² Vó rí nā ì'dí dáábò tándí ká 'í, gō'dá kpá dō àjì bē tándí ró rí ká, gō'dá rōvō ^{a1}fí nī 'bá nīnī rí 'bá yí bē. ¹³ Áyágá rī là ró rí rú là Gīhónā, gólá dī nī dīrì ìnyákú vó rú là zīlì Kúsù rí 'ásí. ¹⁴ Áyágá nā rí rú là Tīgírísí dī íyíkā kōrō Àsúrā rí gārā gólé bē ómvorē 'álá rí lésí. Gō'dá sù là ró rí íyíkā áyágá zīlì Yūfēretē rí ì'dí.

¹⁵ Kúmú Óvārí 'bā āgò drílá bélé 'dī trá ámvú Ēdēnē 'dī 'á tólá, gólá òrì ró bē tólá, rí'á vó là ndrēlé. ¹⁶ Nīngá sī, drílá tā átázó āgò 'dī drí kī, “Ní à'dò fē lō'wā ámvú 'á 'dī nyā'á cé fīfī drī-báláyì ró. ¹⁷ Gō'dá cé fē tā ònjí lāfá kīkī ká tā tándí ká rí bē rí ì'dí, ní nyā lō'wā là kō àlōwálá. Ōzō ní ònyā trá rí, ní àsē òdrā pá trá ní drī ìtú là 'dī 'á.” ¹⁸ Nīngá sī, Kúmú Óvārí drí tā átázó kī, “À'dó kō tándí ró āgò drí rīzò élēwálá. Má à'dò rī-àzì ícá 'bá gólá bē rí 'bá'á gólá rí pālé.” ¹⁹ Nīngá sī, drílá kōrōnyā ārīwá bē bélé trá ìnyákú 'ásí rí tì là àtrōzò cé fīfī fēlé āgò 'dī drí, tálá āgò 'dī úzì ró rú là yí. Gō'dá rú à'dò 'bá bē āgò 'dī drí zīlì ngá lédrē-lédrē àlò rí drī rí, 'dī íyíkā trá rú là ì'dí. Drílá à'dózó ìtí cé fīfī. ²⁰ Nīngá sī, āgò 'dī drí ārīwá rú zīzò ngá lédrē-lédrē bē ndrī. Gō'dá àlò là yí ícá kō rī-àzì ró āgò 'dī pālé.

²¹ Nīngá sī, Kúmú Óvārí drí āgò 'dī 'bázó 'délé à'dú bē līlì rí līlì, gō'dá āgò 'dī drē à'dú 'dī kō'á rí, Kúmú Óvārí drí gārā fā là àngízó àlò, drílá vó là à'bázó lógólé vó là 'á. ²² Gō'dá drílá gārā fā drílá lófólé āgò 'dī rúbá là 'ásí 'dī édézó òkó ró fēlé āgò rí gógó 'dī drí.

²³ Nīngá sī, āgò 'dī drí tā átázó kī, “Dīyì mání, má ùsù òjílā mvá fā bē má tí rí trá, à'wá là àmā à'wá 'ásí. Bē ìtí rí, àà'dò rú là zì'á òkó.”^b

²⁴ Tálá ì'dí 'dī, rí'á tā mbì 'í āgò drí ngázó rí'á íyì átá yí àyélé íyì àndré yí bē gōzò íyì èbélé íyì òkó bē ngá àlò ró. ²⁵ Ágò òkó là bē rí kpārāfì rí ùndú ró ìyīngá ànyì àkó.

Tā àrì àkò òjílā ká

3 ¹ Óvārí 'bā ìnī trá kó tā ómvó ngá 'ásí. Nīngá sī rí, Sātánā drí ànīzò filí ìnī rí 'dī 'á. Ó'bā ìnī 'dī trá mbàràkà 'díyì àdò-àdò ká bē lāvùlì kōrō kōrōnyā òmā ká Óvārí drí 'bálé trá rí 'bá yí drī sī. Ìtí rí, ìnī 'dī drí ngázó nílí cālè òkó gólá Óvārí drí 'bálé rī-àzì ró Àdāmā drí 'dī ngálá. Gō'dá nīngá sī, drílá tā átázó òkó 'dī drí, à'dò ró bē gólíyì àdólé ágò là bē. Gólá kī, “Óvārí àtá trá kī nī rí, nī ònyā fē lō'wā ámvú 'á 'dī àlólá kó kó yā?” ² Gō'dá òkó 'dī drí tā lógòzó drílá kī, “Mā à'dò fē lō'wā ámvú 'á 'dī nyā'á. ³ Óvārí àtá tā cé kī nī rí, mā ònyā fē lō'wā ámvú ító 'á 'dī kó kó, gō'dá mā òdò kpá kó, tálá mā òzò òdrā pá àsē àmā drī.”

⁴ Gō'dá nīngá sī, ìnī 'dī drí tā átázó òkó 'dī drí kī, “Nī drāá kò. ⁵ Óvārí àtá tā 'dī ìtí 'dī rí, tálá gólá nī trá kī, òzò nī ònyā fē lō'wā 'dī trá rí, nī à'dò tā tì nī'á dūú òzò íyì kátí.”

⁶ Òkó 'dī àrì bē ulì gólá ìnī drí àtálé 'dī ìtí rí, drílá fē lō'wā 'dī ndrēzò tándí ró gō'dá kpá sūsù ró nyálé. Nīngá sī, gólá drí kpá tā ìsüzò kī nī rí, fē lō'wā rí 'dī àà'dò tā nīnī fē'á íyì drí íyì ágò bē lāvùlì kōrò rí, ìtí rí, drílá ngázó àtrólá nyálé, gōzò ùrúkà là fēlé íyì ágò drí. Gō'dá ágò là drí kpá nyázó là.

⁷ Vó là 'ásí rí, ìfìfì là yí drí wázó, gō'dá drílíyì tā nīzò kī nī rí, íyì trá rí'á ùndú ró. Ìtí rí, drílíyì fē bì àkízó ló'bálé solé íyì pì álé ró íyì ùndú à'bálé.

⁸ Gō'dá ìtú sī drí àndrīrī 'á, drílíyì Kúmú Óvārí rí pá-àyì àrízó lāmúrì 'á ámvú 'álé 'ásí. Gō'dá āgò rí 'dī òkó là bē, drílíyì íyì lāpízó fē ámvú 'á 'dī lāfálé, tálá Óvārí òzò íyì ndrēè kò. ⁹ Gō'dá nīngá sī, Kúmú Óvārí drí āgò rí 'dī 'bá yí ìjízó òkó là bē kī nī rí, “Gō'dá ànī ángò lé yā?” ¹⁰ Nīngá sī, āgò 'dī drí tā lógòzó Kúmú Óvārí drí kī nī rí, “Àmā rí'á nò. Má àrì ànī pá-àyì 'í ámvú 'álé 'ásí. Gō'dá ùrì drí gázó àmā rú, tálá àmā trá rí'á ùndú ró, ì'dí àmā drí àmā lāpízó ànyì drí sī.”

¹¹ Gō'dá nīngá sī, Kúmú Óvārí drí tā ìjízó kī nī rí, “À'dí àtá nī ànī drí kī nī rí, nī à'dò trá ùndú ró rí nī yā? Nī nyā fē lō'wā má drí tā là àtálé ànī drí kī'á nī rí, nī ònyā kò rí ì'dí yā?” ¹² Gō'dá nīngá sī, āgò 'dī drí tā lógòzó Kúmú Óvārí drí kī nī rí, “Òkó ní drí àfēlé má drí àmā rī-àzì ró nò àfē fē lō'wā 'dī nī má drí, gō'dá má drí nyázó là.”

¹³ Nīngá sī, Kúmú Óvārí drí kpá tā ìjízó òkó rí 'dī tì kī nī rí, “Tā ní drí 'élé nōtí nò à'dò tā 'í yā?” Nīngá sī, òkó 'dī drí tā lógòzó Óvārí drí kī, “Ìnī 'dī àdò má nī, gō'dá má drí nyázó là.”

Lāṅṅ Óvārí drí fēlé rí

¹⁴ Tā 'dī vósí rí, Kúmú Óvārí drí tā átázó ìnī 'dī drí kī nī rí, “Tálá ní 'è tā 'dī trá ìtí rí, ì'dí lātrí àà'dò ní drí kōrōnyā àzì lāfálé 'ásí. Ní à'dò dī'á té dīdī ànī 'à drī sī, gō'dá ní à'dò tápìlìndrì mvó'á té ì'dí búúú kàyì ní drí drázó rí sī. ¹⁵ Má à'dò ànī 'bá'á àjù-'bá-àzì ró òkó 'dī bē, gō'dá kpá ànī ózowá yí òkó 'dī ózowá là yí bē. Gō'dá ní à'dò ànīkà ózowá là yí pá ìdì cī'á ì'dí, gólá à'dò íyíkā ànī drī àdī'á ì'dí kpōnjó-kpōnjó.”

¹⁶ Nīngá sī rí, Óvārí drí tā átázó òkó 'dī drí kī, “Tálá tā ní drí 'élé trá 'dī tāsí rí, má à'dò ngá lāzè-lāzè 'bá'á àmbá ní drí mvá fīfì tū. Gō'dá ànī ágò rí lóvò à'dò 'bá'á zāà ní drī, gólá à'dò 'bá'á mbàràkà bē gārā à'dózó ní drīlì.”

¹⁷ Gō'dá nīngá sī, Kúmú Óvārí drí tā átázó Àdāmā drí kī, “Tálá ní sò ànī drī trá ànī òkó zélé, fē lō'wā má drí kī'á ní ní drí rí ní ònyā kò rí nyázó trá 'dī, ngá-ìyínyà àfōó kò ní drí ìnyákú 'ásí cú ìtí lāṅṅ àkò tálá tā ònjí ànīkà 'dī tāsí. Lāṅṅ à'dò à'dó'á ní drí nōtí. Ní à'dò lōsì 'é'á ànī mbàràkà sī búúú ànī òdrā tū, tálá ngá-ìyínyà lófōzó bē ícálé dūú ní drí nyálé. ¹⁸ Òmā nīnjì àsópá bē à'dò àfō'á ìnyákú drī. Ní à'dò ngá àwā òmā ká lōndá'á ì'dí nyálé lófó drí. ¹⁹ Ní à'dò ngá 'é'á ànī mbàràkà sī cú úrì bē vó vó vó ìnyákú drī ngá-ìyínyà lófōzó bē ní drí, té ìtú ànī 'bázó 'bú 'álá ìnyákú ànī bēzò 'álá 'ásí rí 'á. Óbē nī ìnyákú 'ásí, gō'dá ní à'dò rú jà'á kpá té àgólé ó'dí ìnyákú ró.”

^{a2}:12 Rōvò 'dī rú là ònìkísí, lāgù-lāgù ró.

^{b2}:23 Ìtò là ìbūrù tì sī kī, 'Éédé āgò gārā fā 'ásí'.

²⁰ Ádāmā zī íyī òkó rí rú Áwā, ‘tālā gólá àndrē ‘í òjílā gólíyī ndrī lédrē-lédrē ró rí ‘bá yī drí.

²¹ Nīngá sī, Kúmú Óvārí drí ínyíríkó èdézó ítá ró Ádāmā yī drí òkó là Áwā bē, gō'dá drílā sōzó là gólíyī pī.

Tã Óvārí drí Ádāmā yī drōzó Áwā bē ámvú Ēdénē ká ‘ásī volé rí

²² Nīngá sī, Kúmú Óvārí drí tã átázó kī, “Ágō ‘dī òkó là bē àcá trá òzō ngá àlò àmā ‘ásī rí kátí, nī íyī tã tãndí trá tã ònjí bē ndrī. Áâyē gólíyī kò fē lō'wá gólá lídrí-lídrí àfē ‘bá ‘dī rí nyálé, tálá òzó íyī rī ãdūkū àkó.” ²³ Nīngá sī, Kúmú Óvārí drí gólíyī drōzó volé òkó là bē ámvú Ēdénē ká ‘dī ‘ásī. Gólá kī gólíyī drí rí, “Ínyákú àní bēzó ‘alá ‘ásī ‘dī, nī ‘wá té àní drí sī.” ²⁴ Gō'dá gólé ìtú drí àfōrē lésī ámvú ‘dī ‘alá rí, Óvārí drí mālāyíkā lō'bázó rí'á ámvú ‘dī vó là ndrēlé, gō'dá gāmbā lāgú ‘bá kã'dã-kã'dã rí ‘bázó rí'á rú pílí dírí kãngbú lãtí fízó fē lō'wá gólá lídrí-lídrí àfē ‘bá ‘dī ngálá rí vó là ndrēlé. Óvārí ‘è tã rí ‘dī ìtí, tálá òjílā òzó àfí kò ámvú ‘dī ‘á.

Káyīnā yī Ábēlē bē

4 ¹ Nīngá sī, Ádāmā nī Áwā trá íyī òkó ró. Gō'dá Áwā drí rú úsúzó òtò bē. Gō'dá nīngá sī, gólá drí mvá ‘dī fízó, gō'dá drílá tã átázó kī, “Mbārākā Óvārí ká sī, má trá cú mvá bē.” Tã ‘dī ká rí tí rí, gólá drí mvá ‘dī rú là zīzó Káyīnā. ^{d2} ‘Dīí vósí rí, drílá Káyīnā rí àdrúpí Ábēlē rí fízó. Gō'dá nīngá sī, gólíyī mbálé bē rí, Ábēlē drí íyíkā à'dózó kãbīlīkī lókí ‘bá ró, gō'dá Káyīnā drí íyíkā à'dózó ámvú ‘wá ‘bá ró.

³ Gō'dá kãyī àzà sī, Káyīnā drí ngázó ngá lō'wá íyíkā ámvú ‘ásī rí àtrólé fēlé Óvārí drí. ⁴ Gō'dá Ábēlē àtró íyíkā kãbīlīkī mvá língá ‘bá língá kãbīlīkī gólákā drí fīlī sīsī cú à'wá bē dō ró rí ‘dī fēlé Óvārí drí. Gō'dá nīngá sī, tã ‘dī drí sūzó Óvārí rú ngá Ábēlē drí fēlé ‘dī tāsī. ⁵ Gō'dá drílá Káyīnā rí gázó dó ngá gólákā fēlé rí ‘bá yí bē. Tã ‘dī drí sī rí, Káyīnā drí à'dózó àwā ró, līfī drī là drí rú ìzázó trītrī. ⁶ Bē trá ìtí rí, Óvārí drí Káyīnā rí ìjízó kī, “Ní àwā ró à'dò tāsī àní līfī drī drí rú ìzázó trītrī nō yā? ⁷ Òzō tí ní ò'è tã mbīmbī rí ‘dī rí, ngá àníkā àfēlé ‘dī tã là à'dò àmā cī'á àmbá. Gō'dá òzō ní ò'è tã mbīmbī kò rí, tã ònjí rí'á àní lúndrū'á té òzō ìtúkàrīyá drí rīrē ‘à'ú lúndrūlī rí kátí. Ní trō tã tã ònjí drīgá sī. Ní àyē tã ònjí kò tã trólé ní drīgá sī.”

⁸ Nīngá sī, Káyīnā drí tã átázó Ábēlē drí kī, “Ní ngá, má nī ró bē òmā ‘alá.” Gō'dá gólíyī cã bē òmā ‘alá rí, Káyīnā drí rú jázó íyī àdrúpí Ábēlē rí fūlī.

⁹ Nīngá sī, Óvārí drí Káyīnā rí ìjízó kī, “Àní àdrúpí Ábēlē àngó lé yā?” Gō'dá nīngá sī, Káyīnā drí tã-drī lógòzó Óvārí drí kī nī rí, “Má ndrē gólá kò. Má àmā àdrúpí rí vó ndrē ‘bá ‘í yā?” ¹⁰ Gō'dá Óvārí drí kpá tã átázó gólá drí kī, “Ní ‘è tã ònjí ìtí ‘dī à'dò tāsī yā? Má ndrē trá ndrī, ní fū àní àdrúpí trá. Nòò gólá rí àrī rí'á ìnyákú drī tã pã ró ní rú. ¹¹ Ngbāàngbānò lãtrí àà'dò ní drī. Ní à'dò ìnyákú drī àní àdrúpí rí àrī mvú ‘bá trá ní drīgá sī ‘dī ‘wá'á kpī. ¹² Òzō ní ò'wá ngá trá rí, ngá àzà àfòó kò ní drí. Ní à'dò à'dó'á ‘bá àkó, gō'dá kpá vò drī kpá ‘bá ró ìnyákú drī sī.” ¹³ Nīngá sī, Káyīnā drí tã átázó Óvārí drí kī, “Óò, lãñò ‘dī lãvū trá kòrò àmā mbārākā drī sī. ¹⁴ Àndrò nò, ní drò má trá volé ìnyákú nò drī sī ní līfī sī à'dólé ‘bá àkó, gō'dá vò drī kpá ‘bá ró ìnyákú drī sī. Gō'dá gólá àmā úsú ‘bá rí à'dò àmā fū'á nī.”

¹⁵ Gō'dá nīngá sī, Óvārí drí tã átázó drílá kī, “À'dó ìtí kò, má à'dò àní lókí'á. Òjílā ‘è ‘bá àní fūlī rí, únī tãndí ró nótí. Òzō úfū nī trá rí, àà'dò kpá òjílá gólákā fū'á nī-drī-lã-rī àní vò ‘á.”

Nīngá sī, Óvārí drí ngá à'dã-à'dã ‘bázó gólá rú, tálá úsú gólá trá rí òòzó gólá rí fūú kò. ¹⁶ Nīngá sī, Káyīnā drí ngázó nílí volé Óvārí rí līfī drī ‘ásī, gō'dá drílá nīzó zãã, nī'á rí bē cõfõ nīngá cõfõ nīngá vò zīlī Vò-Drī-Kpãkpã Ēdénē ùgú lésí rí ‘á òmvorē ‘alá.

Káyīnā rí ózowá yī

¹⁷ Gō'dá tólá rí, Káyīnā drí òkó trōzó. Drílá íyī òkó ‘dī nīzó yí drí òkó ró. Gō'dá òkó là ‘dī drí rú úsúzó òtò bē. Nīngá sī, drílá Ènóká rí fízó. Gō'dá drílá jãrībã bēzó íyī mvá Ènóká ‘dī rú là àpázó drī là. ¹⁸ Gō'dá Ènóká ‘dī cú rí'á mvá bē rú là Írãdã, gō'dá Írãdã rí mvá Mēhōjãélē. Gō'dá Mēhōjãélē drí mvá Mētòsãélē à'dó ‘bá Lēmékē rí átá ró rí fízó. ¹⁹ Nīngá sī, Lēmékē drí òkó gīzó zãlò rī, àlò rí rú là Ádã, gō'dá àzà rí rú là Zílã. ²⁰ Nīngá sī, Ádã drí Yãbálã rí fízó, gólá òjílã nī ‘bá íyī rīrī bē gūgū ‘ásī ìtí lókí vò ‘ásī rí átá là yí ‘dī. ²¹ Gō'dá àdrúpí là Yübálã íyíkã òjílã rí ‘bá íyī ngá kãngá íyíkã tí rí'á vólã vòvò gō'dá kũ'dí yí tí rí cã ‘bá rí átá là yí ‘dī. ²² Nīngá sī, Zílã drí Tübálã Káyīnã rí fízó, gólá íyíkã ókã ‘bá ‘í. Tübálã Káyīnã rí ìzó rí rú Nãmã. ²³ Gō'dá nīngá sī, Lēmékē drí íyī àgãsí sīzó íyī òkó yí drí kī nī rí, “Ádã àní Zílã bē, nī àrī àmã gbórókò nò. Àní àmã òkó yí, nī àrī drē kpá lóngó àmãkã nò.

Má fū àgò àzì trá tálã ‘bã lãzé trá má rú.

Gólá àgò ànjí ‘í, má fū trá tálã gólá sī má trá.

²⁴ Òzò Káyīnã rí àvò tī-vò à'dò nī-drī-lã-rī rí,

tã pãtīí ró, àmãkã Lēmékē ká rí à'dò à'dó'á 77.”

Sétē yī Ènósã bē

²⁵ Gō'dá Ábēlē rí òdrã vósí, Ádãmã drí Áwã rí nīzó kpá ó'dí òkó ró. Nīngá sī, Áwã drí rú ‘bázó òtò bē, drílã gòzó mvá ‘dī fīlī. Vó là ‘ásī, drílã tã átázó kī, “Óvārí àfē mvá àzà kpá trá má drí, mvá àmãkã Ábēlē Káyīnã drí fūlī rí vò là ‘á.” Tálã tã ‘dī sī rí, drílã mvá ‘dī rú là zīzó Sétē. ^e

^{c3:20} Ítò là, ‘Lídrí-lídrí’.

^{d4:1} Ítò là, ‘Cú ngá bē’.

^{e4:25} Tã ífí là, ‘Vò là ‘á’.

²⁶ Níngá sī, Sétē drí kpá mvá fízó, gō'dá drílá rú lá zízó Ēnósā. Gō'dá یتú rí 'dī sī, ōjílā drí ngázó rí'á áwó ngölē Kúmú Óvārí drí rātāā 'ē'ē sī.

Ádāmā rí ózōwá yí

5 ¹⁻² یتú Óvārí drí ōjílā lō'bāzō rí sī rí, gólá lō'bā gólíyí ōzō íyí ífífí kátí. Gólá 'bā āgō ōkó bē. Gō'dá drílá ōrē fēzō gólíyí drí. Níngá sī, drílá gólíyí zízó ōjílā mvá.

³ Dīī ózōwá Ádāmā ká rí 'bá yí 'dī. ⁴ Ádāmā ōtírí mvá lá rú bē Sétē 'dī fīí rí, Ádāmā rí ndrō trá rí'á 130. Mvá lá 'dī trō gólá rí lārākō 'dī. ⁵ Dīī vósí rí, Ádāmā drí rízó ndrō āzā bē 800, cú mvá āzā 'bá yí bē. ⁶ Gō'dá gólá ōtírí drāā rí, gólá rí ndrō trá rí'á 930.

⁷ Níngá sī, Sétē ōtírí mvá lá Ēnósā 'dī fīí rí, Sétē rí ndrō trá rí'á 105. ⁸ Dīī vósí rí, drílá rízó ndrō āzā bē 807, cú mvá āzā 'bá yí bē. ⁹ Gō'dá gólá ōtírí drāā rí, gólá rí ndrō trá rí'á 912.

¹⁰ Níngá sī, Ēnósā ōtírí mvá lá Kēnánā rí fīí rí, gólá rí ndrō trá rí'á 90. ¹¹ Gō'dá gólá drí rízó ndrō āzā bē 815, cú mvá āzā 'bá yí bē. ¹² Gō'dá gólá ōtírí drāā rí, gólá rí ndrō trá rí'á 905.

¹³ Níngá sī, Kēnánā ōtírí íyíkā mvá lá Mālālélē rí fīí rí, gólá rí ndrō trá rí'á 70. ¹⁴ Gō'dá 'dīī vósí rí, Kēnánā drí rízó ndrō āzā bē 840, cú mvá āzā 'bá yí bē. ¹⁵ Gō'dá gólá ōtírí drāā rí, gólá rí ndrō trá rí'á 910.

¹⁶ Níngá sī, Mālālélē ōtírí mvá lá Yārādā rí fīí rí, gólá rí ndrō trá rí'á 65. ¹⁷ Dīī vósí rí, Mālālélē drí rízó ndrō āzā bē 830, cú mvá āzā 'bá yí bē. ¹⁸ Gō'dá gólá ōtírí drāā rí, gólá rí ndrō trá rí'á 895.

¹⁹ Níngá sī, Yārādā ōtírí mvá lá Ēnókā rí fīí rí, gólá rí ndrō trá rí'á 162. ²⁰ Dīī vósí rí, Yārādā drí rízó ndrō āzā bē 800, cú mvá āzā 'bá yí bē. ²¹ Gō'dá gólá ōtírí drāā rí, gólá rí ndrō trá rí'á 962.

²² Níngá sī, Ēnókā ōtírí mvá lá Mētūsélā rí fīí rí, gólá rí ndrō trá rí'á 65. ²³⁻²⁴ Dīī vósí rí, Ēnókā drí rízó zāā pīpīšīlī ālō sī Óvārí bē ndrō āzā 300, cú mvá āzā 'bá yí bē. ²⁵ Gō'dá āngō nō 'á rí, gólá rí trá kárā Óvārí bē pīpīšīlī ālō sī. Tā 'dī tāsí rí, Óvārí drí trōzō lá úrú 'álá kúlūtūtú ró. 'Dīī gólá rí ndrō trá rí'á 365.

²⁶ Níngá sī, Mētūsélā ōtírí mvá lá Lēmékē rí fīí rí, gólá rí ndrō trá rí'á 187. ²⁷ Dīī vósí rí, Mētūsélā drí rízó ndrō āzā bē 782, cú mvá āzā 'bá yí bē. ²⁸ Gō'dá gólá ōtírí drāā rí, gólá rí ndrō trá rí'á 969.

²⁹ Níngá sī, Lēmékē ōtírí mvá fīí rí, gólá rí ndrō trá rí'á 182. ³⁰ Gō'dá níngá sī, drílá tā átázó kī, “Lātrí gólá Óvārí drí ینیákú trízó āndrō āmā drí rízó lōsī 'ēlé mbārākā sī nōtí nō, mvá 'dī á'dō āmā pā'á nī 'álá 'ásí.” Tā 'dī sī rí, drílá íyí mvá 'dī rú lá zízó Nówā. ³¹ Gō'dá 'dīī vósí rí, Lēmékē drí rízó ndrō āzā bē 595, gólá cú mvá āzā 'bá yí bē. ³² Gō'dá gólá ōtírí drāā rí, gólá rí ndrō trá rí'á 777.

³³ Nówā fī 'dīyímvá trá zālō nā. Gō'dá gólá ōtírí mvá ādú rí fīí rí, gólá rí ndrō trá rí'á 500. Nōō gólá rí mvá nā 'dī 'bá yí rú lá íyí 'dī Sémē, Ámē, gō'dá Yépētā.

Tā 'ē'ē ōnjí ōjílā ká

6 ¹ Gō'dá ōjílā lūtí bē āmbá rú lā'búlí 'bādrí 'ásí ndrí rí, ōkó mvá sūsū āzā 'bá yí bē rí'á íyí. ² Dīyímvá Óvārí ká āzā 'bá yí drí ngázó ōkó mvá sūsū 'dī 'bá yí ndrélē. Gō'dá gólíyí drí ōkó mvá íyí drí lélē rí ndrēzō íyí drí ōkó ró. Rú gīgī gólíyíkā 'dī rí'á ōnjí ró Óvārí rí līfí drí 'á. ³ Gō'dá níngá sī, Óvārí drí tā átázó kī nī rí, “Má lēé kō ōjílā áyélē rílí zāā bāđī ādūkū ākō 'bādrí nō 'á. Nóngá sī nī'á sūsū 'álá, ōjílā á'dō rí'á cé ndrō 120 'bādrí nō 'á.” ⁴ Kāyí 'dī 'bá yí vósí rí, ōkó sūsū ró 'dī 'bá yí drí 'dīyímvá fízó āgō mvá Óvārí ká 'dī 'bá yí drí. Gólíyí mvá yí á'dō trá cú mbārākā bē āmbá 'bādrí 'á. Gólíyí 'dī ōjílā ācē 'í gbākáyā-gbākáyā, gō'dá kpá rú līkū-līkū bē rōō ndrō ākū nā 'bá yí sī rí 'bá yí 'dī.

⁵ Gō'dá níngá sī, Óvārí ndrē tā 'ē'ē ōnjí ōjílā ká 'bādrí 'á rí bē rí, drílá tā یشū-یشū ōnjí gólíyíkā یتú vósí cé rí nīzō.

⁶ Gólá rí'á tā یشū-یشū ró, tálá gólá 'bā gólíyí nī 'bādrí nō 'á. Gólá rí'á iza ró rōō. ⁷ Ítí rí, gólá drí tā átázó kī nī rí, “Má 'ē'á ōjílā má drí 'bālē nō 'bá yí kúlí volé ōdrā sī, gō'dá má á'dō kpá kōrōnyā áríwá bē ndrí úfú'á gólíyí bē, á'dí kī tī má 'bāā gólíyí gbō kō.” ⁸ Gō'dá Nówā cé 'dī rí'á ōjílā tībē Óvārí drí á'dózó drīgá lá 'ásí āyíkō ró rí 'dī.

⁹ Á'dō nā sī rí, Nówā cé 'dī āgō tándí 'í, tálá gólá 'bā tā یشū íyíkā tā rōrō bē 'dūwā Óvārí 'á. ¹⁰ Gólá rí mvá yí rí'á Sémē, Ámē, gō'dá kpá Yépētā. ¹¹ یتú nā sī rí, ōjílā trá ākí ākó ōnjí ró Óvārí rí līfí drí 'á, tā ōnjí lā'bū trá ینیákú drí 'ásí ndrí āwālākā drí sī. ¹² Gō'dá níngá sī rí, Óvārí drí vō āndrēzō ینیákú drí. Drílá ndrēzō lá 'bādrí iza rú trá, tálá rírí ōjílā ká ōnjí ró rí sī.

Tā Nówā drí kōlóngbō édézó rí

¹³ Níngá sī, Óvārí kī Nówā drí rí, “Má یشū tā trá ōjílā úfúzó volé, tálá tā ōnjí lāvū trá kōrō ینیákú drí. Má á'dō gólíyí úfú'á kō'dērē ngbā āwālākā lá yí ینیákú drí rí drí sī. ¹⁴ Ní édē kōlóngbō āndrē ní drí fē tándí 'ásí, fē lá á'dō āmbā-āmbā ró. Ní ōkí ró 'á lá. Ní gō ró 'á lá ndrūlī 'álé lésí kpá ívī lésí 'dā sī. ¹⁵ Ní 'bā ācē lá āá'dō kámá-ālō-nyá'dí-rí-drí-lā-ngā-múdrí pá lāfálé sī, lāngbāngú lá āá'dō pá lāfálé nyá'dí-trá-drí-lā-ngā-njī. Jó 'álé lésí, ní 'lī' bī fē ācē sī jó āpírí 'álá āá'dō múdrí-drí-lā-ngā-njī pá lāfálé sī. ¹⁶ Gō'dá ní ō'ē 'dī trá ndrí rí, ní édē ró jó-drí lá 'á. Ní áyē ābē drí lā há, lāfá lá āá'dō drí-mvá-līfí múdrí-drí-lā-ngā-njī-drí-lā-nā. Ní édē ró lākū lá nā, ázī drí, ázī drí, ázī drí. Cú áfí bē gārā lá 'á. ¹⁷ Má átā nō, tálá má ábī nī'á līmvú fīfí ōnjí ájólé ینیákú drí ngá lédrē-lédrē úfúlí. Ngá āmbá ینیákú drí 'dī 'bá yí á'dō ōdrā'á ndrí. ¹⁸ Má á'dō tā-drí lélē 'bā'á ní bē. Má á'dō kpá ání áfí'á. Ōzō má ō'bā tā trá ání drí rí, ní gō ró fílí kōlóngbō 'álá, nī, ání ōkó, ání mvá yí, ōkó lá yí bē. ¹⁹⁻²⁰ Ní trō ní bē kōrōnyā fī áríwá fī āmbá 'dī 'bá yí ndrí 'dó,

⁵:29 Tā ífí lá kī, 'Ámā pá 'bá lāpō 'ásí'.

ágó là ândrê là yí bē ní ngálâ kôlóngbô 'á, tâlá sũzó bē rú là ìyí. ²¹ Ní trô ngá-ìyínyâ ò òndrî á'dô ní bē ânî kôronyâ 'dî 'bá yí bē rî 'bá yí drî nyálé .” ²² Gô'dá nîngá sî, Nówâ drî ngá 'dî 'bá yí êdézó, té òzô Ôvârí drî átálé drílâ 'dî kâtí.

Lîmvú fîfî

7 ¹ Nîngá sî, Ôvârí drî tâ átázó Nówâ drî kî nî rî, “Nî êdê ânî njââ filí kôlóngbô 'álâ, nî, ânî òkó, ânî mvá yí ndrî, òkó là yí bē, tâlá má ndrê trá kî nî rî, nî cé ì'dî 'bâdrî nô 'á ndrî tâ mbîmbî 'è 'bá 'í. ² Ítí rî, ní trô kôronyâ tândí fî 'álâ sî ágó là nî-drî-lâ-rî gô'dá òkó là yí â'dô kpá nî-drî-lâ-rî. Ní gô ró kpá trôlá kôronyâ ònjí fî 'ásí ágó là òkó là bē. ³ Kpá ìtí, ní trô áriwá fî 'ásí ágó là nî-drî-lâ-rî òkó là yí kpá nî-drî-lâ-rî. Ní 'è ìtí, á'dô ró bē ní drî sũzó rú là ìyí tólâ, tâlá gólíyí ùlûfî ró bē ó'dí ìnyákú drî. ⁴ Kâyî nî-drî-lâ-rî vósí, má á'dô òzê 'bá'á 'dîlî. Ôzê rî 'dî á'dô 'dî'á kâyî nyá'dî-rî ìtú kára ngácî gîrî, tâlá ùûfû ró ngá lédrê-lédrê gólíyí má drî lô'bâlê trá 'dî 'bá yí ndrî.” ⁵ Gô'dá nîngá sî, Nówâ drî tâ 'dî 'bá yí 'èzô âkí âkó, té òzô Ôvârí drî 'bâlê drílâ rî kâtí.

⁶ Nówâ rî ndrô trá rî'á 600, lîmvú fîfî òtírî ìnyákú drî êté rî. ⁷ Gólâ, òkó là, gô'dá mvá là yí, òkó là yí bē ndrî, drílíyí ngázó filí kôlóngbô 'á, tâlá lîmvú fîfî òzô ìyí ùfú. ⁸⁻⁹ Gô'dá nîngá sî, ótrô kôronyâ fî tândí ònjí là yí bē rî trá âlô-âlô, ágó là òkó là yí bē, áriwá gô'dá kpá ngá gólíyí rú 'íwâ 'bá rî 'bá yí bē kôlóngbô 'á Nówâ yí bē, òzô tâ Ôvârí drî 'bâlê trá rî kâtí. ¹⁰ Kâyî nî-drî-lâ-rî vósí, lîmvú fîfî drî âcázó.

¹¹ Ôzô Nówâ rî ndrô drî á'dórê 'dî kâtí rî, 'dî rî'á kâyî mùdrî-drî-lâ-ngá-nî-drî-lâ-rî párá rî 'á, lîmvú ândrê ìnyákú zêlé rî drî vò lólôzó, gô'dá 'bûú lésí rî, òzê ìdîrîkú drî 'dîzô còrô, còrô, còrô. ¹² Nîngá sî, 'dî'dî là ìnyákú drî 'dî drî á'dózó kâyî nyá'dî-rî sî. 'Dî ìtú kára ngácî gîrî. ¹³ Ítú òzê rî 'dî drî ìtózó rî tú rî, Nówâ yí, òkó là bē, mvá là Sémê, Ámê, Yépêtä yí bē ndrî, òkó là yí bē fî ìyí trá kôlóngbô ândrê 'dî 'á. ¹⁴ Gô'dá fî 'bá gólíyí bē rî kôronyâ fî ndrî, 'bâ kâ òmâ kâ bē, âmbâ là dâdâwá là yí bē, gô'dá kpá áriwá fî bē âkí âkó. ¹⁵ Ngá lédrê-lédrê fî ááyé kô, ágó là òkó là yí bē âkí âkó, gólíyí fî trá kôlóngbô 'á Nówâ yí bē, ¹⁶ òzô Ôvârí drî 'bâlê trá rî tí. Vó là sî, Ôvârí drî áfî 'âbázó Nówâ yí tí.

¹⁷⁻¹⁸ Gô'dá nîngá sî, lîmvú fîfî 'è trá kâyî nyá'dî-rî. Lîmvú drî âcázó fîfî ró. Bê trá ìtí rî, kôlóngbô drî ângázó lîmvú drî. ¹⁹ Nîngá sî, lîmvú drî rîzó únî drî tórôngólô rî 'bá yí êtéle ndrî. ²⁰ Gô'dá drílâ rîzó fîlî fîlî, bûúú drílâ lãvúzó únî drî sî, pá lâfálê nî-drî-lâ-rî kôrô únî ápirî drî sî. ²¹⁻²² Gô'dá ngá lédrê-lédrê ìnyákú drî 'á rî 'bá yí drî òdrázó âkí âkó, áriwá kôronyâ gô'dá òjílâ bē drî òdrázó ìyí tîlîlî. ²³ Ítí Ôvârí ùfú ngá lédrê-lédrê fî trá ndrî ìnyákú drî sî. Gô'dá lâkí 'bá rî 'dûwâ Nówâ yí ì'dî gbô á'dó 'bá gólâ bē kôlóngbô 'á rî 'bá yí bē. ²⁴ Lîmvú 'è rî'á kâyî 150, 'dî kôlóngbô drê zââ rî'á lîmvú drî.

8 ¹⁻² Gô'dá Nówâ yí tâ kôronyâ kôlóngbô 'á rî 'bá yí bē já Ôvârí drî sî kô. Kâyî nyá'dî-rî 'dî vósí, Ôvârí drî lîmvú fîfî fî vûdrî lésí ùrú lésí rî bē á'bázó. Gô'dá òzê drî kîzó. Nîngá sî, drílâ ìlî 'bázó vîlî ìnyákú drî, lîmvú drî ngázó rî'á âşîlî. ³ Gô'dá kâyî 150 'dî sî, lîmvú drê zââ âşî'á mánísí. ⁴ Pára nî-drî-lâ-rî kâyî mùdrî-drî-lâ-ngá-nî-drî-lâ-rî 'á, kôlóngbô drî árizó lâ'ílî únî zîlî Árarátâ rî drî. ⁵ Nîngá sî, lîmvú drî rîzó âşîlî. Gô'dá kâyî âlô párá mùdrî kâ rî sî, únî drî drî áfôzó ìvî.

⁶ Kâyî nyá'dî-rî vósí, Nówâ drî ùpî fî kôlóngbô kâ nîjó. ⁷ Drílâ áriwá rú bē kórówâ rî átrózó jólê nî'á lîmvú fîfî ndrêlé. Gô'dá áriwá 'dî nî bē rî, ágó Nówâ ngálâ kôlóngbô 'álâ kô. Ngá íyíngá líjâ bē ùrú sî drî ngá ndâ bē nyálé té lîmvú drî sêzó zâlô. ⁸ 'Dî vósí, Nówâ drî á'tú'bu átrózó jólê, nî'á lîmvú fîfî ndrêlé ngátá sê trá yâ rî. ⁹ Gô'dá á'tú'bu 'dî úsú vò 'dézó drî là 'á kô. Drílâ ngázó ágólê vólê kôlóngbô 'álâ. Nówâ drî íyí drî ìjózó á'tú'bu 'dî rûlî trólâ kôlóngbô 'dî 'á. ¹⁰ Nîngá sî, Nówâ drî áyízó kâyî nî-drî-lâ-rî. Nîngá sî, drílâ kpá á'tú'bu âlô 'dî józó ó'dí. ¹¹ Gô'dá á'tú'bu 'dî drî ágózó Nówâ ngálâ lânjátúlî bē cú ìbîrîbî drílâ ákílî rî bē yí tí. Nîngá sî, Nówâ drî gózó nîlâ kî nî rî, lîmvú sê trá. ¹² 'Dî vósí, Nówâ drî áyízó kâyî nî-drî-lâ-rî, drílâ kpá á'tú'bu 'dî átrózó á'dúkú là ró, drílâ ájózó là. Gô'dá nîngá sî, á'tú'bu ácá ágólê vólê kô.

¹³ Gô'dá lîmvú òtírî sêé ìnyákú drî sî rî, Nówâ rî ndrô trá rî'á 601. Nîngá sî, kâyî âlô párá âlô rî 'á, drílâ kôlóngbô fî nîjó, drílâ vò ndrêzó ìvî 'álâ. Nîngá sî, drílâ ìnyákú drî ndrêzó 'á'í ró. ¹⁴ Pára rî kâyî 27 sî, ìnyákú drî trá 'á'í ró ndrî.

¹⁵ 'Dî vósí, Ôvârí kî Nówâ drî rî, ¹⁶ “Nî áfô kôlóngbô 'ásí, nî, ânî òkó, ânî mvá yí, òkó là yí bē. ¹⁷ Nî lófô áriwá, kôronyâ, ngá gólíyí rú 'íwâ 'bá ìnyákú drî sî rî yí, tâlá gólíyí òrî ró bē fîlî lã'búlî ó'dí ìnyákú drî sî.” ¹⁸⁻¹⁹ Ítí rî, Nówâ, òkó là bē, mvá là yí, òkó là yí bē, kôronyâ, áriwá bē ndrî drî áfôzó ìyí kôlóngbô 'ásí fîrú-fîrú.

²⁰ Gô'dá nîngá sî, Nówâ yí áfô bē kôlóngbô 'ásí rî, gólâ lè trá áwô-ítí 'èlé Ôvârí drî. Drílâ vò kôronyâ zâ kâ ngá fêfê ró Ôvârí drî rî bézó. Drílâ kôronyâ tândí ró rî 'bá yí á'dúzó cé fîfî áriwá bē òmbê lá yí ùlîlî, á'dô ró bē ngá fêfê gólâkâ zâlê zâzâ rî ró Ôvârí drî. ²¹ Ôvârí lè ngá fêfê Nówâ kâ 'dî trá. Ì'dî drílâ tâ 'bázó kî, “Má trí ìnyákú gô'dá kô ândálé ó'dí âlówálâ, á'dô kpálê tâ ìsû-ìsû òjílâ kâ pîpîşîlî 'á kó 'dîmvâ drî sî rî, trá rî'á ònjí ró. Ítí rî, má ùfú òjílâ gô'dá kô ngá lédrê-lédrê bē ndrî òzô má drî 'èlé trá nô rî kâtí. ²² Ìnyákú drî, órî dâ vò, ngá-âru nyá vò, gô'dá òzê lîmvú, mîlî bē, ìtú ngácî bē á'dô ìyí nî'á zââ áfî 'álâ.”

Tã Ôvârí drî 'bâlê Nówâ yí drî rî

9 ¹ Nîngá sî, Ôvârí drî òrê fêzó Nówâ drî mvá là yí bē. Drílâ tâ átázó drílíyí kî, “Nî lûfî gô'dá nî lízó ró bē dũú ìnyákú drî. ² Ngbâângbânô, kôronyâ fî ndrî, áriwá, 'î'bî bē, ngá ò 'bá 'á drî sî rî 'bá yí bē á'dô ìyí ânî rô'á ì'dî. Gólíyí trá ndrî ânî mbârâkâ zêlé. ³ Ngá lédrê-lédrê fî ndrî á'dô á'dó'á ânî drî ngá-ìyínyâ ró. Ôzô má drî ngá-âru áfêrê trá ânî drî rî kâtí, ngbâângbânô má fê ngá trá ndrî ânî drî nyálé. ⁴ Ngá ânî drî nyálé kô rî 'dûwâ á'wá òmbê lá lîlî lîlî kô rî ì'dî, tâlá ári drê bē 'á lá 'á. ⁵ Ôzô òjílâ ázâ ùfú ìyí ázî-ázi trá rî, má á'dô lâñô fê'á òdrâ sî drílâ. Ngátá á'dô kpálê kôronyâ 'î yâ rî, má á'dô lâñô fê'á òdrâ sî gólâ òjílâ fû 'bá rî 'dî drî. ⁶ Má 'bâ òjílâ trá ámâ lârákô kâtí. Ítí rî, gólâ òjílâ fû 'bá trá rî, ázî-ázi lá yí á'dô gólâ rî fû'á kpá té nî.”

⁷ Níngá sī, Óvārí drí kpá tā átázó kī, “Nī â'dô mvá lútí'á dūú, tálá ânî ózōwá yí òrî ró bê ìyí ìnyákú drī sī ndrī lútí'í áfī 'álá.”

⁸ Gō'dá nīngá sī, gólá drí tā átázó Nówā drí mvá lâ yí bê kī nī rī, ^{9–10} “Nī ndrē drē, má âbí tā 'bā'á ânî drí gō'dá ânî ózōwá yí ânî volé sī rī 'bá yí bê ndrī 'dó ngá lédrē-lédrē bê, ârīwá kōrōnyā bê, gō'dá ngá-fī âmbá âfō 'bá ânî bê kōlóngbō 'ásí ìvī 'álá rī yí bê. ¹¹ Má 'bāā tā kō nōtí âlólá ó'dí Ìmvú fīfī drí ngá lédrē-lédrē úfúzó ndrī.”

¹² Gō'dá gólá drí tā átázó kī, “Nōô lāmbé má drí tā lâ 'bālē âmā lāfálé 'á ânî bê gō'dá kpá ngá lédrē-lédrē â'dó 'bá ânî bê rī 'bá yí bê ndrī, ózōwá áfī 'álá rī yí bê rī drí. ¹³ Gō'dá nōô, má âbí âjúní ámaká 'bā'á mbārāsāsā 'á, gō'dá â'dô â'dó'á lāmbé má drí tā lâ 'bālē âmā lāfálé 'á ôjílā bê ângó nō 'á rī ì'dí. ¹⁴ Ôzō má âā'bā 'būū Ìfī trá mbārāsāsā sī gō'dá âjúní 'dī drí ágázó 'á lâ 'á rī, ¹⁵ kōrō tā má drí 'bālē âmā lāfálé 'á ânî bê gō'dá ngá lédrē-lédrē bê ndrī rī â'dô ágá'á má drī. 'Dī gō'dá, Ìmvú fīfī úfú ngá lédrē-lédrē ndrī kō ó'dí âlólwá. ¹⁶ Ôzō âjúní rī 'dī âāgā trá mbārāsāsā 'á rī, má â'dô ndrē'á lâ, gō'dá tā 'bā'bā ámaká âmā lāfálé 'á âdūkū âkó 'dī â'dô ágá'á má drī.” ¹⁷ Níngá sī, drílá gōzō tā 'dī ìtō lâ lôfólé Nówā drí kī nī rī, “Âjúní 'dī â'dá tā ânî drí kī nī rī, úlī ámaká nō rī'á tā pātī 'í.”

Tā Nówā yí ká mvá lâ yí bê

^{18–19} Nówā rī mvá yí áfō 'bá kōlóngbō 'ásí rī ì'dí Sémē, Yépētā, gō'dá kpá Ámē. Nówā rī mvá yí nā 'dī 'bá yí ôjílā ndrī ângó drī sī nō á'bīyá lâ yí ì'dí. Amē drí mvá fīzó, rú lâ Kānānā.

²⁰ Nówā ámvú 'wā 'bá 'í. Gólá ì'dí ôjílā sīšī âlā'bā āzā ì'dí 'bá rī ì'dí. Álā'bā 'dī lō'wā lâ, órī ôdrá 'élé 'álá sī. ²¹ Kāyī āzā sī, Nówā drí ôdrá lâ mvúzó. 'Dī vósī, ôdrá rī 'dī drí gólá rī cīzó. Níngá sī, gólá drí ngázó ítá ôngílí volé yí rú sī. Gō'dá nīngá sī, ôdrá 'dī drí fūzó lâ. Drílá ngázó âyílí vūdrí úndú ró gūgū íyíká rī 'á. ²² Níngá sī, Ámē Kānānā rī átá ró rī drí ngázó fílí gūgū Nówā ká rī 'álá. Gō'dá drílá átá lâ Nówā rī ndrēzó úndú ró. Níngá sī, drílá âfōzó ìvī 'álá tā lâ átálé âdrúpī lâ yí rī 'dī 'bá yí drí.

²³ 'Dī vósī, Sémē yí Yépētā bê ârī yí tā 'dī bê rī, drílíyí ngázó ítá âtrólé 'bélé ángbálángō 'á gōzō ìyí Ìfī jálé volé rīzó nílí úgúlí úgúlí, yí ózó kō ìyí átá rī úndú ndrē. Gō'dá drílíyí nīzó nī'á âkólá ìyí átá drī gūgū 'álá.

²⁴ 'Dī vósī, ôdrá drí wāzó Nówā Ìfī sī. Gō'dá nīngá sī, drílá tā mvá lâ âdú ró zílí Ámē 'dī drí 'élé gólá drí 'dī ârízó. ²⁵ Tā 'dī tāsī, gólá drí ngázó tā átálé kī nī rī, “Lātrí ââ'dô ânî mvá Kānānā drí. Gólá â'dô â'dó'á rāgī ró âdrúpī lâ yí drí. ²⁶ Gō'dá Óvārí ôfē òrē Sémē drí. Gō'dá Kānānā â'dô íyíká â'dó'á rāgī ró Sémē drí.” ²⁷ Níngá sī rī, gólá kī nī rī kpá, “Óvārí ô'bā Yépētā lútí'í âmbá. Gólá rī ózōwá â'dô rī'á Sémē rī ózōwá yí bê. Gō'dá Kānānā â'dô â'dó'á kpá rāgī ró Yépētā drí.”

²⁸ Ìmvú fīfī volé drī 'ásí rī, Nówā rī trá kpá ndrō āzā rī'á 350. ²⁹ Gō'dá gólá ôtrí drāā rī, gólá rī ndrō trá rī'á 950.

Nówā rī mvá yí ózōwá yí

10 ¹ Nōô Nówā rī mvá yí ì'dí: Sémē, Ámē, gō'dá kpá Yépētā. Gólíyí nā 'dī 'bá yí rī'á ìyí 'dīyímvá bê Ìmvú fīfī vósí. ² Mvā Yépētā ká fīlī rī 'bá yí rú lâ yí rī'á Gómērē, Māgógō, Mādáyī, Yávánā, Tūbālā, Mēsékē, gō'dá kpá Tírásā. ³ Gō'dá ózōwá Gómērē ká rī 'bá yí ì'dí ôjílā Ásékēnázā ká, ôjílā Rípátā ká, gō'dá ôjílā Tōgámā ká bê. ⁴ Gō'dá ózōwá Yávánā ká rī 'bá yí ì'dí ôjílā Élisā ká, ôjílā Tāsísā ká, ôjílā Kítímā ká, ôjílā Dōdánā ká. ⁵ Gō'dá ôjílā gólíyí nī 'bá Ìmvú ândrē drī sī kōlóngbō sī rī 'bá yí á'bīyá lâ yí ì'dí 'dī 'bá yí. Ózōwá Yépētā ká rī 'bá yí rī ìyí rílí 'bāsurú ngīngī vó ró 'bādrī ngīngī 'ásí. 'Dī âtá té fī ìyí ífífí ká rī ì'dí.

⁶ Níngá sī, 'dīyímvá Ámē ká rī 'bá yí rú lâ yí ìyíká ì'dí Kúsū, Māšīrī, Pútā, gō'dá Kānānā. ⁷ Gō'dá ózōwá Kúsū ká rī 'bá yí ì'dí ìyíká ôjílā Sébā ká, ôjílā Hāvílā ká, ôjílā Sābētā ká, ôjílā Rámā ká, gō'dá ôjílā Sābētékā ká. Níngá sī, ózōwá Rámā ká rī 'bá yí ì'dí ôjílā Sébā ká gō'dá kpá Dēdánā ká. ⁸ Kúsū rī mvá rú lâ Nīmōródā, gólá ì'dí rī'á sīšī fāfā bê gārā 'bādrī 'á. ⁹ Gō'dá ngá pāpā Óvārí ká rī sī, Nīmōródā â'dô trá ôjílā ângī kōrōnyā fū 'bá ró. Gō'dá tā 'dī 'á rī ì'dí, ôjílā drí 'dézó gbō rī'á tā átálé kī nī rī, “Óvārí ô'bā nī â'dólé ângī kōrōnyā fū 'bá ró ózō Nīmōródā kátí.” ¹⁰ Ákú ró rī, jārībā Bābélā ká, Érékē ká, gō'dá kpá Ákádā ká 'dī 'bá yí â'dô 'bādrī gólákā 'á. Jārībā nā 'dī 'bá yí rī'á ndrī 'dó Bābílónā 'álá. ¹¹ Jārībā 'dī yí 'ásí rī, drílá nīzó Ásírīyā 'álá. Gō'dá drílá jó 'dīzó âmbá Nínīvē 'álá, Rōbótā-Írā 'álá, Kálā 'álá, ¹² gō'dá kpá jārībā ângī zílí Rēsénē tībē lāfálé Nínīvē ká gō'dá kpá Kálā ká bê rī 'álá. Jārībā 'dī 'bá yí ndrī Nīmōródā ká ì'dí.

¹³ Ózōwá Māšīrī ká rī ì'dí ìyí ôjílā Lúdā ká, Anámī ká, Lábā ká, Néfētā ká, ¹⁴ Pātērōsā ká, Kāšúlū ká, gō'dá kpá Kāpātōrō ká bê. Ôjílā Fīlīsítīyā ká Kāšúlū rī ózōwá yí ì'dí.

¹⁵ Kānānā rī mvá yí ì'dí Sīdónā mvá sīšī ró, gō'dá Hítí mvá âdú ró. ^{16–18} Kānānā kpá ì'dí ôjílā nō 'bá yí á'bīyá lâ yí ì'dí: Jēbúsā yí, Ámórā yí, Gīrāgāsī yí, Hívī yí, Áríkā yí, Sínā yí, Árāvādā yí, Zēmārā yí, gō'dá kpá Ámátā yí. 'Dī vósí, 'bāsurú ngīngī Kānānā ká 'dī 'bá yí lâ'bū ìyíká trá. ¹⁹ Êsē-dī Kānānā ká rī 'bá yí drī sī fólé Sīdónā 'ásí gólé drī-ágó 'álá zāā bādī cālé Gázā 'álá ânyí Gērārā rú 'álá. Gō'dá gólíyí rī kpá trá gólé ómvoré 'álá ró Sōdómō 'á, Gómórā 'á, Ádémā 'á, gō'dá kpá Zébō 'á cālé Lásā 'álá. ²⁰ Ámē rī ózōwá yí 'bāsurú ngīngī 'í gō'dá 'bādrī ngīngī 'ásí. 'Bāsurú âlō-âlō âtá fī té fī ìyí ífífí ká rī ì'dí. 'Dī Ámē rī ózōwá yí ì'dí 'dī.

²¹ Sémē 'dī Yépētā rī âdrúpī sīšī rī ì'dí. Gólá ì'dí Êbērē rī ózōwá yí á'bīyá 'í. ²² Sémē rī mvá yí ì'dí zílí Êlāmā, Ásurā, Ārāpāsādā, Lúdā, gō'dá kpá Áramā. ²³ Ózōwá Áramā ká rī 'bá yí ì'dí ôjílā Úzā ká, Úlā ká, Gētérē ká, gō'dá kpá Māsā ká rī yí. ²⁴ Ārāpāsādā Sélā rī átá 'í. Sélā Êbērē rī átá 'í. ²⁵ Êbērē rī'á mvá bê rī, āzā rī rú lâ Pélégē, 'tālā ká yí gólákā rī sī, ôjílā 'bādrī 'á rī lâpē rú trá. Gō'dá âdrúpī lâ rī rú íyíká Yōkētánā. ^{26–29} Yōkētánā 'dī ózōwá lâ yí ì'dí ôjílā Ámōdádā ká, Sélépā ká, Ázārāmávētā ká, Jērā ká, Hādōrāmā ká, Úzālā ká, Díkálā ká, Óbálā ká, Ábímálē ká, Sébā ká, Ófírā ká,

Hāvílā ká, gō'dá kpá Jōbábā ká. Gólíyí ndrī 'dī 'bá yí Yōkētánā rī ózōwá yí 'dī. ³⁰ 'Bādrī gólíyí drí rīzō 'álá rí, ēsē-drī lá kōrō Mésā 'ásí Sēfārā 'álá gōzō cālē 'bādrī únī bē ómvórē 'álá rí 'á. ³¹ Nīngá sī, Sémē rī ózōwá yí rī 'yíká 'bāsúru ngīngī vó ró gō'dá kpá 'bādrī ngīngī 'ásí. 'Bāsúru álō-álō átā fī tē tī 'yí ífífi ká rí 'dī. Gólíyí Sémē rī ózōwá yí 'dī.

³² 'Dī 'bá yí áti-drī Nówā rī mvá yí ká 'dō 'bāsúru gólíyíká rí vó ró. Gō'dá 'dī vósí, ōjílā gólíyíká lāfálé, ōjílā lāpē rú trá 'bādrī 'ásí līmuvú fīfī volé drī 'ásí.

Tā ōjílā drí ítōzō fī átálé ngīngī rī

11 ¹ Ākū ró rí, ōjílā fī 'bādrī 'á rī'á 'dó álō, úlí ífí lá yí bē. ² Ōzō drílíyí rīrē lāmúlí fāā 'tú drí áfōrē lésí rí tí, drílíyí ácázó vō ngbōngbō āzā 'á. Drílíyí vō 'dī rú lá zīzō Bābílónā. Nīngá sī, drílíyí rīzō 'á lá tólá 'bā bē. ³ Gō'dá drílíyí tā átázó 'yí vō 'ásí kī nī rí, “Ní ānī, mā bē ró jó āngí. Drē sīsí rí, nī 'dē mā 'bē ró tóbō, mā gō ró zālā dódó āmbā-āmbā ró, tálā jó āmā drí 'é'á bēlá nō 'á'dō ró bē gágá ró.” Nīngá sī, gólíyí drí 'á'dózó gō'dá cú tóbō bē jó bēzō gō'dá kpá cú ābē bē tóbō 'dī lāfálé lá bēzō ngárá-ngárá. ⁴ Nīngá sī, drílíyí tā átázó 'yí vō 'ásí kī nī rí, “Ngbāāngbānō rí, nī 'dē mā bē jārībā jó lá bē tōrōngōlō cālē 'būū 'álá, tálā āmā rú ūfíkú ró bē, tálā mā ōzō lā'bú 'bādrī 'ásí fāā.”

⁵ Nīngá sī, Ōvārí drí ānīzō 'bādrī 'á jārībā 'dī 'á, tálā jó āngí bēlé tōrōngōlō 'dī ndrélé. ⁶ Gō'dá nīngá sī, drílā ngāzō tā átálé kī nī rí, “Ngbāāngbānō, ōjílā nō 'bá yí trá rī'á 'yí céré ōjílā álō ró, gō'dá átā 'yí úlí céré fī álō rí sī. Nōō cé rī'á tā ómvó ngá drílíyí 'é'á 'á'dózó āngí ró 'bādrī nō 'á rí 'dī. Gō'dá nīngá sī, 'wāā gólíyí 'á'dō 'á'á'á cú ngá drílíyí lélé rí 'é'á. ⁷ Ní 'dē mā nī ró bē nī'á fī gólíyíká 'dī ōnjálé kpūrú-kpūrú cú ífí, 'á'dō ró bē gólíyí drí 'yí árízō kō 'yí vō 'ásí.” ⁸ Gō'dá nīngá sī, Ōvārí drí gólíyí 'bāzō jó rī'á bēlá tōrōngōlō 'dī áyélé, gō'dá drílā gólíyí lāpēzō 'inyákú drī sī ndrī kākārā. ⁹ Jārībā rí 'dī úzī rú lá trá Bābélā, 'tálā Ōvārí ōnjā ōjílā fī trá.

Sémē rī ózōwá yí

¹⁰ Nōō 'bá yí rī'á Sémē rī ózōwá yí 'dī. Ndrō rī līmuvú fīfī vósí, Sémē rī ndrō trá rī'á kámá-álō. Ndrō 'dī 'á rí, drílā mvá lá rú bē Ārāpāsādā rí fīzō. ¹¹ Gō'dá 'dī vósí rí, drílā rīzō ndrō āzā kámá-njī, cú mvá āzā 'bá yí bē. Gō'dá gólā ōtírí drāā rí, gólā rí ndrō trá rī'á kámá-njī-kázíyá.

¹² Nīngá sī, Ārāpāsādā ōtírí 'yí mvá Sélā rí fīfī rí, gólā rí ndrō trá rī'á 35. ¹³ 'Dī vósí rí, Ārāpāsādā drí rīzō ndrō āzā bē 403, cú mvá āzā 'bá yí bē. Gō'dá gólā ōtírí drāā rí, gólā rí ndrō trá rī'á 438.

¹⁴ Nīngá sī, Sélā ōtírí 'yí mvá Ēbéré rí fīfī rí, gólā rí ndrō trá rī'á 30. ¹⁵ 'Dī vósí rí, Sélā drí rīzō ndrō āzā bē 403, cú mvá āzā 'bá yí bē. Gō'dá gólā ōtírí drāā rí, gólā rí ndrō trá rī'á 433.

¹⁶ Nīngá sī, Ēbéré ōtírí 'yí mvá Pélégē rí fīfī rí, gólā rí ndrō trá rī'á 34. ¹⁷ 'Dī vósí rí, Ēbéré drí rīzō ndrō āzā bē 430, cú mvá āzā 'bá yí bē. Gō'dá gólā ōtírí drāā rí, gólā rí ndrō trá rī'á 464.

¹⁸ Nīngá sī, Pélégē ōtírí 'yí mvá Rúú rí fīfī rí, gólā rí ndrō trá rī'á 30. ¹⁹ 'Dī vósí rí, Pélégē drí rīzō ndrō āzā bē 209, cú mvá āzā 'bá yí bē. Gō'dá gólā ōtírí drāā rí, gólā rí ndrō trá rī'á 239.

²⁰ Nīngá sī, Rúú ōtírí 'yí mvá Sērúgī rí fīfī rí, gólā rí ndrō trá rī'á 32. ²¹ 'Dī vósí rí, Rúú drí rīzō ndrō āzā bē 207, cú mvá āzā 'bá yí bē. Gō'dá gólā ōtírí drāā rí, gólā rí ndrō trá rī'á 239.

²² Nīngá sī, Sērúgī ōtírí 'yí mvá Nāhórā rí fīfī rí, gólā rí ndrō trá rī'á 30. ²³ 'Dī vósí rí, Sērúgī drí rīzō ndrō āzā bē kámá-rī, cú mvá āzā 'bá yí bē. Gō'dá gólā ōtírí drāā rí, gólā rí ndrō trá rī'á 230.

²⁴ Nīngá sī, Nāhórā ōtírí 'yí mvá Térā rí fīfī rí, gólā rí ndrō trá rī'á 29. ²⁵ 'Dī vósí rí, Nāhórā drí rīzō ndrō āzā bē 119, cú mvá āzā 'bá yí bē. Gō'dá gólā ōtírí drāā rí, gólā rí ndrō trá rī'á 148.

²⁶ Nīngá sī, Térā rī'á mvá bē zālō nā. Gō'dá gólā ōtírí mvá ādú rí fīfī rí, gólā rí ndrō trá rī'á 70. Gō'dá 'dīyímvá 'dī 'bá yí rú lá yí rī'á Ābārāmā, Nāhórā, gō'dá Hāránā.

Térā rí mvá yí

^{27–29} Nōō Térā rí mvá yí 'dī. Térā rí mvá yí rú 'dī rī'á nō 'bá yí Ābārāmā, Nāhórā, gō'dá Hāránā. Hāránā rī'á 'dīyímvá bē zālō nā, rú lá yí rī'á Lótō, Mílékā, gō'dá Ísékā. 'Dī vósí, gólā drí drāzō 'bādrī gólā rí fīzō rí 'álá, 'bādrī lá rú lá rī'á Úrā Bābílónā 'álá. Gō'dá gólā ōtírí drāā rí, átā lá Térā drē zāā bē rī'á lédrē-lédrē ró. Nīngá sī, Ābārāmā drí 'yí ōkō Sāráyí rí gīzō. Gō'dá nīngá sī, Nāhórā 'dī gī 'yíká Hāránā rí mvá zīlī Mílékā rí trá. ³⁰ Sāráyí 'yíká ōkō óndó 'í.

³¹ Nīngá sī, Térā drí mvá lá Ābārāmā rí átrōzō ózōwá lá Lótō yí bē, gō'dá kpá mvází lá Sāráyí, áró lá āzā 'bá yí bē. Gō'dá drílíyí ngāzō Úrā Bābílónā 'ásí nílí 'bādrī rú bē Kánánā rí 'álá. Drē ākpākā'dā gólíyí cá drē kō Kánánā 'álá rí, drílíyí ácázó Hāránā 'á rílí 'bā bē tólá. ³² Térā drā vō rí 'dī 'á tólá. Gō'dá gólā ōtírí drāā rí, gólā rí ndrō trá rī'á 205.

Tā Ōvārí drí Ābārāmā rí āzīzō 'á'dólé ōjílā 'yíká ró rí

12 ¹ Ābārāmā rí ndrō cā bē 75 rí, káyí āzā sī, Kúmú Ōvārí drí tā átázó gólā drí kī nī rí, “Ní áyē 'inyákú ānī átā drí rīzō 'á lá 'dī, gō'dá ní áyē ró kpá ānī áró yí, ní nī ró bē 'bādrī má drí 'bā'á 'á'dálá ní drí nō 'álá. ² Má 'á'dō ózōwá fē'á dūū ní drí, gólíyí 'á'dō 'á'dó'á 'bāsúru āngí bē. Má 'á'dō ōrē fē'á ní drí. Má 'á'dō kpá ānī rú 'bā'á fīkú-fīkú ró, gō'dá ní 'á'dō 'á'dó'á kpá tā tándí 'é 'bá ró ōjílā āzā 'bá yí pázō. ³ Gō'dá nīngá sī, má 'á'dō kpá ōrē fē'á gólíyí tā tándí 'é 'bá ní drí rí yí drí. Má 'á'dō gólíyí ānī trī 'bá rí yí trī'á kpá. Gō'dá ní sī rí, má 'á'dō kpá ōrē fē'á 'bāsúru āzā 'bá yí drí ndrī.”

^h11:9 Ítō lá rī'á 'Tī ōnjálé trá ōnjā rí'.

⁴ Níngá sī, Ābāramā drí ngázó nílí volé Hāránā 'ásí, òzò Ôvārí drí átálé trá gólá drí 'élé rí tí. ⁵ Gólá tró iyí òkó Sāráyí, iyí àdrúpí rí mvá ágó ró Lótò, drí-ngá iyíká, rāgī gólíyíká Hāránā lésí rí 'bá yí bē. Gō'dá drílíyí lāvūzò 'bādrí Kānānā ká rí 'álá.

Gō'dá nīngá sī, gólíyí cā bē Kānānā 'álá rí, ⁶ drílíyí rú lópézó àkpā 'bādrí 'dī 'á nīngá búúú drílíyí cāzò Sēkémē 'álá, gōzò kpá cālè vò fē Mórē ká rí bē rí 'á. Gō'dá kàyí 'dī sī rí, òjílá Kānānā ká drē 'dó bē àngó 'dī 'á tólá.

⁷ Níngá sī, Kúmú Ôvārí drí iyí à'dázó Ābāramā drí. Drílá gōzò tā átálé Ābāramā drí kī nī rí, “Nòò 'bādrí má drí 'é'á fēlá àní ózowá yí drí rí 'dī.” Níngá sī, Ābāramā drí vò kōronyā zā ká ngá fēfē ró rí bēzò Ôvārí gólá tibē rú à'dá 'bá gólá drí 'dī drí.

⁸ 'Dī vósí, Ābāramā drí vò 'dī àyézó. Gō'dá drílá ngázó nílí gólé drí-ágó drí 'álá ró, gō'dá drílá cāzò úní 'álá jārībā zīlī Bētélè yí lāfálé Áyí bē 'dī 'á. Níngá sī, drílá táyá iyíká 'dizó. Gō'dá drílá gōzò kpá vò kōronyā zā ká Ôvārí drí rí bēzò. Vó lá 'ásí, drílá gōzò rātáá 'élé Ôvārí drí.

⁹ Níngá sī, Ābāramā drí ngázó nílí àtí 'álá vò 'dī 'ásí kōrò vò 'dī 'á, n'á gólé drí-ágó drí ró Kānānā 'álá. Gō'dá drílá rīzò tólá kàyí dūú sī.

Tā Ābāramā drí nīzò rílí Māsīrī 'álá rí

¹⁰ Itú nā sī, lōfó ònjí tētē 'dè trá òjílá Kānānā 'á rí 'bá yí drī, tálá ngá-iyínyá trá r'á cé fínyáwá ití rí drí sī. Ití rí, Ābāramā drí fí gbò ngázó lāvūlī Kānānā 'ásí nílí Māsīrī 'álá tākò. ¹¹ Gō'dá drē àkpāká'dá gólá lāvūú èsè-drí fizó Māsīrī 'álá rí kò, drílá tā átázó iyí òkó Sāráyí drí kī nī rí, “Sāráyí, ní sù kó trá rōò. ¹² Tā pātī ró, òzò òjílá Māsīrī ká òndrè nī trá rí, à'dò iyí tā ìsù'á kī nī rí, ní à'dò àmá òkó 'í. Òzò ìsù iyí tá trá ití rí, à'dò iyí àmá fù'á kōrò volé, tálá àní trózò bē òkó ró iyí drí. ¹³ Bē trá ití rí, ìjī iyí nī trá rí, ní lògò tā-drí lá gólíyí drí kī nī rí, nī àmá ìzò 'í, tálá òzò iyí àmá lārākò 'èè kò fūlī volé àní tāsí.”

¹⁴ Gō'dá 'dī vósí, Ābāramā yí fí bē Māsīrī 'álá rí, òjílá Māsīrī ká 'dī 'bá yí drí Ābāramā rí òkó Sāráyí rí ndrèzò iyí līfí 'á àmí ró, “Gō'dá sūsú ró kōrò.” ¹⁵ Níngá sī, òjílá rí 'dī 'bá yí vósí rí, òjílá gólíyí àmbà-àmbà kúmú ká rí 'bá yí drí kpá òkó àlólá nò ndrèzò, gō'dá kōrò drílíyí ngázó nílí kúmú ngálá Sāráyí rí sūsú 'dī tá lá átálé kúmú rí 'dī drí. Gō'dá nīngá sī, Sāráyí rí àdrízó àjílí kúmú ágálé, jò kúmú ká rí 'álá. ¹⁶ Tálá Sāráyí rí tāsí, kúmú drí Ābāramā rí 'èzò tándí ró. Gólá drí kábīlīkī òtòlò'bí, gō'dá kpá ití ká, òngí ká, gámèlè ká, gō'dá rāgī yí bē fèzò cé fīfí Ābāramā drí.

¹⁷ Gō'dá tálá kúmú tró Sāráyí trá rí drí sī rí, Kúmú Ôvārí drí ngá lázé ònjí tētē dāzò kúmú 'dī drī òjílá góláká jò 'á rí 'bá yí bē tílílí. ¹⁸ Níngá sī, kúmú nī bē kī nī rí, òkó 'dī Ābāramā rí òkó 'í rí, drílá ngázó Ābāramā rí àzīlī ìjílí. Gólá kī Ābāramā drí rí, “Ní 'è má drí nò à'dò tá 'í yá? Ní àtá tá kò má drí kī òkó nò à'dò àní òkó 'í à'dò tāsí yá? ¹⁹ Gō'dá ní àtá má drí kī nī rí, gólá à'dò àní ìzò 'í, gōzò àmá àyélé trólá òkó ró rí à'dò tāsí yá? Bē trá ití rí, àní ngá r'á nò. Ní tró gólá, nī ngá ró bē volé nōngá sī.” ²⁰ Vó lá 'ásí, kúmú 'dī drí tá átázó àgò iyíká 'dī 'bá yí drí, Ābāramā rí drózò bē volé, gólá, òkó lá Sāráyí, gō'dá ngá-fí à'dò 'bá góláká ró rí 'bá yí bē ndrī Māsīrī 'ásí.

Lāfálé cācā Ābāramā yí ká Lótò bē rí

13 ¹ Gō'dá nīngá sī, Ābāramā drí fōzò volé Māsīrī 'ásí n'á gólé drí-líjī drī 'álá ró. Níngá sī, drílá nīzò rílí Kānānā 'álá gólé drí-ágó drī 'álá ró Négèvē 'álá, gólá, òkó lá Sāráyí ndrī 'dó ngá-fí góláká ró rí 'bá yí bē. 'Dī Lótò nī kpá 'dūwā gólíyí bē. ² Ābāramā cú drí-ngá bē dūú, kábīlīkī, ìndrī, ití, gō'dá lāfā àmbá bē. ³⁻⁴ Níngá sī, Ābāramā drí ngázó nílí àtí 'álá zāà à'dú kò bē à'dú kò bē pávó fí 'ásí, té drílá gōzò 'bādrí Négèvē 'dī àyélé. Níngá sī, drílá nīzò gólé cālè Bētélè yí lāfálé Áyí bē rí 'á rātáá 'élé Ôvārí drí, vò drílá táyá iyíká 'dizó 'á lá sīfí gō'dá kpá vò kōronyā zā ká Ôvārí drí rí bēzò 'álá 'á rí 'á.

⁵ Gō'dá nīngá sī, Lótò nī 'bá 'dūwā Ābāramā bē rí r'á kpá cú drí-ngá iyíká rí 'bá yí bē dūú. Gólá kpá cú kábīlīkī yí, ìndrī yí, ití yí, òjílá góláká 'bá ká gō'dá rāgī yí bē. ⁶ Vò drílíyí rīzò 'dī 'á rí, òmá àrú ícá kò kōronyā gólíyíká drí nyálé vò àlò 'á. Gō'dá nīngá sī, ícá kò Ābāramā yí drí rīzò Lótò bē vò àlò 'á. ⁷ Níngá sī, lāwā-lāwā drí kpá àfízó òjílá Ābāramā ká Lótò bē rí 'bá iyí ití lòkílí rí lāfálé lá yí 'á. 'Dī drē òjílá Kānānā ká Pèrèzè ká bē rí r'á drē àkpāká'dá vò rí 'dī 'á.

⁸ Níngá sī, Ābāramā drí tá átázó Lótò drí kī nī rí, “Lótò, à'dò kò tándí ró òjílá àmáká rí 'bá yí gō'dá òjílá àníká rí 'bá yí bē drílíyí rīzò r'á lāwálé iyí lāfálé 'ásí, tálá àmá àmáká ní bē áró 'í. ⁹ À'dò gō'dá trá ití rí, ìnyákú àmá drí rīzò drí lá 'á nò 'dī nò, 'dòvó mǎ cā lāfálé. Ní zī vò tībè sū 'bá ní drí rí. Òzò ní òzī trá gólá gò 'bá drí-líjī drī rí 'dī rí, má à'dò àmáká gólá drí-ágó drī rí z'á 'dī. Òzò ngátá drí-ágó drī rí 'dī yá rí, àmáká rí à'dò iyíká à'dó'á drí-líjī drī rí 'dī.”

¹⁰ Níngá sī, Lótò drí ngázó vò drī ndrèlè ìrī gbāá. Drílá gōzò fāfā áyágá zīlī Jōròdéní rí ká ndrèlè tándí ró yí drí, tálá ìmvú bē r'á kápá-kápá. Itólé nīngá sī cālè Zórā 'álá, ìnyákú lá té òzò ìnyákú àmvú Ôvārí ká Èdénè 'álá rí tí, gō'dá kpá r'á tándí ró òzò ìnyákú Māsīrī 'álá rí tí. 'Dī drē àkpāká'dá Kúmú Ôvārí ìzāà jārībā zīlī Sòdómò yí Gòmórā bē rí kò.

¹¹ Gō'dá nīngá sī, Lótò ndrè bē ìnyákú 'dī sūsú ró rí, drílá gōzò fāfā áyágá Jōròdéní ká 'dī zīzò 'dī yí drí. 'Dī vósí, drílá ngázó nílí òmvórè 'álá ró. 'Dī ití, Ābāramā yí Lótò bē drí lāfálé cāzò ngíngí vò àlò 'ásí. ¹² Gō'dá bē trá ití rí, Ābāramā rí iyíká trá ìnyákú Kānānā ká rí 'á. Gō'dá Lótò nī iyíká rílí táyá bē vò fāfā bē 'dī 'á ànyí Sòdómò rú. ¹³ Òjílá Sòdómò ká ndrī tá ònjí 'è 'bá 'í Ôvārí drí.

Tā Ābāramā drí lāvūzò nílí Èbèrónè 'álá rí

¹⁴ Ābāramā yí cā iyí lāfálé bē Lótò bē rí, Kúmú Ôvārí drí tá átázó Ābāramā drí kī nī rí, “Ní ìngá līfí úrú. Ní ndrè vò gbāàgbā. ¹⁵ Má à'dò vò drí gólá ní drí ndrèlè trá gbāà 'dī fē'á àní drí àní ózowá yí bē. Vò drí rí 'dī à'dò à'dó'á àníká ró zāà àdúkú àkò.”

¹⁶ Gō'dá nīngá sī, drílá kpá tā átázó Ābāramā drí tā ātí 'álá rí tāsī, gólá kī nī rí, “Má á'dó kpá ózōwá fē'á ní drí tīlīlī ró. Gólīyī á'dó á'dó'á ózō sīnyítá ñnyákú drīlī rí kátí. Ózō òjílá āzā ñcā trá sīnyítá ònyíkō ñnyákú drīlī nō lálé rí, gólá á'dó kpá ícá'á cú ání ózōwá 'dí 'bá yí lálé.” ¹⁷ Vó lá 'ásí, drílá kpá gōzō tā átálé Ābāramā drí kī nī rí, “Ní ngá, ní ndrē ró bē vō drī 'dí tándí ró. Ní ndrē dí rí gbāā, tálá má ábí 'é'á fēlá ndrī ní drí.”

¹⁸ Gō'dá Ābāramā ári tā 'dí bē ítí rí, drílá ngāzō nílí cālé Ēbērónē 'álá. Drílá gōzō táyá 'bálé ányí fē āzā Māmārē ká rí drí ádréré 'á. Drílá kpá vō kōrōnyā zā ká Ôvārí drí rí bēzō.

Tā Ābāramā drí Lótó rí pázó rí

14 ¹ Itú ná 'bá yí sī, kúmú ángí ángí rí'á ñyí zālō sù, gólīyí rí gólé ómvórē 'álá ró. Gō'dá nōò rí'á gólīyí rú 'í:

Āmārāfēlá kúmú Ēlámā ká 'dí,
Āmārāfēlá kúmú Bābílónā ká 'dí,
Ārīyókā kúmú Ēlāsārā ká 'dí,
gō'dá Tídálá kúmú Gōyímā ká 'dí.

² Kāyí āzā sī, kúmú sù 'dí 'bá yí drí ngāzō nī'á 'délé ájú bē kúmú ñjī āzā 'bá yí drīlī. Kúmú ñjī 'dí 'bá yí rí'á ñyí 'dí nō:

Bērā rí'á kúmú Sōdómō ká,
Bírásā rí'á kúmú Gōmórā ká,
Sínábā rí'á kúmú Ādémā ká,
Sēmēbérē rí'á kúmú Zébō ká,
gō'dá kpá kúmú Bélā 'ká.

³ Nīngá sī, kúmú ñjī 'dí 'bá yí drí rú è'bézó vō ālō 'á ájú 'bū 'bá ñyíkā rí 'bá yí bē fāfā Sídímí ká 'rī 'á. ⁴ Ākú ró rí, kúmú ñjī 'dí 'bá yí áyí ñyí trá ndrō mùdrí-drī-lá-ngā-rí kúmú ángí Kēdōrālāmērā zélé. Gō'dá ndrō mùdrí-drī-lá-ngā-nā sī, drílīyí rú jázó kpúrúkélé kúmú ángí Kēdōrālāmērā rú.

⁵ Ndrō mùdrí-drī-lá-ngā-sù sī, kúmú Kēdōrālāmērā gō'dá kúmú āzī drílīyí rú è'bézó gólīyí bē vō ālō 'á rí 'bá yí bē drí ngāzō ñyí ájú 'bū 'bá ñyíkā rí 'bá yí bē nī'á 'délé ájú bē òjílá 'bāsúru Réfā ká rú jā 'bá ñyí Kēdōrālāmērā rú rí yí drīlī. Nīngá sī, drílīyí gōzō òjílá rú jā 'bá 'dí 'bá yí pēlé volé Ásētērótó Kārānā 'á, gō'dá gólīyí drí nīzō kpá òjílá 'bāsúru Zúzú ká Ámē 'álá rí 'bá yí pēlé, gō'dá kpá òjílá Ēmē ká fāfā Kīrīyátá ká 'á rí 'bá yí bē. ⁶ Nīngá sī, drílīyí kpá òjílá 'bāsúru Hórí ká rí 'bá ñyí úní Sēyírā ká rí 'álá rí 'bá yí pēzō, gō'dá drílīyí òjílá rí 'dí 'bá yí vó lá bēzō búúú Ēlēpārānā 'álá ányí vō 'á'í ró rí tī 'álá. ⁷ Dīn vósí, drílīyí līpízó dí rí, gō'dá drílīyí gōzō ágólé volé Kādésā 'kálá. Drílīyí ñnyákú òjílá Āmālékā ká rúzó, gōzō kpá òjílá Āmórā ká rí 'bá ñyí Āzāzónā Tāmārā 'á rí 'bá yí pēlé volé.

⁸ Gō'dá nīngá sī, kúmú ñjī Sōdómō ká, Gōmórā ká, Ādémā ká, Zébō ká gō'dá Bélā ká rí 'bá yí bē drí ngāzō ndrī 'dó ájú 'bū 'bá ñyíkā bē nílí ájú 'būlī fāfā Sídímí ká rí 'álá. ⁹ Ní ñyí ájú rí 'dí 'būlī kúmú gólīyí Ēlámā ká, Gōyímā ká, Bābílónā ká, gō'dá Ēlāsārā ká rí 'bá yí bē. Kúmú ñjī 'dí 'bá yí 'dē ñyí ájú bē kúmú sù 'dí 'bá yí drīlī. Gō'dá kúmú sù 'dí 'bá yí drí gólīyí pēzō. ¹⁰ Sídímí rí fāfā 'dó 'búlúkú ándrē ándrē bē. Ú'dí rīzō ngá lārākō bē ózō 'ídá kátí ñjīnī ró rí lófózó. Gō'dá nīngá sī, kúmú rí, Sōdómō ká gō'dá Gōmórā ká rí bē ngā ñyí bē rálé ájú 'bū 'bá ñyíkā bē ájú ũrī drí sī rí, drílīyí lō'dézó 'búlúkú rí 'dí 'bá yí 'ásí. Gō'dá nīngá sī, kúmú ámbúkú ná rí 'bá yí drí ñyíkā vō 'bēzō úní 'álá ájú 'bū 'bá ñyíkā rí 'bá yí bē. ¹¹ Nīngá sī, kúmú sù 'dí 'bá yí drí ngāzō ngá-ñí ámbá 'dí 'bá yí ù'dúlí cé tīfí ngá-ñyinyá yí bē Sōdómō 'ásí Gōmórā bē gōzō ngálé nílí volé 'dí bē lá. ¹² Gō'dá drílīyí Lótó Ābāramā rí ádrúpī rí mvá ró gólá rí 'bá Sōdómō 'álá rí trōzó kpāā ngá gólákā rí 'bá yí bē ndrī.

¹³ Gō'dá nīngá sī, ágō āzā ālō drí á'bézó ánilí tā átálé ágō Ābāramā Ìbūrū 'bá ró 'dí drí. Ābāramā rí rílí ányí fē ándrē Māmārē ká rí lāgátí. Māmārē 'dí òjílá gólīyí Āmórā lésí rí 'dí. Gólá, ádrúpī lá yí Ēsēkóló gō'dá Ānērā bē rí'á ñyí tá-drī-lē-'bá-ázi Ābāramā bē rí 'bá yí 'dí. ¹⁴ Gō'dá Ābāramā ári tā bē kī'á nī rí, úrú Lótó trá rí, drílá ájú 'bū 'bá ñyíkā rí 'bá yí è'bézó tū vō ālō 'á yí drí táyā 'á. Gólīyí rí'á ndrī 'dó 318. Nīngá sī, drílīyí ngāzō nílí kúmú sù 'dí 'bá yí vó lá bēlé búúú Dánā 'álá. ¹⁵ Tólá, Ābāramā drí ájú 'bū 'bá ñyíkā lōnyízó vō 'ásí tū tū. Nīngá sī, drílīyí 'dézó ngácí sī ájú-'bá-ázi drīlī. Nīngá sī, drílīyí ájú-'bá-ázi 'dí 'bá yí pēzō, gō'dá drílīyí ájú-'bá-ázi rí 'dí 'bá yí drōzó búúú Hóbā 'álá. Hóbā 'dí Dāmāséké lésí rí rí'á drī-lījī drīlī. ¹⁶ Nīngá sī, drílīyí ngá ù'dúlí ájú 'ásí rí 'bá yí lōgōzó volé, gō'dá kpá Lótó lōgōzó ngá ñyíkā rí 'bá yí bē òkó lá gō'dá òjílá rúlí ájú 'ásí rí 'bá yí bē ndrī.

Tā Mālēkīsédéké drí òrē fēzō Ābāramā drí rí

¹⁷ Nīngá sī, Ābāramā ágō bē ájú 'bū vō lésí rí Kēdōrālāmērā bē gō'dá kpá kúmú úrúkā 'bá yí bē rí, kúmú Sōdómō ká rí drí ngāzō nī'á rú úsúlí gólá bē fāfā āzā 'á ányí Sálémā rú. Fāfā 'dí rí'á zīlā Fāfā Kúmú Ángí Ángí Ká rí 'dí. ¹⁸ Gō'dá nīngá sī, Mālēkīsédéké á'dó 'bá kúmú Sálémā ká ró gō'dá kpá kōrōnyā lī 'bá Ôvārí drí rí drí nyāsá átrōzó òdrá bē fēlé Ābāramā drí. ¹⁹ Nīngá sī, drílá òrē fēzō Ābāramā drí tā átá-átá bē kī nī rí, “Ôvārí mbārākā bē gārā gólá ngá-ñí ámbá nō 'bá yí lō'bā 'bá rí òfē òrē ní drí. ²⁰ Òjílá ùlúyí Ôvārí mbārākā bē gārā gólá ngá-ñí ámbá nō 'bá yí lō'bā 'bá ndrī rí ámbá, tálá mbārākā drílá fēlé ní drí ájú-'bá-ázi pēzō 'dí sī lá 'dí tāsí.” Nīngá sī, Ābāramā drí ngá drílá átrólé ájú 'ásí 'dí 'bá yí lāfá lá cázó vō 'ásí mùdrí. Drílá gōzō āzā trólé fēlé ngá fēfē ró Mālēkīsédéké drí.

¹14:2 Jārībā Bélā 'dí rí'á zīlā kpá Zórā rí 'dí.

¹14:3 Ngbāāngbānō rí'á zīlā 'Ápāpā Ándrē Òdrá Ká' rí.

¹14:7 Kpá rí'á zīlā Ēnēmīsápátá rí.

²¹ Níngá sī, kúmú Södómō ká rí drí tā átázó Ābāramā drí kī nī rí, “Ní trō ngá ājú 'ásí 'dí 'bá yí ndrī ní drí, ní âyè cé òjílá ámaká rí 'bá yí 'í'dí gólé volé 'bā 'álá.”

²² Gō'dá nīngá sī, Ābāramā drí tā-drī lōgōzó drílá kī nī rí, “Má ítrī mā trá Ôvārī mbārākā bē gārā 'būū 'bā 'bá ìnyákú bē rí àndrá nōtí. ²³ Má trōo ngá àniká 'dí 'bá yí kō má bē, à'dô kpálé bāgō ítá lōsè ká ká'bókā ká bē rí, tálá ní òzó átá lá àtí 'álá kī nī rí, ‘Má 'bā Ābāramā nī à'dólé àndrō drí-ngá bē dūū.’ Mā, Ābāramā, má lēé kō ngá āzā trólé má bē. ²⁴ Má à'dô cé ngá tíbē ícá 'bá òjílá ámaká rí 'bá yí drí nyálé rí trō'á 'í'dí. Ànerā, Èsèkóló, gō'dá Māmārē amā tā-drī-lē-āzī ró rí yí òtrō ìyí ùrúkà lá ìyí drí drí-'à ró.”

Tā-drī lēlé Ôvārī ká Ābāramā bē rí

15 ¹ Kāyī āzā sī, Ôvārī drí tā átázó Ābāramā drí àbī-àbī 'á kī nī rí, “Ābāramā, ní ìsū tā kō àní tāsī tā àtí 'álá rí tāsī. Má à'dô à'dó'á ní drí cācā ró tā ònjí 'ásí, gō'dá má à'dô kpá òrē fē'á ní drí àmbá, à'dô ró bē tā tándí ní drí 'élé 'dí drī lá lōgōzó.”

²⁻³ Gō'dá nīngá sī, Ābāramā drí tā-drī lōgōzó drílá kī nī rí, “Ôvārī gólá mbārākā bē gārā ngá-tí àmbá ndrī nō 'bá yí drīlī rí, àní tī-vō tándí má drí 'bā'á ìsū'á lá ìzátú má drí tándí ró dódó rí íyíká à'bā'á à'dô ngá 'í yā? Má drí à'dózó drē 'dīyímvá àkó nō. Gō'dá ní àfēé drē 'dīyímvá má drí kpá kō rí. Amā drī-vó līpī trá cé vōrā 'bá ámaká Èlīyézā Dāmāséké lé 'bá ró rí 'í'dí.”

⁴ Níngá sī, Kúmú Ôvārī drí tā átázó Ābāramā drí kī nī rí, “Vōrā 'bá àniká Èlīyézā trōo àní drī-vó kō. Cé mvá àní nyānyā ká ró rí à'dô drī-vó àniká trō'á nī.”

⁵ Níngá sī, Kúmú Ôvārī drí Ābāramā rí trōzó ìyí 'álá, gō'dá drílá tā átázó Ābāramā drí kī nī rí, “Ābāramā, ní ndrē drē vō 'būū 'álá, ní gō ró drē 'bī'á 'bīwá 'álá nā 'bá yí lālē ndrī. Má à'dô àní ózōwá yí 'bā'á lizólé, té òzó 'bī'á 'bīwá ní drí lālē trá 'būū 'álá nā 'bá yí tī.” ⁶ Níngá sī, Ābāramā àrī ùlī Ôvārī ká átálé yí drí 'dí bē rí, drílá tā lēzó Ôvārī 'á pā-tī-pā-tí ró. Gō'dá tā rí 'dí sī rí, tā drí sūzó Ôvārī rú Ābāramā drí sī, gō'dá drílá Ābāramā rí ndrēzó òjílá mbīmī ró.

⁷ Níngá sī, Kúmú Ôvārī drí tā átázó Ābāramā drí kī nī rí, “Mí nī trá kī nī rí, má Kúmú Ôvārī 'í'dí àní àtrō 'bá volé Úrā Bābīlōnā 'álá rí 'ásí, gōzó 'bādrī nō fēlé à'dólé àní nyānyā ká ró rí.”

⁸ Gō'dá nīngá sī, Ābāramā drí tā ìjízó kī nī rí, “Ôvārī gólá ngá-tí ndrī nō 'bá yí rú 'bá rí, má à'dô ícá'á nīlā àngó tí kī'á nī, 'bādrī rí 'dí à'dô à'dó'á ámaká ró yā?”

⁹ Níngá sī, Kúmú Ôvārī drí tā átázó Ābāramā drí kī nī rí, “Má 'bā tā trá kī nī rí, má à'dô 'bādrī nō fē'á ní drí. Má lē ní àjī kōrōnyā tī àrīwá bē àlō-àlō ìtí àndrē, ìndrī àndrē, gō'dá kábīlīkī ágō kpá àtú'á gō'dá àmámō bē. Ndrō lá yí à'dô cé tī-tī nā nā, à'dô ró bē lāmbé tā má drí 'bālé ní drí nō ká ró.”

¹⁰ Níngá sī, Ābāramā drí kōrōnyā 'dí 'bá yí tī lá àtrōzó cé tī-tī àjílí Ôvārī drí. Drílá gōzó òmválá ìyí ító 'á 'ásí, gō'dá drílá 'dézó ító 'álá ùrúkà òmválé rí rí 'bá yí rālē ùrúkà 'bá yí ùgúlí lésí èsè-drī sī rí. 'Dī gólá òmvāá àrīwá rí 'dí 'bá yí 'á lá kō, àtú'á àmámō bē. ¹¹ Vó lá 'ásí, lōgónó drí l'ódézó kōrōnyā àvō 'dí 'bá yí drī, à'dô ró bē nyálá. Gō'dá nīngá sī, Ābāramā drí ngāzó lādrólá ìyí volé.

¹² Drí à'dózó ìtú drí drī dīrī 'á. À'dú drí àsízó Ābāramā līfī. Níngá sī, Ābāramā drí 'dézó à'dú bē līlī rí līlī. Vō drí à'dózó òzó ngāçí kátí. Vō à'dé 'bá gū 'dí drí sī rí, ùrī gō'dá lēlé kpākpā rí bē drí fīzó Ābāramā 'á. ¹³ Vó lá 'ásí, Kúmú Ôvārī drí tā átázó Ābāramā drí kī nī rí, “Ní ìsū tā kō tā sīsī 'álá rí tāsī. Àní ózōwá yí à'dô rī'á ìyí tākō ngá àwā ró àngó lídí 'á. Tólá gólíyí à'dô à'dó'á rāgīí ró, gō'dá òjílá àngó lídí 'dí ká à'dô ìyí àní ózōwá 'dí 'bá yí lārākō lá 'é'á ònjí ró ndrō kámá-sū sī. ¹⁴ 'Dī vósí, má Kúmú Ôvārī à'dô lāpō fē'á òjílá tíbē rí 'bá àní ózōwá 'dí 'bá yí jālē rāgīí ró rí yí drí, tálá àâyè ró ìyí àní ózōwá yí àgólé 'bādrī íyíká 'á. Ìtú gólíyí drí àngó lídí 'dí àyèrē tú rí sī, gólíyí à'dô drī-ngá à'dú'á dūū àfōzó 'í'dí bē lá àngó lídí 'dí lésí. ¹⁵⁻¹⁶ Ndrō kámá-sú 'dí vósí, àní ózōwá 'dí 'bá yí à'dô àcá'á àgólé 'bādrī nō 'á. Ìtú lá àcá drē kō má drí 'bāsúru Àmórā ká drōzó volé 'bādrī nō 'ásí, tálá tā ònjí gólíyíká tāsí. À'dô íyíká nī Ābāramā rí tāsí rí, ní à'dô rī'á ndrō àmbá ró 'bādrī 'á nōngá. Ní à'dô drá'á àyíkō sī rúmva 'à'dí ró.”

¹⁷ Níngá sī, ìtú fī bē rí, vō drí ànizó. Gō'dá Ābāramā drí límvó lāsí bē yí 'á gō'dá kpá àlíká kōkō bē ndrēzó. Níngá sī, límvó 'dí gō'dá àlíká 'dí bē drí ngāzó gō'dá lāvūlī kōrōnyā àvō 'dí 'bá yí lāfálé 'ásí. ¹⁸ Ítí rí, Kúmú Ôvārī drí tā-drī lēlé yí drí 'bālē Ābāramā drí rí à'dázó tā pā-tīí ró.

Níngá sī, drílá tā átázó Ābāramā drí kī nī rí, “Má 'bā tā trá à'dô ró bē 'bādrī ìtō 'bá èsè Māsīrī ká áyágá rī'á zīlā Yūfērétē rí ká bē fēlé àní ózōwá yí drí rīzó 'á lá 'bādrī íyíká ró. ¹⁹⁻²¹ 'Dī àkpā 'dó 'bādrī 'bāsúru rī'á zīlā ìyí Kénā, Kēnézē, gō'dá Kādāmónō ká rīzó 'álá rí 'í'dí, gō'dá kpá 'bāsúru Hítí ká, Pērēzē ká, Réfā yí ká, Àmórā ká, Gīrīgásí ká gō'dá Jēbúsā ká bē. Má à'dô 'bādrī 'dí trō'á volé òjílá rí 'bá ìyí 'álá 'á ngbāāngbānō rí 'bá yí drīgá sī fēlé àní ózōwá 'dí 'bá yí drí.”

Tā Hāgārā yí ká mvá lá Ìsímélē bē

16 ¹ Ābāramā rí òkó Sāráyī tī mvá kō, tálá gólá òndó 'í. Sāráyī cú rāgīí íyíká bē òkó mvá ró Māsīrī lésí. Rú lá Hāgārā. ² Níngá sī, Sāráyī drí ngāzó tā átálé Ābāramā drí kī nī rí, “Kúmú Ôvārī 'bā mā trá cú ìtí mvá tī àkó. Ngá à'dô tāsí ní rú drī kō ízá mvá ámaká rāgīí ró nō bē yā? Àzāngá sī, gólá à'dô ícá'á cú rú ùsúlí mvá bē fīlī má drí.” Níngá sī, Ābāramā drí tā Sāráyī drí átálé drílá 'dí lēzó. ³ Vó lá 'ásí, Sāráyī drí gōzó Hāgārā rí fēlé ágō lá Ābāramā drí òkó ró. Tā rí 'dí òtírí rú 'éè rí, Ābāramā rí trá ndrō mùdrī Kānānā 'álá. ⁴ À'dô bē trá ìtí rí, Ābāramā drí ngāzó drī rūlī Hāgārā bē. Gō'dá Hāgārā drí rú 'bāzó òtō bē. Tálá Hāgārā ndrē bē kī yí àà'dô trá cú òtō bē rí, drílá gōzó ngálé àrú-àrúwá bē, gō'dá drílá Sāráyī rí ndrēzó yí līfī òjílá tā ífí àkó rí ró.

⁵ Nĩngá sī, Sāráyī drí ngázó tã átálé Ābārámā drí kī nī rī, “Ní àvī nī àndrō nò Hāgārā drí ngázó rī'á àmā ndrélé yí lĩfī òjílā tã ífī ákó rī ró. Bê trá ítí rī, Kúmú Óvārí à'dò tã àmā lāfálé 'á 'dī kī'á nī, ngátá mà 'dī tã ònjí 'bá 'í yā, ngā nī 'dī yā, ngátá mà 'dī tã mbĩmbĩ 'bá 'í yā, ngā nī 'dī yā rī. 'Dĩ ndrī cé Kúmú Óvārí à'dò ndrē'á là 'dũwā nī.” ⁶ Nĩngá sī, Ābārámā drí tã 'dī drī là lògòzó Sāráyī drí kī nī rī, “Bê trá ítí rī, tãndí ró. Hāgārā rī gólā kpá rī'á 'dī rāgĩ aníkà ró, ní 'bā gólā àrī ró tã aníkà, ní gō ró ngá ní drí lē'á 'èlā gólā drí rī 'èlé.” Úlī rī 'dī vósī, Sāráyī drí ngázó rī'á Hāgārā rī lārākò 'èlé ònjí tètē ró. Nĩngá sī, Hāgārā drí ngázó rālé volé 'bā 'ásī.

⁷ Gō'dá Hāgārā rā bê volé 'bā 'ásī rī, Óvārí drí gólā rī úsúzó óró tí vò 'á'í tībè lāfī rīzó nīlī Súrū 'alá rī 'á. ⁸ Nĩngá sī, Óvārí drí tã ìjízó Hāgārā tí kī nī rī, “Hāgārā rāgĩ Sāráyī ká nò, ní ànī nōngá nò àngò lésī, ngā gō'dá ní à'dò nī'á nò àngò lé ró yā?” Nĩngá sī, Hāgārā drí tã-drī lògòzó gólā drí kī nī rī, “Má àrā àmāngá àrā-àrā àmā lĩpĩ òkó ró Sāráyī rī àwālākā drí sī.”

⁹ Nĩngá sī, Óvārí drí tã átázó gólā drí kī nī rī, “Má ndrē ànī lāpō fī trá, ní ìsū tã kò. Ní ngā gólé volé ànī lĩpĩ òkó ró Sāráyī ngálá à'dólé drílā rāgĩ ró. ¹⁰ Tã aníkà tāsī rī, má à'dò ózowá fē'á ní drí dũdũ. Òjílā àzā ícá gólĩyī lālè ndrī kò. ¹¹ Má àtā nò ní drí, ní à'dò mvá àgò fī'á, gō'dá ní à'dò rú là zī'á Īsímélè, 'tālā má àrī ànī àwó trá gō'dá kpá tã rī 'bá lāzélé ní rú rī bê. ¹² Gō'dá ànī mvá àgò ró 'dī à'dò rī'á òzò mǎngálíkà kátí. Tã gólākā rī 'bé drī tã àzī-àzī ká rī bê kò, gō'dá tã àzī-àzī là yí ká rī fī gólā 'á kò. Gólā à'dò rī'á élè pètrè-pètrè áró là yí lāgátí sī.”

¹³ Nĩngá sī, Óvārí drí Hāgārā rī àyézó. Gō'dá Hāgārā drí tã ìsúzó yí 'á kī nī rī, “Pātĩ, má ndrē Óvārí trá gō'dá mà drē zāà bê lédrè-lédrè ró gólā rī tã átārē 'á.” Ítí, Hāgārā drí Óvārí tã àtā 'bá gólā drí 'dī zizó Óvārí tībè tã ndrē 'bá bê rī.

¹⁴ 'Dī 'dī, ódrí óró gólā Kādésā yī lāfálé 'á Bèrédè bê 'dī zizó Bérā-Láyī-Róyī. ^m

¹⁵ Nĩngá sī, Hāgārā drí gōzó Ābārámā ngálá, òzò Óvārí drí átálé gólā drí rī kátí. 'Dī ítí, Hāgārā drí mvá rú úsúzó òtò là bê 'dī fīzó Ābārámā drí mvá àgò ró. Gō'dá Ābārámā drí rú là zizó Īsímélè. ¹⁶ 'Tú rī 'dī tú, Ābārámā rī ndrò trá rī'á 86.

'Dè'dè bāsā 'á lāmbé tã-drī lēlè ká ró rī

17 ¹ Ābārámā rī ndrò cā bê 99 rī, Kúmú Óvārí drí ngázó rú à'dalé kpá ó'dí gólā drí kī nī rī, “Má Óvārí mbārākā bê gārā rī 'dī. Ní àrī àmā fī-vò, gō'dá ní gō ró rīlī cé tã tībè à'dò 'bá mbĩmbĩ rī 'èlé 'dī. ² Má à'dò tã-drī lēlè àmákā 'bā'á ní bê, gō'dá má à'dò ózowá fē'á ní drí dũdũ.”

³ Gō'dá nĩngá sī, Ābārámā drí ngázó àndĩlī àndrá-gá-sĩlī fĩlī būúú ìnyákú drī Óvārí àndrá, gō'dá Óvārí drí tã átázó gólā drí kī nī rī, ⁴ “Má rī gógó lè nī tã-drī lēlè àmákā 'bālè ní bê. Má 'bā tã trá ní drí kī nī rī, ní à'dò à'dó'á à'biyá ró òjílā dũdũ drí. ⁵ Ànī rú à'dò gō'dá kò Ābārámā, ànī rú à'dò 'bā'á gō'dá Ābārāyámā, tálā má àbī ànī 'bā'á à'dólé à'biyá ró òjílā dũdũ drí. ⁶ Má à'dò ózowá fē'á nī ní drí dũdũ, gō'dá gólĩyī ùrūkà à'dò à'dó'á kúmú ró. Ní à'dò à'dó'á ózowá bê dũdũ ícálé 'bāsúrú bê dũdũ.”

⁷ “Má à'dò tã-drī lēlè àmákā 'bā'á ànī bê ànī ózowá yí ìzátú àtí 'alá tólá rī 'bá yí bê, nòò rī'á tã-drī lēlè gólā àdükú ákó rī 'dī. Má rī gógó nò à'dò à'dó'á Óvārí aníkā ànī vó ndrē 'bá ànī ózowá yí bê rī 'dī. ⁸ 'Bādrī ànī drí rīzó 'á là ngá àwā ró nò, má à'dò fē'á là ní drí ànī ózowá yí bê. 'Bādrī Kánánā ká nò ndrī à'dò à'dó'á aníkā ànī ózowá yí bê àdükú ákó, gō'dá má à'dò à'dó'á tã-drī-lè-àzī gólĩyíkà ró.”

⁹ Gō'dá Óvārí drí kpá tã átázó Ābārāyámā drí kī nī rī, “Ní, Ābārāyámā, ní rú tã-drī lēlè àmákā ànī bê gō'dá ànī ózowá yí 'dó gólĩyī ìzátú rī 'bá yí bê ndrī nò gágá. ¹⁰ Ànī Ābārāyámā ndrī 'dó ànī ózowá yí bê ícá trá tã-drī lēlè nīzó 'délé bāsā 'á àgò mvá ànī lāfálé 'á rī 'bá yí bê cé fīfī. ¹¹ Ní 'dè bāsā 'á, tálā à'dò ró bê lāmbé tã-drī lēlè àmákā ànī bê nò ká ró. ¹² 'Tò nī àndrō rī 'ásī, 'dīyímvá fĩlī cé kàyī nĩ-drī-lā-nā ká ànī lāfálé 'á rī kpá 'dó 'bélé bāsā 'á, nòò ndrī 'dó àgò mvá ìtòlè ànī òrī vósī nīlī àtí 'alá rī 'bá yí cé fīfī. À'dò kpálé gólĩyī fĩlī ní drí 'bā 'á rī 'dī, gō'dá gólĩyī gílī gĩgĩ 'bādrī àkí 'ásī à'dò 'bá ìyí ànī mvá yí ró kò rī 'bá yí bê, 'dó 'délé bāsā 'á. ¹³ Òjílā cé fīfī ànī lāfálé 'ásī ndrī 'dó 'délé bāsā 'á, tálā 'dĩ à'dò 'bā'á lāmbé ró tã à'dalé kī nī rī, tã-drī lēlè àmákā ànī bê nò trá rī'á gbádú àdükú ákó. ¹⁴ Gō'dá àgò àlò gólā 'dè 'bá bāsā 'á kò rī, ícá kò gólā 'dī zīlī òjílā àmákā Óvārí ká ró, tálā gólā 'dī rú tã-drī lēlè àmákā gágá kò.”

¹⁵ 'Dĩ vósī, Óvārí drí gōzó kpá tã átálé Ābārāyámā drí kī nī rī, “À'dò ànī òkó Sāráyī rī tāsī rī, ní ícá gō'dá kò gólā rī zīlī rú àkú 'dī sī. 'Tòlè àndrō rī 'ásī, gólā rī rú gō'dá trá Sárā. ¹⁶ Má à'dò òrè fē'á gólā drí, gólā à'dò à'dó'á òtò bê ní drí, gō'dá gólā à'dò mvá fī'á ní drí. Ítí gólā à'dò à'dó'á dèdè ró ò'bī àmbá drí, gō'dá kúmú yí à'dò à'dó'á gólā rī ózowá yí lāfálé 'ásī.”

¹⁷ Nĩngá sī, Ābārāyámā drí ngázó àndĩlī àndrá-gá-sĩlī fĩlī būúú ìnyákú drī. Gō'dá nĩngá sī, drílā ngázó fũlī àrī bê, 'dĩ gólā ìsū tã bê kī'á nī, “Òjílā ndrò là drí à'dólé kámá-àlò rī à'dò ícá'á àngò tí ró mvá fĩlī yā? Gō'dá à'dò ícá'á kpá àngò tí ró àmā òkó Sárā ndrò là drí à'dólé trá 90 rī drí mvá fīzó yā?” ¹⁸ Gō'dá Ābārāyámā drí Óvārí rī ìjízó kī nī rī, “Ngá tí à'dò tāsī, àáyé Īsímélè 'dī kò àmā drī-vó trólé yā?”

¹⁹ Nĩngá sī, Óvārí drí tã-drī 'dī lògòzó Ābārāyámā drí kī nī rī, “Ítí kò, ànī òkó Sárā à'dò mvá fī'á ní drí àgò ró gō'dá ní à'dò rú là zī'á Īsákā. ^m Má à'dò tã-drī lēlè àmákā gólā bê rī rú'á gágá, gólā, ózowá là yí bê zāà bāđī àdükú ákó. 'Dĩ tã-drī lēlè kī 'bá kó kò rī 'dī. ²⁰ Ózò à'dò íyíkà Īsímélè rī tāsī rī, má àrī tã ìjī aníkā gólā rī tāsī 'dī trá. Má lè tã-drī là trá òrè fēzó gólā drí, gō'dá gólā à'dò kpá 'dīyímvá fī'á dũdũ ózowá là yí bê. Gólā à'dò à'dó'á átá ró kúmú mùdrī-drī-lā-ngā-rī rī 'bá yí drí, gō'dá kpá à'biyá ró òjílā àtí 'alá rī 'bá yí drí. ²¹ À'dò kpálé ítí rī, má à'dò tã-drī lēlè àmákā 'bā'á Īsákā rī gógó nyáányá là òkó Sárā drí 'e'á fīlā 'tú òzò àndrō nò rī kátí ndrò 'bā'á ànī'á nā sī rī bê.”

¹16:11 'Tò là kī, 'Óvārí àrī'.

^m16:14 'Tò là 'Óró Óvārí gólā lédrè-lédrè ró àmā ndrē 'bá rī ká'.

ⁿ17:19 'Tò là kī, 'Gólā gū àrī'.

²² Gō'dá nǐngá sǐ, Óvǎrí àtá úlí íyíká Ābārāyámā drí 'dǐ bē rí, drílá gōzó Ābārāyámā rí àyélé.

²³ Ítú ǐtú àlò 'dǐ sǐ, Ābārāyámā drí Óvǎrí rí lǎnjǐ 'bázó. Drílá íyí mvá Ísimélè rí trózó 'bélé gólíyí āgò mvá ró à'dó 'bá gólá bē 'bá 'á rí 'bá yí bē drí 'dézó ndrǐ bāsā 'á, 'dǐ 'dó rǎgǐ drílá gílí gǐgǐ rí 'bá yí bē. ²⁴ Kǎyǐ rí 'dǐ sǐ, Ābārāyámā rí ndrò cá trá rǐ'á 99. ²⁵ Gō'dá mvá lâ Ísimélè rí ndrò kǎyǐ 'dǐ sǐ rí íyíká rǐ'á mùdrǐ-drǐ-lá-ngá-ná. ²⁶⁻²⁷ Ó'bē gólíyí kpārǎtǐ ǐtú àlò sǐ, ndrǐ 'dó rǎgǐ átá lâ Ābārāyámā ká rí 'bá yí bē.

Tā Óvǎrí drí ǐtú Sárá drí 'ézó mvá fǐlǐ rí à'dázó rí

18 ¹ Pará nǎ vósí, Óvǎrí drí rú à'dázó Ābārāyámā drí nótí. ǐtú gǎgǎlǐgǎ sǐ, 'dǐ Ābārāyámā rǐ'á fè Mámá rē ká 'dǐ zélé, gólá rǐ'á gūgū íyíká tǐ. ² Nǐngá sǐ, 'wāā Ābārāyámā drí drǐ ìngázó úrú, drílá gōzó lǐfǐ 'bélé āgò nǎ āzā 'bá yí rú, ádré'á íyí gǐā jējē ró. Gō'dá gólá ndrè gólíyí bē trá rí, drílá ngázó rǎlé nǐ'á rú úsúlǐ gólíyí bē. Vó lâ 'ásí, drílá gōzó ándrá-gá-sǐlǐ fǐlǐ ǐnyákú drǐlǐ āgò rí 'dǐ 'bá yí ándrá. ³ Nǐngá sǐ, drílá gōzó tā átálé āgò nǎ rí 'dǐ 'bá yí drí kǐ nǐ rí, “Má ló'bā rú'bá ànǐ drí, àmbá ámaká rí 'bá yí. Nǐ lǎvū kò cú ǐtí ádré ákò má drí 'bá 'á nǐngá sǐ, tǎlā má rǐ'á nǐngá ànǐ pǎlé. ⁴ 'Dòvó bē trá ǐtí rí, nǐ ànǐ rǐlǐ tǎkò lóvólé fè lǐndrǐ 'á nǐngá, tǎlā má àjǐ ró bē lǐmvú ànǐ drí pá jǐzó ǐ'dǐ sǐ lâ. ⁵ Má à'dò kpá ngá nyǎnyá ǐdíkò áfè'á ànǐ drí nyále mbārāká mvá úsúzó zǎlò àçǐ tózó ǐ'dǐ sǐ lâ. Má à'dò ànǐ pǎ'á nǒ, tǎlā nǐ 'bá amá lóvó trá ànǐzó lǎvūlǐ kòrò amá lómí bē. Nǐ àyè drè má pá ró ànǐ.” Gō'dá vó lâ 'ásí, āgò nǎ 'dǐ 'bá yí drí tǎ-drǐ lógòzó Ābārāyámā drí kǐ nǐ rí, “Áwò-ǐtí àmbá ní drí, má lè tǎ-drǐ trá. Nǐ 'è òzó ní drí lèlé rí tǐ.”

⁶ Nǐngá sǐ, Ābārāyámā drí ngázó nǐlǐ pá drǐ ká sǐ gūgū 'álá. Tólá, drílá tā átázó òkò lâ Sárá drí kǐ nǐ rí, “Wāā'wā ní àtrò jórǎá 'ǎǐ-àrá bē 'dǐ, ní gò ró àvólá nyásá ró gólíyí drí.” ⁷ Gō'dá nǐngá sǐ, Ābārāyámā drí nǐzó ǐtǐ àtrólé. Drílá ǐtǐ jórǎ áruzó àlò tǎndí ró nyále rí fèzó rú ǐ'bū 'bá íyíká drí 'élé 'wāā āgò 'dǐ 'bá yí drí. ⁸ Nǐngá sǐ, Ābārāyámā drí bā ǐmvú trótrò lâ ró rí bē gō'dá à'wá ló'bǐ-ló'bǐ bē àtrózó fèlé āgò 'dǐ 'bá yí drí. 'Dǐ Ābārāyámā rǐ'á ádré'á kpá ànyí gólíyí lǎgǎtǐ fè zélé drǐlǐyí ngá nyǎrè 'á.

⁹ Nǐngá sǐ, āgò 'dǐ 'bá yí drí Ābārāyámā rí ǐjǐzó kǐ nǐ rí, “Ánǐ òkò Sárá ángò lé yā?” Gō'dá Ābārāyámā drí tǎ-drǐ lógòzó gólíyí drí kǐ nǐ rí, “Ámá òkò Sárá gǐā rǐ'á gūgū 'álá nǎ.”

¹⁰ Nǐngá sǐ, āgò àlò gólíyí lǎfálé 'ásí rǐ'á Kúmú Óvǎrí ǐ'dǐ, drílá ngázó tā átálé kǐ nǐ rí, “Pará nǐ-drǐ-lá-sú vósí ǐtòlé àndrò rí 'ásí, má à'dò āgò'á, gō'dá ànǐ òkò Sárá à'dò à'dó'á mvá bē.” Gō'dá Kúmú Óvǎrí òtúrǐ rǐlǐ tǎ rí 'dǐ átálé rí, 'dǐ Sárá íyíká rǐ'á úgúlǐ lâ 'á àfǐ gūgū 'dǐ ká tǐ úlǐ rí 'dǐ àrǐ'á. ¹¹ 'Dǐ ǐtú rí 'dǐ sǐ, Ābārāyámā yí òkò lâ Sárá bē dè íyí trá kpārǎtǐ àrāká ró, gō'dá pará pǐ Sárá trá. ¹² Nǐngá sǐ, Sárá drí íyí gūzó àkpá nǐ kǐ nǐ rí, “Nòò gò má dè kpá trá ndrǐ nò. Ágò lóvó à'dò ìcǎ'á fǐ trá à'dólé zǎā má drǐlǐ yā? Gō'dá āzā lésí, amá ágò Ābārāyámā kpá trá àrāká ró má tǐ nò.”

¹³ Nǐngá sǐ, Kúmú Óvǎrí drí Ābārāyámā rí ǐjǐzó kǐ nǐ rí, “Ánǐ òkò Sárá gū àrǐ à'dò tāsí, drílá gōzó kǐ'á nǐ rí, yí à'dò ìcǎ'á fǐ trá pǎtǐlǐ mvá fǐlǐ yí drí gō'dá dèzó trá 'dǐ yā? ¹⁴ Pǎtǐlǐ, ngá āzā kpá bē à'dólé tólá má Óvǎrí rí mbārāká lǎvūlǐ yā? Má àtá ní drí kpá ó'dǐ kǐ'á nǐ rí, pará nǐ-drǐ-lá-sú ǐtòlé ǐtú ngbāangbànò rí 'ásí, má à'dò āgò'á, gō'dá Sárá à'dò mvá fǐ'á.”

¹⁵ Nǐngá sǐ, Sárá àrǐ úlǐ 'dǐ bē rí, úrǐ drí gázó rú lâ. Úrǐ 'dǐ drí sǐ, Sárá drí fǐ gázó dó kǐ nǐ rí, “Má gú àrǐ kò.” Gō'dá Óvǎrí drí tǎ lógòzó Sárá drí kǐ nǐ rí, “Ònjò 'ǐ, tǎ pǎtǐ-pǎtǐ ró, nǐ Sárá gū àrǐ trá.”

Tā Ābārāyámā drí rú'bá ló'bázó Óvǎrí drí òjǐlǎ Sòdómò ká tāsí rí

¹⁶ Nǐngá sǐ, āgò nǎ 'dǐ 'bá yí drí ngázó 'é'á lǎvūlǐ. Gō'dá Ābārāyámā drí gólíyí àjǐzó lǎfǐ drǐlǐ. Nǐngá sǐ, drǐlǐyí nǐzó ádré'á vò jǎrǐbǎ Sòdómò ká rí ndrèzó tò rí 'á. ¹⁷ Gō'dá nǐngá sǐ, Óvǎrí drí tǎ ǐsúzó kǐ nǐ rí, “Ngá má drí 'é'á 'èlǎ nò ìcǎ kò má drí tǎ lâ lǎpǐzó Ābārāyámā drí sǐ, ¹⁸ tǎlā gólá rí òzówá yí à'dò ìcǎ'á à'dólé 'básúró àngǐ ró cú mbārāká bē àmbá, gō'dá má Óvǎrí à'dò òrè fè'á òjǐlǎ drí àmbá gólá Ābārāyámā rí rú sǐ. ¹⁹ Má ndrè Ābārāyámā tā mbǐ 'bá ró. ǐ'dǐ má drí gólá rí zǐzó à'dólé tā átálé íyí mvá yí drí gō'dá òjǐlǎ góláká rí 'bá yí bē tā ámaká àrízó ǐ'dǐ, gō'dá kpá tā mbǐmbǐ rí 'ézó ǐ'dǐ íyí àzǐ-àzǐ yí drí. Ózó gólíyí ò'è ngá 'dǐ 'bá yí trá ndrǐ rí, má Óvǎrí má à'dò ngá tǐbè má drí tǎ lâ yí 'bálé trá 'élé Ābārāyámā drí rí 'bá yí 'é'á cú ǐtǐ drǐ vè ákò.”

²⁰ Tǎ 'dǐ ká rí tǐ rí, Óvǎrí drí rú jǎzó tā átálé Ābārāyámā drí kǐ nǐ rí, “Má àrǐ tǎ òkǐ tǎ ònjǐ òjǐlǎ rí 'bá íyí Sòdómò 'álá Gòmórǎ bē rí òlǎvú trá kòrò. ²¹ Nòò, má àbǐ nǐ'á búúú tólá, tǎlā má ndrè ró bē ngátá tā òjǐlǎ Sòdómò ká Gòmórǎ bē ódrǐ rǐ'á tǎ lâ átálé 'dǐ ngá té ǐtǐ pǎtǐlǐ yā rí, tǎlā má nǐ ró bē ngátá má à'dò jǎrǐbǎ rí 'dǐ 'bá yí ìzǎ'á yā rí.”

²² Nǐngá sǐ, Kúmú Óvǎrí drí ngázó āgò rǐ 'dǐ 'bá yí jòlé Sòdómò 'álá. Gō'dá 'dǐ Óvǎrí lǎkǐ íyíká àkpáká'dá Ābārāyámā bē. ²³ Nǐngá sǐ, Ābārāyámā drí rú èsézó ànyí Óvǎrí ngálá, drílá gōzó Óvǎrí rí ǐjǐlǐ kǐ nǐ rí, “Kúmú, pǎtǐlǐ ní à'dò fǐ jǎrǐbǎ Sòdómò ká 'dǐ fū'á ndrǐ 'dó òjǐlǎ tā ákò lé 'bá 'álá 'á rí 'bá yí bē fǐ gólíyí tā ànyá 'è 'bá rí 'bá yí tǎ 'á yā? ²⁴ Ózó ngá òjǐlǎ tā ákò lé 'bá à'dò 50 jǎrǐbǎ Sòdómò ká 'dǐ 'á rí, ní à'dò jǎrǐbǎ rí 'dǐ fū'á kò'dèrè ngbá yā? Nǐ ìcǎ kò àyélá fū ákò lâ gólíyí tā ákò lé 'bá 'álá 'á 50 'dǐ 'bá yí lǐdrǐ-lǐdrǐ lâ yí tāsí yā? ²⁵ Pǎtǐlǐ ró, ní ìcǎ trá tǎ ákò lé 'bá úfúlǐ 'dó ndrǐ tǎ ànyá 'è 'bá bē yā? Nǐ ìcǎ kò 'èlǎ òzó 'dǐ tǐ. Gō'dá òzó ní ò'è trá ǐtǐ rí, lǎnjò à'dò à'dó'á òjǐlǎ tā ákò lé 'bá drí ndrǐ kpá 'dó òjǐlǎ tā ànyá 'è 'bá rí 'bá yí bē. Tǎ kǐ 'bá gólá rí 'bá tǎ kǐlǐ nǐ ndrǐ àngò nò drǐlǐ rí à'dò tā kǐ'á mbǐmbǐ.”

²⁶ Nǐngá sǐ, Kúmú Óvǎrí drí úlǐ Ābārāyámā rú'bá ló'bázó ǐ'dǐ bē lâ yí drí 'dǐ drǐ lâ lógòzó. Gólá kǐ nǐ rí Ābārāyámā drí rí, “Tǎndí ró, òzó má Óvǎrí úúsú tǎ ákò lé 'bá 50 Sòdómò 'á 'dǐ trá rí, má à'dò jǎrǐbǎ Sòdómò ká 'dǐ àyé'á fū ákò lâ tǎlā gólíyí lǐdrǐ-lǐdrǐ tāsí.”

²⁷ 'Dǐ vósí, Ābārāyámā drí gōzó úlǐ átálé kpá ó'dǐ drǐ lú'bǐ-lú'bǐ bē kǐ nǐ rí, “Kúmú, má ló'bá rú'bá ní drí, ní àyè má fǐlǐ ǐdú-ǐdú ámaká má drí rǐ'á 'èlǎ ní drí nò tāsí. Kúmú, má cé rǐ'á āgò 'ǐ, má ìcǎ kò tā āzā átálé ǐtǐ. ²⁸ Gō'dá āzàngá tāsí rí, tǎ ákò lé 'bá à'dò íyí à'dó'á cé 45 Sòdómò 'álá 50 vò 'á rí, à'dò trá ǐtǐ rí, ní à'dò ìcǎ'á trá jǎrǐbǎ Sòdómò ká 'dǐ fūlǐ ndrǐ tǎ òjǐlǎ ákǐ nǐ 'dǐ 'bá yí ká 'á yā?” Nǐngá sǐ, Óvǎrí drí tǎ 'dǐ drǐ lâ lógòzó kǐ nǐ rí, “Má fú jǎrǐbǎ Sòdómò ká 'dǐ kò, òzó má úúsú tǎ ákò lé 'bá à'dò 45 rí.”

²⁹ Ābārāyāmā drí tā átázó kpá ó'dí kī nī rī, “Kúmú, à'dô à'dó'á ngá ángò tí ró, òzò tā àkò lé 'bá à'dô cé nyà'dí-rí Södómò 'álá rí yā?” Nīngá sī, Ôvārí drí tā átázó kī nī rī, “Òzò má ùsù tá àkò lé 'bá trá nyà'dí-rí rí, má à'dô tá àyè'á gólíyí lídri-lídri tāsī.”

³⁰ Nīngá sī, Ābārāyāmā drí tā átázó kī nī rī, “Kúmú, má lô'bā rúbá ní drí. Ní à'dô kò má bē òmbā ró. Ní àyè má úlí átálé kpá ó'dí tálá àzàngá sī rí tāsī, ní à'dô tá àkò lé 'bá ùsù'á tólá cé 30 rí.” Nīngá sī, Ôvārí drí tā átázó kī nī rī, “À'dô kpálé ìyí 30 rí, má fú jārībā 'dí kò.”

³¹ Vó là 'ásí, Ābārāyāmā drí kpá tā átázó kī nī rī, “Kúmú, ní àyè má fī ìdù-ìdù tá àmákà rí'á 'èlé ní bē nō tāsī, òzò à'dô ìyí cé nyà'dí-trá rí yā?” Nīngá sī, Ôvārí drí kpá tā-drí 'dí lógòzò kī nī rí, “Kpálé ìtí rí, má fú jārībā 'dí kò.”

³² 'Dī vósí, Ābārāyāmā drí kpá tā àzà átázó kī nī rí, “Kúmú, má lô'bā rúbá ní drí, ní à'dô kò òmbā ró. Má à'dô gò'dá úlí átá'á cé àlò. Òzò ngá tá àkò lé 'bá à'dô cé mùdrí rí yā?” Gò'dá nīngá sī, Ôvārí kī nī rí, “À'dô kpálé cé mùdrí rí, má ícá kò jārībā Södómò ká 'dí fūlì.”

³³ Gò'dá Kúmú Ôvārí yí ndè úlí àtá-àtá bē Ābārāyāmā bē rí, drílá ngázó nílí vólé. Gò'dá Ābārāyāmā drí íyíkà ngázó gólé 'bá 'álá.

Tā ònjí tètè òjílá Södómò 'á rí 'bá yí ká

19 ¹ Lānjátúlí 'dí sī, mālāyíkà rí Ôvārí ká ácá 'bá ìyí trá Ābārāyāmā drí 'bá 'álá rí drí kpá ácázó ìyí Södómò 'álá Ābārāyāmā drí 'bá lésí. 'Dī Lótó íyíkà rí'á lāfí fīrī jārībā Södómò ká 'álá rí 'á. Nīngá sī, Lótó ndrè gólíyí bē rí, drílá ngázó nílí gólíyí lāgúlí ùmú ró. Gò'dá drílá drí àndžízó vūdrí gólíyí àndrá. ² Nīngá sī, Lótó drí tā átázó gólíyí drí kī nī rí, “Ámbá yí, má rí nōngá nō àní pálé. Má lô'bā rúbá àní drí. Ní àní má drí 'bá 'álá, tálá nī dá ró lūmvú bē gò'dá kpá à'dú kòzò bē. Òzò vò àyèwú trá cījínó rí, nī gò ró bē ngálé àkpākà'dá àníngá lāvūlì ácì àníkà tì.”

Gò'dá nīngá sī, drílíyí tā-drí lógòzò Lótó drí kī nī rí, “Má à'dô à'dú kò'á àkpākà'dá ngá lāzì vò 'á nōngá.”

³ Nīngá sī, Lótó drí rízó rúbá lô'bálé gólíyí rú, té drílíyí tā-drí lèzó nízó Lótó drí 'bá 'álá. Gò'dá gólíyí cā bē Lótó drí 'bá 'álá rí, Lótó drí tā átázó ngá 'è 'bá íyíkà rí drí, tálá àmbātā 'bélé gò'dá kpá lāsì èdélé ngá l'àdízó ùmú drí. Gò'dá ngá rí 'dí l'à'dí bē rí, drílíyí ngázó nyālá. ⁴ Gò'dá nīngá sī, drílíyí ngázó fílí Lótó yí bē 'dó jó àlò Lótó ká rízó à'dú kólé rí 'á. Drè àkpākà'dá mālāyíkà 'dí 'bá yí 'dé drè à'dú kólé kò, òjílá Södómò ká àgò ànjí gò'dá àrākā là yí bē jārībā 'ásí drí ácázó ìyí jó Lótó yí drí à'dú kòzò mālāyíkà 'dí 'bá yí bē 'álá 'á 'dí kílí dírì gbāá. ⁵ Nīngá sī, drílíyí Lótó rí zìzò ìjílí kī nī rí, “Òjílá àní 'bá ìyí à'dú kólé àndrò ní drí jó 'á nōngá rí 'bá yí ángò lé yā? Ní lófò gólíyí àmá ngáá nólé, tálá má 'bá ró gólíyí àmá ùgúlí 'á òkó ró àmá drí, má àyí ró bē gólíyí bē.”

⁶ Gò'dá tá òjílá 'dí 'bá yí drí átálé 'dí vósí, Lótó drí ngázó fólé gólíyí ngálá. Gólá fò bē rí, drílá àfí à'bázó yí ùgúlí.

⁷ Vó là 'ásí, drílá ngázó tá átálé òjílá rí 'dí 'bá yí drí kī nī rí, “Ámá àzì-àzì yí, má lô'bā rúbá àní drí. Ní 'è tá ònjí tètè ìtí 'dí kò. ⁸ 'Dòvò ní àrì drè, má nō rí'á cú òkó mvá bē zālò rí, gólíyí kpārāfí nī ìyí àgò tá drè kò. Ítí rí, má àzì gólíyí 'dí àní drí ìvì 'á nólé, nī gò ró bē tá tìbè àní drí lè'á 'èlā gólíyí bē rí 'èlé. Ní 'è ngá àzà kò àgò nō 'bá yí drí, tálá gólíyí rí'á ùmú àmákà 'dí 'bá 'á nōngá. Bē trá ìtí rí, má cé 'dí gólíyí gārā drí 'bá 'í.”

⁹ Gò'dá tá Lótó drí átálé 'dí vósí, òjílá Södómò ká 'dí 'bá yí drí trèzó ùrú tá àtá-àtá bē kī nī rí, “Ní jà rú tólá tá àníkà 'dí bē. Ní, Lótó ngá àwā ró nō, ní àníkà à'dí 'dí ngá tìbè àmá drí lè'á 'èlā rí átálé nī yā? Òzò ní òjā rú kò rí, má à'dô tá ònjí tètè 'è'á ní drí lāvūlì kòrò tìbè àmá drí 'è'á 'èlā àgò 'dí 'bá yí drí rí drí sī.”

¹⁰ Gò'dá úlí òjílá 'dí 'bá yí ká 'dí vósí rí, ùmú Lótó ká rí jó 'á 'dí 'bá yí drí àngázó àfí nīlì fòzó ìvì 'álá, gò'dá Lótó rí rúzó sèlé gólé jó 'álá ìyí ngálá, gò'dá vó là 'ásí, drílíyí àfí à'bázó ngárá ìyí tì. ¹¹ Gò'dá nīngá sī, ùmú 'dí 'bá yí drí òjílá Södómò ká 'dí 'bá yí rízó à'dólé ìyí kùdùdù ró vò ndrè àkò. Ítí rí, kòrò òjílá 'dí 'bá yí drí à'dózó àgò ànjí là yí gò'dá àrākā là yí bē ndrì 'dó kùdùdù ró. Gò'dá drílíyí ngázó n'á àfí ànjú bē kùdù-kùdù trākālā-trākālā kpì, ùsù ìyí àfí tì kò.

Tā Lótó drí Södómò rí àyézó rí

¹² Nīngá sī, àgò rí ùmú Lótó ká ró 'dí 'bá yí drí ngázó tá ìjílí Lótó tì kī nī rí, “Ní cú òjílá àníkà ùrùkà 'bá yí bē Södómò 'á nōngá yā? À'dô trá ìtí rí, ní lófò àní mvá òkó ró rí yí gò'dá kpá àgò ró rí 'bá yí àní òdrógò yí ndrì 'dó áró ùrùkà à'dó 'bá bē rí 'bá yí bē vólé Södómò 'á nōngá sī, nī gò ró gò'dá vò nò àyélé, ¹³ tálá má lè trá vò Södómò ká nò ìzálé bāndì-bāndì. Kúmú Ôvārí àrì tá dùú rí'á átálá kí'á nī rí, òjílá Södómò ká 'è ìyí tá ònjí tètè trá lāvūlì kòrò rí trá. 'Dí nō àmá àjózó àní'á ìzálá nō.”

¹⁴ Nīngá sī, Lótó àrì úlí 'dí 'bá yí bē rí, drílá ngázó n'á òdrógò 'è 'bá ànílì mvá là yí òkó mvá ró rí 'bá yí gílí rí yí ngálá. Tólá, drílá tá átázó gólíyí drí kī nī rí, “Ní ngá 'wāà ní àyè ró vò nò, tálá Kúmú Ôvārí lè trá vò rí nò ìzálé.” Gò'dá òdrógò 'dí 'bá yí ìsù ìyíkà kī, Lótó òrì 'dí tá ònjò ká átá'á 'dí ìyí drí.

¹⁵ Gò'dá ngá drí àwūrì sī, mālāyíkà ùmú ró 'dí 'bá yí drí ngázó tá átálé Lótó drí, tálá òngá ró bē fólé vólé 'wāà'wā Södómò 'ásí. Ítí gólíyí kī Lótó drí rí, “Ní ngá, ní trò àní òkò gò'dá àní mvá òkò mvá ró rí 'dí 'bá yí bē, tálá ní àyè ró bē Södómò 'wāà. Òzò ní àyè Södómò 'wāà kò rí, ní à'dô kpá drá'á ìtù Ôvārí òtírì Södómò rí nò ìzāà rí sī.”

¹⁶ Nīngá sī, Lótó drè zāà rí'á kí'dò-kí'dò bē dā. Gò'dá bē kpálé ìtí rí, Ôvārí zāà rí'á gólá rí ìzā bē. Gò'dá nīngá sī, mālāyíkà Ôvārí ká rí 'dí 'bá yí drí ngázó Lótó rí gógó trólé vólé òkò là bē gò'dá kpá mvá là yí òkò mvá ró rí rí 'bá yí bē. Trò ìyí gólíyí 'dí lófólé vólé Södómò 'ásí. ¹⁷ Nīngá sī, mālāyíkà Ôvārí ká 'dí àlò rí drí ngázó tá átálé Lótó yí drí kī nī rí, “Ní òlè trá rílí lédre-lédre ró rí, nī rā 'wāà ngá pálé. Ní òtírì rí rálé ngá pázó rí, nī àndrè vò kò kò àgólé vólé. Ní àdrè kpá kò vò àzà 'á fáfā nò 'á. Ní rā zāà ní cā ró bē ùnì 'álá zālò, tálá ní pà ró ngá bē òdrā 'ásí.”

¹⁸ Gò'dá nīngá sī, Lótó drí tā-drí jázó mālāyíkà 'dí drí kī nī rí, “Tátá àmbá, má lô'bā rúbá ní drí, ní 'è àmá nílí tólá kò, ¹⁹ tálá ùnì 'dí 'bá yí jè trá ró. Má ícá kò rálé nōngá sī cālè gīá tólá. Tá ònjí nò à'dô àmá ùsù'á drè àkpākà'dá nōngá,

ãmâ drí òdrāzó. Gō'dá tálá ní ãmû ãmâ trá ãmbá, gō'dá ní pâ ãmâ lîdrî-lîdrî kpá trá òzō nōô tí rî, ní ndrê ãmâ ìzā kpá ãndálé. ²⁰ Ní ndrê jārîbā dāwá gîâ nā trá? Jêé kô. Ní lē tâ-drî trá cé kî nî rî, mã â'dô rā'á tólá, tálá mã pâ ró ngá bê. Ní àyè ãmâ nîlí tólá, jārîbā rî 'dî cé dāwá ìtî.”

²¹ Nîngá sî, mālāyîkâ Ôvârî kâ 'dî drî tâ-drî lēzó. Gō'dá drílâ tâ átázó Lótô drî kî nî rî, “Má lē tâ-drî trá ãnî ãmúzó kpá ãndálé. Ìtî rî, mã ìzā jārîbā nā kô. ²² 'Wāâ'wā, nî ngâ rālê cālê tólá. Má 'é ngá ãzâ kô, té nî â'dô cā'á zālô tólá.” Tálá Lótô âta trá kî nî rî, jārîbā 'dî dāwá ìtî rî, òdrî gōzó rú zîlî drî lâ Zórā. °

Tā Ôvârî drî Sôdómô yî ìzāzó Gômórâ bê rî

²³ Lótô òtîrî rāâ cālê Zórâ 'álâ rî, ìtú trá ãf'ô'á. ²⁴ Vó lâ 'ásî, Ôvârî drî kôrô lāşî ìlākô òzô sî kâtî 'èzó lādálê jārîbā zîlî Sôdómô gō'dá Gômórâ bê rî drî. ²⁵ Ôvârî drî jārîbā 'dî 'bá yî ìzāzó bāndî-bāndî ndrî 'dó fāfā lâ yî bê ngbálá, gōzó kpá òjílâ lâ yî 'èzó òdrālê ngá-ârú ró rî yî bê ngbá ndrî.

²⁶ Ôzô mālāyîkâ 'dî drî átálê trá Lótô yî drî rî kâtî kî'á nî rî, gólîyî òtîrî rāâ nîlí únî 'álâ rî, gólîyî ãandrê vō volé kô rî, gō'dá ârimākô drî sî, Lótô rî òkô íyîkâ 'dê 'bá volé rî drî vō ândrêzó volé. Nîngá sî, gólâ drî rú jázó kúnî úngû 'èlé 'ā'î-nyá 'ásî rî ró.

²⁷ Nîngá sî, ãkpākā'dā cîjîno ìtú ãzâ rî tú, Ābārāyāmā drî ngāzó nîlí âdrélê vō tîbê drílâ âdrézó trá 'á lâ Ôvârî rî ìfî drî 'á rî 'á. ²⁸ Gō'dá drílâ ngāzó vō ndrélê gólê Sôdómô 'álâ Gômórâ bê, 'dî rî'á 'dó vō â'dô 'bá drî Gômórâ yî rú sî rî yî bê. Nîngá sî, drílâ gōzó òcîkâ gúndrî-gúndrî òzô dâri ãngî kâtî rî ndrêzó ìmô vō drî trá ndrî kúrú-kúrú.

²⁹ Ôvârî pâ Lótô yî rālê volé Sôdómô 'ásî òzô 'dî kâtî, 'dî drê ãkpākā'dā gólâ ìzāá jārîbā nā 'bá yî kô, tálâ ngá lēlé gólîyîkâ Lótô rî átá-ãzî Ābārāyāmā bê rî tāsî.

Tā ányâ Lótô rî mvá òkó ró rî yî drî 'èlé rî

³⁰ Tā rî 'dî vósî, Lótô gō'dá trá ùrî ró rîzó Zórâ 'álâ. Nîngá sî, drílîyî ngāzó mvá lâ òkô mvá ró rî rî 'bá yî bê nîlí únî 'álâ rîlí ùgî 'á. ³¹ Ìtú ãzâ sî, mvá lâ sîşî òkô mvá ró rî drî ngāzó tâ átálê dāwá rî drî kî nî rî, “Nôô, gō'dá ãmâ átá ãcâ trá ãrākā ró. Gō'dá nōngá rî, ãgô ãzâ 'bá yî yû'dāwá ãmâ gîlí, â'dô ró bê ãmâ drî mvá fîzó òzô òkô mvá ãzî kâ rî tí. ³² Ngá tîbê ãmâ drî 'èlé tâ rî 'dî tāsî rî rî'á nôtî. Ní 'dê mã fê òdrá ãmâ átá drî ùmvú ró bê, tálâ òdrá 'dî òcî ró gólâ. Ôzô òcî gólâ trá rî, gólâ â'dô àyî'á ãmâ bê cú ìtî vō lâ ùsú ãkô. Gō'dá nîngá sî, mã â'dô 'dîyîmvá fî'á gólâ drî.”

³³ Ngáčî rî 'dî sî, òkô mvá 'dî 'bá yî drî òdrá fēzó ìyî átá Lótô drî mvülî. Vó lâ 'ásî, mvá lâ sîşî òkô mvá ró rî drî ngāzó fîlí jó 'álâ àyîlî ìyî átá ùgúlî. Gō'dá nîngá sî, átá lâ Lótô ùsú vō lâ kô kî nî rî, òkô àyî 'bá yî ùgúlî 'dî â'dô ìyî mvá ì'dî, tálâ Lótô nî trá òdrá ró.

³⁴ Gō'dá ìtú ãzâ rî tú, mvá lâ 'dî drî kpá ngāzó tâ átálê ãmvúpî lâ dāwá rî drî kî nî rî, “Āgî, mã àyî trá ãmâ átá ùgúlî. Gō'dá ãndrô nô, mã â'dô kpá òdrá fē'á ó'dî gólâ drî mvülî, â'dô ró bê kpá ní drî àyîzó bê gólâ ùgúlî, tálâ mã fî ró 'dîyîmvá bê â'dólê gólâ drî.” ³⁵ Ngáčî 'dî sî, drílîyî kpá òdrá fēzó ìyî átá drî mvülî. Gō'dá átá lâ yî 'dî mvú òdrá 'dî bê rî, òdrá drî gólâ rî cîzó. Nîngá sî, mvá lâ dāwá rî drî ngāzó àyîlî gólâ ùgúlî. 'Dî, gólâ gō'dá kpá trá òdrá ró rôô tâ mvá lâ drî àyîzó ùgúlî lâ 'á 'dî nîlí.

³⁶ Ìtî Lótô rî mvá yî drî â'dózó kpārâtî òtô bê Lótô rî gógó drî. ³⁷ Ìtú lâ drî àwúzó ãlô, Lótô rî mvá sîşî rî drî mvá ãgô fîzó. Drílâ rú lâ zîzó Mōwábâ. Mōwábâ ì'dî à'byîyá ró 'bâşúrú òjílâ Mōwábâ kâ â'dô 'bá ãndrô rî 'bá yî drî. ³⁸ Gō'dá gólâ vósî rî, ãmvúpî lâ dāwá ró rî drî kpá mvá íyîkâ rî fîzó. Gō'dá drílâ rú lâ zîzó Bēnámî. Gólâ íyîkâ ì'dî à'byîyá ró 'bâşúrú zîlî ãndrô Āmônâ rî yî kâ.

Tā Ābārāyāmā yî kâ Ābîmélékê bê rî

20 ¹ Tā Ôvârî drî Sôdómô yî Gômórâ bê rî ìzāzó rî vósî rî, Ābārāyāmā drî ngāzó Māmārê rî àyélê. Drílâ nîzó 'bādrî Négêvê rî 'álâ drî-ágó drî 'álâ. Gólâ nî bê gólê drî-ágó drî 'álâ rî, drílâ rîzó Kādésâ yî lāfálê Súrú bê rî 'á. 'Dî vósî, gólâ drî nîzó rîlí jārîbā zîlî Gērārâ rî 'álâ. ² Ìtú rî 'dî sî, Ābārāyāmâ âta tâ trá kî nî rî, ìyî òkô Sārâ â'dô ìyî ìzó 'î. Kúmú òjílâ Gērārâ 'álâ rî 'bá yî kâ rú lâ Ābîmélékê. P Nîngá sî, Ābîmélékê drî ngāzó òjílâ íyîkâ jólê Sārâ rî âtrólê yî ngálâ. ³ Tā 'dî vósî, Ôvârî drî ãcázó kúmú Ābîmélékê drî ãbî-ãbî 'á ngáčî rî 'dî sî. Gō'dá, drílâ tâ átázó kúmú 'dî drî kî nî rî, “Nî trá rî'á ãnyî òdrâ bê, tálâ ní trô òkô ãzî-ãzî kâ trá â'dólê ní drî.” ⁴ 'Dî cú Ābîmélékê 'bāá Sārâ yî ùgúlî kô. Gō'dá nîngá sî, drílâ tâ-drî lôgôzó Ôvârî drî kî nî rî, “Kúmú, ní â'dô ìcá'á trá òjílâ ùfúlî ndrî òjílâ íyîkâ bê cú ìtî tâ ònjî 'è ãkô yā?” ⁵ Nîngá sî, kúmú 'dî drî tâ átázó kî nî rî, “Kúmú, tâ pātî-pātî rî átálê ì'dî, Ābārāyāmâ rî gógó âta mã drî ìyî fî sî kî nî rî, Sārâ ãâ'dô ìyî ìzó 'î. Gō'dá Sārâ rî gógó nyānyâ lâ âta kpá mã drî nôtî kî nî rî, Ābārāyāmâ ãâ'dô ìyî lōnyî 'î. Gō'dá bê trá ìtî rî, mã â'dô ìcá'á nîlá ãngô tí ró kî nî rî, òkô rî gógó zîlî Sārâ nô â'dô Ābārāyāmâ rî òkô 'î yā? Mã rî'á cú ìtî tâ ãzâ ãkô pîpîşîlî 'á gō'dá kpá tâ ìşû ãzâ ãkô drî 'á Sārâ 'dî tāsî. Mã tâ ãzâ ãkô.”

⁶ Nîngá sî, Ôvârî drî tâ-drî 'dî lôgôzó Ābîmélékê drî ãbî-ãbî 'á kî nî rî, “Āwô, mã nî trá kî nî rî, ní 'è tâ rî 'dî drî tãndî sî. Ì'dî 'dî, mã drî ãnî 'bázó kô tâ ònjî 'èlé mã rú, gō'dá kpá ní òzó gólâ rî dōô kô. ⁷ Gō'dá bê trá ìtî rî, ngbāngbānô ní lôgô òkô 'dî volé ágó lâ Ābārāyāmâ drî. Ābārāyāmâ rî'á òjílâ gólâ rî 'bá tâ 'bálê mã drî òjílâ tāsî rî ì'dî. Gólâ â'dô rātāâ 'é'á mã drî ãnî tāsî, tálâ nî òzó drāâ kô. Ôzô ní òlôgô òkô 'dî kô volé ágó lâ drî rî, mã âta ní drî, ní ãsê òdrâ pá trá ãnî drî òjílâ ánikâ bê ndrî.”

°19:22 Ìtô lâ 'Fínyáwá'.

P20:2 Tā ìfî lâ kî, 'Kúmú ãmâ átá 'î'.

⁸ Ākpākā'dā cījino drīzō sī, kúmú Ābīmēlékē drī ngázō òjílā íyíkā àmbà-àmbà ró rī 'bá yī àzìlì ndrī yí ngálā. Drílā gōzō ngálé tã Òvārī drī átálé drílā 'dī 'bá yī átálé gólíyī drī. Gō'dá nīngá sī, ùrī àngī drī gázō òjílā rī 'dī 'bá yī rú ndrī. ⁹ 'Dī rī, kúmú Ābīmēlékē àzī kpá Ābārāyāmā yí ngálā. Drílā gōzō gólā rī ìjílí kī nī rī, “Ní 'è àmā drī nōtī nō à'dò tã 'yā? Tã ònjí ró má drī 'èlé ní drī tã àngī nō àsézó má drī òjílā má zélé rī 'bá yī bē nō à'dò 'yī yā? Òjílā àzā kó yù'dàwá àlólā tã ní drī 'èlé má drī nō 'èlé. ¹⁰ Ní 'è tã rī nō ìtí à'dò tāsī yā?”

¹¹ Nīngá sī, Ābārāyāmā drī ngázō tã-drī ìjílí 'dī 'bá yī lògólé kúmú 'dī drī kī nī rī, “Tã tībē àmā 'è 'bá tã 'dī 'èlé rī 'dī nō. Má ìsù àmákā kī nī rī, òjílā àzā yù'dàwá nōngá àlólā lānjī 'balé Òvārī rú, gō'dá kpá tã ìsù-ìsù bē má rú, à'dò ró bē àmā fūzō àmā òkó rī trōzō bē. ¹² Tã pāfī-pāfī ró gólā rī'á àmā ìzō 'yī. Àmā átá gólā bē rī'á àlò, cé àndrē cā àmā lāfálé nī gólā bē. Gō'dá má drī gōzō gólā rī gílí má drī òkó ró. ¹³ Gō'dá Òvārī jò mē bē gólé volé àmā drī à'dī-drī 'ásí nī'á vò drī kpá bē fāà àngó àtrā 'ásí rī, má drī gōzō tã átálé Sārā drī kī nī rī, vò tībē àmā drī nī'á kpá bē là fāà nō 'bá yī 'ásí rī, gólā àatá gólā rī ìjī 'bá rī yī drī àlò-àlò kī nī rī, má àà'dò gólā rī lónyí 'yī. Ìtí rī, àà'dò àmā 'è'á tándí ró.”

¹⁴ Tã 'dī vósí, Ābīmēlékē drī ngázō Sārā rī trólé lògólé volé Ābārāyāmā drī. Gō'dá drílā ngázō kpá kábìlìkī, ìtí, rāgī yí bē àtrólé félé 'dò Ābārāyāmā drī. ¹⁵ Nīngá sī, Ābīmēlékē drī ngázō tã átálé Ābārāyāmā drī kī nī rī, “Ní ndrē drē, 'bādrī à'dò 'bá ndrī má zélé nō. Ní ngá, nī nī ró bē rílí vò tībē sù 'bá ní rú rī 'á.”

¹⁶ Gō'dá 'dī vósí, Ābīmēlékē drī kpá ngázō tã átálé Sārā drī kī nī rī, “Òzō à'dò kpálé má kò à'dú ní bē kò rī, má à'dò dáábò lāgù-lāgù fē'á àní lónyí Ābārāyāmā drī kútū-àlò, à'dò ró bē tã àmā lāfálé 'á 'dī drī là tizó, tálā à'dò ró bē òjílā drī nīzō là kī nī rī, tã rī 'dī àtí vò trá.”

¹⁷⁻¹⁸ Tálā Ābīmēlékē drī 'èzō Sārā rī trólé òkó ró rī tāsí rī, Òvārī drī òkó à'dò 'bá ìyī Ābīmēlékē drī 'bā 'á rī 'bá yī trizó ndrī à'dólé òndó ró. Nīngá sī, Ābārāyāmā drī ngázō rātāá 'èlé Òvārī drī Ābīmēlékē rī vò 'á, gō'dá Òvārī drī rātāá Ābārāyāmā ká 'èlé 'dī àrízó. Nīngá sī, gólā àyē tã bē Ābīmēlékē drī rī, drílā kpá tã àyézó òkó là drī, òjílā gólākā 'bā ká gō'dá kpá rāgī gólākā òkó ró rī yí bē ndrī rī'á fìlì ó'dí.

Ìsákā rī fìfì

21 ¹ Àkù ró rī, Òvārī fē òrē trá Sārā drī, òzō gólā drī 'balé trá rī kátí kī nī rī, ²⁻⁵ Sārā ó'bā rú 'à bē. Gō'dá té pará là 'dī sī, drílā mvá àgò fìzò Ābārāyāmā drī. Ìtú nā sī, Ābārāyāmā rī ndrò trá rī'á kámá-àlò. Nīngá sī, Ābārāyāmā bē kpálé àrākā ró rī, úfì mvá rī 'dī trá, té ìtú Òvārī drī tã là átálé kī nī rī, à'dò fì'á là rī sī. Gō'dá nīngá sī, kàyì nī-drī-lā-nā vósí, Ābārāyāmā drī gólā rī 'bèzò bāsā 'á, òzō Òvārī drī tã là 'balé trá rī kátí. Gō'dá Ābārāyāmā drī rú là zìzò Ìsákā, ⁶ tálā Sārā kī nī rī, “Òvārī 'bā má trá àyìkò ró gō'dá àrí gùlì. Gō'dá òjílā ndrī tã là àrí 'bá rī 'bá yī à'dò ìyī kpá àrí gù'á má bē.” ⁷ Gō'dá Sārā drī kpá tã àtázó kī nī rī, “À'dí à'dò àtálā nī Ābārāyāmā drī kī nī rī, yī Sārā à'dò bā fē'á mvá drī rī nī yā? Pāfī ró, má fì mvá àgò trá drílā gólā drī à'dózó trá dēdē ró rī sī.”

⁸ Nīngá sī, mvá drī mbázó, gō'dá kàyì drílā bā àyézó rī sī rī, Ābārāyāmā drī kārāmā là 'èzò.

Tã Hāgārā yī drōzò volé mvá là Ìsímélē bē rī

⁹ Kàyì àzā sī, Ìsímélē gólā Hāgārā Māsīrī lé 'bá ró rī drī fìlì Ābārāyāmā drī rī, rī'á lāv'í'á Sārā rī mvá Ìsákā bē 'alé ikò ró. ¹⁰ Sārā drī gólíyī ndrēzò. Gō'dá nīngá sī, Sārā rī drī ngázō tã átálé Ābārāyāmā drī kī nī rī, “Ní jò ízá rāgī ró 'dī mvá là bē volé, tálā mvá là 'dī òzò drī-vò àníkā lāfá cāà àmā mvá Ìsákā bē ìzátú.” ¹¹ Gō'dá tã 'dī à'dò trá Ābārāyāmā drī lānjī-lānjī ró àmbá, tálā Ìsímélē kpá rī'á gólā rī mvá 'yī.

¹² Nīngá sī, Òvārī drī ngázō tã átálé Ābārāyāmā drī kī nī rī, “Ní ìsù tã kò mvá 'dī tāsí, gō'dá kpá àní òkó Hāgārā rī tāsí. Ní 'è tã gólā Sārā drī átálé ní drī 'dī 'dī, tálā ózowá má drī tã là 'balé ní drī 'dī Ìsákā à'dò à'dó'á nī gólíyī drīlì ìyí à'bìyá ró. ¹³ Má à'dò 'dìyímvá fē'á kpá àmbá Hāgārā rī mvá drī, tálā gólíyí à'dò ró bē 'bāsúrú àlò dùú ró. Gólā kpá rī'á àní mvá 'yī.”

¹⁴ Nīngá sī, Ābārāyāmā drī ngázō àkpākā'dā cījino àzā rī sī, drílā ngá nyānyā àtrōzò félé Hāgārā yī drī mvá là bē. Gō'dá drílā ìmvú àbèzò dùú kōmvò èdélé ínyírikó 'ásí rī 'á, gōzò 'balá Hāgārā rī àngbálàngò 'á. Gō'dá drílā gólíyī jòzò mvá là 'dī bē volé. À'dò bē trá ìtí rī, Hāgārā yī drī ngázò nílí mvá là bē òmā 'alá vò rī'á zìlā Bērāsébā rī 'alá. ¹⁵ Gō'dá kàyì àmbá vósí, lūmvú drī rú ndézó kò'dèrè. Nīngá sī, Hāgārā drī íyí mvá rī àyézó fē kùndrū-kùndrū rī zélé. ¹⁶ Gō'dá drílā ngázò nílí volé òzò pá lāfálé kámá-àlò kátí, gō'dá drílā rìzò vùdrì. Gō'dá drílā ngázò tã átálé kī nī rī, “Má nī'á volé, tálā má òzò àmā mvá rī òdrā ndrèè kò.” Gō'dá gólā rī bē tólā rī, drílā fūzò rī'á àwó ngólé.

¹⁷ Gō'dá nīngá sī, Òvārī drī ngázò kpá mvá 'dī àwó là àrìlì. Ìtí rī, mālāyíkā Òvārī ká drī Hāgārā rī zìzò ùrú lésí kī nī rī, “Hāgārā, lāñò à'dò ká 'yī ní bē yā? Ní ùrì kò, tálā Òvārī àrí mvá 'dī àwó là trá ùrú lésí. ¹⁸ Ní ngá ùrú, ní trò mvá 'dī ní drīgá. Ní 'bē fìfì là, tálā má à'dò gólā rī 'bā'á lùtìlì àmbá.” ¹⁹ Tã rī 'dī vósí rī, Òvārī drī Hāgārā rī 'bázó vò lōndrélé. Gō'dá nīngá sī, drílā óró ndrēzò. Gō'dá drílā nìzò nī'á ìmvú àbèlè dùú kōmvò gólākā rī 'á. Gō'dá nīngá sī, drílā lūmvú 'dī fèzò mvá 'dī drī mvùlì.

²⁰ Nīngá sī, Òvārī drī Ìsímélē rī lòpézó mbāmbā là 'ásí. Gō'dá drílā rìzò òmā 'alá vò rī'á zìlì Pārānā rī 'á, kōrōnyā fū 'bá ró rī sī. ²¹ Nīngá sī, àndrē là drī òkó úsúzó drílā Māsīrī lésí.

Tã Ābīmēlékē yī drī à'dózó àrí-mvú-àzì ró Ābārāyāmā bē rī

²²⁻²³ Ìtú nā 'bá yī sī, kúmú Ābīmēlékē drī ngázò nílí drī-'bá gólākā àjù 'bū ká Pìkólā bē Ābārāyāmā ngálā. Gō'dá drílā ngázò tã átálé Ābārāyāmā drī kī nī rī, “Má nī trá Òvārī fē òrē trá ní drī tã ndrī ní drī 'èlé 'dī 'ásí. Gō'dá nō, má à'dò trá

cé ɪ'dí ní drí tándí ró. Bê trá ɪtí rí, ní 'bā tā, ní 'âdô ró bê kpá tándí ró má drí gō'dá kpá 'bādrī gólá ní drí rízó nō 'á. ɪtí rí 'dōvó, ní ɪtrí látrítrí Óvârí ágálé, ní ózó âmá nyáányâ ádó, âmá mvá yí gō'dá âmá ózōwá yí bê.”²⁴ Gō'dá nīngá sī, Ābārāyámā drí ngázó látrítrí ɪtrí ɪtrí ɔzō Ābīmēlékē drí átálé trá rí kátí.

²⁵ Nīngá sī, Ābārāyámā drí ngázó lâṅṅó ɪyíkâ tā lâ átálé Ābīmēlékē drí tā óró ɪyíkâ rāgī Ābīmēlékē kâ drí volé lâ pālê rí tāsī. ²⁶ Gō'dá nīngá sī, Ābīmēlékē kī nī rí, “Má nī kō 'âdī 'è tā 'dī nī, ní átá tā 'dī kō má drí. Tā 'dī sīsī lâ má ârī ɪ'dī 'dī.”

²⁷ Gō'dá látrítrí 'dī tāsī rí, Ābārāyámā drí kpá ngázó kápīlīkī āzâ átrólé ɪtí bê fēlé Ābīmēlékē drí. Gō'dá ɪtí rí, drílīyí ngázó kpārātī tā-drī lēlé ārī-mvū-āzī ró. ²⁸ Nīngá sī, Ābārāyámā drí ngázó kápīlīkī ândrê ó'díwá ró rí 'bá yí lōfōzō nḡi-drī-lâ-rī ngī kápīlīkī ɪyíkâ rí 'bá yí lāfálé 'ásī. ²⁹ Gō'dá nīngá sī, Ābīmēlékē drí ngázó gólá rí ɪjílí kī nī rí, “Ní lōfō kápīlīkī 'dī 'bá yí ngī 'âdô tāsī yā?” ³⁰ Nīngá sī, Ābārāyámā drí tā-drī jázó kī nī rí, “Ní trō kápīlīkī nḡi-drī-lâ-rī 'dī. Ózō ní otrō trá rí, ní 'âdô 'âdó'á līfī drī 'bá ró má drí, tákō mâ ɪ'dí óró 'dī 'dī 'bá lâ 'i.” ³¹ Tā rí 'dī tāsī rí, úzī vō rí 'dī rú lâ trá Bērāsébā, 'tālâ gólīyí kpārātī ɪtrí látrítrí trá nīngá.

³² Gō'dá tā-drī lēlé gólīyíkâ Bērāsébā 'álá rí vósī, Ābīmēlékē drí ngázó Píkólá drī-'bá ājū 'bū 'bá gólákâ ró rí bê gólé volé Fīlīsītiyā 'álá. ³³ 'Dī vósī, Ābārāyámā drí fē rú bê tāmárisíkī rí ɪ'dízó Bērāsébā 'álá, tálâ 'âdô ró bê lâmbé tā-drī lēlé kâ ró. Gō'dá nīngá sī, drílâ rātāá 'ézó Kúmú Óvârí ādūkū ākó rí drí. ³⁴ Vó lâ 'ásī, Ābārāyámā drí nízó rílí Fīlīsītiyā 'álá kâyī dūú sī.

Tā Óvârí drí Ābārāyámā rí ūjūzó Īsákâ rí fēfē sī rí

22 ¹ Tā 'dī 'bá yí vósī, Óvârí drí Ābārāyámā rí ūjūzó tā lēlé gólákâ ndrēzó. Nīngá sī, drílâ Ābārāyámā rí zīzó kī nī rí, “Ābārāyámā.” Gō'dá Ābārāyámā drí tā kōzó kī nī rí, “Mâ rí'á nō.” ² Volé drī lâ 'ásī, Óvârí drí tā átázó gólá drí kī nī rí, “Ní ngá, ní trō ró ânī mvá Īsákâ ālōwá ró ní drí lēlé tákányī 'dī, ní gō ró bê nílí 'bādrī Mōriyā kâ jējē ró nā 'álá, tálâ únī má drí 'è'á 'âdálâ nā drī tólâ, ní fē ró gólâ bê má drí ngá fēfē zālê zāzâ lāsī sī rí ró.”

³ ɪtí, ākpākā'dā cīnó ɪtū āzâ rí sī, Ābārāyámā drí ngázó lāsī fāfā gálé, 'âdô ró bê ngá fēfē Óvârí drí lēlé zāzâ lâ ró 'dī zāzó. Nīngá sī, drílâ lāsī fāfā 'dī âmbézó 'âbālê dōngí ɪyíkâ ūgúlí, gō'dá drílâ gōzó Īsákâ rí drīlī kpá rāgī ɪyíkâ rí rí 'bá yí bê. Nīngá sī, drílīyí ngázó nílí vō Óvârí drí tā lâ átálé trá 'dī 'álá. ⁴ Kâyī nā vósī, Ābārāyámā drí vō 'dī ndrēzó jējē ró. ⁵ Gō'dá nīngá sī, drílâ ngázó tā átálé rāgī ɪyíkâ rí 'dī 'bá yí drí kī nī rí, “Ní rí nōngá dōngí nō bê. Gō'dá âmá Īsákâ bê 'âdô nī'á drē gīa nālê rātāá 'lê Óvârí drí. Vó lâ 'ásī, mâ 'âdô âgō'á ânī ngálâ.”

⁶ Nīngá sī, Ābārāyámā drí ngázó lāsī fāfā drílâ gálé 'âdô ró bê ngá fēfē zālê zāzâ Óvârí drí rí âtrōzó 'âbālê Īsákâ drī. Gō'dá Ābārāyámā rí gógó nyáányâ lâ drí ɪyíkâ līgú trōzó ɪ'dí lāsī ilá bê, 'âdô ró bê lāsī ɪcízó ngá fēfē 'dī zāzó bê Óvârí drí. ⁷ Drē gólīyí bê kpārātī rí'á ɪyí nī'á rí, Īsákâ drí ngázó Ābārāyámā rí zīlī kī nī rí, “Tátá.” Gō'dá Ābārāyámā drí ngázó tā kólé kī nī rí, “Áwô, âmá mvá.” Vó lâ 'ásī, Īsákâ rí drí gōzó ngálé Ābārāyámā rí ɪjílí kī nī rí, “Nōô má ndrê trá, ní rí'á cú lāsī ilá bê gō'dá cú lāsī fāfā bê. Gō'dá bê trá ɪtí 'dī, kápīlīkī lâ ngá fēfē ró rí ângô lé yā?” ⁸ Nīngá sī, Ābārāyámā drí tā ɪtí Īsákâ kâ 'dī drī lâ lōgōzó kī nī rí, “Óvârí rí gógó 'âdô 'âfē'á lâ trá nī, 'âdô ró bê ngá fēfē zālê zāzâ yí drí rí ró.” Gō'dá vó lâ 'ásī, gólīyí drí ngázó nílí kpārātī.

⁹ Gō'dá nīngá sī, gólīyí cā ɪyí bê vō Óvârí drí tā lâ átálé trá drílīyí 'dī 'álá rí, Ābārāyámā drí gōzó ngálé vō kōrōnyā zā kâ bēlé, drílâ gōzó kpá lāsī fāfā édélé drī lâ 'á. Nīngá sī, drílâ ngázó ɪyí mvá Īsákâ rí rúlí òmbélé nḡírí-nḡírí, gō'dá drílâ ngázó trólâ 'bālê gá lāsī fāfā drílâ édélé trá njāá vō kōrōnyā zā kâ 'dī drī. ¹⁰ Gō'dá nīngá sī, drílâ līgú âtrōzó, 'âdô ró bê mvá lâ Īsákâ rí òmbê līzó ɪ'dí sī lâ.

¹¹ Nīngá sī, mālāyíkâ Óvârí kâ drí kōrô ngázó Ābārāyámā rí zīlī úrú lésī trētrē sī kī nī rí, “Ābārāyámā, Ābārāyámā!” Gō'dá nīngá sī, Ābārāyámā drí ngázó tā kólé kī nī rí, “Áwô, mâ rí'á nō, tátá âmbá.” ¹² Nīngá sī, mālāyíkâ drí tā lōgōzó gólá drí kī nī rí, “Ní fū ânī mvá 'dī kō, gō'dá ní 'è tā āzâ kō 'âdô 'bá ònjí ró rí gólá drí. Ngbāāngbānō má nī trá kī nī rí, ní gāá kō dó ânī mvá ālōwá ró Īsákâ 'dī fēlé Óvârí drí, tálâ nī rí'á cú tā rōrō bê âmbá Óvârí 'á.”

¹³ Nīngá sī, Ābārāyámā drí ngázó drī ɪngálé úrú. Drílâ kōrô kápīlīkī āgô ndrēzó ɪ'yá lâ lál'í rú trá òdrā kâ rí ró púrūcī 'á ngárá. Gō'dá nīngá sī, Ābārāyámā drí ngázó nílí ârúlâ âsélé āgōzó ɪ'dí bê lâ. Gō'dá drílâ gōzó fúlâ ɪ'dí Óvârí drí ngá fēfē zālê zāzâ rí ró ɪyí mvá Īsákâ rí vō 'á. ¹⁴ Tā rí 'dī tāsī, Ābārāyámā drí gōzó vō rí 'dī rú lâ zīlī 'Óvârí 'Áfē'. Būúú ɪtū ândrō nō sī, òjílâ drē zāá bāđī tā átá'á kī nī rí, “Únī Óvârí kâ 'dī drī tólâ rí, Óvârí zāá vō ndrē'á òjílâ drí.”

¹⁵ Nīngá sī, Óvârí drí ngázó Ābārāyámā rí zīlī kpá ândálé ó'dí 'būú lésī. ¹⁶ Gólá kī nī rí Ābārāyámā drí rí, “Nōô úlí tībê mâ Óvârí drí átálé rí ɪ'dí ní drí. Tálâ ní ârī úlí âmákâ Óvârí kâ trá nōtí, ní drí gázó kō dó ânī mvá ālōwá ró Īsákâ rí fēlé má drí rí tí nō, má ɪtrí âmá nyáányâ trá kī nī rí, ¹⁷ pātī ró, má 'âdô òrē fē'á ní drí. Gō'dá má 'âdô kpá ózōwá fē'á ní drí dūú ɪ'bī'bīwá 'būú 'álá nā 'bá yí kátí, gō'dá 'âdô ɪyí 'âdó'á kpá òzō sínyítâ ònyíkō ɪmvū ândrê gārā drī 'ásī rí kátí. ɪtí, gólīyí 'âdô 'âdó'á ɪyí ājū-'bá-āzī drīlī. ¹⁸ Tā rí 'dī tāsī, òjílâ 'bādrī ngólô 'á rí 'bá yí 'âdô ɪyí òrē úsú'á ânī ózōwá yí sī, tálâ ní rô âmá úlí trá rí drí sī.”

¹⁹ Nīngá sī, Ābārāyámā yí drí ngázó gólé volé rāgī ɪyíkâ 'dī 'bá yí ngálâ. Gō'dá drílīyí ngázó nílí 'dūwā Bērāsébā 'álá, vō Ābārāyámā kâ rízó rí 'á.

Nāhórā rí mvá yí

²⁰ Tā rí 'dī 'bá yí vósī, Ābārāyámā drí tā ârízó kī nī rí, Mīlékâ ūfī 'dīyímvá trá ɪyí âdrúpī Nāhórā drí zālô nḡi-drī-lâ-nā:

²¹ Úzā mvá sīsī ró, gō'dá Búzā âdrúpī lâ, Kēmūwélê Áramā rí átá ró rí, ²² gō'dá nīngá sī, Kēsédê, Ázō, Pīlédásā,

Jídíláfá, gō'dá Rēbékā rí átá Bētūwélē. ²³ Gō'dá 'dī 'bá yí rí'á 'dīyímvá nǎ-drī-lá-ná Mílékā drí fīlī Nāhórā Ābārāyámā rí àdrúpī drí rí 'bá yí 'dī. ²⁴ Rúmā Nāhórā rí òkó àzā rí tī íyíkā Tébā, Gámā, Tásā, gō'dá Mákā.

Ódrā tā Sárā ká rí

23 ¹ Sárā rí ndrô câ trá rí'á 127. ² Gólá drā Ēbērónē 'álá 'bādrī Kānānā ká 'á. Ódrā gólákā 'dī 'bā Ābārāyámā rīlī tā ṣsū-ṣsū ró àmbá gō'dá kpá ízā ró.

³ Níngá sī, Ābārāyámā drí ngázó nīlī òjílā Hítí ká rí 'bá yí ngálá wō tā íjílí gílí íyí òkó rí 'bázó. Tólá drílā ngázó tā átálé gólíyí drí kī nī rí, ⁴ “Mā Ābārāyámā nō rí'á òjílā áwā 'í àní lāfálé 'á nōngá. Má lē àní drí ìnyákú àfèlé má drí gílí à'dô ró bē àmā òkó rí àvō lāpízó 'á lá.”

⁵ Níngá sī, òjílā Hítí ká 'dī 'bá yí drí ngázó tā-drī Ābārāyámā ká 'dī lógólé. ⁶ Gólíyí kī gólá drí rí, “Àmbá Ābārāyámā, ní àrī drē úlī àmákā nō. Àmā òjílā Hítí ká nō 'bá yí 'bā līfī ní drīlī drī-'bá àngí ró. Ní lāpī àní òkó rí àvō ìnyákú àmákā tándí ró nō 'á. Àmā Hítí lē 'bá nō yí cé fīfī àyíkō ró wō fèlé ní drí àní òkó rí àvō lāpízó 'álá 'á.”

⁷ Níngá sī, Ābārāyámā drí ngázó drī àndīlī òjílā Hítí ká 'dī 'bá yí àndrá tā ìnjī-ìnjī sī. Vó lá 'ásí, drílā ngázó tā átálé òjílā Hítí ká 'dī 'bá yí drí kī nī rí, ⁸ “Òzō àní òjílā Hítí ká òlē trá má drí àmā òkó rí àvō lāpízó ìnyákú àníkā nō 'á rí, má ló'bā rú'bá àní drí, tálá nī ìjī ró bē Ēfērónā mvá Zōhárā ká ró rí, ⁹ tálá gólá ò'bā ró bē ùgí zīlī Māképélá ànyí drílā àmvú tī 'á 'dī má drí gílí. Ní ìjī gólá 'bálá má drí gílí ngá gīgí vó ró àní līfī drī 'á nōngá, tálá má lē ùgí rí 'dī àà'dô ró bē má drí wō àvō lāpī ká ró.”

¹⁰ Gō'dá Ābārāyámā òtírí rīlī úlī 'dī átálé rí òjílā Hítí ká 'dī 'bá yí drí rí, Ēfērónā rí gógó nyáányá lá bē rí'á ngá gī wō rí 'dī 'álá òjílā Hítí ká ùrúkā 'bá yí bē. Níngá sī, Ēfērónā drí ngázó tā 'dī drī lá lógólé gbórokō rēre sī òjílā tībē à'dó 'bá tólá rí 'bá yí drí àrílí cé fīfī. ¹¹ Gólá kī nī rí, “Ní àrī drē, àmbá, má à'dô àmvú ùgí bē 'dī fē'á ndrī ní drí nōngá òjílā àmákā nō 'bá yí līfī drī lá 'á, tálá à'dô ró bē ní drí àní òkó rí àvō lāpízó 'á lá.”

¹² Níngá sī, Ābārāyámā drí ngázó kpá ó'dí drī àsólé vūdrī òjílā Hítí ká 'dī 'bá yí àndrá. ¹³ Drílā gōzó ngálé tā lógólé Ēfērónā drí, tálá òjílā àrī ró bē cé fīfī. Gólá kī nī rí, “À'dó ítí kō. Má lē ní drí tā-drī lèlé má drí má gī ró bē àmvú 'dī nyé má drí àmā òkó rí àvō lāpízó bē 'á lá.”

¹⁴ Níngá sī, Ēfērónā drí ngázó kpá úlī 'dī lógólé Ābārāyámā drí kī nī rí, ¹⁵ “Àmbá, à'dô bē trá ítí rí, ní 'dē mā lē tā-drī ní bē àmvú 'dī gīgí lá rí'á òzō àdī kámá-sù kátí. Àdī 'é ngá àzā kō. Ní trō àmvú 'dī ní drí àní òkó rí àvō lāpízó 'á lá.”

^{16–18} Ítí, Ābārāyámā drí tā-drī lēzó Ēfērónā bē. Drílā gōzó ngálé àdī kámá-sù zīlī trá 'dī àtrólé lálé kíyá-kíyá òjílā ndrī ngá gī wō 'á 'dī 'bá yí àndrá, té òzō Ēfērónā drí zīlī rí tī.

Ídī ítí, àmvú rí ró Ēfērónā ká 'dī drí à'dózó Ābārāyámā ká ró. Àmvú rí Ēfērónā ká 'dī gólé ìtú drí àfōrē lésí Mámárē 'álá. Ídī 'dī, Ābārāyámā drí gízó lá ndrī 'dó ùgí 'á lá 'dī bē gō'dá kpá fē lō'wá lá yí bē. ¹⁹ Níngá sī, Ābārāyámā drí íyí òkó Sárā rí àvō lāpízó 'bādrī Kānānā ká 'dī 'á. ²⁰ Ídī ítí, àmvú 'dī drí à'dózó gō'dá àmvú Ābārāyámā ká ró ùgí lá bē, gō'dá drílā à'dózó wō ló'dé drī ká ró Ābārāyámā drí zāā.

Òkó Ísákā drí

24 ¹ Óvārí fē òrē trá Ābārāyámā drí ngá-fī ndrī drílā 'lélé rí 'bá yí sī. Gō'dá 'dīlī wósí, Ābārāyámā trá àrākā ró rōō.

^{2–4} Níngá sī, drílā tā átázó vōrā 'bá íyíkā ṣṣí rí 'bá yí ngá íyíkā wó lá ndrèlè rí drí kī, “Má lē ní ìtrí lātrírí Kúmú Óvārí gólá ìnyákú drī 'bā 'bá wō ùrú 'álá rí bē rí rú lá sī kī, ní ícá kō òkó èpèlé àmā mvá Ísákā drí òjílā nōngá Kānānā ká rí 'bá yí 'ásí. Ní à'dô gō'á té 'bādrī àmā fízó rí 'álá òkó àtrólé àmā mvá Ísákā drí àmā áró yí 'ásí. Ní ìtrí àmā pá.”

⁵ Gō'dá níngá sī, vōrā 'bá 'dī drí tā ìjízó gólá tī kī nī rí, “À'dô à'dó'á àngò tī òzō ízā rí 'dī òlè kō 'bā àyélé ànízó má bē 'bādrī nō 'á rí yā? Má òjō àní mvá gólé volé 'bādrī ní drí ànízó 'álá 'ásí rí 'álá yā?”

⁶ Níngá sī, Ābārāyámā drí tā-drī lógózó kī, “Ní ndrè dódó, ní òzō àmā mvá rí jōō lógólé volé tólá. ⁷ Gō'dá nō, Kúmú Óvārí ùrú 'álá rí àtrō má trá 'bā àmā átá ká rí 'ásí 'bādrī àmā áró yí ká rí lésí, gō'dá drílā lātrírí àngí ìtrízó kī, yí àà'dô 'bādrī nō fē'á àmā òzowá yí drí. Yí à'dô mālāyíkā íyíkā jō'á 'dèlé ní àndrá, tálá ní àtrō ró òkó bē tólá sī àmā mvá drí.

⁸ Ózō ízā rí 'dī òlè kō ànílī ní bē rí, ní à'dô à'dó'á tā àzā àkó lātrírí nō 'ásí. À'dô kpálé tā àzā 'dī 'dī rí, ní trō àmā mvá gólé volé tólá kō.” ⁹ Ítí vōrā 'bá 'dī drí Ābārāyámā rí pá ìtrízó. Ítí drílā gōzó lātrírí àngí 'dī ìtrílí tā Ābārāyámā drí átálé 'dī tāsí.

¹⁰ Níngá sī, vōrā 'bá 'dī drí ngázó nīlī òjílā àzā 'bá yí bē. Drílā gámèlè íyí līpī ká trōzó mùdrī ngá lārākò tī fèlé lāfā ró rí 'bá yí bē, drílā ngázó nīlī Mōsōpótāmíyā 'álá, jārībā Nāhórā ká zīlī Hārānā rí 'álá. ¹¹ Tólá rí, óró bē rí'á ànyí Hārānā rú. Níngá sī, vōrā 'bá Ābārāyámā ká 'dī 'bá yí drí cázó óró 'dī tī 'á tólá lānjátúlí bē. 'Dīlī té òkó drí rīrē àkílí ànílī līmvú 'úlí rí 'á. Gō'dá níngá sī, vōrā 'bá 'dī drí gámèlè 'dī 'bá yí 'lèzó vūlī 'à drī vūdrī óró 'dī tī níngá. 'Dīlī drē àkpá ófí kō jārībā nā 'álá. ¹² Níngá sī, drílā rātāā 'lèzó kī, “Àyē Kúmú Óvārí àmā līpī Ābārāyámā ká, ní àfē àndrá-tándí má drí àndrō nō. Má ngó àwó ní drí, ní à'dá lédre lówó àníkā ró rí àmā līpī Ābārāyámā drí. ¹³ Ní ndrè drē, má rí'á àdré'á óró tī nō, gō'dá 'dāzī rí ànjó 'bādrī nō ká 'dó rí'á àní'á íyí līmvú 'úlí. ¹⁴ À'dó té òkó mvá gólá má drí úlī átázó drílá kī, 'Ní àlò lūmvú lūmvó àníkā 'dī má drí lūmvú mvúzó,’ gō'dá gólá à'dó 'bá tā-drī lógó 'bá ró má drí kī'á nī rí, 'Ní mvú gō'dá má à'dô kpá fē'á lá gámèlè àníkā 'dī 'bá yí drí mvūlī' rí. Àà'dô gólá 'dī, 'dī 'dī ní drí èpèlé òkó ró vōrā 'bá àníkā Ísákā drí. Ózō ò'è rú trá ítí rí, lédre lówó àníkā àkí àmā līpī Ābārāyámā drīlī fō 'bá kō'dáwá 'dī nī'á.”

¹⁵ Gō'dá drē àkpākā'dā gólá ndèé úlī yí sīlī sī rí kō, kōrō Rēbékā drí àcázó lūmvú lūmvó bē íyí àngbálángò 'á. Rēbékā 'dī úfī Bētūwélē, Mílékā rí mvá drí. Mílékā Nāhórā Ābārāyámā rí àdrúpī rí òkó 'í. ¹⁶ Rēbékā sù trá lāvūlī kōrō, gólá rí'á drē òkó mvá ró, gólá nīlī drē àgò tā kpá kō. Gō'dá níngá sī, Rēbékā drí ngázó nīlī óró 'álá. Drílā lūmvú à'üzó lūmvú lūmvó 'á dūū, gō'dá drílā gōzó volé.

¹⁷ Nĩngá sī, vōrã 'bá 'dī drí rãzó nĩ'á rú ùsúlí gólá bē, gō'dá vōrã 'bá 'dī drí tã átázó Rēbékã drí kī, “Má ngō áwó ní drí, ní âfē lūmvú má drí mvūlī lūmvú límvo ánikã 'dī 'ásī.”

¹⁸ Gō'dá nĩngá sī, Rēbékã drí tã-drī lōgōzó kī, “Ní mvú, tátá.” Nĩngá sī, 'wãã Rēbékã drí límvo íyíkã álózó íyí ángbálángō 'ásī, gō'dá drílã lūmvú fēzó vōrã 'bá 'dī drí mvūlī. ¹⁹ Gō'dá gólá ndē lūmvú fēfē bē rī, drílã tã átázó kī, “Má â'dô kpá lūmvú â'ũ'á fēlê gámēlê ánikã 'dī 'bá yī drí, ūmvú ró íyí bē zālô.”

²⁰ 'Wãã nĩngá sī, drílã lūmvú límvo 'á rī dázó 'búlúkú dēlēkō kōrōnyã drí rīzó lūmvú mvūlī 'álá 'ásī rī 'á. Gō'dá drílã rãzó kpá ó'dí óró 'álá lūmvú âlípī â'ũlī, gō'dá lūmvú drí ícázó gámēlê drí cé fīfī. ²¹ Nĩngá sī, âgō 'dī drí rīzó gólá rī ndrēlê dīyí, tãlã yí nī ró bē ngátí Ôvãrī âfē 'dī trá ândrã-tãndī âçī íyíkã 'dī kã yã rī.

²² Gō'dá nĩngá sī, gólá ndē lūmvú fēfē bē gámēlê 'dī 'bá yī drí rī, âgō 'dī drí tó mó lãgũ-lãgũ dáãbō 'ásī gīgī lã drí â'dólé lãfã ámbã sī rī âtrōzó sölē òkó 'dī òmvó lã 'á, gō'dá drílã kpá mākã ámbã-ámbã éédé kpá dáãbō 'ásī âtrōzó zālô rī sölē òkó rī gógó 'dī drí lã 'á. ²³ Âgō 'dī drí gólá rī ñjízó kī nī rī, “Ní âtã má drí, ní â'dí rī mvã ãnjó 'í yã? Ítí rī, vō bē ání átã drí jó 'á tólã ãmã drí âgō ámãkã nõ 'bá yí bē â'dú kōzó yã?”

²⁴ Nĩngá sī, Rēbékã drí tã-drī lōgōzó âgō 'dī drí kī nī rī, “Mã Bētũwélê rī mvã 'í, Bētũwélê Mílékã drí fīlī Nãhórã drí rī. ²⁵ Ámã rĩ'á vō bē â'dú kōzó 'á lã, gō'dá kpá cú ngã-íyínyã kōrōnyã kã bē ámbã ámbã ámã drí jó 'á.”

²⁶ Nĩngá sī, âgō 'dī drí drī âsōzó vūdrī, gō'dá drílã áwô-ítí 'ézó Ôvãrī drí. ²⁷ Gólã kī nī rī, “Má luyī nī, Ôvãrī ámã līpī Ābãrãyãmã kã, ní rĩ'á lédrē lówó bē dūũ, ní â'dô gō'dá kpá līfī 'bã'bã ngírī bē ámã līpī drī. Ní âjī mã trá mbī ámã līpī rī áró yí drí 'bã 'á.”

²⁸ Nĩngá sī, Rēbékã drí rãzó nĩ'á íyí ândrê drí 'bã 'álã tã 'dī ngílí gólíyī drí. ²⁹⁻³⁰ Rēbékã cú lónyí bē, rú lã Lãbánã. Gō'dá Lãbánã ndrê tó mó òmvó kã mākã bē íyí ñzó rī drī 'á 'dī trá. Gō'dá nĩngá sī, gólã ârī tã vōrã 'bã Ābãrãyãmã kã drí átálé Rēbékã drí 'dī kpá trá. Gō'dá Lãbánã drí ngãzó nílí vōrã 'bã 'dī ngálã óró fī 'álã, drílã vōrã 'bã 'dī ùsúzó rĩ'á âdré'á gámēlê gãrã drī 'á. ³¹ Nĩngá sī, Lãbánã drí tã átázó kī nī rī, “Ní âní, mã nī ró bē 'bã 'álã. Pãtī ró, ní nõ Ôvãrī drí ândrã-tãndī fēzó drílã rī 'dī. Ngã ní rī âdrélê ívī â'dô tãsí yã? Mã rĩ'á jó â'dú kō kã bē njãã âní drí, gō'dá vō kpá bē rĩ'á gámēlê ánikã 'dī 'bá yí drí.”

³² Nĩngá sī, âgō 'dī 'bá yí drīzó nílí 'bã 'álã. Gólíyī câ bē 'bã 'álã rī, Lãbánã drí tã 'bãzó ngã lãnjī-lãnjī gámēlê 'dī 'bá yí ùgúlí rī írízó vūdrī, drílã gōzó ngã-íyínyã kōrōnyã rī 'dī 'bá yí kã âtrólé fēlê drílíyī. Gō'dá drílã kpá lūmvú âtrōzó âgō 'dī drí dálé òjílã íyíkã 'dī 'bá yí bē. ³³ Gō'dá nĩngá sī, ólòfò nyãsã bē vōrã 'bã 'dī drí nyálé rī, drílã ngãzó tã átálé kī nī rī, “Má nyã nyãsã drē kô, mã â'dô úlī mã drí ânízó 'dī bē lã nõ átã'á zālô.” Nĩngá sī, Lãbánã drí gōzó tã átálé drílã kī nī rī, “Dòvó bē ítí rī, ní âtã úlī rī 'dī, mã ârī ró bē.”

³⁴ Gō'dá bē trá ítí rī, âgō 'dī drí gōzó úlī yí drí ânízó 'dī bē lã 'dī ngílí. Gólã kī nī rī, “Tã pãtī-pãtī ró, mã vōrã 'bã Ābãrãyãmã kã 'dī. ³⁵ Ôvãrī fē òrē trá ámbã ámã līpī Ābãrãyãmã drí. Gō'dá gólã fē kãbīlīkī, ñndrī, ñtí trá, rú 'bũ 'bã Ābãrãyãmã kã âgō ró òkó ró rī 'bá yí bē, gámēlê gō'dá dōngí yí bē cé fīfī Ābãrãyãmã drí. Gō'dá Ôvãrī 'bã gólã trá lãfã dáãbō ró kã'dã-kã'dã rī ùsúlí kòrô. ³⁶ Ámã līpī rī òkó Sãrã fī mvã âgō trá ãrãkã drī ámã līpī drí. Gō'dá ámã līpī fē ngã â'dó 'bã bē íyíkã ró rī trá ndrī mvã âgō ró Sãrã drí fīlī 'dī drí. ³⁷ Ámã līpī 'bã mã lãtrírí ángí ítrílí kī nī rī, ‘Ní âtrô òkó mvã kô ámã mvã drí 'bãdrī Kãnãnã kã rī 'ásī, vō tībê mã drí rīzó 'dī 'ásī. ³⁸ Ní â'dô gō'á té ámã átã yí drí 'bã 'álã ámã áró yí bē, ní gō ró òkó âtrólé tólã sī ámã mvã drí.’ ³⁹ Nĩngá sī, mã drí tã ñjízó ámã līpī fī kī nī rī, ‘Ngã â'dô â'dó'á ángô tí yã, òzó ízá rī 'dī ògã trá dó â'déle mã vósí rī?’ ⁴⁰ Nĩngá sī, ámã līpī drí tã-drī 'dī lōgōzó mã drí kī nī rī, ‘Ôvãrī gólã â'dó 'bã mã drīlī rī â'dô mãlãyíkã íyíkã 'bã'á 'délé sīsī ândrã-tãndī fēlê ní drí. Ní â'dô òkó âtrô'á ámã mvã drí ámã áró yí 'ásī ámã átã yí drí 'bã lésí. ⁴¹ Pávó fī cé rĩ'á ãlô ní drí â'dózó drī-bãlãyī ró lãtrírí ámãkã 'dī 'ásī. Òzó ní òní trá ámã áró yí ngálã drílíyī òkó rī 'dī lōgázó dó rī, ní â'dô â'dó'á drī-bãlãyī ró lãtrírí ámãkã 'dī 'ásī.’

⁴² “Mã âcã bē ândrô óró fī rī, mã drí áwó ngōzó kī nī rī, ‘Kúmú Ôvãrī, tã-drī-lê-ãzī ámã līpī Ābãrãyãmã kã rī, ní âfē ândrã-tãndī ngã mã drí rĩ'á ndálã nõ tãsí. ⁴³ Mã rĩ'á óró fī ñtũ-pá òkó mvã drí rīzó âfólé lūmvú â'ũlī rī sī nõ, mã â'dô òkó mvã ãzã ñjĩ'á, âfē ró lūmvú mvūmvū mã drí lūmvú límvo íyíkã rī 'ásī. ⁴⁴ Òzó òlê tã-drī trá gō'dá drílã kpá tã-drī lēzó lūmvú fēlê gámēlê ámãkã drí rī, gólã â'dô 'bã'á 'dī òkó ní Ôvãrī drí zílí ámã līpī rī mvã drí rī 'dī.’ ⁴⁵ Drē âkpãkã'dã mã ndēé áwó mã drí rĩ'á ngólã rī kô, kòrô ání ñzó Rēbékã drí âcázó lūmvú límvo bē íyí ángbálángō 'á, drílã lãvũzó bũũ óró 'álã lūmvú â'ũlī. Nĩngá sī, mã drí tã átázó drílã kī nī rī, ‘Mã lô'bã rú'bã ní drí, ní âfē lūmvú mã drí.’ ⁴⁶ Nĩngá sī, 'wãã Rēbékã drí lūmvú límvo íyíkã íyí ángbálángō 'á 'dī rī álózó. Drílã gōzó tã átálé kī nī rī, ‘Ní mvú, mã â'dô kpá fē'á lã gámēlê ánikã 'dī 'bá yí drí mvūlī.’ Ítí, mã drí mvũzó lã, gámēlê drí mvũzó lã kpá. ⁴⁷ Nĩngá sī, mã drí gólã rī ñjízó kī nī rī, ‘Ní â'dí rī mvã ãnjó 'í yã?’ Gō'dá nĩngá sī, drílã tã-drī lōgōzó mã drí kī nī rī, ‘Mã Bētũwélê rī mvã ãnjó 'í, Bētũwélê Mílékã drí fīlī Nãhórã drí rī.’ Nĩngá sī, mã drí tó mó òmvó kã sōzó òmvó lã 'á gōzó kpá mākã sölē drí lã 'á. ⁴⁸ Nĩngá sī, mã drí ámã drī âsōzó vūdrī gōzó áwô-ítí 'elê Ôvãrī drí kī, ‘Mã luyī nī, Kúmú Ôvãrī, tã-drī-lê-ãzī ámã līpī Ābãrãyãmã kã, ní 'dē 'bã trá sīsī ámã âjílí mbī ámã līpī rī áró yí ngálã, mvã lã òkó mvã ró rī trólé ámã līpī rī mvã drí.’ ⁴⁹ Ngbããngbãnô Lãbánã, ní âtã mã drí òzó ní âã'dô ícã'á tã tãndí 'elê ámã līpī drí rī. Òzó â'dô ítí kô rī, ní âtã kpá mã drí, mã 'ê ró tã mã drí ñsúlí 'elê rī bē.”

⁵⁰ Nĩngá sī, Lãbánã átã lã Bētũwélê bē drí tã-drī lōgōzó kī nī rī, “Gō'dá tã rī nõ âní trá Ôvãrī ngã lésí, ámã tã ãzã ákó lōgólé. ⁵¹ Rēbékã rĩ'á nõ, ní trô gólã nī nī ró. Gólã âã'dô ání līpī rī mvã rī òkó ró, òzó Ôvãrī drí átálé trá rí tí.”

⁵² Gō'dá vōrã 'bã Ābãrãyãmã kã 'dī ârī bē tã 'dī rī, drílã drī ândīzó vūdrī áwô-ítí 'ézó Ôvãrī drí. ⁵³ Nĩngá sī, vōrã 'bã 'dī drí ítã âtrōzó ngã lô'í-lô'í rú'bã kã édelé ngã lãgũ-lãgũ 'ásí rī bē fēlê Rēbékã drí. Drílã gōzó kpá ngã ãzã gīgī lã drí 'bãlê úrú rī fēzó Rēbékã rī lónyí drí ândrê lã bē.

⁵⁴ Nĩngá sī, vōrā 'bá Ābārāyámā kā 'dī drí gōzó nyásá nyálé gōzó lūmvú mvūlī drīlī lá 'á, āgō íyíkā 'dī 'bá yí bē. Gō'dá drīlīyī á'dú kōzó ākpākā'dā tólá. Nĩngá sī, gólīyī nī līfī bē cīnó rī, vōrā 'bá 'dī drí tā átázó kī nī rī, “Ní jò amá gólé volé áni ízó Rēbékā yí bē amá līpī ngálá.”

⁵⁵ Nĩngá sī, Rēbékā rī lōnyí Lābānā yí āndrē lá bē drí ngázó íyī tā átálé kī nī rī, “Ní áyē drē Rēbékā tākō rīlī amá bē káyī mūdri, ōgō ró bē nīlī.”

⁵⁶ Gō'dá nĩngá sī, vōrā 'bá 'dī drí tā átázó kī nī rī, “Nī 'bā mā kō rīlī, tálá Óvārī 'bā áçí amákā nō trá āndrā-tāndī ró. Nī áyē mā gólé volé amá līpī ngálá.”

⁵⁷ Nĩngá sī, drīlīyī tā-drī lōgōzó vōrā 'bá 'dī drí kī nī rī, “Dōvó, mā áçī Rēbékā rī drē tā sīlī lá 'ásí rī árízó zālō.”

⁵⁸ Ítí rī, drīlīyī Rēbékā rī áçízó íjílí kī nī rī, “Ní lē tā-drī trá nīzó āgō nō 'bá yí bē ngbāangbānō yā?” Gō'dá Rēbékā drí tā-drī lōgōzó drīlīyī kī nī rī, “Áwō, má lē tā-drī trá nīzó āgō 'dī 'bá yí bē ngbāangbānō.”

⁵⁹ Nĩngá sī, drīlīyī Rēbékā rī áyézó rú 'bū 'bá 'bā ká rī bē nīlī vōrā 'bá gólá Ābārāyámā kā rī bē gō'dá āgō gólákā 'dī 'bá yí bē. ⁶⁰ Gō'dá nĩngá sī, drīlīyī gōzó tū wūlī Rēbékā drīlī, gōzó tā átálé kī nī rī, “Mvá ānjó, ní á'dô gbō ōrē bē á'dólé āndrē ró fīlī áçī 'álá ífīlīlī ró, tálá áni ózōwá yí ūrū ró íyī 'bādrī íyī ájū-'bá-ází íyíkā rī bē.”

⁶¹ Nĩngá sī, Rēbékā gō'dá ōkó mvá gólákā rú 'bū 'bá ró rī 'bá yí bē drí íyī édézó njāā. Drīlīyī gōzó mbálé gámélē drīlī, gōzó 'délé vōrā 'bá Ābārāyámā kā 'dī vó, gōzó nīlī íyī. Ídī ítí, vōrā 'bá 'dī drí Rēbékā rī trōzó gōzó nīlī 'dī bē lá.

⁶² Nōō Ísákā áçá trá ōmā lésí Bérā-Láyí-Róyí 'álá. Gō'dá gólá rī'á vō āzā 'á gólé drī-ágó drī 'álá ró Kānānā 'álá rī 'á. ⁶³ Káyī ázā sī, Ísákā drí fōzó nīlī lānjátúlī bē lāmúlī vō ngbāngbā 'bā gārā 'á rī 'ásí, gō'dá drílā gámélē ndrēzó ānī'á áyí bē. ⁶⁴ Nĩngá sī, Rēbékā drí íyī nīlī íngázó ūrū, drílā gōzó kōrō līfī 'bélé Ísákā rú. Gō'dá nĩngá sī, drílā árízó gámélē drīlī sī. ⁶⁵ Drílā gōzó tā íjílí vōrā 'bá Ābārāyámā kā 'dī tī kī nī rī, “Gīā rī 'bá ānīlī vō ngbāngbā 'ásí amá ngálá nā íyíkā á'dī 'dī yā?” Gō'dá nĩngá sī, vōrā 'bá 'dī drí tā-drī lōgōzó Rēbékā drí kī nī rī, “Dīlī amá līpī rī mvá 'dī.” Nĩngá sī, Rēbékā drí ítá bī ātrōzó íyī nīlī ákózó 'dī sī lá.

⁶⁶ Nĩngá sī, gólīyī áçá bē rī, vōrā 'bá 'dī drí tā yí drí 'lélé rī ngīzó kākārā Ísákā drí. ⁶⁷ Ítí rī, Ísákā drí Rēbékā rī trōzó kōrō gūgū íyī āndrē Sārā drí rīzó rīlī 'á lá rī 'álá. Ídī ítí, Rēbékā trá Ísákā rī ōkó ró. Ísákā 'bā Rēbékā rī lōvó trá lāvūlī kōrō. Gō'dá Rēbékā rī tāsī rī, Ísákā rī tāndī ró kpá drī-báláyí ró āndrē lá Sārā rī ōdrā volé drī 'ásí.

Ābārāyámā rī ózōwá ūrūkā 'bá yí

25 ¹ Ābārāyámā gī ōkó āzā trá rú lá Kētúrā. ² Nĩngá sī, Kētúrā drí ngázó 'dīyímvá fīlī Ābārāyámā drí, rú lá íyī Zimērānā, Yōkēsānā, Mēdānā, Mīdīyānā, Īsēbākā, gō'dá Súwā. ³ Nĩngá sī, Yōkēsānā drí ngázó Sébā yí Dēdānā bē fīlī. Gō'dá nĩngá sī, Dēdānā rī ózōwá yí drí á'dózó 'bāsúrú zīlī Āsúrā, Lētūsī, gō'dá Lúmā. ⁴ Gō'dá nĩngá sī, Mīdīyānā drí kpá 'dīyímvá íyíkā fīzó. Rú lá yí Éfā, Ēfērē, Ānókā, Ābídā, gō'dá Élédā. Ójílā 'dī 'bá yí ndrī 'dó Kētúrā rī ózōwá yí 'dī.

⁵ Ābārāyámā áyē íyī drī-vó ndrī 'dó mvá lá Ísákā drí íyī āvō volé sī. ⁶ Drē Ābārāyámā ākpākā'dā lédrē-lédrē ró rī, drílā ngá fēfē fēzó íyī mvá āgō mvá ró ōkó lá āzā rī drí fīlī drílā rī 'bá yí drí ndrī 'dó. Gō'dá nĩngá sī, Ābārāyámā rī drí ngázó íyī mvá āgō mvá ró 'dī 'bá yí jólé volé mvá lá Ísákā rú sī 'bādrī āzā gólé ítú drí āfōrē lésí rī 'á.

Ābārāyámā rī ōdrā

⁷⁻⁸ Ābārāyámā ōtírī drāā rī, gólá dē trá ārākā ró kpārādī ítí. Gō'dá gólá rī ndrō ítú drílā drāzó 'dī sī rī trá rī'á 175. ⁹⁻¹⁰ Mvá lá yí āgō ró Ísákā yí Īsīmélē bē 'bā gólá rī āvō kpá ūgī 'ālólá Sārā rī āvō 'bāzó rī 'á. ¹¹ Gō'dá Ābārāyámā rī ōdrā vósí, Óvārī drí ōrē fēzó mvá lá Ísákā drí kpá ōzō gólá drí fēlé átá lá drí rī tī. Ítú rī 'dī sī, Ísákā drē rī'á anyí óró Bérā-Láyí-Róyí rī rú.

Īsīmélē rī ózōwá yí

¹² Hāgārā fī Īsīmélē Ābārāyámā drí, Hāgārā tībē Māsīrī lē 'bá ró gō'dá á'dó 'bá kpá Sārā drí rāgīlī ró rī. ¹³⁻¹⁵ Órā Īsīmélē rī mvá yí fīfī vó ró ōzō nōtí: Nēbāyótā, Kēdārā, Ādābélē, Mībēsámā, Mīsémā, Dúmā, Māsā, Hādādā, Témā, Yētúrā, Nāfīsā, gō'dá Kēdémā. ¹⁶ Īsīmélē rī mvá yí mūdri-drī-lā-ngā-rī 'dī 'dī á'bīyā 'bāsúrú mūdri-drī-lā-ngā-rī 'dī 'bá yí ká. Ózōwá 'dī 'bá yí āpā íyī á'bīyā yí rú 'dī 'bādrī drīlīyī rīzó 'á lá rī yí drīlī. ¹⁷ Īsīmélē ōtírī drāā rī, ndrō lá cá trá 137. ¹⁸ Īsīmélē rī ózōwá 'dī 'bá yí rī íyī 'bā bē ínyákú á'dó 'bá Hāvīlā yí lāfálé Súrū bē rī 'á gólé ítú drí āfōrē lésí ró Māsīrī lésí. Pávó fī nīzó Āsúrā 'álá rī lāvū kōrō ínyákú Īsīmélē rī ózōwá yí drí rīzó rī 'ásí, Īsīmélē rī ózōwá 'dī 'bá yí 'dī íyī 'bā íyíkā ngī Ābārāyámā rī ózōwá yí ūrūkā 'bá yí rú sī.

Tā Ēsáwō yí ká Yākóbā bē

¹⁹ Tā nō 'bá yí Ābārāyámā rī ózōwá yí mvá lá Ísákā drí fīlī rī 'bá yí tāsí. ²⁰ Ísákā ōtírī ōkó lá Rēbékā rī gīlī rī, ndrō gólá rī fīzó rī trá rī'á nyá'dī-rī. Rēbékā 'dī Bētūwélé á'dó 'bá 'bāsúrú zīlī Ārāmā 'bādrī Mōsōpōtāmīyā kā 'álá rī mvá lá ānjó ró rī 'dī. Rēbékā 'dī kpá Lābānā rī ízó 'í. ²¹ Rēbékā 'ē ndrō āmbá mvá fī ákó Ísákā drí. Tā rī 'dī tāsí rī, Ísákā drí ngázó āwó ngólé āmbá Óvārī drí mvá āfēzó yí drí. Nĩngá sī, Óvārī drí āwó Ísákā kā 'dī árízó. Gō'dá tā rī 'dī vósí, Rēbékā drí rú 'bāzó ōtō bē. ²² Mvá Rēbékā 'á 'dī lāfī 'í. Drē ākpākā'dā sīsī gólīyī fī ákó ívī rī, lāfī rī 'dī 'bá yí drí ngázó íyī rī'á rú ésélé kpāácí ázī-ází rú Rēbékā 'á. Tā rī 'dī tāsí rī, Rēbékā drí ngázó tā átálé kī nī rī, “Mvá má 'á nō rī lōngálé nōtí á'dó tāsí yā?” Nĩngá sī, drílā ngázó nī'á āwó ngólé Kúmú Óvārī drí, tā mvá drí rīzó lōngálé yí 'á 'dī ítō lá nīzó bē.

^{525:9-10} Ūgī 'dī zīlī Mākēpélā rī 'dī anyí Māmārē 'álá. Ógī trá Ēfērōnā Hítí ró rī drīgá sī.

²³ Tólá sī, Kúmú Óvârí drí tâ 'dī ítô lâ lôgôzó gólá drí kí nī rī, “Ní â'dô fī'á lâfī ró, gō'dá lâfī rī 'dī 'bá yī â'dô â'dó'á á'biyá ró 'bāsúru rī 'bá'á âmbá lálí'á iyī vō 'ásī rī yī drí. Mvā ádu rī mbārākā lâ â'dô lâvū'á kôro mbārākā mvā gólá fīlī sīšī rī ká drī sī, tâlâ mvā ádu 'dī â'dô ró bê âmbândī ró mvā sīšī rī drī.”

²⁴ Itú lâfī 'dī yī fīzó rī áwū bê rī, tâ 'dī drí rú 'ézó té ítí. Rēbékā fī lâfī 'dó âgô mvā ró. ^{25–26} Mvā âgô sīšī rī âfō iyíkā kâākā ró cú 'bí bê gbūyā-gbūyā yī rú sī ndrī. Mvā sīšī rī 'dī ôtirī rī âfōlē Rēbékā 'á sī rī, mvā ádu ró rī drí ngāzó mvā sīšī 'dī pá ídī lâ rúlī ânjī ngárá-ngárá, â'dô ró bê iyī fīzó kpākā âlô. Nīngá sī, ódrī gōzó mvā sīšī rī 'dī rú lâ zīzó Ēsáwō. 'Gō'dá mvā ádu rī rú lâ zīzó iyíkā Yākóbā. “Rēbékā ôtirī lâfī 'dī 'bá yī fī Īsákā drí rī, Īsákā rī ndrô trá rī'á nyâ'dī-nâ.

²⁷ Nīngá sī, 'dīyīmvā lâfī ró 'dī 'bá yī drí mbāzó âcálē âgô ró iyī. Ēsáwō kōronyā fū 'bá újā 'í. Gólá lē iyíkā nī'á rīlī ōmā 'álá. Gō'dá Yākóbā lē iyíkā rīlī fīfī ró 'bā 'á. ²⁸ Īsákā 'bā Ēsáwō rī lôvó gārā Yākóbā drī sī, tâlâ Īsákā lē kōronyā á'wá Ēsáwō drí rī'á úfúlá rī nyálē 'dī. Gō'dá Rēbékā 'bā iyíkā Yākóbā rī lôvó kōro Ēsáwō drī sī.

²⁹ Itú ázâ sī, Yākóbā rī'á kúrúgúsú pīrīndā lâ'dí'á. Nīngá sī, Ēsáwō drí kōro âcázó âgōlē ōmā lésī lôfó ró âmbá.

³⁰ Nīngá sī, gólá ndrélē bê Yākóbā rī'á ngá lâ'dí'á rī, drílâ ngāzó tâ âtalé Yākóbā drí kí nī rī, “Má âgô âcálē nō léndrē drí óká lésī. Ní âfē áto ánikā kâākā ró 'dī má drí nyálē.” (Tâlâ úlī 'dī 'bá yī tāsī, Ēsáwō rī rú zīzó kpá Ēdómē. v)

³¹ Nīngá sī, Yākóbā drí ngāzó tâ-drī 'dī lôgōlē Ēsáwō drí kí nī rī, “Ōzó nī ōlē tâ trá âmbā ánikā â'dózó mvā sīšī ró 'dī áyézó má drí rī, má â'dô fī áto ámakā nō fē'á ní drí nyálē.”

³² Nīngá sī, Ēsáwō drí tâ-drī 'dī lôgōzó kí nī rī, “Tândí ró, má gō'dá trá ânyí 'Ē'á âyīlī bí drī tâlâ lôfó drí sī nō, âmbā ámakā mvā sīšī ká nō â'dô iyíkā âmā pá'á ângô tí yā?” ³³ Nīngá sī, Yākóbā drí tâ 'dī drī lâ lôgōzó gólá drí kí nī rī, “Ní 'bā tâ-drī, má mvū ró ári ní bê kí'á nī rī, ní â'dô âmbā ánikā â'dózó mvā sīšī ró 'dī áyé'á má drí.” Vólē drī lâ 'ásī, Ēsáwō yī drí gbō ári mvūzó Yākóbā bê â'dô ró bê âmbā mvā sīšī ká 'dī áyézó bê yī drí. ³⁴ Gō'dá nīngá sī, Yākóbā drí gōzó nyásá âtrólē kúrúgúsú pīrīndā 'dī bê fēlē Ēsáwō drí. Ēsáwō nyálē bê nyásá 'dī ndélé rī, drílâ ngāzó nīlī. Tā rī 'dī â'dá tâ kí nī rī, Ēsáwō ísū âmbā iyíkā â'dózó mvā sīšī ró 'dī tâ tákó ró rī sī.

Tā Īsákā ká Gērārā 'álá rī

26 ¹ Itú ázâ sī, lôfó ōnjí tētē drí 'dézó kpá ó'dí 'bādrī gólá Īsákā drí rīzó rī 'á. Lôfó rī 'dī rī'á ōnjí ró ōzó gólá 'dē 'bá trá sīšī ndrô Ābārāyāmā ká 'á rī kátí. Tâlâ lôfó ōnjí tētē 'dī drí sī, Īsákā drí ngāzó nī'á rīlī Gērārā 'álá Ābīmélékē kúmú ângí ró 'bāsúru Fīlīsītiyā ká rī bê. Gō'dá nīngá sī, tâ drí rú 'ézó nō 'bá yī kátí: ² Lôfó ōnjí tētē 'dī drí ngāzó 'délē rī tú, Kúmú Óvârí drí iyī nyānyā â'dázó Īsákā drí. Nīngá sī, drílâ tâ âtázó Īsákā drí kí nī rī, “Ní nī Māsīrī 'álá kô. Gō'dá ní rī Kānānā 'á. Má â'dô vō gólá ní drí 'ézó rīlī rī â'dá'á ní drí 'bādrī nō 'á. ^{3–4} Ní rī 'bādrī nō 'á. Ōzó nī ō'è trá té má drí âtalé nō kátí rī, má â'dô â'dó'á ní bê. Gō'dá má drí kpá ōrē fēzó ní drí. Pātī mā â'dô ngá má drí tâ lâ yī 'bālē trá áni átá Ābārāyāmā drí rī 'bá yī 'Ē'á áni drí áni ózówá yī bê. Má â'dô 'bādrī nō fē'á ndrī áni drí. Má â'dô áni ózówá yī 'bá'á lízólē â'dólē ōzó 'bī'biwá fōkpō 'būū 'álá nā 'bá yī kátí. Gō'dá 'dī rī â'dô ōjílâ 'bādrī 'á rī 'bá'á ndrī âmā íjílí ōrē fēlē iyī drí, kpá té ōzó ōrē má drí fēlē áni ózówá yī drí rī kátí. ⁵ Má â'dô tâ 'dī 'bá yī 'Ē'á ndrī, tâlâ Ābārāyāmā ári âmā úlī trá dódó. Gólá 'è tâ má drí 'bālē yī drí rī trá ndrī. Gólá áyē úlī ámakā ári ákó lâ kô âlôwálâ.” ⁶ Ítí rī, Óvârí drí Īsákā rī 'ézó nī'á rīlī Gērārā 'álá.

⁷ Itú ázâ sī, âgô Gērārā 'álá rī 'bá yī drí ngāzó iyī Īsákā rī íjílí Rēbékā rī tāsī. Īsákā ísū iyíkā kí nī rī, ōzó yī âátá trá gólíyī drí kí'á nī rī, Rēbékā 'dī ââ'dô iyī ōkó 'í rī, gólíyī â'dô iyī fū'á, tâlâ gólíyī ōtrô ró Rēbékā bê iyī drí ōkó ró. Tā ísū-ísū Īsákā ká rī rī'á 'dī ítí ró, tâlâ Rēbékā sū trá ró. Gō'dá Īsákā drí â'dózó úrī ró. Tā rī 'dī tāsī rī, drílâ ngāzó tâ âtalé âgô 'dī 'bá yī drí kí nī rī, Rēbékā 'dī iyī ízó 'í. ⁸ Gō'dá Īsákā drí â'dózó drē Gērārā 'álá pará dūū sī rī, ítú âlô sī, kúmú ângí Ābīmélékē drí ngāzó vō ndrélē kôro jó ūpī iyíkā rī ká 'ásī ívī 'álá. Nīngá sī, drílâ gōzó Īsákā yī ndrélē Rēbékā bê rī'á iyī lâvī-lâvī ágó iyíkā ōkó yī bê rī lâvī'á 'dī. ⁹ Tā rī 'dī tāsī rī, kúmú ângí Ābīmélékē 'dī drí ngāzó Īsákā rī âzīlī yī ngálá. Īsákā nī bê cālē gólá ngálá rī, drílâ ngāzó tâ âtalé Īsákā drí kí nī rī, “Ngbāangbānō rī, má ndrē trá Rēbékā 'dī áni ōkó 'í pātī. Ngá kó â'dô tāsī ní drí âtázó lâ kí'á nī rī, gólá ââ'dô áni ízó 'í yā?”

Nīngá sī, Īsákā drí tâ 'dī drī lâ lôgōzó Ābīmélékē drí kí nī rī, “Má âtá ítí lâ 'dī ró, tâlâ mâ úrī ró ōzó âmā fūū Rēbékā rī tāsī.”

¹⁰ Vólē drī lâ 'ásī, Ābīmélékē drí ngāzó Īsákā rī íjílí kí nī rī, “Ní 'è âmā nōtí nō â'dô tāsī yā? Â'dô íyíngá 'bá'á âgô âlô ámakā rī 'bá yī lâfálē sī 'bā áni ōkó Rēbékā 'dī trá yī úgúlī ōkó ró. Ōzó ō'è rú trá ítí rī, ní âsē lâjō ângí trá âmā drī.”

¹¹ Tâlâ tâ 'dī tāsī rī, Ābīmélékē drí drī-mbílí sōzó ōjílâ iyíkā rī 'bá yī fīfī ndrī kí nī rī, “Ōzó ōjílâ ázâ âlô ō'è ngá ōnjí trá âgô nō drí ōkó lâ bê rī, ââ'dô gólá rī fū'á.”

¹² Dī vósī, Īsákā drí ngá-árú 'dīzō yī drí ámvú 'á 'bādrī 'dī 'á tólá. Âcā bê ítú ngá-árú 'dī 'bá yī fī lâ ú'dú ká ámvú 'ásī rī tú rī, ngá Īsákā drí fī lâ yī ú'dúlī 'dī 'bá yī drí ávázó ngólē-ngólē gārā ōrī ífī drílâ 'dīlī trá 'inyákú 'á rī 'bá yī drī sī ândálá kámá-âlô. Ngá 'dī â'dô trá ítí, tâlâ Kúmú Óvârí âfē ōrē trá Īsákā drí. ¹³ Óvârí rī rī'á ōrē âfēlē Īsákā drí, tâlâ Īsákā â'dô ró bê ngá-fī bê dūū yī drí. ¹⁴ Nīngá sī, Īsákā drí â'dózó ōtólō'bī kápīlīkī ká bê ífī yī bê, gō'dá kpá cú rāgī yī bê dūū. Tâlâ ngá 'dī 'bá yī tāsī rī, ōjílâ 'bāsúru Fīlīsītiyā ká drí ágízó ngá Īsákā ká 'dī 'bá yī tāsī.

¹⁵ Gō'dá nīngá sī, drílíyī ngāzó óró rāgī Īsákā rī átá Ābārāyāmā ká drí 'dīlī iyī trá ákú ró rī íšízó ndrī 'inyákú sī kpāákū, ízâ ō'è ró Īsákā bê.

¹25:25-26 Ítô lâ kí nī rī, 'Cú 'bí bê gbūyā'.

²25:25-26 Ítô lâ kí nī rī, 'Gólá pá rú 'bá 'í'.

³25:30 Ítô lâ, 'Ngá kâāká'.

¹⁶ Tā rí 'dī volé sī, Ābīmēlékē drí tā átázó Īsákā drí kī nī rí, “Ní ngá, ní nī ró bê volé 'bādrī nō 'ásī, tálā ngbāangbānō ní rí'á mbārākā bê rōō amā lāvūlī.” ¹⁷ Nīngá sī, Īsákā drí úlī 'dī 'bá yī árizó. Gō'dá 'dī íti, Īsákā drí ngázó nīlī táyā íyíkā 'bālē áyágá fáfā 'á Gērārā 'álā. Drílā rízó fáfā 'dī 'á tólā ngbāā dā íti.

¹⁸ 'Dī volé sī, ōjílā Īsákā ká drí kpá óró 'á rāgīí átá lá Ābārāyāmā ká drí 'dīlī trá ākū ró 'dī ávázó ó'dí ndrī, tálā ōjílā Fīlīsītīyā ká īsī īyī īnyákú trá 'á lá dūūdū. Nīngá sī, Īsákā drí kpá té rú átá lá Ābārāyāmā drí zīlī trá óró 'dī 'bá yī drī rí zīzó 'dī.

¹⁹ Kāyī ālō sī, rāgīí Īsákā ká rí 'bá yī drí ngázó óró āzā 'dīlī fáfā 'dī 'á. Drílīyī līmuvū tándí vō āsī 'bá tōyā-tōyā rí ūsúzó tólā. ²⁰ Tā rí 'dī tāsī, lōkí 'bá Gērārā 'álā rí 'bá yī drí ngázó lāwālē lōkí 'bá Īsákā ká rí 'bá yī bê kī nī rí, līmuvū rí 'dī á'dó kō íyíkā. Gō'dá lāwā-lāwā 'dī tāsī rí, Īsákā drí óró rí 'dī rú lá zīzó 'Lāwā-lāwā'. ²¹ Tólā sī rí, rāgīí Īsákā ká drí ngázó íyī óró āzā 'dīlī. Gō'dá lāwā-lāwā drí áfízó kpá ó'dí óró 'dī drīí. Nīngá sī, Īsákā drí rú lá zīzó 'Lóvó 'Bā Ākō'. ²² Tólā sī, Īsákā drí ngázó nīlī vō āzā 'álā. Gō'dá rāgīí gólākā rí 'bá yī drí kpá óró 'dīzó vō rí 'dī 'á tólā. Gō'dá 'dī rí, lāwā-lāwā áfī kō óró rí 'dī drīí. Nīngá sī, Īsákā drí rú lá zīzó 'Tā Ākō' 'dī kī nī rí, “Ngbāangbānō rí, Kúmú Ôvārī 'bā amā trá ánīlī rīlī rú'á ídrī sī 'bādrī nō 'á. Gō'dá má á'dô rí'á tándí ró nōngá.” ²³ Ítú āzā vósī, Īsákā drí ngázó nīlī Bērāsébā 'álā. ²⁴ Ngācī drílā cāzó Bērāsébā 'álā rí sī rí, Kúmú Ôvārī drí rú á'dázó gólā drí. Gō'dá drílā tā átázó Īsákā drí kī nī rí, “Mā Ôvārī ání átá Ābārāyāmā rí vō ndrē 'bá rí 'dī. Ní 'è ūrī kō, tálā má á'dô ání pā'á. Má á'dô ání ózōwá yī 'bā'á līzólé dūū, ózō má drí 'bālē trá ání átá Ābārāyāmā drí rí kátí.” ²⁵ Ítí rí, Īsákā drí vō kōrōnyā zā ká Ôvārī drí rí bēzó. Nīngá sī, drílā gōzó āwō-ítí 'élē Ôvārī drí ngá fēfē gólā drí līlī rí sī. Volé drī lá 'ásī, Īsákā drí táyā íyíkā édézó rízó 'á lá vō rí 'dī 'á. Gō'dá rāgīí gólākā rí 'bá yī drí kpá ngázó óró āzā 'dīlī tólā.

Tā-drī lēlē Īsákā yī lāfálē 'á Ābīmēlékē bê rí

²⁶ Kāyī ālō sī, kúmú āngī Ābīmēlékē yī drí ngázó Gērārā 'ásī nīlī Bērāsébā 'álā. Gólā trō tā-drī lōgō 'bá íyíkā Āhūzātā kpá yī bê, gō'dá kpá Pīkólā drī-'bá ājū 'bū 'bá gólākā ró rí yī bê. ²⁷ Gō'dá nīngá sī, gólīyī ūsú Īsákā bê rí, Īsákā drí ní-bē-yā fēzó gólīyī drí. Gō'dá drílā kpá tā átázó kī nī rí, “Ākú ró rí, ní 'bā má ājū-'bā-āzī ró, gō'dá ní ádrō má kpá trá volé vō ánikā 'ásī rí. Gō'dá ní āngā ánīlī ándrō amā lōmílí nō á'dô tāsī yā?”

²⁸ Nīngá sī, drílīyī tā-drī 'dī lōgōzó Īsákā drí kī nī rí, “Ngbāangbānō rí, mā nī trá kī nī rí, Kúmú Ôvārī rí'á ání pā'á. Tálā tā rí 'dī tāsī, 'dī amā drí āngázó ánīlī ání íjílí, tálā mā 'bā ró tā 'bā'bā amákā vō ālō 'á ání bê. ²⁹ Mā lē nī tā 'bālē kī nī rí, ní 'è tā ōnjí kō amā drí, kpá ózō amā drí tā ōnjí 'èrē ní drí kō rí kátí. Mā 'è trá tándí ró ní drí, tálā mā áyē nī rīlī rú'á á'dí sī. Gō'dá ngbāangbānō rí, mā ndrē trá pātīí ró, Kúmú Ôvārī pā nī trá.”

³⁰ Nīngá sī, Īsákā drí nyāsá tándí tā cī ká ró rí lā'dízó gólīyī drí. Volé drī lá 'dī 'ásī, drílīyī ngá nyāzó 'dó kpākā vō ālō 'á ngá mvūmvū yī bê. ³¹ Ítú āzā rí tú cījínó, drílīyī līfī nījízó ākpā á'dú 'ásī. Nīngá sī, drílīyī tā-drī lēlē íyíkā 'bāzó íyī lāfálē 'ásī, ózō átálē trá rí kátí. Volé drī lá 'ásī, Īsákā drí gólīyī vō 'bāzó pávó fī 'álā, gō'dá drílīyī nīzó vō rí 'dī 'ásī ázī-ází ró. ³² Gō'dá kpá ítú rí ālō 'dī sī, rāgīí Īsákā ká drí ánīzó íyī tā óró íyī drí rí'á 'dīlā 'dī tā lá átálē Īsákā drí. Gólīyī lō trá līmuvū drīí. ³³ Gō'dá nīngá sī, Īsákā drí óró rí 'dī rú lá zīzó Bērāsébā. W'Tā rí 'dī pávó lá 'dī íti vō 'dī rú lá zīzó Bērāsébā.

Tā Ēsáwō rí ōkó yī ká

³⁴ Ēsáwō rí ndrō cā bê nyá'dī-rī rí, drílā ngázó ōkó gīlī zālō rí 'bāsúrú Hítí ká 'dī lāfálē 'ásī. Ōkó rí 'dī 'bá yī rú lá íyī rí'á Yūdītā gólā Bérī rí mvá 'í, gō'dá āzā rí ká íyíkā Bāsēmátā gólā íyíkā Ēlōnē rí mvá ōkó 'í. ³⁵ Ōkó Ēsáwō ká gīlī rí 'dī 'bá yī ājī íyī drī-'bū āmbá Īsákā drí Rēbékā bê.

Tā Īsákā drí ōrē fēzó mvá lá yī drí rí

27 ¹ Īsákā á'dô bê trá ārākā ró rí, līfī lá drí āsīzó. Kāyī ālō sī, drílā íyī mvá sīsī Ēsáwō rí āzízó kī nī rí, “Ámā mvá!” Nīngá sī, Ēsáwō drí tā kōzó fī lá kī nī rí, “Á tátá!” ² Gō'dá Ēsáwō ácā bê gólā ngálā rí, drílā ngázó tā átálē kī nī rí, “Ní ndrē trá, má dē trá. Má á'dô 'è'á drālē 'wāā. ³ Bē trá íti rí, ní trō ūsú 'í'yá yī bê, ní nī ró ōmā 'álā nī'á á'wá ndālē má drí nyālē áto ró. ⁴ Ōzō ní āāgō trá rí, ní lā'dí ró áto gólā 'dē 'bá amā fī drī bê 'dērē rí á'wá rí 'dī 'ásī. Ní ājī ró bê má drí nyālē. Ōzō má ōndē nyānyā lá 'dī trá rí, má á'dô Ôvārī íjī'á ōrē fēlē ní drí mvá sīsī rí ró drē ākpākā'dā má drí drāá kō.”

⁵ Gō'dá Īsákā áta tā 'dī bê íti Ēsáwō drí rí, Rēbékā drí úlī gólākā 'dī árizó. Volé drī lá 'ásī, Ēsáwō drí ngázó nīlī lāmúlī ōmā 'álā. ⁶ Nīngá sī, Rēbékā drí ngázó nīlī Yākóbā ngálā. Tólā, Rēbékā drí ngázó tā átálē Yākóbā drí kī nī rí, “Ngbāangbānō, má ári ání átá trá úlī átá'á Ēsáwō drí kī nī rí, ⁷ Ēsáwō ōnī lāmúlī ōmā 'álā, tálā á'wá ndālē lā'dílí yī Īsákā drí nyālē. Ōzō yī Īsákā rí gógó ōndē ngá nyānyā trá rí, yī á'dô ōrē fē'á Ēsáwō drí Kúmú Ôvārī ándrá drē ākpākā'dā yī drāá drē kō.”

⁸ Nīngá sī, Rēbékā drí ngázó tā átálē Yākóbā drí kī nī rí, “Ní ndrē drē, amā mvá, ní ári úlī amákā ní drí nō 'bá yī, gō'dá ní 'è ró bê ngá má drí 'è'á tā lá átálē 'dī 'bá yī. ⁹ Ní ngá nīlī ōtólō'bī 'ndrīí ká nā 'bá yī ngálā, tálā ní épē ró 'ndrīí jōrā zālō rí sēsē ró rí 'bá yī 'dī ájílí má drí, tálā má lā'dí ró bê édélē áto tándí ání átá drí lēlē rōō rí ró. ¹⁰ Volé drī lá 'ásī, ání nyāányā á'dô nyāsá rí 'dī trō'á nī ájílí ání átá drí nyālē, á'dô ró bê gólā drí Ôvārī rí íjízó ōrē fēlē ní drí drē ākpākā'dā gólā drāá drē kō nō.”

¹¹ Nīngá sī, Yākóbā árílī bê tā 'dī rí, drílā ngázó tā átálē ándrē lá drí kī nī rí, “É'è, ní nī trá Ēsáwō íyíkā cú rú'á 'bí bê rōō. Gō'dá má rí gógó íyíkā rú'á bê kōlērē 'nyīrīkō 'bí ákó. ¹² Ōzō á'dô íti rí, amā átá á'dô amā rú'á ánjú'á. Gō'dá

gólá à'dò nǐ'á là téké kǐ nǐ rí, má àdò yí àdò-àdò. Òzò à'dò trá ńtí rí, ngá má drí 'èlé trá 'dǐ à'dò àmà átá rí 'è'á àmà trílí. Gǒ'dá gólá fèé òrè má drí àlòwálá kò.”

¹³ Nǐngá sǐ, Yākóbā rí àndrè drí ngāzò tā 'dǐ drí là lògólé kǐ nǐ rí, “À'dò ńtí rí, làtrí gólá drí 'bá'á àní trǐ'á ńdǐ sǐ là 'dǐ ò'dè má vó. Ní 'è cé tā má drí átálé trá ní drí 'dǐ ńdǐ. Ní ngá nǐlǐ ńdrǐ jǒrā 'dǐ 'bá yí fùlǐ à'wá là àtrólé àjílí má drí.” ¹⁴ Ítí, Yākóbā drí tā 'dǐ 'èzò té àndrè là drí átálé trá 'dǐ tí. Gólá drí ngāzò nǐlǐ ńdrǐ jǒrā rí 'dǐ 'bá yí ùsúlí, gǒ'dá drílá àtrózò là íyí àgòzò íyí àndrè drí. Nǐngá sǐ, àndrè là Rēbékā drí ngāzò èdélá là'dílí Ísákā drí àtò Ísákā rí gógó drí lèlé rí ró.

¹⁵ 'Dǐlǐ vósí, Rēbékā drí ngāzò nǐlǐ Èsáwò drí jó 'álá. Tólá, drílá ngāzò itá Èsáwò ká sù àkǐ rí 'bá yí ùsúlí. Drílá gǒzò àtrólá kpá fèlé Yākóbā drí sòlé yí rú. ¹⁶ Rēbékā rí gógó àtrò ńdrǐ gómbéré Yākóbā drí fùlǐ 'dǐ kpá kpā. Drílá ńdrǐ gómbéré 'dǐ 'bá yí trózò àkólé gbāa Yākóbā rí drí 'ásí gǒ'dá kpá gólá rí òmbè kúkú à'dó 'bá 'bí àkó 'dǐ 'ásí. ¹⁷ 'Dǐlǐ vósí, Rēbékā drí ngāzò àtò nyásá là bè drílá èdélé trá njāa 'dǐ àtrólé fèlé Yākóbā drí. ¹⁸ Nǐngá sǐ, Yākóbā drí ngāzò nyásá 'dǐ trólé. Drílá nǐzò ńdǐlǐ bè là fílí jó átá là Ísákā drí rǐzò rí 'álá. Tólá Yākóbā drí ngāzò tā átálé átá là Ísákā drí kǐ nǐ rí, “Àmà átá.” Nǐngá sǐ, Ísákā drí ngāzò tā kólé kǐ nǐ rí, “Àmà mvá, tí nǐ àníkà nò mvá àngò rí ńdǐ yā?”

¹⁹ Nǐngá sǐ, Yākóbā drí ngāzò tā-drǐ 'dǐ lògólé átá là drí kǐ nǐ rí, “Má Èsáwò mvá àníkà sǐsǐ rí ńdǐ. Nòò, má 'è ngá ní drí tā là pèlé má drí rí trá. Ní ngá rǐlǐ ùrú à'wá má drí fùlǐ ní drí nò nyálé, tálá òzò ní ònyá trá rí, ní gò ró bè òrè fèlé má drí.”

²⁰ Nǐngá sǐ, Ísákā drí ngāzò tā átálé kǐ nǐ rí, “Àmà mvá, ní ùsù à'wá rí nò 'wāa àngò tí ró yā?” Nǐngá sǐ, Yākóbā drí gǒzò tā-drǐ átá là ká 'dǐ lògólé kǐ nǐ rí, “Kúmú àníkà Ôvǎrí pà mà nǐ.”

²¹ Nǐngá sǐ, Ísákā drí tā átázò mvá là Yākóbā drí kǐ nǐ rí, “Àmà mvá, ní èsè rú drè má ngáa nólé, tálá má ànjú rú drè àní rú'bá má drí nǐlǐ ngátá nǐ fí Èsáwò ńdǐlǐ pǎtǐlǐ yā rí.” ²² Ítí rí, Yākóbā drí ngāzò rú èsélé ànyí átá là ngálá. Nǐngá sǐ, Ísákā drí íyí mvá Yākóbā rí rú'bá ànjúzó. Gǒ'dá drílá tā átázò kǐ nǐ rí, “Tā ńsù àmákà àní gbórókò tāsí rí kǐ nǐ rí, 'dǐlǐ à'dò Yākóbā rí gbórókò 'í. Gǒ'dá nòò rǐ'á pǎtǐlǐ àní drí rǐ'á cú 'bí bè òzò Èsáwò rí drí kátí.” ²³ Ísákā nǐlǐ Yākóbā kò, tálá Yākóbā rí drí cú 'bí bè òzò Èsáwò ká rí tí. Tā rí 'dǐ tāsí, Ísákā drí tā lèzò Ôvǎrí rí ńjílí òrè fèlé Yākóbā drí. ²⁴ Sǐsǐ Ísákā ńjǐ Yākóbā àndálé kǐ nǐ rí, “Ní àtá tā pǎtǐ-pǎtǐ ńdǐlǐ, nòò té nǐ fí Èsáwò ńdǐlǐ yā?” Nǐngá sǐ, Yākóbā drí tā-drǐ lògòzò átá là drí kǐ nǐ rí, “Àwò, nòò fí mà Èsáwò ńdǐlǐ.”

²⁵ Gǒ'dá nǐngá sǐ, Ísákā drí tā átázò kǐ nǐ rí, “Tǎndí ró, 'dòvò ní àfè nyásá rí 'dǐ má drí nólé, má gò ró bè Ôvǎrí rí ńjílí òrè fèlé ní drí volé drǐ là 'ásí.” Ítí, Yākóbā drí ngāzò nyásá 'dǐ fèlé átá là drí, gǒ'dá átá là drí ngāzò nyásá rí 'dǐ nyálé. 'Dǐlǐ Yākóbā rí gógó àtrò òdrá kpá kpā átá là Ísákā drí mvùlǐ nyásá 'dǐ drǐlǐ. ²⁶ Tā rí 'dǐ vósí, Ísákā drí ngāzò tā átálé mvá là Yākóbā drí kǐ nǐ rí, “Ní èsè rú ànyí má ngáa nólé àmà àmvólé.”

²⁷ Nǐngá sǐ, Yākóbā èsè rú bè gǒ'dá drílá átá là rí àmvózò rí, átá là drí gǒzò rǐ'á itá Yākóbā drí sòlé rí àjǐ là àngùlǐ. Gǒ'dá nǐngá sǐ, Ísákā rí drí Èsáwò rí àjǐ àngùzó. Gǒ'dá drílá ngāzò dǐyí Ôvǎrí rí ńjílí òrè fèlé Yākóbā drí tā àtá-àtá bè kǐ nǐ rí,

“Pǎtǐlǐ àmà mvá rí àjǐ òzò òmā Kúmú Ôvǎrí drí òzè fèzò trá 'dǐlǐ drǐ là rí kátí.

²⁸ Ngátí Ôvǎrí ò'è òzè gbò ùrú lésí 'dǐlǐ àmvú àníkà drǐlǐ, à'dò ró bè ngá-àrú àníkà drí mbázò 'bòlā-'bòlā.

Ngátí àdrúgú àrú àníkà àndrè gbò dódó.

Ngátí ní à'dò gbò kpá fè lǒ'wá òdrá 'èzò 'álá 'ásí rí bè.

²⁹ Ngátí òjǐlǐ 'bá-ń 'ásí ndrǐ à'dò íyí gbò kpá lǎjò'bá ró 'á'ń tǐlǐ ní àndrā.

Ngátí ní à'dò gbò kúmú ró àní áró yí drǐlǐ ndrǐ.

Ngátí àní àdrúpǐ yí àsò 'á'ń gbò ní drí.

Ngátí gólíyí làtrí trǐ 'bá ní drí rí 'bá yí, làtrí 'dǐ à'dò àgò'á àkpā gólíyí drǐlǐ.

Ngátí gólíyí Ôvǎrí rí ńjǐ 'bá òrè fèlé ní drí rí 'bá yí à'dò íyí kpá òrè bè.”

³⁰ Gǒ'dá nǐngá sǐ, Ísákā ndè ùlǐ drílá rǐ'á átálá 'dǐ 'bá yí bè rí, Yākóbā drí ngāzò fólé ívǐ 'álá. Gǒ'dá nǐngá sǐ, kòrò Èsáwò drí àcázò àgólé òmā lésí. ³¹ 'Dǐlǐ Èsáwò là'dǐlǐ àtò àsò-àsò 'á'ń-nyá bè kǒfírí-kǒfírí rí trá kpā àjílí fèlé íyí átá drí. Gólá àcá bè rí, drílá tā átázò íyí átá Ísákā drí kǐ nǐ rí, “Tátá. ní ngá rǐlǐ ùrú à'wá má drí là'dílí ní drí nò nyálé, tálá ní ńjǐ ró bè Ôvǎrí òrè àfèlé má drí.”

³² Ítí rí, Ísákā rí ńjǐ drí à'dǐzó, drílá gǒ'dá ngāzò tā ńjílí kǐ nǐ rí, “Ní à'dǐ ńdǐ nò yā?” Èsáwò drí ngāzò tā ńjǐ 'dǐ drílá lògólé kǐ nǐ rí, “Má àní mvá àngò ró ńlǐ sǐsǐ Èsáwò rí ńdǐlǐ.”

³³ Tā-drǐ Èsáwò ká lògólé 'dǐ tāsí, Ísákā drí ngāzò rǐ'á lèlé kpá kpá kpá, drílá gǒzò tā átálé kǐ nǐ rí, “Òzò à'dò trá ńtí rí, à'dǐ íyíkà ńdǐlǐ gólá à'wá là'dǐ 'bá ngbāangbānò gǒ'dá àjílí má drí nyálé drè nǐyá ní drí àgò àkó rí yā? Má ńjǐ Ôvǎrí trá òrè fèlé gólá rí gógó 'dǐ drí à'dólé àmà mvá sǐsǐ rí ró. Tā pǎtǐlǐ ró, má ńjǐ Ôvǎrí trá òrè fèlé gólá drí. Àwù, àmà mvá, lǎfǐlǐ àzà trá yù'dáwá má drí tā rí 'dǐ jázò.”

³⁴ Nǐngá sǐ, Èsáwò àrú ùlǐ íyí átá drí átálé 'dǐ bè rí, drílá ngāzò àwò ngólé ùrú lúlú bè. Gǒ'dá drílá tā átázò íyí átá Ísákā drí kǐ nǐ rí, “Ngá gǒ'dá mà yā, tátá? Ní ńjǐ Ôvǎrí òfè ró òrè kpá má drí.” ³⁵ Ítí rí, Ísákā drí tā lògòzò Èsáwò drí kǐ nǐ rí, “Ítí kò, má ícá kò Ôvǎrí rí ńjílí òrè fèlé ní drí, tálá àní àdrúpǐ àdò mà trá. Gólá ùgù òrè má drí 'è'á Ôvǎrí rí ńjílí tā là sǐ fèlé ní drí rí trá.”

³⁶ Nǐngá sǐ, Èsáwò drí tā átázò kǐ nǐ rí, “Tákò ńtí ró, 'dǐlǐ rǐ'á tā pǎtǐlǐ 'í gólá rí rú zǐzó Yākóbā gólá rí 'bá ngá rùlǐ àgbà nǐrǐ rí. Nòò trá rǐ'á tā àndálá rí rí ńdǐlǐ gólá drí ngá àmákà trózò ńtí ró. Sǐsǐ, gólá trò àmbà àmákà tā là íyí drí zílí zízí má drí rí 'bá yí òzò mvá sǐsǐ kátí, kpá àgbà nǐrǐ trólé volé yí drí. Gǒ'dá àndrò nò rí, gólá trò òrè àmákà kpá trá lǎfǐlǐ àlólá 'dǐ 'ásí. Gólá àdò ní Ôvǎrí rí ńjílí òrè fèlé yí drí àmà vò 'á.” Gǒ'dá nǐngá sǐ, Èsáwò drí rú lòpézò ùlǐ bè àtǐ 'álá kǐ nǐ rí, “Úlǐlǐ àzà yù'dáwá lǎkí 'bá à'dólé kpá má drí òrè ró yā?”

³⁷ Níngá sī, Ísákā drí tā-drī lógōzó mvá lá Ěsáwō drí kī nī rí, “Má átā trá kī nī rí, Yākóbā à'dò à'dó'á ní drīlī kúmú ró. Gō'dá má átā tā kpá trá kī nī rí, gólá rí àdrúpī yī ndrī à'dò à'dó'á gólá zélé lājó'ba ró gólá drí. Gō'dá níngá sī, gólá à'dò à'dó'á nī àdrúgú bē gārā lāvūlī gō'dá kpá fē lō'wá bē òdrá 'ézó gārā 'álá 'ásí. Ngá àzā lákí 'bá gō'dá má drí 'élé ní drí nō rí gō'dá à'dò ngá 'í yā? Ngá àzā gō'dá kó yū má drí 'élé ní drí.”

³⁸ Níngá sī, Ěsáwō drí rú'ba lō'bāzó íyí átā Ísákā drí kī nī rí, “Áyē, amā átā, íyíkā cé òjílā àlò 'í'dí ní drí ícalé Ôvārí rí íjílí òrē fēlé drílá yā? Má ndrē fí aní rú'ba, ní íjī ró Ôvārí bē òrē àfēlé kpá má rí gógó nō drí.” Gō'dá níngá sī, Ěsáwō drí ngāzó rí'á àwó ngólé lāvūlī kòrò.

³⁹ Níngá sī rí, Ísákā drí ngāzó tā átálé Ěsáwō drí kī nī rí,

“Òzē à'dò à'dó'á yù'dawá úrú lésí 'dīlī ngá-àrú aníkā àmvú 'á rí 'bá yí drīlī.

Gō'dá àdrúgú à'dò à'dó'á ní drí kpá cé fínyáwá ítí.

⁴⁰ Ní à'dò rí'á cú drí-láfā bē ní rú, tálá à'dò ró bē ní drí aní pāzó aní àjújú-'bá-àzì yí drīgá sī.

Ní à'dò kpá à'dó'á lājó'ba ró aní àdrúpī drí.

À'dò kpálé ítí rí, ní à'dò kpá ícá'á 'bélé dī kúmú gólákā zélé sī.”

⁴¹ Ítú rí 'dī vósí, Ěsáwō 'bāá Yākóbā rí lóvó gō'dá kò, tálá Yākóbā drí òrē gólákā úgūzó rí tāsí. Níngá sī, Ěsáwō drí ngāzó tā átálé íyí nyáanyá drí kī nī rí, “Ngbāāngbānō, amā átā Ísákā 'dī à'dò drá'á 'wāá. Òzò gólá òdrá trá rí, má à'dò Yākóbā rí fū'á.”

⁴² Níngá sī, tā Ěsáwō drí ísūlī 'é'á 'élá Yākóbā drí 'dī drí 'úzò Rēbékā bílī. Gō'dá níngá sī, Rēbékā drí ngāzó Yākóbā rí àzīlī yí ngálá. Yākóbā àcā bē rí, Rēbékā drí ngāzó tā átálé drílá kī nī rí, “Ní àrī drē, Ěsáwō 'bā tá trá à'dò ró bē yí drí aní fūzó tā lógō-lógō ró ngá ní drí 'élé yí drí 'dī 'bá yí vò lá 'á. ⁴³ Ítí rí, ní íyíkā kó ngálé rálé volé nī'á amā lónyí Lābānā drí 'bā 'álá Hārānā 'álá. ⁴⁴ Ní rí ró bē tākò vò 'dī 'á tólá gólá bē, búúú àwā aní àdrúpī Ěsáwō ká 'dī à'dí ró bē zālò. ⁴⁵ Òzò àwā gólákā 'dī à'dí trá rí, tá ní drí 'élé gólá drí 'dī à'dò jà'á volé gólá drīlī sī. Òzò gō'dá má òndrē trá ítí rí, má à'dò tá àtí'á jòlé ní drí, tálá ní nī ró bē, gō'dá ní àgò ró bē nòlé. Ngá kó à'dò tāsí aní drí àvīzó amā ágó bē má rú sī kpārātī kàyī àlò sī yā? Ízā à'dò amā fū'á kó yā?”

Tā Yākóbā drí nīzó rí

⁴⁶ Níngá sī, Rēbékā drí ngāzó nílí Ísákā ngálá, gō'dá drílá tā átázó kī nī rí, “Òkó àwā Ěsáwō íyíkā rí 'bá íyí amā íkpópólólé 'dī, òzò gō'dá Yākóbā ògí òkó kpá trá 'bāsúró Hítí ká rí 'ásí rí, à'dò sū'á ró má drí drázó bē gbò volé.”

28 ¹ Úlī Rēbékā ká 'dī 'bá yí drí sī rí, Ísákā drí ngāzó Yākóbā rí àzīlī. Gō'dá Yākóbā aní bē àcalé Ísákā ngálá rí, Ísákā drí ngāzó nī-bē-yā fēlé gólá drí. Ísákā drí ngāzó tā Yākóbā drí 'é'á 'élá rí 'bá yí átálé kī nī rí, “À'dó kó tá mbī ró ní drí òkó trózó òjílá Kānānā ká nō 'bá yí láfálé 'ásí. ² Ítí rí, ní ngá nílí Bētūwélé ní drí à'bīyá ró rí drí 'bā 'álá Mōsōpōtāmīyā 'álá, nílí òkó gílí ní drí aní mókā yí Lābānā rí mvá yí òkó mvá ró rí 'bá yí láfálé 'ásí.”

³ Volé drī lá 'ásí, Ísákā drí gōzó òrē fēlé Yākóbā drí úlī àtā-àtā bē kī nī rí, “Ôvārí gólá 'dó mbārākā fī bē yí drīgá ndrī nō òfē òrē ní drí. Gólá ò'ba nī 'dīyímvá lūtīlī dūú, tálá ní à'dò ró bē à'bīyá ró 'bāsúró dūú drīlī àtī 'álá. ⁴ Ngátí Ôvārí òfē òrē ní drí aní ózowá yí bē kpá té nyé òzò drílá 'eré lá Àbārāyāmā drí rí kátí. Ngátí Ôvārí rí gógó ò'è nī kpá à'dólé 'bādrī ní drí rīzó 'álá ngá àwā ró nō līpī lá ró, tálá 'bādrī rí nō 'í'dí Ôvārí drí tá lá 'balé trá kó àkpākā'dā àkú ró fēlé Àbārāyāmā yí drí.” ⁵ Ítí rí, Ísákā drí Yākóbā rí jòzó nílí Mōsōpōtāmīyā 'álá rú úsúlī Lābānā Bētūwélé ^xrí mvá bē tólá. Lābānā 'dī àdrā 'í Yākóbā yí drí Ěsáwō bē.

Tā Ěsáwō drí òkó àzā trózó rí

⁶ Gō'dá Ěsáwō àrī tā Ísákā drí Ôvārí rí íjízó òrē fēlé Yākóbā drí gō'dá kpá gólá rí jòzó nílí Mōsōpōtāmīyā 'álá òkó ndálé rí trá. Gō'dá gólá àrī tā Ísákā drí 'balé Yākóbā drí kò òkó gízó òjílá Kānānā ká láfálé 'ásí rí trá. ⁷ Gō'dá gólá nī kpá trá kī nī rí, Yākóbā àrī úlī átā lá yí ká àndrē lá bē rí kpá trá. 'Í'dí Yākóbā drí ngāzó nílí Mōsōpōtāmīyā 'álá.

⁸ Ítí rí, Ěsáwō nī trá kī nī rí, òkó Kānānā ká rí 'bá yí tá lá àcì íyí átā rí 'à kò. ⁹ Níngá sī, Ěsáwō drí ngāzó nílí Ísímélé Àbārāyāmā rí mvá ngálá, tálá Ísímélé rí mvá òkó zīlī Málátā rí gílí yí drí òkó ró. Málátā àgò rú bē Nēbāyótā rí ízó ró rí. Tólá sī, Ěsáwō drí Málátā rí àtrózó 'bā 'á rílí òkó lá yí àzā rí rí 'bá yí bē.

Àbī-àbī Yākóbā ká rí tá lá

¹⁰ Níngá sī, Yākóbā ngá bē lāvūlī óró Bērāsébā 'ásí rí, drílá nīzó kòrò lāfī nī 'bá Hārānā 'álá rí 'ásí. ¹¹ Níngá sī, gólá òtírī cāá vò àzā 'á rí, ítú fí trá. Ítí rí, gólá drí gōzó vò à'dú kò ká rúlī. Drílá gōzó kúnī mvá àzā kpākārā ítí àtrólé 'balé íyí drī zélé 'á drī-àdrī ró yí drí. Vó lá 'ásí, drílá íyí lálázó vūdrī à'dú kólé. ¹² Gólá bē trá à'dú 'á rí, drílá ngāzó àbílí. Àbī-àbī rí 'dī 'á, Yākóbā rí drí ngāzó àfī-trā línđrī àbílí. Pálé lá àfī rí ñnyákú drīlī, gō'dá drīlī lá cālé búúú 'būú 'álá.

Gō'dá gólá drí kpá mālāyíkā lājó'ba Ôvārí ká rí 'bá yí ndrēzó lóm'bá'á íyí úrú 'álá gō'dá àrī'á íyí vūdrī 'álá àfī-trā rí 'dī drīlī sī. ¹³ Níngá sī, Yākóbā drí Kúmú Ôvārí rí ndrēzó àdréré 'á ànyí yí lāgátī. Gō'dá níngá sī, Kúmú Ôvārí rí gógó 'dī drí ngāzó tā átálé yí Yākóbā drí kī nī rí, “Má Kúmú Ôvārí 'í'dí, Ôvārí Àbārāyāmā yí Ísákā bē rí vó ndrē 'bá kpārātī rí 'í'dí. Má à'dò vò ní drí àyízó 'á lá 'á nō fē'á aní drí aní ózowá yí bē, à'dò ró bē aníká ró aní ózowá yí bē. ¹⁴ Ítí rí, aní ózowá yí à'dò lízó'á òzò sínýítā ònyíkò kátí. Gólíyí à'dò lā'bú'á nílí rílí vò 'ásí àkí àkó àngó drīlī sī. Níngá sī, òjílá 'bādrī 'ásí ndrī à'dò íyí amā íjī'á òrē fēlé íyí drí kpá té òzò òrē má drí fēlé trá aní drí aní ózowá yí bē nō kátí. ¹⁵ Tā 'dī òjā ní drīlī sī kò, má rí'á ní bē. Gō'dá má à'dò kpá aní vó ndrē'á dódó, tálá ní òzó òjó rúmvá njā úsú vò ní drí 'bā 'á nílí 'álá 'á

^x28:5 Bētūwélé gólá 'bāsúró Àrāmā ká rí 'bá yí 'ásí.

'dī 'bá yí 'ásī. Má â'dô ânî 'bā'á kpá âgölê volé 'bădrî nô 'á. Má ícá drê kô ùgúlî jálê ní drí, té má â'dô ngá gólîyî má drí tá lá 'bálê trá 'èlê ní drí nōngá nō 'bá yí vó lá âtí'á zālô.”

¹⁶ Âbî-âbî 'dī volé drî lá 'ásī, Yākóbā drí ìfî nîjîzô â'dú 'ásī. Drílâ ngázô tá âtálê kí nî rî, “Tákô pătîî, Kúmú Ôvâri bê rî'á vó nô 'á. Má nîî drê tá rî 'dī kó ítî kô.” ¹⁷ Gô'dá nîngá sî, ùrî drí gázô gólâ rú rōô. Drílâ gōzô tá âtálê kí nî rî, “Nôô rî'á vó rōô âkî rî 'dî. Nôô íyîká trá kó jó nyānyā Ôvâri kâ rî 'dî. Nôô kó trá lâtî fîzô nîlí cālê vó Ôvâri kâ 'bûu 'álâ rî 'á rî 'dî.”

¹⁸ Nîngá sî, vó âwû bê rî, Yākóbā drí ngázô ùrî âkpākā'dā cîjîno. Drílâ kúnî mvá íyî drî zélê 'á 'dî trōzô êdrêlê cî ùrû, â'dô ró bê vó rî 'dî tá lá ìsûzô bê rú lá 'á. Ítî rî, drílâ kpá dô âtrōzô dālê kúnî mvá cî 'dî âpírî lá 'á. Gólâ 'è tá rî 'dî ítî lá 'dî ró, tálâ vó rî gógó ôrî ró bê vó nîjî ró Ôvâri drí. ¹⁹ Kó, ôrî vó rî gógó 'dî rú lá zîlî âkû ró Lúzâ. Gô'dá ngbāangbānô rî, Yākóbā zî trá Bêtélê. ²⁰ Volé drî lá 'ásī, Yākóbā drí lâtrîtrî îtrîzô kí nî rî, “Ôvâri ââ'dô má bê âmâ vó ndrêlê âcî pávó nô kâ drîî sî rî. Ítî rî, Ôvâri rî gógó ââfê kpá ítá gô'dá kpá ngá nyānyā bê má drí, ²¹ tálâ má gô ró bê âmâ átá ngálâ rú'á â'dî sî. Gô'dá â'dô trá ítî rî, má â'dô gólâ rî lûyî'á Ôvâri âmákâ ró. ²² Bê ítî rî, kúnî mvá má drí êdrêlê cî nōngá nō â'dô vó tîbê ôjílâ drí ânîzô rî'á Ôvâri rî ìnjîlî rî ró.” Gô'dá nîngá sî, drílâ tá 'bázô Ôvâri drí kí nî rî, “Ngá-fî âmbá ndrî ní drí âfêlê má drí nō 'bá yí tāsî rî, má â'dô âlô lá íyî mùdrî 'ásî âtrō'á cé fîfî lógölê volé ní drí.”

Tā Yākóbā drí cāzô Lābānā drí 'bā 'álâ rî

29 ¹ Nîngá sî, Yākóbā drí ngázô nîlí lâvûlî Hārānā ² 'álâ. ² Gô'dá Yākóbā cā bê vó rî 'dî 'álâ rî, drílâ óró ìmvû kâ ùsûzô ômā 'álâ. Ôtólô'bî kâbîlîkî kâ bê zālô nâ âyî'á íyî lóvolé vûdrî. Óró rî 'dî cú 'búlúkú bê yí lāgátî kâbîlîkî drí rîzô lûmvû mvûlî 'á lá 'ásî. Kúnî mvá ângî kûngûlú ítî kpá bê rîzô óró 'dî tî lá â'bálê 'dî sî lá. ³ Tá rî 'dî tāsî, kâbîlîkî lókî 'bá rî íyî zālô kâbîlîkî ùrûkâ 'bá yí télê rú 'è'bélê sîsî, gô'dá drílîyî gōzô ngálê kúnî kûngûlú rî 'dî zélê volé. Gô'dá nîngá sî, ôtólô'bî kâbîlîkî kâ 'dî 'bá yí drí ngázô ìmvû 'dî mvûlî 'dó kpākâ âlô. Gô'dá volé drî lá 'ásî, gōzô kpá kúnî mvá rî 'dî â'bálê lógölê vó lá 'á.

⁴ Yākóbā ùsû lókî 'bá yí bê óró 'dî tî rî, drílâ ngázô gólîyî ìjílî kí nî rî, “Âmâ âdrúpî yî, vó ânîká nô rú lá úzî ângô tí yā?” Nîngá sî, lókî 'bá 'dî 'bá yí drí tá ìjî 'dî drî lá lógōzô Yākóbā drí kí nî rî, “Vó nô rú lá úzî Hārānā.”

⁵ Gô'dá nîngá sî, Yākóbā drí tá ìjîzô gólîyî tî kpá kí nî rî, “Nî nî Nāhōrā rî ôzōwā Lābānā trá yā?” Lókî 'bá 'dî 'bá yí drí tá ìjî 'dî drî lá lógōzô kí nî rî, “Âwô, mā nî gólâ trá.” ⁶ Gô'dá bê ítî rî, vó drí sūzô Yākóbā rú. Gô'dá drílâ kpá gólîyî ìjîzô ó'dî kí nî rî, “Lābānā rî gógó bê ângô tí yā?” Drílîyî tá-drî 'dî lógōzô kí nî rî, “Gólâ bê rî'á tândî ró. Ní ndrê drê, gîâ 'bā'á ânî'á nā Ráélê Lābānā rî gógó mvá ôkó ró rî 'dî. Gólâ lókî rî'á âjílâ 'dî kâbîlîkî 'î.”

⁷ Nîngá sî, Yākóbā drí ngázô tá âtálê kí nî rî, “Nôô drê rî'á ìtú gāgālîgā 'î. Ícá drê kô kâbîlîkî lókîzô âjílî ngbāangbānô ômā lésî nōngá. Nî 'ûú drê ìmvû fêlê kâbîlîkî drí mvûlî ngbāangbānô kô â'dô tāsî, â'dô ró bê ânî drí gólîyî lógōzô volé ômā 'álâ yā?” ⁸ Nîngá sî, lókî 'bá 'dî 'bá yí drí tá lógōzô Yākóbā drí kí nî rî, “Mā ícá kô 'èlâ ítî té lókî 'bá â'dô rú 'è'bé'á zālô ndrî nōngá, tálâ âmâ drí kúnî mvá 'dî zézô volé gólîyî bê. Nîngá sî, âmâ drí gōzô ìmvû fêlê kâbîlîkî drí.”

⁹ Yākóbā ôtîrî rîî drê ùlî âtálê lókî 'bá 'dî 'bá yí bê rî, kôrô Ráélê drí âcázô kâbîlîkî átá lá Lābānā kâ rî bê. ¹⁰ Nîngá sî, Yākóbā ndrê bê mókâ lá Ráélê kâbîlîkî 'dî 'bá yí bê rî, drílâ ngázô nîlí óró 'álâ, drílâ kúnî mvá 'dî zézô volé gô'dá drílâ lûmvû â'üzô fêlê kâbîlîkî 'dî 'bá yí drí mvûlî. ^{11–12} Volé drî lá 'ásî, Yākóbā drí ngázô tá âtálê Ráélê drí kí nî rî, yî Yākóbā ââ'dô Ráélê rî 'dî átá drí áró 'î, tálâ Yākóbā 'dî Rêbêkâ rî mvá 'î. Nîngá sî, Yākóbā rî drí ngázô Ráélê rî âmvólê kpāácî íyî âgásî 'á, drílâ gōzô kpá ngálê rî'á âwô ngölê ngbálâ-ngbálâ ìjîndrîî bê, tálâ tá 'dî cî Yākóbā rî gógó trá âyîkô ró rōô.

Vó lá 'ásî, Ráélê ârî tá 'dî bê rî, drílâ ngázô rálê nî'á 'bā 'álâ tá lá pèlê átá lá Lābānā drí kí nî rî, Yākóbā âcâ trá.

¹³ Gô'dá nîngá sî, Lābānā ârî tá pèlê yî drí kí'á nî rî, íyî âdrâ Yākóbā âcâ trá rî, drílâ ngázô rálê nî'á Yākóbā rî ùsúlî lâtî drîî. Ùsû rú íyî bê rî, drílâ ngázô Yākóbā rî âmvólê íyî âgásî sî. Gô'dá drílâ ngázô rî'á bî-'bálê lá volé fô fô fô âyîkô drí sî. Nîngá sî, Lābānā drí gōzô Yākóbā rî drîlî, nîzô 'dî bê lá yî drí 'bā 'álâ. Volé drî lá 'ásî, Yākóbā drí tá â'dô 'bá bê ôjílâ íyîká 'bā kâ rî 'bá yí bê rî ngîzô ndrî Lābānā drí. ¹⁴ Nîngá sî, Lābānā drí ngázô tá âtálê Yākóbā drí kí nî rî, “Tā pătîî ró, âmâ ní bê ârî âlô 'î.” Ítî rî, Yākóbā drí rîzô Lābānā bê pará âlô gólâ rî pālê lôsî sî.

^{15–18} Lābānā rî mvá yî ôkó mvá ró rî 'bá yí rî'á íyî zālô rî, Léyâ mvá ôkó sîsî rî 'dî gô'dá Ráélê mvá â'dú ró rî. Léyâ rî ìfî ndrê vó fûyâ-fûyâ ítî, gô'dá Ráélê íyîká ìfî wátōwá ró tákányî. Ráélê rî tá 'dê nî Yākóbā 'á té ôzô sâramândî 'dî drí 'dêrê lélê âgbá 'á rî kâtî.

Ìtú âlô sî, Lābānā drí ngázô tá âtálê Yākóbā drí kí nî rî, “Ícá kô ní drí lôsî 'ézô má drí gbô tākô ítî drî-'â âkô, tálâ nî âmâ áró 'î rî sî. Ní âtâ má drí ngá ní drí lélê má drí 'è'á fêlâ ní drí ngá 'è'è ní drí 'è'á 'èlâ má drí nô tāsî.” Gô'dá nîngá sî, Yākóbā rî drí gōzô tá-drî lógölê Lābānā drí kí nî rî, “Ôzô ní ôlê tá-drî trá má drí â'dô ró bê ânî mvá ôkó Ráélê rî âfêzô má drí ôkó ró rî, má â'dô lôsî 'è'á ní drí ndrô nîjî-drî-lâ-rî.”

¹⁹ Nîngá sî, Lābānā drí tá-drî lèzô Yākóbā drí kí nî rî, “Rî'á tândî ró ní drí Ráélê rî gîzô nî âgô âzâ 'bá yí drí sî. Bê trá ítî rî, ní rî nōngá má bê.”

²⁰ Nîngá sî, Yākóbā drí rîzô tólâ Lābānā bê. Drílâ lôsî 'ézô Lābānā drí ndrô nîjî-drî-lâ-rî, tálâ yî drí Ráélê rî trōzô bê yî drí ôkó ró. Yākóbā drí rî, ndrô 'dî 'bá yí â'dô íyîká cé ôzô kâyî nîjî-drî-lâ-rî kâtî, tálâ Ráélê rî tá ângî gólâ rî fî trá trûwâ.

¹⁶28:19 Ítô lá, 'Jó Ôvâri kâ'.

²⁹29:1 Hārānā 'dî kpá jârîbâ gólâ rî'á zîlâ ôjílâ ómvorê 'álâ rî 'bá yí kâ.

²¹ Ndrô n̄jī-drī-lâ-rī 'dī 'bá yī ndē rú bē rī, Yākóbā drī ngázó Lābánā rī ñjílí kī nī rī, “Ndrô ní drī zīlī rī 'bá yī ndē rú trá. Gō'dá nō má lē trá áni mvá òkó Ráélē rī gīlī, òzō àmā drī úlī vō là átílí trá rī kátí.” Lābánā drī tā 'dī drī là lógòzò gólá drī kī nī rī, “Tāndí ró.”

²² Nīngá sī, Lābánā drī ngázó òjílā à'dó 'bá bē rī 'bá yī àzīlī tū vō àlò 'á ngá kārāmā rú gīgī ká drílā èdélé rī nyálé ñyí. ^{23–24} Itú rī 'dī sī, Lābánā drī ngázó Yākóbā rī àdólé. Gō'dá nīngá sī, drílā mvá là Léyā rī èdézó à'dólé Yākóbā drī òkó ró Ráélē rī vō 'á. Lābánā trō ízámvá àzā kpá àlò rú là Zílípā fēlé ngá àmú 'èlé mvá là Léyā drī ágó drī 'bā 'álá. Gō'dá ngàcī là 'dī sī, Lābánā drī Léyā rī àtròzò jó à'dú kò ká rī 'álá. Nīngá sī, Yākóbā drī ngázó filí jó 'á àyílí à'dú kólé vūdrī òkó là bē. ²⁵ Gō'dá ngá àfō bē àwúlí rī, Yākóbā drī gōzò ngálé òkó yí drī à'dú kòzò ì'dí bē là ngàcī sī 'dī nīlī gbō Léyā ì'dí. À'dó kò Ráélē gólá drī lōsī 'èzò trá Lābánā drī tā là sī rī ì'dí. Nīngá sī, Yākóbā drī tā ñjízó Lābánā tī kī nī rī, “Ní 'è má drī nōtí nō à'dò tá 'í yā? Ní àdò má nō à'dò tāsī yā? Má 'è ngá ní drī 'dī Ráélē rī nyáányà tāsī trólé má drī òkó jó ká ró. À'dó kò àniká àmā àdózó ì'dí sī là nō ì'dí. Tā 'dī zā àmā cócóló trá àhāwū.”

²⁶ Nīngá sī, Lābánā drī ngázó tā-drī 'dī lógólé Yākóbā drī kī nī rī, “Lā'bí àmákā rī vó ró rī, rī'á tá ányà 'í mvá òkó àdú ró rī gízó gólá fīlī sīsī rī drī sī. ²⁷ 'Dòvó má 'è àyíkò Léyā rī gī ká kàyí n̄jī-drī-lâ-rī nō 'bá yī sī. Vólé drī là 'ásí, òzō ní òlè tā-drī kpá trá lōsī àzā 'èzò ó'dí má drī ndrô n̄jī-drī-lâ-rī sī rī, má à'dò kpá Ráélē rī fē'á ní drī òkó ró.”

²⁸ Nīngá sī, Yākóbā drī tā 'dī drī là lèzò. Gō'dá kàyí n̄jī-drī-lâ-rī 'dī 'bá yī vólé drī là 'ásí, Lābánā drī gōzò kpá Ráélē rī fēlé Yākóbā drī òkó ró. Gō'dá drīlīyí kpá kārāmā Ráélē rī gízó rī 'èlé. ²⁹ Nīngá sī, Lābánā drī gōzò kpá òkó mvá àzā zīlī Bílā rī trólé fēlé Ráélē rī àmúlí ágó drī 'bā 'álá rú 'bū 'bá ró. ³⁰ Ì'dí ìtí ró, Yākóbā drī Léyā yí tròzò kpārāfī àmvúpī là Ráélē bē yí drī òkó ró. Yākóbā lē Ráélē kòrò Léyā drī sī. Ì'dí drílā lōsī 'èzò kpá àndalé ndrô n̄jī-drī-lâ-rī Lābánā drī.

³¹ Kúmú Ôvārí n̄jī trá kī nī rī Léyā rī lòvó Yākóbā 'á yú. Tā rī 'dī tāsī, Kúmú Ôvārí drī Léyā rī 'bázó rú úsúlí òtò bē. Gō'dá Ráélē Yākóbā drī lòvó là 'bálé ró rī tī íyíkā mvá kò. ³² Nīngá sī, Léyā drī ngázó mvá fīlī ágó ró. Drílā gōzò rú là zīlī Rúbēnē ^a, tálá gólá àtā trá kī nī rī, “Kúmú Ôvārí ndrē àmā ìzā trá. Tā pātī ró, ngbāāngbānō àmā ágó à'dò àmā lòvó 'bā'á tálá mvá ágó má drī fīlī trá nō tāsī.” ³³ 'Dī vósí, Léyā drī kpá rú 'bázó mvá àzā òtò là bē Yākóbā drī. Nīngá sī, drílā gōzò mvá rī 'dī fīlī kpá ágó ró. Drílā gōzò tá àtálé kī nī rī, “Kúmú Ôvārí àrī trá kī nī rī, àmā lòvó drē zāà àmā ágó 'á yú. Ì'dí 'dī, drílā mvá ágó àzā àfèzò má drī nō.” Gō'dá nīngá sī, Léyā drī mvá rī 'dī rú là zīzò Símónā ^b. ³⁴ Vólé drī là 'ásí, Léyā drī kpá rú úsúzó òtò àzā bē ó'dí. Drílā gōzò kpá fīlā mvá ágó ró. Nīngá sī, drílā tá àtázó kī nī rī, “Pātī ngbāāngbānō rī, àmā ágó à'dò rú n̄jū'á má rú, tálá má tī mvá ágó trá drílā zālò nā.” Nīngá sī, drílā mvá ágó 'dī rú là zīzò Lávī. ^{c35} Gō'dá ndrô àzā sī, Léyā drī kpá rú 'bázó òtò àzā bē ó'dí. Drílā kpá ngázó mvá 'dī fīlī ágó ró. Nīngá sī, drílā tá àtázó kī nī rī, “Gō'dá nōò sī rī, má à'dò àwò-ìtí 'è'á Ôvārí drī.” Nīngá sī, Léyā drī mvá ágó rī 'dī rú là zīzò Yúdā. ^d Gō'dá 'dīyímvá fīlī 'dī 'bá yī vólé drī là yí 'ásí, Léyā tī gō'dá mvá àzā 'bá yī kò 'wāā.

30 ¹ Ráélē tī mvá àzā kó kò Yākóbā drī. Gō'dá Ráélē ndrē tá yí drī mvá fīzò kò 'dī bē ìtí rī, àmvúpī là Léyā drī àgízó gólá fīfī, tálá 'dīyímvá Léyā drī rī'á fīlā ñyí Yākóbā drī 'dī tāsī. Nīngá sī, Ráélē drī ngázó nīlī Yākóbā ngálá. Drílā tá àtázó Yākóbā drī kī nī rī, “Ní àfē 'dīyímvá má drī fīlī. Òzō ní ò'è ìtí kò'dáwá rī, má à'dò drā'á gbō vólé.”

² Nīngá sī, Yākóbā drī ngázó òmbā ró Ráélē bē. Gō'dá Yākóbā drī tá àtázó Ráélē rī drī kī nī rī, “Má à'dó kò Ôvārí àniká ì'dí. Ôvārí 'bā nī nī 'dīyímvá fīlī kò.”

³ Nīngá sī, Ráélē drī tá àtázó Yākóbā drī kī nī rī, “Ní ndrē rú 'bū 'bá àmákā Bílā nō. Ní trō gólá 'bálé ní ùgúlí òkó ró, tálá gólá ùfī ró 'dīyímvá bē àmā vō 'á. Ìtí ró rī, má à'dò à'dó'á 'dīyímvá bē gólá 'ásí.”

⁴ Ìtí rī, Ráélē drī Bílā rī tròzò fēlé Yākóbā drī òkó ró. ⁵ Vólé drī là 'ásí, Bílā drī rú 'bázó 'à bē. Nīngá sī, Bílā drī mvá 'dī fīzò mvá ágó ró Yākóbā drī. ⁶ Ìtí rī, Ráélē drī ngázó tá àtálé kī nī rī, “Ôvārí kī tá àmákā trá tándí ró. Gólá àrī àmā tī má drī rī'á írātālā nō trá, gō'dá gólá àfē mvá ágó trá má drī.” Gō'dá nīngá sī, Ráélē drī mvá rī 'dī rú là zīzò Dánā. ^e

⁷ 'Dī vólé drī là 'ásí, Bílā drī kpá rú 'bázó 'à àzā bē. Drílā gōzò mvá rī 'dī fīlī Yākóbā drī kpá mvá ágó ró. ⁸ Nīngá sī, Ráélē drī tá àtázó kī nī rī, “Má cē rú trá rōò àmā àmvúpī rú, 'dī gō'dá nō má trō tá trá gólá drīgá sī.” Gō'dá nīngá sī, Ráélē drī mvá rī 'dī rú là zīzò Nāfātālī. ^f

⁹ Nīngá sī, Léyā ndrē ñyí nyáányà bē kī nī rī, yí tī mvá gō'dá kò rī, drílā ngázó rú 'bū 'bá íyíkā Zílípā rī trólé fēlé Yākóbā drī òkó ró. ¹⁰ Nīngá sī, Zílípā drī kpá rú 'bázó 'à bē, gō'dá drílā mvá 'dī fīzò Yākóbā drī mvá ágó ró. ¹¹ Gō'dá Léyā ndrē tá 'dī bē rī, drílā ngázó tá àtálé kī nī rī, “Má rī'á àndrā-tāndí bē.” Gō'dá nīngá sī, Léyā drī mvá ágó rī 'dī rú là zīzò Gádā. ^g

¹² 'Dī rī vósí, Zílípā drī kpá mvá ágó Gádā 'dī ùgú là fīzò Yākóbā drī. ¹³ Nīngá sī, Léyā drī tá àtázó kī nī rī, “Má rī'á àyíkò ró. Tā pātī ró, òkó ùrūkā 'bá yī à'dò ñyí tā-drī lē'á kī nī rī, má trá àyíkò ró.” Gō'dá nīngá sī, Léyā rī drī mvá rī 'dī rú là zīzò Àsérā. ^h

¹⁴ Àdrúgú ñō rī sī, Rúbēnē drī ngázó nīlī òmā 'álá nī'á fē ómvó zīlī māndrākē rī 'dīlī àtrólé àgòzò ì'dí bē là fēlé ñyí àndrē Léyā drī, tálá òzò òófē fē ómvó rī 'dī trá òkó drī mvúlí rī, òkó rī 'dī à'dò rú 'bā'á mvá bē. Gō'dá Ráélē ndrē tá rī

^a29:32 Ìtò là kī, ‘Ní ndrē, mvá ágó’.

^b29:33 Ìtò là kī nī rī, ‘Àrī’.

^c29:34 Ìtò là kī, ‘Gólíyí n̄jū 'à trá’.

^d29:35 Ìtò là kī nī rī, ‘Àwò-ìtí’.

^e30:6 Ìtò là kī nī rī, ‘Ôvārí kī tá àmákā trá tándí ró’.

^f30:8 Ìtò là, ‘Rú cēcē’.

^g30:11 Ìtò là, ‘Àndrā-tāndí’.

^h30:13 Ìtò là, ‘Àyíkò’.

'dĩ bē ìtí rí, drílá ngázó tã átálé Léyã drí kī nī rí, “Dòvó ní àfè fè ómvó àní mvá Rúbēnē drí à'dìlì àjílí ní drí 'dĩ 'bá yí ùrúkà lá má drí.”

¹⁵ Níngá sī, Léyã drí tã gólákà 'dĩ drī lá lògòzò kī nī rí, “Àmà ágó ní drí pälé trá má drī sī gò'dá 'à lá ìgálé má rú àmà lèlé kò'dáwá, 'dī ìcá ní drí zãà kò yã? Gò'dá àndrò nò, ní drí kpá àngázó ágó pã 'bá ró ànìlì kī'á nī rí, má àfè fè ómvó àmà mvá drí à'dìlì àjílí má drí 'dĩ yí drí. Ní lè nòò gò'dá kpá fè ómvó àmákà nò pälé volé má drīgá sī yã?”

Níngá sī, Ráélè drí tã átázó Léyã drí kī nī rí, “Má à'dò àní àyè'á ngàcì àndrò nò sī àyìlì Yákóbà ùgúlì, òzò ní àfè fè ómvó 'dĩ trá rí.” Léyã drí tã-drī lèzò.

¹⁶ Gò'dá níngá sī, Yákóbà drí rīrē àgòlè òmà lésì 'bã 'álà ngàcì rí 'dĩ sī rí tú rí, Léyã drí gólá rí ùsúzó láfì drī. Gò'dá níngá sī, Léyã drí ngázó tã átálé gólá drí kī nī rí, “Ngàcì àndrò nò sī rí, ní à'dò àmà 'bã'á à'dú kòlè ní ùgúlì, tálá má gí nī trá Ráélè drīgá sī fè ómvó àmákà àmà mvá drí à'dìlì àfèlè má drí rí sī.” Tálá tã rí 'dĩ tāsì rí, Yákóbà drí à'dú kòzò Léyã bē ngàcì rí 'dĩ sī.

¹⁷ Níngá sī, Òvārì drí àwò Léyã kà rī'á ngòlã yí drí 'dĩ àrízó. Gò'dá Léyã drí rú 'bãzò mvá òtò bē kpá ó'dí. Níngá sī, drílá gòzò mvá rí 'dĩ fìlì nī lá ró Yákóbà drí. ¹⁸ Gò'dá níngá sī, Léyã drí tã átázó kī nī rí, “Òvārì àfè mvá 'dĩ má drí drī-'à ró, tálá má trò rú 'bū 'bã àmákà trá fèlè àmà ágó drí òkó ró.” Ítí ró rí, Léyã drí gòzò mvá rí 'dĩ rú lá zìlì Ìsàkárã. ¹⁹ Kpá 'dī rí volé drī lá 'ásì, Léyã drí rú ùsúzó mvá àzà òtò lá bē ó'dí. Drílá kpá 'dìyì fìzò nī-kázíyá lá ró zãà Yákóbà drí. ²⁰ Níngá sī, drílá tã átázó kī nī rí, “Òvārì àfè ngá fèfè tándí trá má drí. Gò'dá ngbãangbànò rí, àmà ágó à'dò lạnjì 'bã'á má rú, tálá má fì 'dìyìmvá trá gólá drí zālò nī-kázíyá.” Ítí rí, drílá mvá ágó rí 'dĩ rú lá zìzò Zābūlānā. ²¹ Gò'dá 'dī rí volé drī lá 'ásì rí, Léyã drí gòzò kpá mvá òkó fìlì. Drílá rú lá zìzò Dínā.

²² Níngá sī, Ráélè rí tã drí àgázó Òvārì drī. Drílá fì Ráélè kà ìrátálé mvá tāsì rí àrízó. Gò'dá níngá sī rí, drílá Ráélè rí 'bãzò rú ùsúlì mvá òtò bē. ²³ Dìyì mánì, Ráélè drí gòzò rú 'bälè 'à bē, drílá gòzò fìlã mvá ágó ró. Níngá sī, drílá tã átázó kī nī rí, “Òvārì jã ànyì trá má drī sī volé.” ²⁴ Gò'dá níngá sī, Ráélè drí kpá tã átázó kī nī rí, “Ngàtì Kúmú Òvārì ààfè mvá ágó àzà kpá má drí.” Tálá tã 'dĩ tāsì rí, Ráélè rí drí mvá ágó rí 'dĩ rú lá zìzò Yòsépã. ^k

Tã Yákóbà drí à'dózó ngá bē dūu rí

²⁵ Yòsépã rí fìfì volé drī 'ásì rí, Yákóbà drí ngázó tã átálé Lābānā drí kī nī rí, “Ní 'bã má àyè àní drē, tálá má nī ró bē gòlè 'bãdrī àmà nyàányà kà rí 'álá. ²⁶ 'Dòvó má drī àmà òkó yí àmà mvá yí bē kpāá má bē, tálá má 'è lòsì trá ní drí lạnjã ró gólìyì tāsì. 'Dòvó mǎ nī ngbãangbànò. Ní nī trá kī nī rí, má 'è lòsì trá ní drí lạnjã ró.”

²⁷ Gò'dá níngá sī, Lābānā drí tã átázó Yákóbà drí kī nī rí, “Ní àrì drē ùlì àmákà nò 'bá yí. Lạndrì àmákà à'dà trá má drí kī nī rí, Kúmú Òvārì àfè òrè má drí àndrò nò tálá àní tāsì. ²⁸ 'Dòvó ní àtã má drí ngá tìbè ní drí lèlé má drí fèlè ní drí rí, tálá má lò'bã ró rú'bã bē fèlã ní drí.”

²⁹ Níngá sī, Yákóbà drí tã-drī 'dĩ lògòzò Lābānā rí drí kī nī rí, “Àní nyàányà rí gógó nī trá dódó láfì lòsì lạnjã ró rí kà má drí 'èlé trá ní drí rí. Gò'dá ní ndrè kpá trá cú àní līfì nyàányà sī ìndrī àníkà kàbìlìkì yí bē má drí lòkílì dódó rí 'bá yí. ³⁰ Kó má drí àcàrè drē ní ngálá rí sī rí, 'dī nī drē cú ìtí ngá-fì dūu àkò àkú ró nã. Gò'dá má àcã bē rí, ngá-fì drí rìzò lìzólé. Ngá-fì má drí 'èlé cé fìfì 'dĩ 'bá yí sī rí, Kúmú Òvārì fè òrè trá ní drí. Gò'dá nòò rí, ìtú lá àwù trá má drí kpá òjílã àmà nyàányà kà 'bã 'á rí yí vó lá ndrèzò bē.”

³¹ Níngá sī, Lābānā drí Yákóbà rí ìjízó kī nī rí, “Ní lè à'dò 'dĩ má drí fèlè ní drí yã?”

Gò'dá níngá sī, Yákóbà drí tã-drī 'dĩ lògòzò Lābānā drí kī nī rí, “Má ìjì nī kò ngá àzà àfèlè má drí, má lè cé ngá àzà àlò 'èlé má drí. Òzò ní òlè tã-drī trá ngá rí gógó 'dĩ 'èzó má drí rí, má à'dò ìcá'á cú rílì òtòlò'bì àníkà ìndrī kà kàbìlìkì bē 'dĩ vó lá ndrèlé. ³² Ngá má drí tã lá ìjílì rí 'dĩ nò: Ìtú àndrò nò sī, má à'dò lạnvũ'á kòrò ìndrī àníkà kàbìlìkì bē rí 'bá yí láfálé 'ásì. Ní àyè mǎ ìndrī ùrì bē rí fì lá trólè àlò-àlò, kàbìlìkì ùrì bē rí 'bá yí bē, gò'dá kpá kàbìlìkì mvá nīnì rí 'bá yí bē àlò-àlò. Ní àfè ìndrī rí 'dĩ 'bá yí kàbìlìkì yí bē, à'dò ró ìyì bē àmà nyàányà kà ró. 'Dī à'dò à'dó'á láfì ní drí ngá fèzò má drí lòsì má drí 'èlé ní drí rí fì. ³³ Òzò má ò'è trá nòtí rí, ìzátú ní à'dò nī'á lá 'wāà ngátá má àdò nī àdò-àdò yã rí. Òzò òndrè trá kī'á nī rí, má à'dò trá cú ìndrī ùrì àkò, ngátá kàbìlìkì ùrì àkò, ngá kàbìlìkì mvá à'dò 'bá kò nīnì ró rí yí bē rí, níngá sī rí, ní à'dò nī'á lá téké kī nī rí, má ùgū kòrònyã rí 'dĩ 'bá yí nī.”

³⁴ Níngá sī, Lābānā drí tã-drī lèzò gólá drí kī nī rí, “Àwò, rī'á tándí ró. 'Dòvó mǎ 'è òzò ní drí átálé 'dĩ kátí.”

³⁵ Lābānā lè bē tã-drī 'dĩ kpálé Yákóbà drí rí, gólá gò'dá jã rú kpá kpúrúkélè tã 'dĩ volé drī lá 'ásì ìndrī ìyíkà ùrì bē, kàbìlìkì ùrì bē, gò'dá 'dò kàbìlìkì à'dò 'bá nīnì ró rí 'bá yí bē èpèlè ndrì 'dò volé fèlè ìyì mvá yí drí vó lá ndrèlé nī.

³⁶ Níngá sī, Lābānā rí mvá yí drí ngázó ìyì lẹ'búlì kòrònyã 'dĩ 'bá yí bē nílì lāmúlì kàyì nã sī vò gārã drī àzà 'á, tálá yí òzò à'dò kò ànyì Yákóbà lāgátì. Gò'dá 'dī rí, Yákóbà rí gógó nyàányà lá lākì ìyíkà àkpākã'dã rī'á kòrònyã lākì 'bá rí 'bá yí vó lá ìyì ndrèlé.

³⁷ Níngá sī, Yákóbà ndrè tã rí 'dĩ bē ìtí rí, drílá ngázó nílì nī'á fè zázá àrú àgálé fè fì nã drī sī. Drílá gòzò fè 'dĩ rú'bã lá ìgìgírálé ò'bòròkò lá yí òsìlì ìndrã-ìndrãwá ìtí, tálá yí ndrè ró bē fã lá yí mvèèmvè ró à'dò 'bá górí-górí 'álá 'á 'dĩ 'bá yí bē. ³⁸ Níngá sī, Yákóbà rí drí ngázó fè zázá ìbì 'dĩ 'bá yí ìpálé ùrú ìnyákú drī vò tìbè ìndrī kàbìlìkì bē drí rīrē lúmuvú mvúlì rí àndrá. Gólá ìpá fè ìgìgírálé 'dĩ 'bá yí té vò rí 'dĩ 'á, tálá 'dī rī'á té ìtú-pá ìndrī kà kàbìlìkì bē rìzò rí 'á lúmuvú mvúlì rí 'dĩ. Gò'dá kpá té rī'á ìtú-pá gólìyíkà rìzò rú ìlówälé ìyì vò 'ásì rí 'dĩ. ³⁹ Ítí rí, ìndrī gò'dá kàbìlìkì bē drí rú

ⁱ30:18 Ìtò lá kī nī rí, 'Drī-'á'.

^j30:20 Ìtò lá kī nī rí, 'Lạnjì'.

^k30:24 Ìtò lá kī nī rí, 'Gò'dá gólá àandá tã rí 'dĩ kpá ó'dí'.

ílowāzō fê ígígírálé 'dī 'bá yī àndrá. Tā rī 'dī tāsī rī, kōrōnyā 'dī 'bá yī drī mvá fīzō ndrī 'dó úrī bē. Yākóbā rī trá tā 'dī 'élé ítí ndrō àmbá sī.

⁴⁰ 'Dī vósī, Yākóbā drī ngāzō ìndrī lāfálé cālé kábīlīkī bē à'dô lâ yī vó ró. Gólá àyē cé ìndrī àndrē ró rī 'bá yī 'dī àšīlī ànyī ìndrī Lābánā ká ágó ró cú úrī bē rī 'bá yī lāgátī. Gō'dá gólá 'è kpá tā rī gógó àlólá 'dī 'dī kábīlīkī àndrē ró rī 'bá yī drī rú àšīzō ànyī gólīyī Lābánā ká ágó ró à'dó 'bá nīnī ró rī 'bá yī lāgátī. Ítí ró rī, ìndrī rī drī íyíkā lútīzō ndrī 'dó úrī bē gō'dá kábīlīkī drī íyíkā lútīzō kpá céré ndrī 'dó nīnī ró. Nīngá sī, Yākóbā drī kōrōnyā lútī 'bá 'dī 'bá yī bīzō 'balé ngī íyíkā ró. Gólá lófī kōrōnyā rī 'dī 'bá yī kō gólīyī Lābánā ká rī 'bá yī lāfálé 'á.

⁴¹ Gō'dá kpá òzō kōrōnyā gólīyī ndāndá rī 'bá yī òtírī rī íyī ílowālē rī, Yākóbā drī fē ígígírálé àlólá 'dī 'bá yī àtrōzō 'balé àndrá lâ 'á íyī, tálá kōrōnyā 'dī 'bá yī òndrē ró fē ígígírálé rī 'dī bē gólīyī drī rūrē rú ílowālē rī 'á. ⁴² Yākóbā 'bā fē ígígírálé 'dī 'bá yī kō òzō à'dô trá kōrōnyā gólīyī à'dó 'bá kō ndāndá rī 'bá yī 'dī rú ílowālē rī. Tálá 'dī 'dī, òzō kōrōnyā 'dī 'bá yī úfī mvá trá rī, à'dó 'bá ndāndá ró kō rī 'bá yī drī íyíkā à'dózó Lābánā drī, gō'dá gólīyī ndāndá ró rī 'bá yī íyíkā Yākóbā rī gógó nyānyā ká. ⁴³ Gólá cú rī'á kábīlīkī yī bē, ìndrī yī, rāgī yī, gámēlē yī, gō'dá dōngī yī bē dūūdū. Ítí lâ 'dī ró rī, Yākóbā drī à'dózó ngá-fī bē dūū lāvūlī.

Tā Yākóbā drī 'bā Lābánā ká àyézó rī

31 ¹ Gō'dá Yākóbā àrī trá kí nī rī, Lābánā rī mvá yī rī'á tā átá'á kí nī rī, “Yākóbā òpā ngá-fī àmbá àmā átá yī ká trá kākāpā volé. Ngá-fī àmā átá ká àmbá múngúrúngú ró 'dī 'bá yī 'bā gólá nī à'dólé àndrō nō ngá bē dūū 'dī.” ² Gō'dá Yākóbā nī kpá trá kí nī rī, tā íyíkā sú gō'dá Lābánā rú òzō drílá sūrī gólá rú àkū rī tí kō. ³ Nīngá sī, Kúmú Óvārī drī ànīzō gō'dá tā átálé Yākóbā drī kí nī rī, “Ní ngá gólé àngó àní à'bíyá yī ká rī 'álá àní áró yī ngálá. Má à'dô àní lókí'á.”

⁴ Tálá tā rī 'dī 'bá yī tāsī rī, Yākóbā drī ngāzō ítú àlō sī íyī òkó Ráélé yī Léyā bē àzīlī ànīlī íyī úsúlī òmā 'álá vō yī drī rīzō rī'á ìndrī kábīlīkī bē rī lókí'á rī 'álá. ⁵ Nīngá sī, drílá tā átázó òkó lâ yī drī kí nī rī, “Má ndrē trá kí nī rī, àmā tā sú gō'dá kō àní átá Lābánā rú òzō drílá sūrī àkū ró rī kátī. Òzō à'dô kpá trá lé ítí lâ 'dī ró rī, Óvārī gólá àmā átá rī vó ndrē 'bá rī lókí mē trá. ⁶ Gō'dá nī nī kpá trá kí nī rī, má 'è lōsī àní átá drī àmā mbārākā sī ndrī. ⁷ Dró 'dī drī, gólá àdô mē trá gō'dá tā-drī lēlē àmā drī 'balé gólá bē à'dô ró bē drílá ngá fēzō bē má drī lōsī àmbá má drī 'élé trá gólá drī 'dī tí rī, gólá jā tā lâ 'dī gō'dá kpá volé àndālā dūū. À'dô kpálé ítí rī, Óvārī àyē gólá drē kō tā ònjí 'élé má drī. ⁸ Àní átá òtírī tā átá kí'á nī rī, yī àà'dô ìndrī úrī bē rī 'bá yī kábīlīkī bē rī fē'á 'dī má drī rī, gō'dá kábīlīkī ìndrī bē drī íyī ngāzō 'dó fīlī úrī bē. Gō'dá gólá átá bē kpá kí nī rī, yī àà'dô ìndrī úrī bē górí-górí rī 'bá yī rī àfē'á má drī rī, gō'dá ìndrī drī fīzō 'dó úrī bē górí-górí. ⁹ Ítí rī, Óvārī trō íyíngá kábīlīkī gō'dá ìndrī yī bē rī nī àfēlé má drī.”

¹⁰ Nīngá sī, Yākóbā drī kpá tā átázó kí nī rī, “Ítú gólá kábīlīkī ìndrī bē drī rūrē rú ílowālē 'dī sī, má drī ngāzō àbīlī nōtí. Má ndrē ìndrī ágó ndrī rī 'bá ìndrī òkó ílowālē rī céré 'dó rī'á úrī bē. ¹¹ Gō'dá Óvārī drī àmā zīzō tā àtá-àtá bē kí nī rī, ‘Yākóbā.’ Má drī tā 'dī drī lâ lōgōzō kí nī rī, ‘Má rī'á nō.’ ¹² Gō'dá Óvārī drī tā átázó má drī kí nī rī, ‘Ní ndrē drē, ní ndrē trá kí nī rī, ìndrī ágó ró rī 'bá ìndrī gólīyī òkó ró rī 'bá yī ílowālē rī cú úrī bē. Má 'è tā 'dī, tálá má ndrē tā ònjí Lābánā ká rī'á 'élá ní drī rī trá. ¹³ Má Óvārī tībē àní úsú 'bá Bétélē 'álá rī 'dī, vō ní drī kúnī mvá èdrēzō cī 'álá gōzō dō àtrólé dālē drī lâ 'á, tálá òjílá ìsū ró bē lāfī àmā drī rú úsúzó ní bē rī. Vō rī 'dī 'á tólá rī, ní ítrī lātrírī trá má drī. Gō'dá ngbāāngbānō rī, ícā trá ní drī àngó nō àyézó nīzō gólé àngó àníkā rī 'álá.’ ‘Dī àbī-àbī àmākā àdūkū lâ 'dī 'dī.”

¹⁴ Nīngá sī, Ráélé yī Léyā bē drī tā átázó kí nī rī, “Ngá àzā lākí kō àmā drī 'è'á trólá àmā átá vósī drī-vó ró ízátú. ¹⁵ Gólá rī àmā 'élé òkīzō àmā ngá lídī 'í. Gólá gī àmā trá volé lāfā íyíkā úsúzó. Gō'dá gólá ìzā lāfā fēlé àmā gīzō 'dī trá ndrī. ¹⁶ Ngá-fī àmbá ndrī 'dī 'bá yī, Óvārī trō trá volé àmā átá drīgá sī fēlé àmā drīgá àmā mvá yī bē. Bē trá ítí rī, tā ífī àzā yū'dáwá àmā drī rīzō nōngá. Ní 'è tā tībē Óvārī drī átálé ní drī 'élé rī 'dī.”

¹⁷⁻²⁰ Tā rī 'dī tāsī rī, Yākóbā àyī tā kō, drílá kōrō ngāzō rú èdélé ngāzō nīlī àngó zīlī Kānānā rī 'álá, vō átá lâ Ísákā drī rīzō rī 'á lâ. Ítí, Yākóbā yī drī ngāzō íyī èdélé ìnīnī ró, Lābánā òzō tā lâ nī kō. Gō'dá gólīyī òtírī rī drē ngá 'dī 'bá yī èdélé rī, Lābánā gālē trá nī'á kábīlīkī íyíkā 'bí lâ nōlē, vō nā 'á rī àyī káyī nā cāzō tólá. Gō'dá Lābánā à'dólé bē yū'dáwá 'bā 'á rī, Ráélé drī ngāzō fīlī gólá drī jó 'álá ngá gólākā òzō nyālā'bí kátī rī úgūlī kí'á. Nīngá sī, drílá ngāzō lāpīlā ngá íyíkā rī 'bá yī lāfálé 'á. Yākóbā àdô Lābánā. Gólá átá tā kō Lābánā drī kí'á nī rī, yī Yākóbā trá ànyī 'è'á ngálé gólé Lābánā rī àyélé. Ítí rī, Yākóbā àtrō gámēlē, drílá gōzō íyī òkó yī mvá lâ yī bē 'balé gámēlē rī 'dī 'bá yī úgūlī. Gō'dá gólá drī kpá ífī yī ìndrī yī gō'dá kábīlīkī yī bē drī-'à ró drílá à'dórē drē rī'á Lābánā drī 'bā 'álá rī 'è'bézō tū. ²¹ Yākóbā drī ngá-fī íyíkā ú'dúzó kākāpā ndrī nīzō 'dī bē lâ kōrō àyágá Yūfērētē rī mbā bē, gō'dá nīngá sī, nīzō gólé únī mvá Gílādā rī ngálá.

Tā Lābánā drī Yākóbā rī úsúzó rī

²² Káyī nā vósī, Lābánā drī tā àrízó kí nī rī, Yākóbā òrā trá volé. ²³ Nīngá sī, Lābánā àrī tā rī 'dī bē rī, drílá ngāzō íyī áró yī zīlī, gō'dá drīlīyī ngāzō kpākā àlō Yākóbā yī vó bēlé. Gólīyī bē Yākóbā yī vó káyī nī-drī-lā-rī sī. Volé drī lâ 'ásī, drīlīyī Yākóbā yī úsúzó rūlī únī lāfálé 'á vō zīlī Gílādā rī 'álá. ²⁴ Àkpākā'dā Lābánā ndrē drē Yākóbā kō rī, Óvārī drī Lābánā rī gógó 'bázó àbīlī ngácī sī, gō'dá drílá drī-mbīlī sōzó Lābánā līfī gōzō tā átálé kí nī rī, “Àní līfī àà'dô ní rú, tálá ní òzō kō Yākóbā rī drī lōgō òlōwálá, ngátá mbārākā sī ngátá mánīsī yā rī.” ²⁵ Káyī Lābánā drī Yākóbā yī úsúzó 'dī sī, Yākóbā yī rī'á íyī táyā íyíkā 'á únī lāfálé Gílādā 'álá. Nīngá sī, Lābánā yī drī táyā íyíkā 'bázó kpá tólá ànyī Yākóbā yī ká rī lāgátī.

²⁶ Gō'dá Lābánā úsú Yākóbā bē rī, drílá ngāzō Yākóbā rī íjílī kí nī rī, “Ní àdô mē nōtí ró nō à'dô tāsī yā? Ní trō àmā mvá òkó ró rī yī kpārātī volé má rú sī mbārākā sī, òkīzō gō'dá gólīyī òjílá tībē àrúlī àjū 'ásī rī 'bá yī 'dī. ²⁷ Ní 'è tā rī 'dī kí'á ró à'dô tāsī yā? Ní rā cú ítí tā lâ 'bā àkó má drī nīlī kí'á nī rī, ‘Àndrō àmā trá nī'á.’ Òzō ní ò'bā tā rī 'dī kō nīlī má

drí sîsî rî, má â'dô tí kó lóngó ngô 'bá yî, kôyâ cã 'bá yî bê, gô'dá kũ'dî cã 'bá yî âzî'á ndrî, tâlá nî 'è ró âyîkô âdũkũ ânî nîní kã 'dî bê. ²⁸ Gô'dá nõô, ní âyé mã kpá kô tũ wũlî ngbãã amã mvá yî pîpîsîlî 'á amã ózowá yî bê drê âkpãkã'dã gólîyî ngá drê nîlí kô. 'Dîî tâ ní drí âvîzô trá 'álã 'á rî 'dî. ²⁹ Mã rî'á cú mbârãkã bê ânî füzó. 'Á'dô kpálé õzô 'dîî tí rî, âgî ngácî bê Ôvãrí gólã rî 'bá ânî átã rî vó ndrêlê rî âtã ulî trá mã drí kî nî rî, mã õsô ùrî ní 'á kô. ³⁰ Mã nî trá tâ ní drí ngãzô 'wãã nîlí 'dî, tâlá ní lê trá kó gólé volé ânî átã drí 'bã 'álã. Ngã gô'dá ní ùgũ nyãlã'bí amãkã kpá â'dô 'èzô yã?"

³¹ Nîngã sî, Yãkóbã drí gôzô tâ 'dî drî lâ lôgôzô Lãbánã drí kî nî rî, "Mã â'dã kãyî amãkã ngãzô nîlí volé rî ní drí kô, tâlá mã ùrî ró. Mã ïsũ amãkã kî nî rî, ní â'dô ânî mvá yî trô'á volé mã drîgã sî mbârãkã sî. Gô'dá ní ícã kô gólîyî âyéle nîlí kpá mã bê 'bãdrî amãkã rî 'álã. ³² 'Á'dô íyîkã nyãlã'bí ânîkã tãsî rî, õzô mã ùsũ trá õjílã amãkã nõ 'bá yî ãlôlã ïyî drîgã rî, õjílã rî 'dî õdrã volé. Amã áró yî â'dô ïyî â'dó'á fî lâ yî ïjílî. 'Dôvó ní lônã nyãlã'bí ânîkã 'dî. Ôzô ní ùsũ ngá â'dó 'bá ânîkã ró rî 'bá yî trá rî, ní trô volé." Yãkóbã âtã tâ 'dî 'bá yî ïtí ró, tâlá gólã nî kô kî nî rî, õkô lâ Ráelê ùgũ nyãlã'bí rî 'dî nî.

³³ Nîngã sî, Lãbánã drí ngãzô filí Yãkóbã drí gũgũ 'álã, drílã nyãlã'bí rî 'dî lônãzô kpîî. Vó lâ 'ásî, Lãbánã drí kpá gũgũ 'álé Léyã kã ndrî 'dó õkô rû ï'bũ 'bá ró rî 'bá yî kã bê lônãzô kpá kpîî. Gólã ùsũ nyãlã'bí íyîkã 'dî kô. Gô'dá nîngã sî, Lãbánã rî drí âcázô gũgũ Ráelê kã rî rû. ³⁴ 'Dîî âkũ ró Ráelê lapî íyîkã nyãlã'bí yî drí ùgũlî 'dî trá dî. Ráelê sô nyãlã'bí rî 'dî kômvô âmbélé gámêlê ùgũlî rî 'á. Nîngã sî, drílã gôzô ngálé rílî gã drî lâ yî drí gũgũ 'álã. ³⁵ Gô'dá nîngã sî, átã lâ âfî bê gólã drí gũgũ 'álã rî, drílã ngãzô tâ âtálé átã lâ 'dî drí kî nî rî, "Ayê tátã, ní ngá kô õmbã ró, tâlá mã ngá kô âdrêlê ùrû. Nõô, mã cú rî'á parã õkô kã bê lâsô'á mã rû sî." Nîngã sî, Lãbánã drí ngãzô rî'á gũgũ 'á lônãlê lônãlê kpîî, gólã ùsũ nyãlã'bí 'dî kô.

³⁶ Nîngã sî, Yãkóbã drí ngãzô õmbã ró Lãbánã bê. Drílã ngãzô fî lôcî âtálé Lãbánã drí kî nî rî, "Ngá mã drí 'èlê õnjí ró ní drí rî â'dô 'î, ândrô ní drí â'dézô zãã amã vó âbêlê nõ rî kãtî nõ yã? ³⁷ Ní lônã ngá 'álé amãkã trá kãkãrã. Ngã gô'dá ïtí rî, ní ùsũ ngá â'dó 'bá ânîkã ró rî yî trá yã? Ôzô ní ùsũ ngá rî gógó ânîkã ró 'dî 'bá yî trá rî, mã 'bã nîlí ní drí tâ pãtî ró, ní lôfô amã ândrã 'á amã áró yî bê gô'dã kpá ânî áró yî lîfî drî 'á, tâlá gólîyî õkî ró tâ 'dî amã lâfálé 'ásî ní bê. ³⁸ Mã rî trá ní bê ndrô nyã'dî-ãlô. Gô'dã ndrô rî 'dî 'bá yî sî rî, kãbîlîkî ândrê ânîkã ïndrî ândrê bê lûfî trá dũ. Gô'dã 'dîî, mã nyã ngbãã ngátã kãbîlîkî ágó ngátã ïndrî ágó 'î yã rî kó kô ãlôwálã. ³⁹ Gô'dã kpá kãyî rî 'dî 'bá yî sî, õzô kôrõnyã õnjí õmã kã ùrû ïndrî trá ãlô ngátã kãbîlîkî 'î ãlô fülî rî, mã rî gógó nõ rî vó lâ fêlê nî ní drí. Mã âtrôõ ãvô lâ kô â'dálé ní drí kî'á nî rî, mã fú nî kó rî kô. Kpá õzô óõtrô kôrõnyã ânîkã 'dî 'bá yî trá ïtú sî ngátã ngácî sî yã rî, mã rî gógó ãlôlã nõ trô vó lâ nî fêlê ní drí, té õzô ní drí âtálé trá mã drí rî kãtî. ⁴⁰ 'Dîî lãfî mã drí amãngã rîzô rílî rî 'dî. ïtú sî mã ngá amé ró, gô'dã ngácî sî mã ã'dê ró. Ngácî rî â'dú mã ícã kô kôlã. ⁴¹ Mã âyî trá ní drí 'bã 'álã ndrô nyã'dî-trã. Mã 'è lôsî ní drí rî'ã ndrô mũdrî-drî-lã-ngã-sũ, â'dô ró bê mã drí ânî mvá õkô mvá ró rî 'bá yî gîzô õkô ró. 'Dîî rî vósî, mã drí kpá lôsî ãzã 'èzô ní drí ndrô nî-kãzîyã sî, tâlá mã trô ró bê kãbîlîkî ânîkã 'dî 'bá yî ïndrî lâ yî bê. Gô'dã õzô ní õlê tâ-drî kpá trá lé ngá ãzã 'bá yî fêzô mã drí rî, ní õjã tâ rî 'dî trá ândãlã mũdrî. ⁴² Ôvãrí gólã Âbãrãyãmã rî vó ndrê 'bã amã átã Ísãkã bê rî pã mã kpá trá nî. Ôzô â'dô ïtí kô'dãwã rî, tí ní jô mã nõ trá cú ïtí drî-drî ró. Ôvãrí ndrê lãñô ní drí fêlê mã drí rî trá. Gô'dã gólã ndrê lôsî mã drí 'èlê ní drí ùrî sî vó vó cõwã-cõwã rî kpá trá. Âgî ngácî sî, Ôvãrí ïzã ânî rû trá rôô."

⁴³ Nîngã sî, Lãbánã drí tâ 'dî drî lâ lôgôzô kî nî rî, "Õkô 'dî 'bá yî amã mvá yî 'dî, gô'dã mvá lâ yî kpá amã mvá yî 'dî. Nîngã sî, kãbîlîkî ïndrî yî bê ndrî, 'dîî ngá-fî amã ní drí rî'ã ndrêlã 'dî 'bá yî bê 'dó amãkã 'dî. Ôzô â'dô kpálé ïtí ró rî, mã ícã kô amã mvá yî gô'dã mvá lâ yî bê lôgálé nîlí ní bê. ⁴⁴ ïtí rî, mã âtã ní drí mã 'bã ró tâ-drî lêlê amã lâfálé 'á ní bê. Ní 'dê mã drô kúnî mvá tũ vó ãlô 'á, â'dô ró bê lâmbé ró tâ lâ tâ-drî lêlê 'dî kã ïsüzó rû lâ 'á."

⁴⁵ Gô'dã nîngã sî, Yãkóbã drí kúnî mvá âtrôzô êdrêlê cîcî ró, â'dô ró bê tâ-drî lêlê 'dî kã ïsüzó bê rû lâ 'á. ⁴⁶ Nîngã sî, drílã gôzô kpá tâ âtálé ágó íyîkã rî 'bá yî drí rövô 'èbêlê drólê tũngũ. Volé drî lâ 'ásî, drílîyî ngá-ïyînyã nyãzô 'dó kpãkã ãlô rövô drílîyî drólê 'dî lãgátî. ⁴⁷ Nîngã sî, Lãbánã yî kpãrãtî Yãkóbã bê drí vó rî 'dî rû lâ zîzô fî íyî nyãányã kã rî 'bá yî sî, 'Ngá drôdrô fî gã kã ró rî'.

⁴⁸ Volé drî lâ 'ásî, Lãbánã drí tâ âtázô Yãkóbã drí kî nî rî, "Rövô drólê tũngũ nõ â'dô lâmbé tâ-drî lêlê ândrô amã drí 'bãlê trá ní bê nõ kã ró." ⁴⁹ Gô'dã yî drí kúnî mvá Yãkóbã drí êdrêlê cîcî ró 'dî zîzô Mîzîpã ¹, tâlá Lãbánã âtã kpá kî nî rî, "Bê trá ïtí ró rî, Kúmú Ôvãrí õndrê amã vó, õzô amã drí lâfálé cãrê kãtî nõtî. ⁵⁰ Ôzô ní õ'è tâ õnjí amã mvá õkô ró 'dî 'bá yî drí rî, ngátî ní trô kpá õkô ãzã 'î cú amã lîfî drî ãkó rî, õzô fî gã 'bã ãzã 'bá yî â'dô kpálé yû'dãwã rî, ní ïsũ kî nî rî, Ôvãrí bê rî'ã ânî ndrê'á. Gólã â'dô lãñô fê'á ní drí."

⁵¹ Nîngã sî, Lãbánã rî drí kpá tâ âtázô Yãkóbã drí kî nî rî, "Ní ndrê rövô drôdrô kúnî mvá êdrêlê cî nõ 'bá yî trá.

⁵² Ngá 'dî 'bá yî êsê-drî 'î. Kãyî â'dó kô ãlôlã ní drí êsê-drî rövô drôdrô ró nõ mbãzô lãvũlî kãlî â'dólé âjũ 'bũlî mã bê. Gô'dã â'dó kpá kô mã drí êsê rî nõ drî lâ mbãzô kãlõngã â'dólé kpá âjũ 'bũlî ní bê. ⁵³ Ngátî Ôvãrí gólã Âbãrãyãmã yî vó ndrê 'bã kpãrãtî Nãhórã bê rî õkî gbô tâ amã lâfálé 'á 'dî."

Nîngã sî, Yãkóbã drí lâtrîtrî ïtrîzô Ôvãrí gólã rî átã Ísãkã drí rîzô rî'á fî ïrãtálé drílã rî rû lâ sî. ⁵⁴ Gô'dã Yãkóbã drí ngãzô kpá kôrõnyã fülî fêlê ngá fêfê ró Ôvãrí drí ùnî 'dî drî 'á tólã. Volé drî lâ 'ásî, drílã ngãzô kpá íyî áró yî âzîlî ânîlí, tâlá yî nyã ró nyãsã bê gólîyî bê. 'Dîî vósî, Yãkóbã yî drí rîzô ùnî 'dî drî 'á tólã ngácî gîrî.

⁵⁵ Gô'dã âkpãkã'dã cîjîno drîzô ãzã rî kã sî, Lãbánã drí ngãzô ùrû. Drílã íyî mvá õkô ró 'dî 'bá yî âzîzô ndrî ózowá lâ mvá lâ yî 'dî drí fîlî rî 'bá yî bê amvolé íyî ágásî sî gôzô tũ wũlî gólîyî ágásî 'á. Gô'dã nîngã sî, drílã ngãzô gólé yî drí 'bã 'álã.

¹31:49 ïtô lâ kî nî rî, 'Vô õjílã drí rîzô âdrêlê 'á lâ, rî'ã vó lônãrêlê rî.'

Tā Yākóbā yí drí ÿyî êdézó rû úsúlí Ęsáwō bē rí

32 ¹ Níngá sī, Yākóbā yí drí ngázó nílí lāvulí ǎtí 'álá ǎcî 'á. Gō'dá kâyî ǎzâ sī, mǎlâyíkâ Óvârí kâ rí 'bá yí drí gólá rí úsúzó lǎfí drí. ² Gō'dá Yākóbā ndrê mǎlâyíkâ 'dî 'bá yí bē rí, drílâ ngázó tâ átalé kí nî rí, “Nōô vō Óvârí drí táyâ íyíkâ 'bázó rí 'dî.” Níngá sī, Yākóbā drí vō rí 'dî rú lâ zīzó Mǎhānā. ^m

³ Vō rí 'dî 'ásí, Yākóbā drí lǎj'óbá íyíkâ jōzó nílí ǎtí 'álá íyî ǎdrúpí Ęsáwō rí úsúlí 'bǎdrí zīlí Ędómē rí 'álá. ⁴⁻⁵ Nōô tâ áfí-áfí Yākóbā drí jōlé Ęsáwō drí lǎj'óbá 'dî 'bá yí tî rí 'dî. “ǎgō ǎmbá, mǎ Yākóbā lǎj'óbá ǎníkâ ró rí 'dî. Mǎ rí'á ǎmá ǎdrā Lábānā bē búúú ǎtú ǎndrō nō rí sī. Ngbāāngbānō rí, má jō tâ áfí-áfí nō ní drí, ǎ'dô ró bē ní drí ǎmá rúzó drí múdrí sī. Mǎ bē rí'á cú ngá-tî nō 'bá yí bē: ítí, dōngí, kǎbīlīkī, ǎndrī, gō'dá kpá rǎgī ǎgō ró ndrī ōkó ró rí 'bá yí bē.”

⁶ Níngá sī, lǎj'óbá 'dî 'bá yí drí ngázó nílí ÿyî, gō'dá volé drí lâ 'ásí, drílíyî ǎngázó ǎgōlé Yākóbā ngálá. Gō'dá níngá sī, drílíyî tâ átalé Yākóbā drí kí nî rí, “Mǎ ǎcâ trá ǎní ǎdrúpí Ęsáwō ngálá. Mǎ ǎtâ tâ áfí-áfí ǎníkâ 'dî trá gólá drí. Mǎ úsú gólá lǎfí drí. Gólá ǎngá trá yí drí 'bá lésí ǎnílí ǎní ndrélé. Gólá cú rí'á ǎgō ǎzâ 'bá yí bē yí vósí kámá-sú.” ⁷ Gō'dá Yākóbā ǎrî tâ 'dî bē rí, 'á lâ drí ngázó gǎlé ǎtrǎ ũrī ró. Níngá sī, drílâ ngázó ōjílá íyíkâ yí bē rí 'bá yí lǎfá lâ nyílí rí, gō'dá drílâ kpá kōrōnyā íyíkâ 'dî 'bá yí lǎfá lâ lōnyízó ÿyî vó ró ngíngí. ⁸ Gólá 'è ítí, tǎlá gólá ǎsú trá kí nî rí, ōzō Ęsáwō ǎānī trá 'délé ǎjū bē ōjílá gólíyî yí drí lōnyílí rí nō 'bá yí ǎlólâ drí rí, ǎzâ ǎlô rí ǎ'dô ngá pǎ'á cú.

⁹ Níngá sī, Yākóbā drí ngázó íyî tî íratálé Óvârí drí kí nî rí, “Óvârí ǎmá ǎ'bíyá ǎBārāyāmā kâ ǎmá ǎtá Ísákā bē rí, ní ǎrî ǎmá tî má drí rí'á íratálâ ní drí nō. Kúmú, ní rí gógó ǎtâ nî má drí ǎgōlé 'bǎdrí ǎmá nyāányā kâ rí 'á rílí ōjílá ǎmákâ rí 'bá yí bē, gō'dá ní ǎtâ kpá kí nî rí, má ǎ'dô kpá ǎní tâ tǎndí má drí rí ndr'á. ¹⁰ Tǎ pǎtí ró, má ícá kō ní drí lóvó ǎníkâ ǎ'dázó má drí, gō'dá kpá ní drí zāá rízó ngá ní drí tâ lâ 'bǎlé 'élé mǎ lǎj'óbá ǎníkâ drí rí 'bá yí 'ézó. Drē ǎkpákā'dá ǎkú ró sīsī má drí drē áyágá zīlí Jōrōdéní 'dî mbā rí tú rí sī, má cú ítí ngá ǎzâ ǎkó má drígá, cé pīdrígū ǎmákâ 'dî má bē. Gō'dá ǎtú ǎndrō nō má drí rízó ǎgōlé nō sī rí, ōjílâ má bē gō'dá kōrōnyā yí bē rí, ōlōnyî 'á lâ yí trá vō 'ásí zǎlô rí.

¹¹ Tǎlá ní 'è ngá rí 'dî 'bá yí nî má drí rí sī, ǎtú ǎndrō nō rí sī 'dōvó, ní pǎ má ǎmá ǎdrúpí Ęsáwō drígá sī. Mǎ trá ũrī ró gólá drí sī, tǎlá gólá ōzó kō ǎmá úfú tílílí ǎmá ōkó yí bē ǎmá mvá yí bē. ¹² Ní ǎyē gólá kō ǎlōwálâ tâ 'dî 'élé. Ní ǎsú tâ tǎndí tǎbē ní drí 'bǎlé 'é'á 'élâ má drí rí. Ní ǎtâ tâ kí nî rí, ǎmá ōzōwá yí ǎ'dô lízó'á íyî té ōzō sínyítâ ōnyíkō ǎmvú ǎndrē gārā drí 'ásí rí 'bá yí kátí, tǎlá ōzó ícá kō gólíyî lǎlé cé tǎfí.”

¹³ Tǎ rí 'dî volé sī, Yākóbā drí ǎyízó ǎkpákā'dá vō rí 'dî 'á tólâ. Cīnó lâ 'dî sī, Yākóbā rí drí ngázó ngá-tî yí drí lélé fēlé íyî ǎdrúpí Ęsáwō drí rí lǎfálé lâ yí lōnyílí. ¹⁴⁻¹⁵ Ngá rí 'dî 'bá yí rí'á yí 'dî nō.

ǎndrī ǎndrē rí'á kámá-rí, ǎndrī ǎgō rí'á nyǎ'dî-trá,
kǎbīlīkī ǎndrē rí'á kámá-rí, kǎbīlīkī ǎgō rí'á nyǎ'dî-trá,
gámélé ǎndrē rí'á nyǎ'dî-trá-drí-lâ-múdrí gō'dá kpá mvá lâ yí bē,
ítí ǎndrē rí'á nyǎ'dî-rí, gō'dá ǎgō lâ rí'á múdrí,
dōngí ǎndrē rí'á nyǎ'dî-trá, gō'dá ǎgō lâ rí'á múdrí.

¹⁶ Níngá sī, Yākóbā drí kōrōnyā 'dî 'bá yí lǎfálé lâ yí lōnyízó cé tǎfí ǎ'dô lâ yí vó ró. Drílâ gōzó ōtólô'bī kōrōnyā 'dî 'bá yí kâ trólé ǎlô-ǎlô ǎkí ǎkó fēlé lǎj'óbá íyíkâ rí 'bá yí drí vó lâ ndrélé. Gō'dá drílâ tâ átalé lǎj'óbá 'dî 'bá yí drí 'dézó íyíkâ lāvulí sīsī 'álá, tǎlá kōrōnyā lōnyílí trá 'dî 'bá yí ōnī ró íyî bē ÿyî vó ró ngíngí. ¹⁷ Gō'dá níngá sī, Yākóbā ǎtâ ulí kpá lǎj'óbá sīsī 'é 'bá ngálé nílí rí drí kí nî rí, “Ōzō Ęsáwō úsú nî trá rí, gólá ǎ'dô ǎní íj'á kí nî rí, ‘ǎ'dî 'dî ōjílâ ǎmbá ǎníkâ yā? Gō'dá kōrōnyā nō 'bá yí lǎfí lâ yí ǎ'dî 'dî yā? Nî rí nō nî'á ǎngó lé yā?’ ¹⁸ Ōzō Ęsáwō rí gógó ǎjī tâ trá ítí rí, ní lógō tâ-drí lâ gólá drí kí nî rí, ‘Yākóbá lǎj'óbá ǎníkâ ró rí 'dî lǎfí lâ 'í. Gólá ǎjō kōrōnyā rí nō 'bá yí nî Ęsáwō kúmú íyíkâ ró rí drí ngá fēfē ró. Gō'dá Yākóbá rí gógó bē rí'á ǎnī'á ǎmá vó 'dî.’” ¹⁹ Gō'dá lǎj'óbá ǎzâ rí sīlī rí, Yākóbá ǎtí kpá tâ ǎlólâ 'dî 'dî átalé Ęsáwō drí. Yākóbá ǎtí 'dó tâ rí gógó ǎlólâ 'dî 'bá yí 'dî ítí lǎj'óbá íyíkâ 'dî 'bá yí sīlī sī átalé Ęsáwō drí. ²⁰ Yākóbá fē ngá fēfē 'dî 'bá yí ítí lâ 'dî ró, tǎlá gólá ǎsú íyíkâ kí nî rí, ngá fēfē 'dî 'bá yí ǎ'dô Ęsáwō rí 'álé ǎdī'á yí rú, drē ǎkpákā'dá yí úsú rú drē kō gólá bē ó'dí. Gō'dá gólá ǎsú tâ ǎzâ kpá kí nî rí, ngá yí drí fēlé 'dî 'bá yí tāsī rí, Ęsáwō ǎ'dô tâ-drí lē'á íyî ǎyézó ǎdrúpí ǎzī ró. ²¹ Tǎ rí 'dî 'bá yí tāsī, Yākóbá drí ngá fēfē 'dî 'bá yí jōzó ǎtí 'álá ró. Gō'dá gólá rí íyíkâ ǎkpá vō rí 'dî 'á tólâ ngáçî rí 'dî sī.

Tā Yākóbā yí drí rû fūzó ÿyî Óvârí bē rí

²² Ngáçî rí ǎlólâ 'dî sī, Yākóbá drí ngázó íyî ōkó yí rí, rû 'bū 'bá íyíkâ rí ōkó mvá ró, gō'dá kpá mvá lâ yí múdrí-drí-lâ-ngá-ǎlô rí 'bá yí trōzó. Trō gólíyî nī'á 'bǎlá áyágá zīlí Jábókō rí mbálé. ²³ Yākóbá drí ōjílâ íyíkâ 'dî 'bá yí jōzó ndrī sīsī ǎtí 'álá nílí áyágá rí 'dî mbálé. Gō'dá ōjílâ rí 'dî 'bá yí trō ngá gólákâ ró rí 'bá yí ndrī 'dó lōmbálé 'á'á 'álá. ²⁴ Cé Yākóbá rí gógó lǎkī 'dūwā nī volé éléwálâ áyágá rí 'dî mbā ǎkó.

Níngá rí, ǎgō ǎzâ drí ǎnizó rû fūlí Yākóbá bē ngáçî wárakátâ ǎtú njārā dīyí mǎnī kpī. ²⁵ ǎgō rí 'dî drí ndrēzó lâ kí nî rí, Yākóbá lēé kō íyî ǎyélé ǎ'bélé vūdrí. Gō'dá níngá sī, drílâ ngázó lǎfí ǎmbélé zílí Yākóbá rí ndrēzó dó dīlí gbō mǎngbōndō sī ǎtǎ ǎsúlí 'á, tǎlá fǎ ǎcúmá pá kâ 'dî ǎwá ró bē ǎpīkīlā yōrōgā. ²⁶ Ítí rí, ǎgō rí 'dî drí tâ átalé Yākóbá drí kí nî rí, “Ní ǎnjī drē drí má rú sī, má nî ró bē. Ní ndrē, vō trá 'é'á ǎwúlí.” Níngá sī, Yākóbá lēé tâ-drí kō drí ǎnjízó ǎgō rí 'dî rú sī. Gō'dá gólá kí ǎgō rí 'dî drí rí, “Mǎ ǎnjí drí ní rú sī gbō ǎlōwálâ kō, ní ǎ'dô tâ-drí lē'á té zǎlô ōrē fēzó má drí.”

²⁷ Níngá sī, ǎgō rí 'dî drí ngázó tâ átalé Yākóbá drí kí nî rí, “ǎní rú ǎ'dî 'dî yā?” Gō'dá Yākóbá drí tâ 'dî drí lâ lógōzó ǎgō rí 'dî drí kí nî rí, “ǎmá rú Yākóbá 'dî.”

^m32:2 Ítô lâ kí nî rí, 'Táyâ zǎlô rí'.

²⁸ 'Dĩ vósí, āgō rí 'dĩ drí tā átázó Yākóbā drí kī nī rí, “Úzì ání rú gō'dá kō cé Yākóbā, áá'dō ání zī'á kpá Īsīrā'élē, tálá ní fū rú trá Óvārí bē gō'dá kpá òjílá yí bē, gō'dá ní trō tā trá 'dó.”

²⁹ Gō'dá nīngá sī, Yākóbā drí gōzò kpá tā átálé āgō rí 'dĩ drí kī nī rí, “Ngā gō'dá ání rú íyíkā ā'dí 'dĩ yā?” Ítí drílá gōzò Yākóbā rí òjílá kī nī rí, “Ní lē áamá rú nīlì ā'dō tāsī yā? Ícá kō ní drí áamá rú nīzò.” Nīngá sī, drílá òrē fēzò Yākóbā drí. Gō'dá drílá íyīngá ngāzò lāvūlì.

³⁰ Nīngá sī rí, Yākóbā drí āgō rí 'dĩ nīzò kī nī rí, “'Dĩ Óvārí 'dĩ.” Drílá gōzò ngālè tā ìsūlì ākpā yí 'á kī nī rí, “Má ndrē Óvārí trá áamá līfì nyāányā sī. Gō'dá má drē zāā bē lédrē-lédrē ró.” Gō'dá nīngá sī, Yākóbā drí vō rí 'dĩ rú lá zīzò Pēnīyélē. ³¹ Vō āwū bē rí, Yākóbā drí ngāzò 'é'á vō Pēnīyélē 'dĩ áyélē. Gō'dá gólá áyē bē Pēnīyélē rí, gólá gō'dá tō áçì cī'dā-cī'dā, tálá ášúlì fā āwā 'bá trá kēgō rú fūrì 'á rí drí sī. ³² 'Dĩ 'dĩ rí, òjílá Īsīrā'élē ká nyá íyì ášúlì á'wá kō, tálá úsì Yākóbā ášúlì á'wá drīi.

Tā Yākóbā drí Ēsáwō rí úsúzó rí

33 ¹ Nīngá sī, Yākóbā òtírí vō ndrēē rí, Ēsáwō rí'á ání'á ányí cú òjílá íyíkā kámá-sù 'dĩ 'bá yí bē. Gō'dá Yākóbā ndrē gólíyí bē rí, drílá ngāzò íyí mvá yí lónyílí rílí ngíngí ándrē lá yí bē. ² Nīngá sī, drílá òkó lá yí rú 'bū 'bá ró rí 'bá yí 'bázò nílí mvá lá yí bē sīšì 'álá. Gō'dá 'dĩ vósí rí, Léyā yí drí 'dēzò mvá lá yí bē ító, gō'dá Ráélē yí mvá lá Yōsépā bē drí 'dēzò volé ādūkū lá ró. ³ 'Dĩ Yākóbā rí gógó nyāányā lá íyíkā òkó lá yí ándrá mvá lá yí bē. Yākóbā ácā bē ányí ádrúpì lá Ēsáwō lāgátì rí, drílá ngāzò drī ándílì vūdrì ándálá nī-drī-lá-rī. ⁴ Gō'dá Ēsáwō ndrē gólá bē rí, drílá ngāzò rálé gbō ítí nílí Yākóbā rí ámvólé gōzò Yākóbā rí bī-'balé volé fō fō. Gō'dá vó lá 'ásì, drílíyì 'dēzò kpārātì áwó ngólé. ⁵ Gō'dá 'dĩ vósí, Ēsáwō drí ngāzò vō ndrēlē dírí. Gō'dá gólá ndrē bē òkó 'dĩ 'bá yí 'dīyímvá bē rí, drílá ngāzò tā òjílá Yākóbā tì kī nī rí, “Òjílá ní bē nótí nō 'bá yí ā'dí yí 'dĩ yā?”

Nīngá sī, Yākóbā drí tā-drī 'dĩ lōgōzò Ēsáwō drí kī nī rí, “Ámbá, 'dĩ 'bá yí 'dīyímvá Óvārí drí áfēlè má drí rí 'dĩ tálá tā tándí góláká rí sī.” ⁶ Gō'dá òkó lá yí rú 'bū 'bá ró rí drí ngāzò ánílì mvá lá yí bē ányí Ēsáwō lāgátì. Gō'dá drílíyì ngāzò 'dó drī ásolé vūdrì Ēsáwō ándrá. ⁷ 'Dĩ vósí rí, Léyā drí kpá íyí mvá yí átrōzò ányí Ēsáwō lāgátì, gō'dá drílíyì ngāzò kpá 'dó drī ásolé Ēsáwō ándrá vūdrì. Gō'dá ādūkū lá ró, Ráélē yí mvá lá Yōsépā bē drí kpá tā álólá 'dĩ 'ézò kpá tē 'dĩ Ēsáwō drí.

⁸ Nīngá sī, Ēsáwō drí ngāzò tā átálé Yākóbā drí kī nī rí, “Kōrōnyā tì ámbá 'bā ká má drí úsúlì nō 'bá yí, tā ífí lá íyíkā á'dō 'í yā?”

Nīngá sī, Yākóbā drí ngāzò tā òjílá 'dĩ drī lá lōgólé kī nī rí, “Má fē ngá-tì 'dĩ 'bá yí má ní drí, tálá vō úsú ró bē ní rú.”

⁹ Gō'dá nīngá sī, Ēsáwō drí tā lōgōzò Yākóbā drí kī nī rí, “Ámā ádrúpì, ngá-tì áamá nyāányā ká rí 'bá yí ícā má trá. Ání līfì òmbā ngá áníkā 'dĩ 'bá yí drīi á'dólé áníkā ró.”

¹⁰ Gō'dá nīngá sī, Yākóbā drí tā 'dĩ drī lá jázò Ēsáwō drí kī nī rí, “Ítí kō, áamá ádrúpì, òzò áamá lówó áá'dō fí bē ní 'á rí, ní trō ngá 'dĩ 'bá yí á'dólé ngá fēfē ró má drīgá sī ní drí. Tā pātì ró, má ndrē bē ání nyāányā ngbāāngbānō rí, 'bā má trá á'dólé áyíkó ró ókízò íyíkā má ndrē trá cú Óvārí rí nyāányā 'dĩ, tálá ní lāvū má trá lówó ámbá sī. ¹¹ 'Dōvó bē trá ítí rí, ní trō ngá fēfē má drí átrólé fēlè ní drí nō, tálá Óvārí áfē ngá-tì trá má drí dūū. Ngá ūrūkā 'bá yí má drīgá nō ícā má trá.” Nīngá sī, Yākóbā drí rīzò rí'á rú lō'balé Ēsáwō rú. Dīyí mánì, Ēsáwō drí gōzò ngá-tì ngá fēfē ró 'dĩ 'bá yí trólé.

¹² Gō'dá Ēsáwō drí tā átázò Yākóbā drí kī nī rí, “Bē trá ítí rí, ní ngá 'dōvó má nī ró bē. Má Ēsáwō á'dō ání ájì'á.”

¹³ Gō'dá Yākóbā drí tā átázò Ēsáwō drí kī nī rí, “Ámbá, ní nī trá kī'á nī rí, 'dīyímvá 'dĩ 'bá yí rí'á cú ítí mbārākā ākó. Gō'dá kōrōnyā nō 'bá yí kpá rí'á íyì cú ítí mvá dādāwá ró ícá 'bá íyì drē áçì tólé kō rí 'bá yí bē. Ngá 'dĩ 'bá yí á'dō lāñō fē'á má drí áçì tólé mánísì. Ózò má ò'bā gólíyì trá áçì tólé lāvūlì kōrō mbārākā lá yí drīi sī 'tú álò 'á rí, á'dō íyì òdrā'á ndrī tílí. ¹⁴ Tā rí 'dĩ tāsì rí, ámbá 'dōvó nī 'dē nílí áamá ándrá sīšì 'álá tākō. Ámā nyāányā á'dō 'dē'á ní vó mánísì áçì tótò lá yí vó ró. Má á'dō 'dē'á zāā ní vó tē áamá drí cāzò zālò ání úsúlì 'bādrī áníkā zīlì Édómē 'dĩ 'á tólá.”

¹⁵ Nīngá sī, Ēsáwō drí tā átázò Yākóbā drí kī nī rí, “Bē trá ítí rí, 'dōvó ní lē tā-drī má drí, má áyē ró bē òjílá ámákā rí 'bá yí ūrūkā lá yí ání bē, tálá áá'dá ró íyì pávó-tì bē ání drí.” Gō'dá Yākóbā lēē tā 'dĩ drī lá kō. Nīngá sī, Yākóbā rí drí tā átázò Ēsáwō drí kī nī rí, “Má nī trá ní lē áamá pālé. Gō'dá ícá kō ní drí 'ézò lá ítí ró.” ¹⁶ Gō'dá bē trá ítí rí, Ēsáwō drí ngāzò lāvūlì gólé Édómē 'álá 'tú rí 'dĩ sī. ¹⁷ Gō'dá nīngá sī rí, Yākóbā ngá íyīngá nílí Sūkátā 'álá. Drílá gōzò gūgū 'dīlì yí drí tólá. Gō'dá drílá kpá vō lówó ká 'dīzò kōrōnyā íyíkā 'bā ká 'dĩ 'bá yí drí. Tā rí 'dĩ tāsì rí, gōzò vō rí 'dĩ rú lá zīlì Sūkátā. ^p

¹⁸ Vó rí 'dĩ 'ásì, Yākóbā drí ngāzò nílí kōrō lāfì Mōsōpōtāmīyā ká rí 'ásì. Gólá lāvū cú ítí áfì 'álá lāñō úsú ákó. Gō'dá drílá cāzò jārībā zīlì Sēkémē rí 'á 'bādrī Kānānā rí 'álá. Tólá drílá ngāzò táyā 'balé òmā 'á ányí jārībā 'dĩ rú. ¹⁹ Gólá gī ñnyákú drílá rīzò 'á lá 'á 'dĩ òjílá Hāmórā Sēkémē rí átá ró rí ká rí 'bá yí drīgá sī. Gólá fē rí'á áđì òzò kámá-álò kátí. ²⁰ Gō'dá vō rí 'dĩ 'á tólá Yākóbā drí vō kōrōnyā lī ká zālé Óvārí drí rí bēzò. Drílá gōzò vō rí 'dĩ rú lá zīlì 'Óvārí gólá mbārākā ákí rí 'bá Īsīrā'élē rí vó ndrēlē rí'.

Ányí tā Dínā ká rí

34 ¹ Ndrō ámbá vósí, Léyā rí mvá òkó ró zīlì Dínā fīlì Yākóbā drí rí drí ngāzò nílí nī'á òkó ázā rí 'bá íyì jārībā 'dĩ 'álá rí 'bá yí lómílí. ² Gō'dá jārībā rí 'dĩ 'á tólá rí, āgō ázā bē rí'á rú lá Sēkémē. Átá lá rí rú Hāmórā kúmú 'bāsúrú

^{32:28} Ítò lá kī nī rí, ‘Rú fū 'bá Óvārí bē’.

^{32:30} Ítò lá kī nī rí, ‘Má ndrē Óvārí trá’.

^{33:17} Ítò lá ‘Jó lówó ká’.

zīlī Hívī rī ká. Nīngá sī, āgō Sēkémē 'dī drī līfī 'bēzō Dínā rú. Drílā ngāzō nīngá sī Dínā rī rūlī fāfā sī, gōzō à'dú kōlé 'dī bē lá. ³ Sēkémē 'è tā rī 'dī bē tī rī, drílā Dínā rī drī rüzó tándí ró. Gō'dá drílā Dínā rī lóvó 'bāzō lāvūlī kōrō. Nīngá sī, drílā rīzō īyíkā zāā ulī à'dī ró rī 'bá yī átálé 'dī Dínā drī, tálā īyī tā ò'dé ró bē Dínā 'á. ⁴ Tā rī 'dī vósī rī, Sēkémē drī ngāzō nīlī átá lá Hāmórā ngálā tā átálé drílā kī nī rī, “Ní 'è tā 'wāā, tálā má gī ró ízá mvá nō bē.”

⁵ Nīngá sī, Yākóbā ārī ānyī tā Sēkémē drī 'lélé Dínā drī 'dī trá, rī'á ōnjī ró. Gō'dá kàyī rī 'dī sī rī, Yākóbā rī mvá ágó ró rī 'bá yī rī'á īyī ōmā 'álā kōrōnyā 'bā ká lókí'á īyī. Gō'dá nīngá sī rī, Yākóbā rī cú tī tā āzā 'è ákó té mvá lá yī 'dī 'bá yī drī ácázó nī āgōlé ōmā lésī. ⁶⁻⁷ Drē ākpā gólīyī ōmā 'álā rī, gólīyī ārī tā ōnjī ānyī ká Sēkémē drī 'lélé ízō lá yī Dínā drī 'dī trá. Ítī rī, 'álé lá yī drī ádrázó tákányī, tálā tā Sēkémē drī 'lélé ícá 'bá kō ró 'dī tāsī.

Nīngá sī, Hāmórā yī drī ngāzō nīlī Yākóbā drī 'bā 'álā mvá lá Sēkémē lálī līpī ró rī bē tā átálé Yākóbā rī drī. Gō'dá Hāmórā ōtírī rī tā rī 'dī pēlé Yākóbā drī rī, Yākóbā rī gógó mvá lá yī drī ácázó āgōlé ōmā lésī. Gō'dá ōjílā Yākóbā ká rī 'bá yī kākārā ndrē īyī tā rī 'dī ānyī tā ró.

⁸ Gō'dá nīngá sī, Hāmórā drī ngāzō tā átálé Yākóbā yī drī mvá lá yī bē kī nī rī, “Ánī mvá Dínā rī lóvó fī trá ámā mvá 'á dūū lāvūlī kōrō. Bē trá tī ró rī, nī lē tā-drī gólā drī ánī mvá rī gīzō bē ōkó ró. ⁹ Gō'dá nī lē tā-drī kpá à'dó ró bē ōjílā ānīkā rī 'bá yī ndrī 'dó āmákā rī 'bá yī bē drī rú gīzō bē īyī vō 'ásī. Nī āyē ānī mvá ānjó ró rī 'bá yī à'dólé āmā drī ōkó ró, gō'dá mā à'dó 'è'á lá ānī drī kpá té tī. ¹⁰ Mā lē tā-drī trá ānī drī ānizó rīlī āmā bē. Mā à'dó 'nyákú drī nōngá nō āyē'á ānī drī rīzō 'á lá, ōzō ānī drī lélé rī kátī. Nī ānī rīlī nōngá ngá ānīkā lāzīlī, tálā nī à'dó ró bē ngá bē dūū.”

¹¹ Gō'dá nīngá sī, Sēkémē drī tā átázó kpá Yākóbā yī drī mvá lá yī bē kī nī rī, “Nī lē tā-drī má drī Dínā rī gīzō. Ōzō nī ōlē tā-drī trá tī rī, má à'dó ngá ānī drī lélé má drī fēlé ānī drī rī fē'á. ¹² Ngá āzā ānī drī lélé má drīgá sī fēlé lāfā ró rī, má à'dó fē'á lá ānī drī. Cé nī āyē mā Dínā rī gīlī.”

¹³ Hāmórā yī ōtírī rī ulī átálé Sēkémē bē rī, Yākóbā rī mvá yī īsū tā trá Sēkémē yī àdózó átá lá bē, tálā ānyī tā sū 'bá kō Sēkémē drī 'lélé Dínā drī 'dī sī. ¹⁴ Gólīyī átá tā Sēkémē yī drī kī nī rī, “Mā ícá kō āmā ízō Dínā rī āyélé gīlī ōjílā gólā 'dē 'bá bāsā 'á kō rī drī. Ōzō mā ō'è trá tī rī, à'dó ānyī ājī'á āmā drī. ¹⁵ Mā à'dó ícá'á cé tā-drī ulī ānīkā 'dī ká lélé, ōzō ōjílā ānīkā rī 'bá yī ōlē yī tā-drī trá 'dēzō bāsā 'á, ōzō āmā drī à'dorē kátī rī tī. ¹⁶ Ōzō nī ō'dé trá ndrī bāsā 'á rī, mā à'dó tā-drī lē'á āgō ānīkā rī 'bá yī drī ōkó mvá āmákā rī 'bá yī gīzō. Gō'dá mā à'dó kpá ōkó mvá ānīkā rī 'bá yī trō'á ōkó ró. Gō'dá mā à'dó rī'á ālō 'bāsúru ālō ró. ¹⁷ Ōzō nī ōlē tā-drī kō gōzō gálé dó 'délé bāsā 'á rī, mā à'dó Dínā rī trō'á volé āmā drī gōzō vō nō āyélé.”

¹⁸ Nīngá sī, ulī Yākóbā rī mvá yī ká 'dī drī sūzō Hāmórā yī rú mvá lá Sēkémē bē. ¹⁹⁻²⁴ Gō'dá nīngá sī, Sēkémē āyī tā 'dī drī lá kō, kōrō drílā ngāzō tā 'dī 'bá yī 'lélé, tálā gólā lē Dínā 'dī trá rōō à'dólé yī drī ōkó ró.

Nīngá sī, Sēkémē yī átá lá Hāmórā bē drī ngāzō īyī nīlī gólé filí jārībā īyíkā rī 'álā. Ngá īyī nīlī 'dī vō ōjílā drī rīzō rú è'bélé 'álā 'á rī 'álā. Tólā, drílīyī ngāzō ōjílā āzīlī. Gō'dá drílīyī tā átázó ōjílā jārībā 'dī ká 'dī 'bá yī drī kī nī rī, “Ōjílā gólīyī Yākóbā ká rī 'bá yī lē tā-drī trá à'dózó āmā drī dōnyā-āzī ró. Bē trá tī rī, nī 'dē mā āyē gólīyī rīlī 'bādrī nō 'á nōngá ngá īyíkā lāgīlī gō'dá kpá lāmúlī drī-báláyī ró. Vō āmákā nō rī'á āvū-āvū ró āmbā āmā drī rīzō 'á lá gólīyī bē. Gō'dá bē trá tī rī, nī 'dē mā gī rú gólīyī bē āmā vō 'ásī. Ngá āzā bē rī'á ālō mā lē 'bālā trā árīlī ānī drī. Ōjílā 'dī 'bá yī kī nī rī, drē ākpākā'dá cú tī yī lēé tā-drī rú gīgī ká vō 'ásī kō rī, yī lē drē sīšī āmā drī āmā 'bélé ndrī ākī ákó bāsā 'á zālō, ōzō īyī drī à'dorē kátī. Nī 'dē 'dōvó mā 'è tā ālō 'dī, tálā ōzō mā ō'è trá 'dī kátī rī, ngá-fī lārākō āmbā gólīyíkā kōrōnyā yī kátī 'dī 'bá yī à'dó 'bā'á ndrī 'dó āmákā gólīyī bē.” Ítī rī, āgō jārībā 'dī 'á 'dī 'bá yī drī ngāzō īyī ndrī tā 'dī drī lá lélé ulī Hāmórā yī ká mvá lá Sēkémē bē pēlé 'dī vó ró, tálā gólīyī 'bā Sēkémē rī lānjī trá lāvūlī kōrō ōjílā āzā 'bá yī drī sī. Gō'dá vó lá 'ásī, āgō 'dī 'bá yī drī 'dēzō ndrī bāsā 'á.

²⁵ Kàyī nā volé drī 'ásī, drē ākpākā'dá āgō 'dē 'bá bāsā 'á 'dī 'bá yī drē ngá lāzē-lāzē bē rī, Sīmónā yī Lāvī bē drī ngāzō līgú sōrōmbélé ājū yī bē trólé. Nīngá sī, drílīyī ngāzō nīlī filí kírī jārībā 'dī 'álā, drílīyī gōzō āgō 'á lá rī 'bá yī úfúlī ndrī. ²⁶ Úfū īyī āgō rī 'dī 'bá yī ndrī 'dó Hāmórā gō'dá Sēkémē yī bē. Gō'dá tólā sī, drílīyī ízō lá yī Dínā rī átrózó volé Sēkémē drī jó 'ásī lōgólé īyī drī 'bā 'álā. ²⁷ Tā 'dī volé drī lá 'ásī, Yākóbā rī mvá ūrūkā 'bá yī drī ngāzō ácalé ngá āgō úfúlī jārībā 'dī 'á 'dī 'bá yī ká ūwūlī ndrī. Gólīyī 'è tā rī 'dī tī, tálā ānyī tā Sēkémē ká 'lélé īyī ízō Dínā drī 'dī tāsī. ²⁸ Yākóbā rī mvá 'dī 'bá yī ūwū īyī kábīlīkī, ítī, dōngí, gō'dá ngá-fī à'dó 'bá bē jārībā 'dī 'á gō'dá kpá ōmā 'á rī 'bá yī bē ndrī tīlīlī. ²⁹ Gō'dá nīngá sī, gólīyī āwū kpá ōjílā 'dī 'bá yī ōkó lá yī 'dīyīmvá bē ndrī, gō'dá ngá-fī jó 'á rī 'bá yī bē átrólé ājílī īyī átá Yākóbā drī.

³⁰ Nīngá sī, Yākóbā drī tā átázó mvá lá yī Sīmónā yī drī Lāvī bē kī'á nī rī, “Ngbāāngbānō rī, nī ānjō tā pá trá āmā drī, tálā ōjílā ūrūkā 'bādrī nō ká à'dó īyī tā 'dī árī'á, drílīyī à'dózó ōmbā ró. Gō'dá mā à'dó à'dó'á té ōzō lāndrā drī à'dorē sī lāfálé 'á rī kátī, 'bāsúru Kánánā ká, Pērezē ká bē gō'dá ndrī 'dó ūrūkā 'bá yī bē drīgá sī. À'dó trá tī rī, ōjílā āmákā līzō kō. Ōzō ōjílā gólīyíkā 'dī 'bá yī ūrūkā lá èè'bē rú ājū 'būlī āmā bē rī, à'dó īyī āmā úfú'á dīnyí.” ³¹ Nīngá sī, mvá lá yī drī tā-drī lōgōzō kī nī rī, “'Dī rī'á tā mbī 'ī āgō 'dī drī āmā ízō rī 'ézó ókīzō āmā ízō rī gógó āgō kpá 'bá 'ī rī kátī yā?” Átā īyī tā 'dī tī ró, tálā gólīyī kī īyíkā yī ō'è 'dī tā tándí ī.

Tā Óvārī drī rú à'dázó Yākóbā drī rī

35 ¹ Nīngá sī, Óvārī drī rú à'dázó Yākóbā drī, gō'dá drílā tā átázó Yākóbā drī kī nī rī, “Ní ngá nīlī nī'á rīlī Bētélé 'á tólā. Ōzō ní ōcā trá tólā rī, ní gō ró vō kōrōnyā zā ká bélé má drī. Ákú ró nā sī, mā Óvārī rī gógó ánī úsú 'bá tītú ní drī rīzō rálé volé ānī ádrúpī Èsawō drīgá sī rī tū rī 'dī.” ² Nīngá sī, tā 'dī volé drī 'ásī, Yākóbā drī ngāzō tā pēlé ōjílā gólīyī rī 'bá gólā bē rī 'bá yī drī ndrī kī nī rī, “Nī āyē tā óvārī ābārādāgō gō'dá nyālā'bí yī ká bē 'dī ndrī 'dó volé, tálā 'dī 'bá yī ndrī 'dó ngá tūbē 'bāsúru āzā 'bá yī drī rī'á fī íratálé drílīyī rī 'dī. Gō'dá ānī rī gógó, nī āfē ngá 'dī 'bá yī ndrī má lūvū ró volé. Nī 'bā ānī pīpīšīlī à'dó ró bē kété-kété. Gō'dá nī 'bā kpá ítā ānī drī sōlé ānī rú rī à'dó ró ngbāngbā. ³ Ōzō

nī ò'è tā rí 'dī 'bá yí trá rí, nī gō ró ngálé mā 'dè ró bê nílí Bètélé 'álá, tálá mā bê ró bê vō, mā lì ró kōrōnyā bê zálé drī lá 'á Óvârí drí. Ākú ró nā sī, Óvârí 'dī pá má kpá nī tā sīlī 'ásí. 'Dī mā ngō áwō bê gólá drí rí, gólá rí kpá trá má bê áçí má drí nī'á tō bê lá vō 'ásí rí 'bá yí 'ásí.' 4 Níngá sī, òjílá Yākóbā ká rí 'bá yí drí ngázó óvârí ābārādāgō nyālā'bí yí bê 'dī 'bá yí ù'dúlī fēlē ndrī Yākóbā drí. Gō'dá bê ìtí rí, Yākóbā drí ngá rí 'dī 'bá yí trōzó mólé fē āzā zélé ānyí vō zīlī Sēkémē rí rú.

5 Gō'dá òjílá Yākóbā ká òtírī ìyí rī nílí áçí 'á rí, Óvârí drí òjílá 'bādrī 'dī ká rí 'bá yí 'èzó à'dólé ùrī ró ndrī Yākóbā yí drígá sī. Tálá gólíyí bê trá ùrī ró rí, gólíyí 'dé gō'dá Yākóbā yí vó belé kō. 6 Gō'dá bê ìtí rí, Yākóbā yí drí cāzó Bètélé 'álá rú'bá ã'dí sī. 7 Gō'dá vō rí 'dī 'á tólá rí, Yākóbā drí ngázó vō kōrōnyā zā ká belé Óvârí drí. Níngá sī, drílá vō rí 'dī rú lá zīzó 'Vō gólá Óvârí pāfī-pāfī rí ñjízó rí', tálá Óvârí à'dá rú Yākóbā drí Bètélé 'álá ìtú Yākóbā drí rīzó rālē àdrúpí lá Èsáwō drí sī rí tū. 8 Tā rí 'dī volé drī lá 'ásí, Rēbēkā rí índrī zīlī Dēbórā ākú ró nā sī drí drāzó. Ó'bā Dēbórā rí ávō fē zélé Bètélé 'álá. Tā rí 'dī tāsī rí, gō'dá fē rí 'dī rú lá zīzó 'Fē ìzā ká'. 9 Yākóbā drē zāā Bètélé 'álá, gō'dá Óvârí drí áçázó kpá ó'dí Yākóbā rí ùsúlí tólá. Drílá gōzó òrē fēlē Yākóbā drí kpá ó'dí kī nī rí, 10 "Ózō má drí átálé trá ní drí sīsī rí tí, áà'dò ání rú zī'á kpá Īsīrā'élē. 11 Mā Óvârí mbārākā ākī rí 'dī. Má à'dò ání 'bā'á 'dīyímvá fīlī lāvūlī kōrō. Gólíyí à'dò à'dó'á 'bāsúru ángí bê. Ání ózōwá yí à'dò à'dó'á à'bīyá ró òrī bê dūu. Gō'dá nī rí gógó à'dò 'bā'á à'bīyá ró òrī bê dūu. Ītí rí, nī rí gógó à'dò 'bā'á à'bīyá ró kúmú rí 'bá yí drí. 12 Gō'dá 'bādrī má drí fēlē sīsī Ábārāyámā yí drí Īsákā bê rí, má à'dò kpá fē'á lá ní drí. 'Bādrī rí 'dī à'dò à'dó'á ní drí ání ózōwá yí bê ání òdrā volé sī." 13 Tā rí 'dī vósí, Óvârí drí ngázó Yākóbā rí áyélé.

14 Gō'dá níngá sī, Yākóbā drí ngázó kúní ángí àtrólé èdrélé çí vō Óvârí drí úlí pēzó drílá 'dī 'á. Drílá gōzó òdrā àtrólé dālé kúní 'dī drī. 15 Vó lá 'ásí, Yākóbā rí drí gōzó vō rí 'dī rú lá zīlī kpá ó'dí Bètélé.

Ráelē rí òdrā

16 'Dī rí volé drī lá 'ásí, Yākóbā yí drí ngázó nílí òjílá ìyíkā rí 'bá yí bê Bètélé 'ásí Èfērātā 'álá. Gō'dá gólíyí òtírī rī ìyí áçí 'dī tólé rí, ìtú-pá drí áçázó Ráelē drí mvá fīzó. 17 Ráelē òtírī rī mvá fīlī rí, òkó mvá fī 'bá ró 'dī drí ngázó tā átálé Ráelē drí kī nī rí, "Ráelē, ní 'è ùrī kō. Ní àtú fī gá, tálá mvá ní drí rī'á fīlā nō mvá ágō āzā 'í." 18 Gō'dá Ráelē trá ānyí òdrā bê. Gō'dá gólá bê trá ngá òdrā ká 'í rí, drílá ìyí mvá 'dī rú lá zīzó Bēnóní, 19 'Dī vósí, mvá rí 'dī átá lá drí ìyíkā zīzó Bēnjimónā. 1

19 Gō'dá gbō ìtí rí, Ráelē drí drāzó. Ólápí Ráelē rí ávō tólá ānyí lāfī nīzó Èfērātā 'álá rí lāgátí. Èfērātā rí 'dī rī'á zīlā àndrō nō Bètélémē rí. 20 Gō'dá níngá sī, Yākóbā drí ngázó kúní mvá āzā àtrólé èdrélé çíçí ró vō Ráelē rí ávō lāpízó 'dī 'á òzō ló'dé drī kátí. Būúú ìtú àndrō nō sī rí, kúní mvá èdrélé 'dī zāā bê rī'á èdrē-èdrē lá ró, tálá Ráelē rí tā ìsūzó bê rú lá. 21 Níngá sī, Yākóbā drí ngázó nílí àfī 'álá táyā ìyíkā 'bálé jó tōrōngóló òjílá drí rīzó rī'á mbálé kábilīkī vó ndrélé rí ùgú 'álá Èdéré 'álá.

Yākóbā rí mvá yí

22 Yākóbā òtírī ìyí rī rīlī 'bādrī nā 'álá rí, mvá lá Rúbēnē drí ngázó drī rúlī ákpākā'dā Yākóbā rí òkó Bílā bê. 'Dī vósí, Yākóbā àrī tā 'dī bê rí, drílá à'dózó òmbā ró.

Yākóbā rí mvá ágō yí rī'á mùdrī-drī-lā-ngā-rī. 23 Mvā āgō Léyā ká fīlī rí 'bá yí rī'á ìyí nōtí: mvá sīsī rī'á Rúbēnē, gō'dá Sīmónā, Lāvī, Yúdā, Īsákārā, gō'dá Zābūlānā. 24 Ráelē rí mvá yí ìyíkā Yōsépā yí Bēnjimónā bê. 25 Gō'dá Bílā rú ì'bū 'bá Ráelē ká ró rí drí fīlī kpá Yākóbā drí rí ìyíkā 'dī: Dánā yí Nāfātālī bê. 26 Gō'dá Zílípā kpá rú ì'bū 'bá Léyā ká ró rí drí fīlī Yākóbā drí rí 'bá yí ìyíkā: Gádā gō'dá Āsērā. Úfī 'dīyímvá 'dī 'bá yí Yākóbā drí ndrī 'dó Mōsōpótāmīyā 'álá.

Īsákā rí òdrā

27 Níngá sī, Yākóbā drí ngázó nílí cālē vō átá lá Īsákā ká rīzó rīlī 'á lá Māmārē 'álá ānyí Èbērónē 'álá rí 'á. 28–29 Ākú ró rí, Ábārāyámā rí kpá Māmārē rí gógó àlólá 'dī 'á. 'Dī Īsákā dē trá ārākā ró tákányí. Gólá rí ndrō trá rī'á kámá-àlò-nyà'dí-sù. Volé drī lá 'ásí, drílá gōzó drālē. Gō'dá níngá sī rí, mvá lá yí Èsáwō Yākóbā bê drí gólá rí ávō lāpízó tólá ùgí àlólá Ábārāyámā rí ávō lāpízó rí 'á.

Èsáwō rí ózōwá yí

36 1 Nōò rí Èsáwō 1 rí ózōwá yí 'dī. 2 Èsáwō gí òkó rī'á zālō rī Kānānā lésí. Gólá gí Ádā, Èlónē rí mvá òkó 'í, gō'dá Òlībāmā, Ánā rí mvá òkó 'í, à'bīyá lá rí rú drí à'dózó Zībónā 'bāsúru Hívī ká rí 'ásí rí. 3 Èsáwō rí gógó àlólá 'dī gí kpá Īsīmélē rí mvá òkó Bāsēmátā. Bāsēmátā rí 'dī kpá Nēbāyótā drí ízó 'í.

4 Ádā fī cé Èlīfázā 'dī mvá ágō ró Èsáwō drí. Gō'dá Bāsēmátā fī ìyíkā kpá àlō Rúwélē 'dī mvá ágō ró Èsáwō drí. 5 Níngá sī, Òlībāmā fī ìyíkā zālō nā kpá 'dó Èsáwō drí. 'Dīyímvá rí 'dī 'bá yí rú lá ìyí Yúsā, Yálāmā, gō'dá kpá Kórā. Úfī gólíyí 'dī ndrī Èsáwō drí Kānānā 'álá.

6 Níngá sī, Èsáwō drí ngázó ìyí òkó yí, ìyí mvá yí, òjílá ìyíkā 'bā ká, kōrōnyā lá yí bê gō'dá ndrī 'dó ngá-fī à'dó 'bá gólákā ró 'bādrī Kānānā ká 'dī 'á rí 'bá yí bê ùwūlī nīzó 'dī bê lá yí volé vō jējē 'á ìyí àdrúpí Yākóbā lāgátí sī. 7 Èsáwō

935:18 Ītō lá kī nī rí, 'Mvā áamá ìzā ká rí'.

135:18 Ītō lá, 'Mvā òrē ká'.

936:1 Rú lá āzā drí à'dólé Èdómē.

'è tā rí 'dī ítí ró, tálá vò drílíyí rízó 'á lá Kánáná 'á 'dī àvú kò drílíyí àdrúpí lá Yákóbá bē, tálá gólíyí kpārāfí 'dó rí'á íyí ítí yí bē gō'dá kpá kábīlīkí yí bē dūū. ⁸ Ítí ró rí, Ēsáwō drí ngázó nílí rílí úní lāfálé 'á 'bādrí zīlī Ēdómē rí 'álá.

⁹ Nōō 'bá yí Ēsáwō rí ózōwá yí 'dī. Ēsáwō 'dī à'biyá ró òrī Ēdómē ká drīí rí. Òrī 'dī rí'á 'bāsúru bē dūū. ^{10–11} Ēlífázā, Ádā drí fīlī Ēsáwō drí rí mvá sísí 'í, gólá tī 'dīyímvá rí'á zālō nī. 'Dīyímvá rí 'dī 'bá yí rú lá íyí rí'á Tēmánā, Ōmārā, Zéfō, Gátámā, gō'dá Kēnázā. ¹² Ēlífázā rí'á cú òkó àzā bē rú lá Tīmánā. Tīmánā tī mvá ágó cé àlō Ēlífázā drí. Mvá ágó rí 'dī rú lá rí'á Amalékā. ^{13–19} Ēlífázā 'dī à'biyá 'í 'bāsúru nō 'bá yí drí: Tēmánā, Ōmārā, Zéfō, Kēnázā, Kórā, Gátámā, gō'dá Amalékā. Gólíyí ndrī 'dó Ádā Ēsáwō rí òkó ró rí ózōwá 'í. Gō'dá Rūwélē Bāsēmátā drí fīlī Ēsáwō drí rí tī íyíká zālō sū. Rú lá íyí rí'á Nátā, Zérā, Sámā gō'dá Mízā. Gólíyí à'dò trá 'bāsúru bē ngíngí. Gólíyí íyíká ózōwá 'í Ēsáwō rí òkó Bāsēmátā drí. Gō'dá gólíyí Ōlībámā drí fīlī kpá Ēsáwō drí rí 'bá yí rí'á íyí Yúsā, Yálámā, gō'dá Kórā. 'Dī 'bá yí ndrī 'dó Ēsáwō rí ózōwá yí 'dī.

^{20–21} Drē àkpākā'dā sísí Ēsáwō yí àcá drē rílí òjílá íyíká rí 'bá yí bē Ēdómē 'á kò rí, Sēyírā 'dī à'biyá òjílá Ēdómē ká drīí. Gō'dá Sēyírā rí gógó ózōwá yí 'dī zīlī Lótánā, Sōbálā, Zībónā, Ánā, Dīsónō, Ēzéré, gō'dá Dísánā. Ágò rí 'dī 'bá yí 'dī kúmú ró 'bāsúru zīlī Hórí rí drí. ²² Lótánā rí mvá yí rú rí'á Hórí gō'dá Ēmánā. Gō'dá Lótánā rí gógó ízó rí rú rí'á Tīmánā. ²³ Gō'dá Ālávānā, Mánátā, Ēbálā, Séfō, gō'dá Ōnámā íyíká Sōbálā rí mvá yí 'dī. ²⁴ Gō'dá Zībónā rí mvá yí rú íyíká Áyā, gō'dá Ánā. Ánā 'dī vò līmúvú àmé ká rízó àsílí tōyā-tōyā 'inyákú zélé sī rí úsú 'bá dōngí íyí átá ká lókírí 'á òmā 'álá rí 'dī. ²⁵ Gō'dá Ánā Sēyírā rí mvá ró rí tī íyí mvá yí rí'á zālō rí, Dīsónō yí Ōlībámā bē. ²⁶ Dīsónō tī íyíká rí'á zālō sū: Ēmédánā, Ēsēbánā, Ítērānā, gō'dá Kērānā. ²⁷ Gō'dá Ēzéré rí mvá yí íyíká Bīlānā, Zāvānā, gō'dá Ākánā. ²⁸ Dīsónō ká rí 'bá yí íyíká Úzā yí Arānā bē. ^{29–30} 'Dī 'bá yí ndrī 'dó 'bāsúru òrī zīlī Hórí rí ká.

Kúmú Ēdómē 'á rí 'bá yí

³¹ Drē àkpākā'dā kúmú àzākā àlōwálá à'dó kò òjílá Īsírā'élē ká drīí rí, nōō 'bá yí 'dī kúmú à'dó 'bá íyí 'bādrí Ēdómē ká 'á sírú-sírú rí 'dī.

³² Bē'órā rí mvá Bélā rí 'bá Dīnábā 'álá rí.

³³ Bélā rí òdrā vósí rí, gō'dá Jōbábā, Zérā rí mvá ró rí 'bá Bōzārā 'álá rí.

³⁴ Gólá 'dī vósí, gō'dá Ūsāmā gólá ànī 'bá íyíká Tēmánā lésí rí.

³⁵ Ūsāmā vósí rí, Hādádā, Bédádā rí mvá ró rí drí à'dózó kúmú ró. Gólá rí íyíká Ávītā 'álá gō'dá Hādádā rí 'dī 'dī tā trō 'bá 'bāsúru zīlī Mīdīyānā rí drīgá sī àjū drílíyí 'būlī 'bādrí zīlī Mōwábā rí 'á rí.

³⁶ Gólá rí volé drī 'ásí rí, Sāmélā rí 'bá Māsērēkā 'álá rí drí à'dózó kpá kúmú ró.

³⁷ Gólá vósí rí, Sāólō gólá rí 'bá Rōbótā 'álá ànyí áyágá zīlī Yūfērētē rí rú rí.

³⁸ Gólá rí volé drī 'ásí rí, Bālānānā, Ākābórā rí mvá ró rí drí à'dózó kpá kúmú ró.

³⁹ Bālānānā vósí, Hādārā rí 'bá Páwō 'álá rí drí gōzó à'dólé kpá kúmú ró. Hādārā rí òkó rí rú Mētābélē, gō'dá òkó lá rí àndrē rí rú Mātrédē, Mēzābā rí mvá ànjó 'í.

^{40–43} 'Bāsúru zīlī Tīmánā, Ālávā, Yētétē, Ōlībámā, Élá, Pínónā, Kēnázā, Tēmánā, Mībēzārā, Māgādīyélā gō'dá Īrāmā àfō ndrī 'dó òrī zīlī Ēdómē rí 'ásí, gō'dá Ēsáwō 'dī à'biyá lá yí 'dī. Gólíyí zī vò drílíyí rízó 'dī rú lá yí ndrī íyí 'bāsúru vó ró.

Tā Yákóbā ká mvá lá yí bē

37 ^{1–2} 'Dígówá nō à'dā tā Yákóbā ká mvá lá yí bē rí 'dī. Gólá rí Kánánā 'álá, 'dī vò gólá rí átá Īsákā drí rízó 'á lá rí 'dī. Gólá rí'á òkó bē sū. Òkó 'dī 'bá yí rú lá íyí rí'á Léyā, Ráélē, Bīlā gō'dá Zīlípā. Yákóbā rí mvá fīlī Ráélē bē, rú bē Yōsépā rí, ndrō lá rí'á múdrí-drí-lā-ngá-nī-drí-lā-rí. Yōsépā rí àdrúpí àndrē-àzī ká, Bīlā Zīlípā bē, rí íyíká 'indrí vó ndrélē 'dī. Àdrúpí lá yí 'dī 'bá yí rí íyí tā 'élé tándí ró kò, gólíyí rí íyíká tā ònjí tētē 'élé 'dī. Gō'dá Yōsépā rí trá tā 'é'è ònjí gólíyíká 'dī tā lá àtálé átá lá drí.

³ Yákóbā 'bá Yōsépā rí lòvó trá ròō, tálá gólá òtírí Yōsépā rí fīí rí, gólá dē trá àrākā ró. Drílá íyíngá ítá tándí kúndrū-kúndrū nyārū-nyārū rí fēzó Yōsépā drí. ⁴ Yákóbā rí mvá yí òkó àzā rí ká rí ndrē íyí bē ítí rí, 'álé lá yí drí àdrāzó Yōsépā rú, gō'dá 'bāá íyí lòvó lá kó kò àlōwálá rí íyíká zāā tā àtálé gīgí ró Yōsépā drí.

⁵ Gō'dá nīngá sī rí, Yōsépā drí àbīzó ngáčí bē. Drílá ngázó nī'á tā lá àtálé íyí àdrúpí yí drí. ⁶ Nōō rí tā gólá drí ngílí íyí àdrúpí yí drí rí 'dī, “Nī ndrē drē, nī àrī àndrō nò, má àbī trá. Àbī-àbī àmákā nō rí rí'á nōtí. ⁷ Àmā ànī bē rí'á òmā drí òmbé'á òmā 'á. Gō'dá òmā àmákā rí drí ngázó úrú ànīkā rú è'bē 'bá ndrī àmákā rí lāgáfí rí 'bá yí drí lò'dézó ndrī vūdrí rú. Cé àmákā rí lākí nī úrú.” ⁸ Àdrúpí lá yí drí tā àtázó kī nī rí, “Háyí! Ní àtā 'dī à'dò úlī 'í yā? Ní 'isū ànīkā bē rí, yí à'dò 'bá'á kúmú ró àmā drí rízó àgálé 'á'í sī nílí ní ngálá yā?” 'Dī àdrúpí lá yí lēé íyí gólá rí líndrī ndrélē kò.

⁹ Gō'dá kpá ítí, Yōsépā drí àbīzó ó'dí. Drílá kpá tā lá àtázó íyí àdrúpí yí drí kī nī rí, “Má àbī àbī-àbī àzā kpá trá nōtí. Àbī-àbī 'dī 'á rí, má ndrē 'ítú trá párá gō'dá 'í'í'í'wá yí bē múdrí-drí-lā-ngá-àlō. Ngá 'dī 'bá yí drí à'dézó ndrī vūdrí má àgálé.” ¹⁰ Drílá kpá gōzó nílí àbī-àbī 'dī tā lá àtálé íyí átá drí. Átá lá àrī tā 'dī bē ítí rí, átá lá drí ngázó kpá òmbā ró. Átá lá kī, “Nōō rí íyíká à'dò 'í yā? Ní à'dò 'bá'á kúmú ró àmā drī, ànī átá yí ànī àndrē yí bē yā? Má à'dò àgá'á 'á'í sī nílí ní ngálá yā?” ¹¹ Gō'dá gólá rí àdrúpí yí 'bá íyí 'álé trá gólá rí àbī-àbī 'dī tāsí. Gō'dá átá lá nī trá kī, àbī-àbī 'dī cú rí'á tā ífí lá bē.

Tā Yōsépā rī âdrúpī yī drī Yōsépā rī gīzō volé rāgī rō rī

¹² Kâyī āzā sī, Yōsépā rī âdrúpī yī drī ngāzō nīlī Ēbērōnē 'ásī ĩndrī ājílí Sēkémē 'álá. ¹³ Gō'dá átá lâ âtā tā trá drílá, gólá ōnī, tálá âdrúpī lâ yī bê rī'á ĩndrī vó ndrē'á anyī Sēkémē rú. Gólá kī, yī rī'á njāā nīlī tólá. ¹⁴ Bē trá ĩtī rī, átá lâ kī, gólá ōnī ōgō rō āgōlé tā lâ átálé yī drī. Yōsépā drī gōzō ngālē nīlī Sēkémē 'álá.

¹⁵ Gō'dá Yōsépā cā bê Sēkémē 'álá rī, drílá rīzō âdrúpī lâ yī lōndálé ĩndrī yī bê. Gō'dá āgō āzā drī ânīzō gólá rī úsúlī. Āgō 'dī kī gólá drī rī, “Ní rī ā'dī rī lōndā'á yā?” ¹⁶ Gólá kī, “Má rī amā âdrúpī yī lōndā'á ĩndrī yī bê. Ícá kō ní drī gólīyī vō ā'dázō má drī yā? Ní ndrē vō gólīyī drī rīzō rī trá yā?” ¹⁷ Āgō 'dī drī tā lōgōzō drílá kī, “Gólīyī ngā trá vō nō 'ásī. Má ārī bê rī, gólīyī ōnī trá Dōtánā 'álá.” Gō'dá drílá 'dēzō zāā íyī âdrúpī yī vó gólīyī pá-sílī bê.

¹⁸ Gō'dá Yōsépā rī âdrúpī yī, nī ndrē Yōsépā bê rī, Yōsépā drē gīā jējē rō. Ānī drī rīzō tā 'l̄bīlī 'ēzō gólá rī fūlī. ¹⁹ Nī kī nī rī, “Gólá ābī 'bá rō 'dī bí ácá'á. ²⁰ Ōzō āacā trá rī, mā fū gólá, mā vū rō āvō lâ 'dī 'búlúkú fīfī nō 'á nōngá, mā gō rō tā lâ átálé ōjílā drī kī nī rī, kōrōnyā ōnjī rú gólá trá, fū gólá trá gō'dá kpá nyā trá. Ítī rī, ābī-ābī gólákā 'dī ā'dō rú ndrē'á.”

²¹ Tā rī 'dī ōtírī ā'dó 'dī rī, mvá sīsī Rúbēnē bê rī'á. Gō'dá Rúbēnē rī ārī tā 'dī bê rī, gólá lēé íyīngá kō. Gólá kī ĩyíkā ūufū Yōsépā kō. ²² Yī ōtrō gólá cé vūlī 'búlúkú āzā ngbāā anyī nō 'á. 'Dī tálá Rúbēnē ĩsū tā trá yī 'á kī, yī lē trá lāfī āzā ndálé Yōsépā rī pázō rālē gólē 'bā 'álá.

^{23–24} Yōsépā ācā bê rī, âdrúpī lâ yī drī ngāzō gólá rī lōkólé, ítá tándí gólákā 'dī āngízō. Drílīyī gólá rī sēzō vūlā 'búlúkú ĩmvū lâ drī sélé trá anyī ĩtī 'dī 'á.

²⁵ 'Dī 'ásī rī, âdrúpī lâ 'dī 'bá yī drī gō'dá rīzō drē vūdrī ngá nyálé tākō. 'Dī Rúbēnē drē yū. Drílīyī ōjílā āzā 'bá yī ndrēzō. Ōjílā rī 'dī 'bá yī lānjārā 'ī, 'bāsúrú ĩsímélē ká rī 'dī. Gólīyī ānī trá Gílīyādā lésī nī'á Māsīrī 'álá, nī'á lámú bê ngá tándí ĩyíkā gī bê kpá ngá ndā bê gílī gámélē sī.

²⁶ Gō'dá âdrúpī lâ yī āzā rú bê Yúdā rī drī tā átázō íyī âdrúpī yī drī kī, “Nī ārī drē, ōzō mā ūfū amā âdrúpī trá tā lâ lāpīlī ngbāāngbānō rī, tā tándí lâ amā drī rī íyíkā ā'dō 'dī 'ē 'bá amā pālē rī yā? ²⁷ Mā trō gólá, mā gī rō bê volé ōjílā ĩsímélē ká nō 'bá yī drī. Mā 'ē ngá āzā kō drílá. Mā lōfō gólá rī ārī kpá kō, tálá gólá amā átá rī mvá 'ī. Amā āndrē íyíkā cé 'dī ngīngī.” Gō'dá ndrē íyī bê ĩtī rī, âdrúpī lâ yī drī tā-drī lēzō. Gólīyī drē tā 'dī átá'á rī, ōjílā rī 'dī 'bá yī drī ácázō.

²⁸ Gō'dá nīngá sī rī, drílīyī ngāzō Yōsépā rī āngílī 'búlúkú 'dī 'ásī nīzō 'dī bê lâ lānjārā nā 'bá yī drī gílī. Lāfā drílīyī gólá rī gīzō ōjílā nā 'bá yī drī rī rī'á amā nōtī, nyā'dī-ālō céré lāfā dáābō lāgū-lāgū rō rī 'dī. Ōjílā 'dī 'bá yī trō íyī Yōsépā trá nīzō 'dī bê lâ Māsīrī 'álá.

²⁹ Gō'dá Rúbēnē āgō bê rī, drílá nīzō 'búlúkú fīfī nā ndrélē rī, gólá úsú gō'dá Yōsépā 'á lâ tólá kō. 'Á lâ drī gāzō ātrā, tā ĩsū-ĩsū ĩzā ká rī rōō. Gólá drī ítá íyíkā sīzō volé ĩzā drī sī. ³⁰ Drílā āgōzō íyī âdrúpī yī ngálá, drílā tā lâ átázō íyī âdrúpī yī drī kī nī rī, “Mvá 'dī íyīngá yū 'bú nā 'á tólá. Wáwá! Mā 'ē'á lâ nō kó āngō tí yā?” ³¹ Ādrúpī lâ yī drī tā íyī drī 'l̄lé trá rī átázō Rúbēnē drī. Gō'dá drílīyī tā átázō kpá kī, “Mā fū ĩndrī ālō, mā ūpī rō bê, mā sō rō ítá gólákā nyārū-nyārū 'dī ārī lâ 'á, ā'dō rō bê ndrī 'dó ārī rō, ókī rō nī, kōrōnyā ōnjī ūrū gólá nī nyálé.” Gō'dá gólīyī 'ē trá ōzō ĩtī lâ 'dī kátī. ³² Gō'dá drílīyī ngāzō nī'á ítá 'dī trólé, nī'á ājílā ā'dálé átá lâ drī. Gólīyī drī tā átázō átá lâ drī kī nī rī, “Mā ūsū cé ítá 'dī nō. Ítá nō Yōsépā ká 'dī yā?”

³³ Yākóbā ndrē ítá 'dī bê rī, drílā nīzō lâ téké. Drílā lúlū 'bēzō ūrū kī, “Wáwá! 'Dī ítá gólákā 'dī. Amā mvá nō drā íyīngá trá. Kōrōnyā ōnjī nyā gólá trá, ócī trá gō'dá ósī trá élé-élē.” ³⁴ Gólá drī kpá ítá íyíkā rī sīzō ōzō āwō ānjō 'bá kátī ĩzā drī. Drílā āyīzī mvá lâ ká 'bázō, gō'dá rīzō āwō ngōlé ĩtū vósī cé. ³⁵ Mvá lâ yī áro lâ āzā 'bá yī bê drī rīzō íyī rī'á gólá rī ā'dīlī tā tándí āzā 'bá yī átā-átā lâ sī gólá drī, gō'dá gólá lēé 'dó tā 'dī 'bá yī ārīlī kō. Gólá kī, “Ngbāāngbānō rī, amā mvá drā trá, ōdrā tē íyíkā má bê rī ā'dō 'ī yā? Mā ārākā rō nō drī drāzō íyíkā kō rī.”

'Dī rī vósī rī, gólá ngō āwō trá rōō mvá lâ rī tāsī. 'Dī gólá nīlī kō kī nī rī, íyī mvá drē bê lédrē-lédrē rō. ³⁶ Lānjārā 'dī 'bá yī trō íyī Yōsépā trá Māsīrī 'álá, 'bā íyī gólá trá gílī rāgī rō. Āgō amā āzā rú bê Pōtīfā drī gólá rī gīzō nī.

Tā Tāmā drī lāfī fīzō 'bī lâ bê rī

38 ¹ Gō'dá 'dī vósī rī, Yúdā drī âdrúpī lâ yī áyézō ngāzō nīlī rílī āgō āzā rú bê Írā rī bê. Gō'dá Írā Ādōlámā lē 'bá 'ī. ² Bādī nā 'á rī, Yúdā drī ízámvá āzā ndrēzō. Ízámvá rī 'dī rī'á 'bāsúrú āzā rī'á zīlā Kānānā rī 'ásī, átá lâ rī rú Súwā. Drílā ízámvá 'dī gīzō ōkó rō. ^{3–5} Ōkó 'dī fī íyī mvá trá Yúdā bê āndālā nā. Mvá 'dī 'bá yī 'dó ágō 'ī, rú lâ íyī Érē, Ōnānā yī Sélā bê. Mvá ādū rō rī úfī gólá trá Cēzībī 'álá.

⁶ Mvá sīsī Érē drī mbāzō ácalé āgō mvá rō āngī. Yúdā drī gōzō ōkó gílī íyī mvá 'dī drī. Ōkó 'dī rú lâ Tāmā. ⁷ Gō'dá Ōvārī drī gōzō Érē rī fūlī volé, tálá gólá rī trá tā ōnjī tētē 'l̄lé. ⁸ Gō'dá Yúdā drī gōzō íyī mvá rī āyīzī 'dī fēlé mvá āzā 'dē 'bá drā 'bá rī vó rī drī. Yúdā kī Ōnānā drī rī, “Ní trō ānī âdrúpī rī āyīzī nō ní drī ōkó rō. Ní nī 'dī bê lâ ní drī 'bā 'álá. Ní āyī 'dī bê lâ dódó. Ōzō ní ūfī mvá trá rī, ā'dō rō bê zāā drī-vó ānī âdrúpī ká rō.” ⁹ Gō'dá Ōnānā lē tā-drī gbō ĩtī átá lâ rī ĩfī ūrī drī sī. Gō'dá 'alé 'á lâ rī, gólá lēé mvá fīlī zīlī drī-vó rō kō. Drílā rīzō ā'dú kōlé ōkó 'dī bê vō ālō 'á rī, rī íyīngá zāā lōkī íyíkā áyélé lādálé ĩnyákú drī vūdrī, tálá ā'dī yā rī, yī ōzō mvá fīlī íyī âdrúpī gólá drā 'bá rī drī kō. ¹⁰ Tā 'dī 'á rī, Ōvārī trá ōmbā rō Ōnānā bê, tálá gólá 'é tā tándí âdrúpī lâ tībē drā 'bá rī drī kō. Ōvārī drī gōzō kpá gólá rī fūlī.

¹¹ Gō'dá nīngá sī rī, Yúdā kī nī rī, “Ngbāāngbānō rī, amā mvá yī drā trá zālō rī kpá ākpā ōkó nō ágálé sī.” Tā 'dī 'bā Yúdā trá ā'dólé ūrī rō. Drílā tā átázō Tāmā drī kī nī rī, “Á! Amā mvāzī, ní gō drē ānī átá drī 'bā 'álá. Ngbāāngbānō má ágō āzā ākō fēlé drē 'wāā ní drī, cé mvá nō 'dī gólá drē mbā'á. Ōzō ōmbā trá rī, ní gō rō āgōlé gólá rī trólé.” Tā gólá Yúdā drī tā 'dī átázō 'dī rī, tálá gólá trá ūrī rō íyī mvá āzā ādū rō 'dī ōzō kpá drāā kō.

¹² Ndrō amā vósī, Yúdā rī ōkó drī drāzō. Áwō ndrē rú bê rī, Yúdā yī Írā bê ngā íyī trá nīlī Tīmānā 'álá, tálá ōjílā āzā 'bá yī rī'á kābīlīkī íyíkā 'bí lâ yī fā'á tólá.

^{13–14} Gõ'dá Támã ní gõ ní ârí bê tâ 'dĩ rí, ní drí ngázó ítá àyìzì ká ní rú 'dĩ àngílí volé, ítá tãndí àzà sòzò 'dĩ, gòzò ítá àzà trólé íyí lĩfì òmbézó 'dĩ sī lá kpáákù òzò àgò kpá 'bá kátí. Ní drí ngázó n'á rílí ànyí pávó-fì gārã 'á, láfì drí lùkúrì 'á té láfì àzà kù 'bá nílí Tímáná 'álá rí 'á. Ní 'è tâ 'dĩ ìtí, tálá àní à'bí Yúdã gã dó àní àgò drì àzà àdù ró Sélã rí fèlè ní drí àgò ró.

¹⁵ Gõ'dá Yúdã òtírì àcá ànyí pávó-fì lùkùmá 'á rí, gólã ndrê àgò kpá 'bá trá rí'á vùdrì. ¹⁶ Gólã gõ nñí íyíkã kpá kò kī, àà'dò íyí mvázì 'dĩ. Drílã tâ àtázó àgò kpá 'bá nò drí kī nī rí, “Má lè ní àmã drí rízo ní bê.” Àgò kpá 'bá 'dĩ kī, “Ní à'dò à'dò fè'á 'dĩ má drí, òzò má òlè ní trá ngbãangbãno rí yã?” ¹⁷ Gólã kī, “Òzò ní òlè má trá rí, má ìndrì mvá àjò'á ní drí.” Àgò kpá 'bá 'dĩ kī, “Ní àfè ngá àzà tãkò má drí ngbãangbãno ìndrì 'dĩ vò lá 'á, ní gõ ró àyìlì má bê. Òzò ní àájò ìndrì mvá ní drí tâ lá àtálé 'dĩ trá rí, má gõ ró ngá rí 'dĩ lògólé ní drí.” ¹⁸ Yúdã drí ìjízò lá, “Má à'dò à'dò fè'á 'dĩ ní drí yã?” Àgò kpá 'bá kī, “Ní àfè ngá gólã ní drí 'lì àní òmbè 'á bågò sī àní rú bê 'dĩ pìdrìgù àníkã bê má drí.” Yúdã lè tâ-drì trá, drílã ngá 'dĩ 'bá yí àtízó íyí òmbè 'ásì pìdrìgù bê 'dò fèlè àgò kpá 'bá 'dĩ drí. Drílã gòzò àyìlì àgò kpá 'bá 'dĩ bê. ¹⁹ Támã drí ngázó gólé 'bã 'álá. Drílã gòzò ítá àyìzì ká rí solé 'dĩ.

²⁰ Vó lá 'ásì, Yúdã drí ngázó gólé 'bã 'álá, gòzò íyí lùmù-àzì Írã rí jólé ìndrì drílã tâ lá àtálé rí bê àgò kpá 'bá 'dĩ ngálã, ògò ró bê ngá íyíkã drìgá lá 'dĩ 'bá yí àtrólé rí. Gõ'dá Írã àcá bê rí, gólã ndã àgò kpá 'bá 'dĩ kpì gõ'dá úsú gólã kò. ²¹ Drílã gòzò òjílã vò 'dĩ 'bá yí 'á 'dĩ ìjílì kī nī rí, “Àgò kpá 'bá rí 'bá rílí pávó-fì lùkùmá 'á nò, gólã àngò yã?” Òjílã 'dĩ 'bá yí kī, “Àgò kpá 'bá nongá yú'dawá.” ²² Gõ'dá drílã gòzò volé Yúdã ngálã. Drílã tâ àtázó Yúdã drí, àgò kpá 'bá 'dĩ yú. ²³ Yúdã kī, “Ní àyè gólã òtrò ngá àmbá 'dĩ 'bá yí, ní ìjì gõ'dá kò, tálá òjílã òzò àmã gũu. Mí ndrê trá, má jò ìndrì mvá trá drílã, gõ'dá ní úsú gólã kò, 'dĩ à'dò gõ'dá tá àmákã 'dĩ kò.”

²⁴ Gõ'dá párá nã vósì rí, òjílã àzà 'bá yí drí tâ àtázó Yúdã drí kī nī rí, àkórì mvázì Támã à'dò trá cú 'á bê. Gólã à'dò òkò ònjí 'í. Gólã àgò àkò rí, à'dì fì mvá gólã 'á nī yã? Yúdã kī, úfù gólã volé òzã ró lãšì sī. Tã 'dĩ tâ ònjí tètè 'í.

²⁵ Àgò àzà 'bá yí trá Támã rí trò'á n'á zálã lãšì sī, gõ'dá gólã kī, “Drèkã!” Drílã gòzò tâ àtílì íyí à'bí Yúdã drí. Drílã kpá ngá Yúdã rí rú bê 'dĩ gõ'dá pìdrìgù gólãkã bê jòzò kī, òzò gólã ùnì ngá 'dĩ trá tãndí ró rí, ngá 'dĩ 'bá yí lĩpì lá fì mvá nī yí 'á.

²⁶ Gõ'dá Yúdã ndrê ngá 'dĩ 'bá yí bê rí, nñí trá kī, ngá 'dĩ 'bá yí íyíkã 'dĩ. Yúdã kī, “Tãkò, àmã mvázì Támã 'è tâ trá tãndí ró sùlì kòrò tâ má drí ìsùlì 'è'á 'èlã rí drì sī. Tí má à'dò gólã rí fè'á àmã mvá Sélã drí òkò ró, gõ'dá má drí lèzò lá kò.” 'Dĩ vósì, Yúdã àyì mvázì lá bê gõ'dá kò, àyè trá zã.

²⁷ Gõ'dá mvá Támã yí drí fìlì à'bí lá bê 'dĩ rí úfì trá lãtì ró. ²⁸ Mvã lãzè bê 'èzò fìlã rí, gõ'dá mvã àzã rí ìjò íyíngá íyí drì àlò rí 'dĩ. Òkì àà'dò mvã sùsù 'í. Òòmbè kiyã kãákã trá drì òmbè lá, tálã ùnì ró mvã sùsù rí bê. ²⁹ Gõ'dá mvã 'dĩ drí íyíngá íyí drì sèzò gólé àndrè lá 'á nyé kiyã kãákã òmbélé drì òmbè lá 'á 'dĩ bê, gõ'dá àfòó kò. Àzã tãkò rí àfò íyíngá nī sùsù. Gõ'dá òkò gólã àní 'bá òkò àzì nò pãlè úfì ró rí àtã trá kī nī rí, “Mvã 'dĩ lèndrèkò 'bá 'í. Gólã 'è tâ trá mbàràkã sī àfòzò rí.” Gólã rí rú Pèrèzè. ³⁰ Gõ'dá mvã àzã rí fìzò gólã tìbè kiyã kãákã òmbézò drì òmbè lá rí úzì rú lá trá Zérã. ^u

Tã gólã rú 'è 'bá Yòsèpã drì Põtífã drì 'bã 'álá rí

39 ¹ Lãnjãrã nã 'bá yí trò íyí Yòsèpã trá Mãsìrì 'álá, 'bã íyí gólã trá gílì rãgìí ró àgò rú bê Põtífã rí drí. Põtífã rí'á drì-'bã sùsù àjù 'bũ 'bã kã rí 'bã íyí 'bã kùmú àngì kã vó lá ndrèlè rí 'dĩ.

² Gõ'dá nìngá sī rí, Òvãrì drì òrè fèzò Yòsèpã drì ròò lòsì vò 'á Põtífã drì 'bã 'álá. ^{3–4} Yòsèpã rí lĩpì Põtífã rí bê ndrèlã rí, Yòsèpã rí tâ tãndí 'èlè 'dĩ. Drílã gòzò Yòsèpã rí àtrólé 'bãlè yí lãgãfì rí'á íyí pãlè tâ àngì àzã 'bá yí 'ásì. Põtífã drì ngá àmbá 'dĩ 'bá yí àyézò ndrì Yòsèpã drìgá vó lá ndrèlè, 'bã Yòsèpã trá rílì lãjò'á íyíkã drì sī ndrì. ⁵ Ìtí, Òvãrì drì gòzò òrè fèlè Põtífã drì, ngá-ìyínyã drì gòzò 'bãlè 'dò lãnjì-lãnjì ró. Òvãrì 'è tâ 'dĩ 'bá yí Yòsèpã rí tãšì. ⁶ Põtífã gólã rí lĩpì ró nò ìsùú tâ gõ'dá kò, tálã gólã úsú òjílã tãndí rí 'bã tâ íyíkã 'èlè ndrì rí trá.

⁷ Gõ'dá òkò Põtífã kã nò, ní ndrê bê Yòsèpã rú'á tãndí bê ngbòlò-ngbòlò, sùsù ró, lúwá-lúwá rí, àní pìpìšìlì drì àkízò cú yí àyì ró gbò Yòsèpã bê volé. Òkò nò ní drì gòzò gólã rí úlì 'èlè tâ àtázò cú íyí fì sī Yòsèpã drì kī nī rí, “Ngbãangbãno rí, àgò àmbá nò trá yú. Ní àní drì solé àkãràkã lĩmvò gólãkã nò 'á.” ⁸ Yòsèpã gã dó kī, “Ní ndrê drè, àmã lĩpì ìsùú tâ gólã 'bã 'á nongá nò kò àmã tãšì, tálã ngá àmbá ndrì nò 'bá yí, gólã àyè trá ndrì má drìgá vó lá ndrèlè. ⁹ Cé ní gólã rí òkò 'dĩ àfèé má drì kò. 'Dĩ rí à'dò à'dò'á àngò tí ró yã? Òzò má òsò drì trá àkãràkã lĩmvò gólãkã 'dĩ 'á rí, 'dĩ à'dò 'bã'á tâ 'è'è ònjí 'í má drì bũúú Òvãrì drì.” ¹⁰ Ìtú vósì cé, òkò nò ní rí trá zãà Yòsèpã rí úlì 'èlè, gõ'dá gólã lèé íyí ngá kò. Drì lá àmbã trá kãgã'dã.

¹¹ Gõ'dá ìtú àzã sī rí, Yòsèpã drì nìzò fìlì jò Põtífã kã 'álá, gõ'dá òjílã tólã yú, cé Põtífã rí òkò 'dĩ. ¹² Òkò 'dĩ ndrê Yòsèpã bê rí, drílã ítã Yòsèpã kã rüzò àngílì rú lá sī, gòzò tâ àtálé kpá ó'dí kī nī rí, “Àkãràkã nò, ní nyã.” Yòsèpã drì ngázò rãlè ìvì 'álá ítã íyíkã àyélé àkpã gólã drìgá.

¹³ Gõ'dá gólã ndrê ítã Yòsèpã kã bê yí drìgá nò rí, ¹⁴ drílã lúlù 'bèzò, gõ'dá drílã lãjò'á íyíkã rí 'bá yí àzìzò, gòzò tâ àtálé drìlìyì kī nī rí, “Wówó! Á! Àmã àgò gì rãgìí nò kò à'dò 'èzò yã? Àgãmvã àmã àgò drì gílì 'bã 'á nò rú má trá àyìzò 'dĩ bê lá. Tã 'dĩ 'bã má trá ànyí ró. ¹⁵ 'dĩ má drì lúlù 'bèzò ùrú, drílã gòzò rãlè nò. Ní ndrê drè, ítã gólãkã àyélè rãzò rí.” ¹⁶ Drílã ítã 'dĩ 'bãzò rí'á íyí àgò rí tèle, òzò àagò trá rí, yí drì à'dázò lá bê íyí àgò drì. Gólã òtírì tâ ndrèè rí, àgò lá àgò trá. ¹⁷ Kòrò drílã 'dèzò sùsù rí íyíkã tâ Yòsèpã kã rí àtálé 'dĩ íyí àgò drì kī nī rí, “Ní gì rãgìí nò kò à'dò 'èzò yã? Rãgìí nò àní àfílì jò 'á nongá àmã rùlì àyìzò 'dĩ bê lá. ¹⁸ Gõ'dá má 'bè lúlù bê ùrú rí, drílã rãzò volé. Ní ndrê drè, ítã gólãkã rí'á nò àyélè rãzò ùrì drì sī rí.”

^{138:29} Tã ífí lá kī nī rí, 'Gólã 'è tâ trá mbàràkã sī'.

^{138:30} Tã ífí lá, 'Kãákã'.

¹⁹ Yôsépā rī lípī ári tā 'dī bē rī, gólá rī áwā gō'dá trá rōō. ²⁰ Drílā ōjílā āzā 'bá yī ázízó Yôsépā rī ōmbélé njírí-njírí rī sēlá nī'á vūlá gānimā 'á. Gānimā 'dī rī rī'á ngī, cé kúmú ángí drí rīzō ōjílā 'bālē 'á lá rī 'dī.

²¹ Gō'dá Yôsépā kpálé gānimā 'á rī, Óvārí rī kpá zāā gólá rī pālē. ²² Ágō āmbá āzā gānimā ká rī 'bá ōjílā gānimā ká lōkílí rī, āgō 'dī drí gólá rī 'bázó iyí lāgátí kpá rī'á iyí ázī-ázi gānimā ká 'dī 'bá yī drī, rī'á gólíyī ndrēlé līsī 'ērē 'á.

²³ Ágō āmbá nō rī iyíngá gō'dá tákō gólá ísūū tā āzā kō, tálā nī trá gólá á'dō ngá āmbá nō 'bá yī 'é'á ndrī tándí rō.

Tā rú 'ē 'bá Yôsépā drí gānimā 'álá rī

40 ¹⁻² Ndrō gólá Yôsépā drí 'bázó gānimā 'á rī, drílā rīzō íí. Gólá rī bē nīngá rī, kúmú ángí āzā bē 'bādrī Māsīrī ká 'dī drī. Kúmú ángí 'dī rī'á lājó'bá bē dūū. Lājó'bá āzā 'bá yī rī'á rī. Ítú āzā sī, Kúmú ángí 'dī 'álé lá drí ádrázó gólíyī rú. ³ Drílā gōzō gólíyī 'bālē gānimā Yôsépā rī 'bázó 'á lá rī 'á. Ázā rī, rī iyíkā rīlī ōdrá ítójólé fēlé kúmú ángí 'dī drí, gō'dá āzā rī, rī iyíkā āmbātā 'bélē kúmú ángí 'dī drí. ⁴ Ágō āmbá gānimā ká 'dī drí tā átázó Yôsépā drí kī, gólá ōrī líndrī rō gólíyī drí.

⁵ Gō'dá ngáčī āzā sī, āgō tībē rī nō 'bá yī, drílíyī ābízó kpārāfī. Ázā rī ābī kpá ngī, āzā rī ābī kpá ngī, tā ífī ābī-ābī 'dī 'bá yī ká kpá 'dó ngīngí. ⁶ Gō'dá vō áwū bē rī, Yôsépā drí ānízó gólíyī ngálá. Yôsépā ndrē bē rī, gólíyī trá 'dó njūrū, kūyú-kūyú rō. ⁷ Yôsépā drí tā íjízó gólíyī tī kī nī rī, “Nī rī njūrū íí á'dō drí yā?” ⁸ Gólíyī kī, “Mā ābī trá ngáčī bē nō kpārāfī. Gō'dá mā nī tī ífī lá kō. Ōjílā āzā kpá yú'dáwá tā ífī lá á'dalé āmā drí.” Yôsépā kī, “Nī ngī drē tā ānī drí ndrēlé ābī-ābī rī 'dī 'á rī má drí. Má á'dō rātāā 'é'á Óvārí drí ōgō rō tā ífī lá á'dalé āmā drí.” ⁹ Ágō tībē rī 'bá ōdrá kúmú ká ítójólé rī 'dī drí iyíkā rī tā lá ngízó, “Ábī-ābī ámákā má drí ābízó nō rī'á nōtí. Má drí fē āzā ndrēzō. ¹⁰ Fē 'dī drí 'bázó gárá bē nā, gō'dá fē 'dī drí 'wázó 'wāā'wā íí, drílā línjízó kōrō kálé. ¹¹ Gō'dá má ōtírī tā ndrē rī, ígā kúmú ángí ká rī'á má drīgá. Má drí gōzō nīlī 'dī bē lá fēlá kúmú ángí 'dī drí mvūlī. Ádūkū lá 'dī 'dī.”

¹² Gō'dá nīngá sī rī, Yôsépā kī, “Nī ári drē, ābī-ābī ánikā 'dī tā ífī lá rī'á nōtí. ¹³ Fē gárá nā 'dī á'dá kpá káyī nā. Káyī nā vósī, kúmú ángí 'dī á'dō āgō āzā ájó'á áni lōfólé gānimā 'ásī. Kúmú ángí 'dī drí kpá gōzō áni 'bālē 'dī rī'á ōdrá iyíkā ítójólé. Tā rī 'dī 'é'á á'dólé íí. ¹⁴ Ōzō ní ōndrē tā 'dī trá íí rī, tā ámákā āgā ní drí kúmú ángí 'dī ándrá. Ní áta kúmú ángí 'dī drí, mā drē zāā bē rī'á gānimā 'á nōngá, má 'é tā ōnjí kō. ¹⁵ Ōjílā āzā 'bá yī átrō mā trá mbārākā sī 'bādrī ámā ífí ká rī 'ásī ámā ájílí Māsīrī 'á nōngá. Ngbāāngbānō rī, mā bē gānimā 'á nō tákō.”

¹⁶ 'Dī vósī rī, āgō āzā tībē rī 'bá iyíkā āmbātā kúmú ángí ká 'bélē nō drí kpá ābī-ābī iyíkā rī tā lá ngízó Yôsépā drí, tálā Yôsépā lōfō ābī-ābī ázī-ázi lá ká rī trá tándí rō. Drílā kpá fī ōmbézó iyíkā rī átázó Yôsépā drí. Gólá kī, “Mā ābī kpá rī'á nōtí. Má drí ívō mvá ádrōzō má drī zālō nā āmbātā bē 'á lá trólé. ¹⁷ Ívō gólá úrú lésī rī rī'á āmbātā bē fēlé kúmú ángí 'dī drí nyālē. Gō'dá áriwá āzā 'bá yī drí ácázó 'délé drī lá, rī'á nyālā.”

¹⁸ Ítí rī, Yôsépā drí kpá gōzō ābī-ābī 'dī tā ífī lá lōfólé. Yôsépā kī, “Óó! Ívō gólá nā 'dī rī á'dalá kpá káyī nā. ¹⁹ Káyī nā vósī, kúmú ángí 'dī á'dō áni lōfólé gānimā 'ásī. Drílā áni ōmbē gāzō njíyá volé, drílā gōzō áni ávō 'dī trólé ásolé fē sílī. Lōgónō drí lō'dézó áni ávō 'dī drī, rī'á nyālā.”

²⁰ 'Dī vósī rī, káyī nā 'dī 'á, gō'dá kúmú ángí 'dī drí kārámā ángí 'ézó. Kārámā 'dī rī'á káyī gólá rī fízó 'á lá rī ká 'dī. Ūmú bē tólá rōō. Kúmú drí āgō rī 'dī 'bá yī ázízó ánilí ádrélé yí ágálé. ²¹ Drílā gōzō āgō gólá kó rī 'bá ōdrá iyíkā ōtójólé nō lōgólé rī'á lōsī iyíkā rī 'á. ²² Gō'dá āgō āzā tībē rī 'bá āmbātā 'bélé gólá drí nō trōzō fūlī volé. Tā 'dī 'bá yī 'é rú trá, té ōzō tā Yôsépā drí lōfólé rī kátí. ²³ Tákō āgō gólá rī 'bá ōdrá kúmú ángí 'dī ká ōtójólé nō rī ívī iyíngá tā Yôsépā ká átalé drílā pēlé kúmú ángí 'dī drí rī trá.

Tā Yôsépā drí ābī-ābī kúmú ángí Māsīrī ká rī ká tā ífī lá lōfōzō rī

41 ¹ Ndrō rī vósī rī, ngáčī āzā sī, kúmú ángí Māsīrī ká ní drí 'dézó ábilí. Ábī-ābī ánikā 'dī rī'á nōtí. Ní rī gógó rī'á ádré'á áyágá gólá Kárá ká 'dī lāgátí. ² Ítí āzā 'bá yī njī-drī-lá-rī rīzō ánilí áyágá 'ásī ōmā nyā bē. Ítí 'dī 'bá yī 'dó rī'á rú'bá bē tándí rō lúwá-lúwá ōsē-ōsē rō. ³ Gō'dá íí āzā 'bá yī kpá ngī njī-drī-lá-rī, drílíyī kpá ánízó áyágá 'ásī. Ítí 'dī 'bá yī gō'dá iyíkā ndrī ū'bū-ū'bū rō, gbóngoró-gbóngorōwá íí, á'wá ákó iyí rú. Drílíyī ánízó ádrélé kpá íí gólíyī ōsē-ōsē rō 'dī 'bá yī lāgátí. ⁴ Gō'dá kúmú ní ōtírī tā ndrē rī, íí gólíyī gbóngoró-gbóngorōwá 'dī 'bá yī drí ngázó iyí ázī-ázi tībē sēsē rō 'dī 'bá yī nyālē tēlé iyí 'á. 'Dī 'dī. Gō'dá kúmú ní drí gōzō lífī njílí á'dú 'ásī.

⁵ Gō'dá gólá drí rīzō dā, á'dú drí ászó kpá gólá lífī, drílā gōzō kpá ábilí. Ábī-ābī 'dī 'á rī, drílā ádrúgú áru ndrēzō njī-drī-lá-rī 'dó pá-fā álō sī rī'á mbā'á. Ádrúgú áru 'dī 'bá yī rī'á 'bōlá-'bōlá 'dó ōsē-ōsē rō iyí. ⁶ Ádrúgú áru āzā 'bá yī kpá ngī njī-drī-lá-rī bē tólá pá-fā álō sī. Ádrúgú áru 'dī ádi iyí trá 'dó ádi 'á'í rō, tálā ílī mílī ká drí sī. ⁷ Ádrúgú áru gólíyī 'á'í rō 'dī 'bá yī drí ngázó ádrúgú ázi gólíyī ōsē-ōsē rō 'dī 'bá yī nyālē tēlé iyí 'á. 'Dī 'dī. Gō'dá kúmú 'dī drí gōzō lífī lōkólé kpá á'dú 'ásī. Gólá trá tā ísū rō ābī-ābī 'dī 'bá yī tāsī.

⁸ 'Dī 'ásī rī, vō drí áfōzō áwúlí. Kúmú 'dī drí āgō āzā 'bá yī gólíyī tā ífī ābī-ābī ká lōfō 'bá rī yī ázízó tā 'dī lōfólé yí drí. Gō'dá ābī-ābī 'dī ndrē gólíyī trá, ícá iyí tā ífī lá lōfólé kō. ⁹ Gō'dá āgō gólá rī 'bá ōdrá kúmú ká ítójólé 'dī ndrē bē íí rī, ōjílā āzā tā 'dī ífī lá lōfō 'bá kúmú drí rī yū, āgō 'dī kī kúmú drí rī, “Kúmú, tā āzā āgā trá má drī. ¹⁰⁻¹² Ágō āzā bē gānimā ánikā 'á tólá, rú lá Yôsépā. Ágō 'dī rī'á 'bāsúru íbūru ká 'ásī. Gólá rī trá rāgī rō iyí lípī Pótífā bē. Ákpā ámā drē gānimā 'á āgō rī 'bá āmbātā 'bélé rī kpá bē rī, ngáčī āzā sī, ámā drí ábízó kpārāfī. Tā ífī ābī-ābī 'dī 'bá yī ká rī'á kpá ngī. Ámā drí tā lá átázó drílā. Gólá drí gōzō tā ífī lá lōfólé ámā drí. ¹³ Tā gólá drí átalé ámā drí rī 'é rú trá té ōzō drílā tā lá átalé rī tī. Ámā ífí drí ágōzō kpá té lōsī ámáká 'á gō'dá āgō tībē rī 'bá āmbātā 'bélé rī, ní fū trá volé.”

¹⁴ Gō'dá kúmú 'dī ári tā 'dī bē rī, drílā vōrā jōzō Yôsépā vó, áānī rō bē yí drí 'bā 'álá. Ítí ōjílā āzā drí ngázó rālē 'wāā'wā gānimā 'álá Yôsépā rī ázílí lōfólé ánilí kúmú 'dī drí 'bā 'álá, fōfō rō cú íí gólíyī lā'bú drē vō 'dī 'ásī kō. Yôsépā drí ngázó límvú dālē, drī-vó édélé, ítá 'dī sōzō, rāzō nī'á ádrélé kúmú ágálé. ¹⁵ Kúmú Māsīrī ká 'dī kī Yôsépā drí rī,

“Má àbì nōngá rí, má nǎí tã ífí là kò. Òjílà àzà kpá yù'dáwá tã ífí là lófólé má drí. Àgò àzà àtã tã trá má drí kí nǎí rí, ní àá'dò ícá'a cú tã ífí àbì-àbì 'dì ká lófólé. Tã gólá má drí àní àzízó nǎí 'dì 'dì.”¹⁶ Yòsépá kí, “Kúmú, má rí gógó ícá kò tã 'dì ífí là lófólé. Cé Òvǎrí à'dò ícá'a ní àbì-àbì 'dì lófólé ní drí. Má à'dò ràtáà 'é'a gólá drí.”

¹⁷ Kúmú 'dì drí gòzò àbì-àbì 'dì tã là ngílí Yòsépá drí kí nǎí rí, “Àbì-àbì àmákà nǎí 'á rí, má drí àdrézó ànyí áyágá rú bē Kára rí tí.”¹⁸ Má ndrè tã 'dì bē rí, ífí àzà 'bá yí nǎí-drí-là-rí àfò trá íyí áyágá 'ásí òmá nyá bē. Ífí 'dì 'bá yí rí'á íyí rú'bá bē lúwá-lúwá 'dò òsè-òsè ró íyí.¹⁹ Ífí àzà 'bá yí drí kpá gòzò àfólé nǎí-drí-là-rí gólíyí 'dì 'bá yí gbò íyíkà gò'dá 'dò ù'bù-ù'bù ró 'dò gbóngórò-gbóngòròwá ífí. Kó má ndrè drè ífí àzà ù'bù-ù'bù ífí 'dì kò Mǎsírí 'á nōngá.²⁰⁻²¹ Ífí 'dì 'bá yí drí ànizò kòrò àzì-àzì là yí sísì sēsè ró nǎí 'bá yí ítonàlè nyálé. Gò'dá nyá íyí àzì-àzì là yí 'dì 'bá yí bē ndrí rí língá íyí kpá kò, gólíyí íyíkà zàà ù'bù-ù'bù ró òzò sísì rí tí. Àdúkú là 'dì 'dì. Má drí ífí nǎíjìzò à'dú 'ásí.”

²² “Gò'dá má drí 'dézò à'dú bē kpá ó'dí, má drí àbì-àbì àzà àbìzò kpá ó'dí. Àdrúgú àrú àzà 'bá yí àfò trá nǎí-drí-là-rí pá-fà àlò sǎ. Àdrúgú àrú 'dì 'bá yí òsè-òsè ró.²³ Gò'dá àzà 'bá yí kpá ngílí nǎí-drí-là-rí kpá trá àfò kó'bó-kó'bówá ífí 'fí ró, tálá lílì rí'á ví'á gólíyí dríí.²⁴ Àdrúgú àrú kó'bó-kó'bówá 'dì drí ngázò àzì-àzì òsè-òsè ró rí yí nyálé tǎlè íyí 'á. Àdúkú là 'dì 'dì. Ífí má drí gòzò òjílà tã ífí àbì-àbì ká lófó 'bá ró rí àzìlì ànìlì àbì-àbì 'dì 'bá yí tã là lófólé má drí. Gò'dá òjílà 'dì 'bá yí ndá kpíí, ícá íyí kò.”

²⁵ Yòsépá kí, “Àbì-àbì ànìkà 'dì 'bá yí tã ífí là rí'á 'dò àlò. Àkí'á ní Òvǎrí à'dà ní ní drí rí tí tã à 'é'a à'dólé ìzátú ífí.²⁶ Ífí gólíyí òsè-òsè ró 'dì 'bá yí rí'á ndrò tándí nǎí-drí-là-rí. Àdrúgú àrú òsè-òsè ró 'dì 'bá yí kpá ífí kátí. Ndrò 'dì 'bá yí 'á rí, òjílà à 'é'a ngá-íyínyà 'é'lé ròò.²⁷ Ífí gólíyí ù'bù-ù'bù ró 'dì 'bá yí kpá àdrúgú àrú gólíyí 'á'í ró rí 'bá yí kátí rí, rí'á ndrò ònjí nǎí-drí-là-rí. Òjílà à'dò 'bá'a cú ífí ngá nyànyà àkò. Òjílà à'dò ngá 'wá'á kpíí.²⁸ Òvǎrí à'dà 'dì tã drílà 'é'a 'é'lá pǎtí-pǎtí ró rí 'dì.”

²⁹ “Ní àrì drè. Sísì rí, ngá-íyínyà à'dò àfò'á ròò kpánó-kpánó.³⁰ Ndrò nǎí-drí-là-rí vósí, ngá-íyínyà 'dì drí rú ndézó ngbá. Kàràbà drí 'dézò lófó drí òjílà 'ézó ròò.³¹ 'Dì rí gò'dá òjílà drí tã tǐbè drílíyí 'bázó ngá-íyínyà bē àmbá nǎí 'bá yí ìvìzò ndrí. Kàràbà 'dì drí 'bàdrí 'ézó ndrí kàkàrà.³² Àbì-àbì ànìkà rí'á rí, tálá à'dò 'í yá rí Òvǎrí 'é'a tã 'dì 'é'lé ngbààngbànò tã pǎtí-pǎtí ró.”

³³ Gò'dá Yòsépá kí kúmú 'dì drí, “Ní ndá àgò àlò tã nǎí bē rí. Ní zì àgò 'dì 'bálé rí'á 'bàdrí vó ndrèlè.³⁴ Ní 'è tã 'dì 'wáà ró, vólé là òjè kò. Gò'dá ní kúmú, ní zì kpá òjílà àzà 'bá yí gólíyí tã nǎí bē sísì-lésí rí òrì ró kpá àgò rí gógó 'dì pǎlè rí'á ngá-íyínyà ùrùkà ù'dúlí ndrò vósí cé trólé 'bálé èrò àndrè rí 'bá yí 'á nyálé ìzátú ndrò kàràbà drí 'dézò rí 'á.³⁵ Ndrò gólá nǎí-drí-là-rí tǐbè ngá-íyínyà drí àfòzò àmbá 'dì 'á, gólíyí òrì ngá-íyínyà fí ù'dúlí 'bálé èrò àndrè 'dì 'bá yí 'á, gò'dá rìzò vó là ndrèlè tándí ró.³⁶ Ngá-íyínyà 'dì à'dò òjílà pǎ'á ìzátú rí lófó 'ásí. Kàràbà òzò 'dèè òjílà Mǎsírí 'á rí dríí gólíyí ùfúlí kò.”

³⁷ Tã gólá Yòsépá drí àtálé kúmú drí 'dì 'bá òjílà trá ndrí à'dólé àyíkò ró, 'dè trá gólíyí ífí bē 'dèrè.³⁸ Kúmú drí tã àtázò òjílà íyíkà àmbà-àmbà nǎí 'bá yí drí kí nǎí rí, “Àgò nǎí rí tã àtálé 'dì Òvǎrí fí sǎ.³⁹ Òjílà àzà nōngá òzò gólá tí 'bàdrí àmákà nǎí 'á rí yú.”⁴⁰⁻⁴¹ Kúmú 'dì drí gòzò tã àtálé Yòsépá drí kí nǎí rí, “Ícá ní 'dì tã 'dì 'bá yí 'é'lé ndrí. Àndrò nǎí, má zì ní trá 'bálé drí-'bá ró òjílà àmákà dríí Mǎsírí 'á nōngá. Má rí'á kúmú 'í. Gò'dá má 'bá ní trá òjílà àmákà dríí ndrí gólíyí vó ndrèlè má lǎgátí.”⁴² Gò'dá kúmú drí tó mó íyíkà íyí drígá rí àngízò solé Yòsépá drígá. Drílà ífí kúmú ká sòzò Yòsépá rú, drílà gòzò mǎngbá'dá dáábò ró rí 'lìlì Yòsépá òmbé.⁴³ Drílà kpá àròbìyá òsání drí rí'á sèlā rí fèzò Yòsépá drí. Àròbìyá 'dì sù trá ròò kpá òzò kúmú 'dì ká rìzò lāmúlí rí kátí. Àgò àzà 'bá yí drí rìzò rí'á rǎlè sísì gólá ágálé sǎ tã àtá bē òjílà drí òjā ró íyí rú pávó-fí 'ásí Yòsépá drí lāvùrì 'ásí.⁴⁴ Kúmú Mǎsírí ká 'dì kí Yòsépá drí rí, “Òjílà àzà yù'dáwá tã àzà 'é'lé cú ífí ní drí sǎ, òzò ní òlè kò rí.”⁴⁵ Kúmú 'dì drí kpá rú ó'dí òrì Mǎsírí ká rí ká zìzò Yòsépá dríí. Rú 'dì rí'á nǎí Zǎpènátá-Pènyá. Kúmú 'dì drí kpá òkó gìzò Yòsépá drí rú là Àsènátá. Òkó 'dì átá là rí rú Pótífèrā gólá rí'á drí-'bá lǎ'bí 'é 'bá ká 'bàdrí mvá gólá zìlì Ónò rí 'á.⁴⁶ Tã 'dì 'bá yí òtírì rí rú 'é'lé 'dì rí, Yòsépá rí'á ndrò bē nyá'dì-trá-drí-là-ngá-mùdrí.

'Dì 'ásí rí, Yòsépá drí ngázò kúmú drí 'bá lésí nǎí lāmúlí 'bàdrí Mǎsírí ká rí 'bá yí 'ásí ndrí lósí vó ndrè bē.⁴⁷ Ndrò nǎí-drí-là-rí 'á, ngá-íyínyà drí rìzò àfólé àmbá kpánó-kpánó.⁴⁸ Gólá rí trá ngá-íyínyà fí 'é'bélé cé fífí, ò'bá trá ndrí èrò àndrè 'dì 'bá yí 'á.⁴⁹ Ngá-íyínyà 'dì 'bá yí ícá gò'dá 'bìlì kò.

⁵⁰ Àkpá kàràbà àcá drè kò rí, òkó là drí mvá fìzò àndàlā rí, mvá ágò 'í kpàràtí.⁵¹ Mvá sísì rí, gólá zì rú là trá Mánásè, 'tálá Yòsépá kí, yí lè trá lǎnò tǐbè gólá rí 'ézó rí tã là àvìlì.⁵² Mvá àzà àdù ró rí, gólá zì rú là trá Èfèrémá, 'tálá Yòsépá kí nǎí rí, “Òvǎrí fè àndrā-tándí trá má drí 'bàdrí gólá má drí lǎnò ùsúzó rí 'á.”

⁵³⁻⁵⁵ 'Dì 'ásí rí, kàràbà drí 'dézò, tã òzò gólá drí àtálé kúmú 'dì drí rí tí. 'Bàdrí àmbá 'dì 'bá yí 'ásí ndrí rí, ngá-íyínyà ícá òjílà drí kò, tálá lófó 'dè kpá trá òjílà Mǎsírí ká dríí, gò'dá òjílà drí tã àtázò kúmú 'dì drí kí, gólá àáfè ngá nyànyà. Gò'dá kúmú 'dì drí tã àtázò drílíyí kí, gólíyí ònì Yòsépá rí íjílì 'dì.⁵⁶ Ífí Yòsépá drí gòzò èrò àndrè 'dì 'bá yí fí là nǎílì ngá-íyínyà lófòzò òjílà 'dì 'bá yí drí gílí.⁵⁷ Òjílà àzà 'bá yí 'bàdrí lídì ká rí 'bá yí 'ásí drí kpá ànizò íyí Mǎsírí 'álá ngá-íyínyà gílí lófó ònjí tètè 'dì drí.

Tã kàràbà drí 'dézò Yàkóbá yí dríí Kánáná 'álá rí

42 ¹ 'Dì 'ásí rí, kàràbà 'dì drí àcázò búúú Kánáná 'álá. Lófó ònjí drí 'dézò Yàkóbá yí dríí. Gò'dá Yàkóbá àrì tã bē kí'á ní rí, àá'dò rí'á àdrúgú 'bá'a òjílà drí gílí Mǎsírí 'álá rí, drílà tã àtázò mvá là yí drí kí nǎí rí, “Ní rí rí'á tǎkò à'dò drí yá? ² Ní ngá, ní nǎí ró bē àdrúgú gílí àmá drí, má òzò drāà lófó drí.” ³ Bē trá ífí rí, mvá là yí drí gòzò ngálé nǎí

^v41:51 Ítò là kí, 'Ávì lǎnò tã trá'.

^w41:52 Ítò là kí, 'Òvǎrí àfè àndrā-tándí trá'.

Másiřĩ 'álá àdrúgú gílĩ. ⁴⁻⁵ Yākóbā jó mvá àdū ró rĩ kò, tálá ũřĩ 'è gólá 'è'è tã ònjĩ àzã 'bá yĩ à'dò mvá 'dĩ 'è'á pávó-řĩ 'á. Mvã 'dĩ rú là Běnjimónã, gólĩyĩ rĩ'á yĩ àndrè rĩ mvá yĩ ró cé řĩ Yòsépã bē.

⁶ Gõ'dá Yòsépã nĩ řĩdĩ rĩ 'bá àdrúgú 'bálé gílĩ òjilã drĩ ndrĩ rĩ. Ànĩ àdrúpĩ yĩ drĩ àcázó ní ngálã. Ànĩ àdrúpĩ yĩ drĩ ànĩzò tã ròrò sĩ ní ágálé 'á'ĩ sĩ. ⁷ Yòsépã ní ndrè bē řĩ rĩ, ní nĩ ànĩ àdrúpĩ yĩ trá. Nĩ lèé drè ànĩ à'dalé ànĩ àdrúpĩ yĩ drĩ kò. Mĩ rĩ trá tã àtálé gólĩyĩ drĩ Másiřĩ řĩ sĩ gòzò lògòlã gólĩyĩ drĩ. Drilã tã àtázó gólĩyĩ drĩ òmbã sĩ. Gólã kĩ, “Nĩ rĩ ànĩlĩ nò àngò lésĩ yã?” Àdrúpĩ là yĩ kĩ, “Mã rĩ ànĩlĩ Kánãnã lésĩ àdrúgú ndalé.” ⁸ Gólĩyĩ nĩ kò kĩ'á nĩ rĩ, àgò àmbã nò à'dò yĩ àdrúpĩ řĩ rĩ.

⁹ Gõ'dá àbĩ-àbĩ řĩbè drilã àbĩlĩ řĩsĩ rĩ tã là drĩ àgázó 'á là. Drilã tã àtázó yĩ àdrúpĩ yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Ànĩ tã ngò 'bá 'ĩ, nĩ ànĩ nò 'bãdrĩ àmákã nò ndrèlè, gòzò nĩ'á tã là àtálé, à'dò ró bē ànĩ drĩ ànĩzò 'dèlè àjũ bē àmã drĩ.” ¹⁰ Àdrúpĩ là yĩ kĩ, “'É'è, àmã à'dó tã ngò 'bá 'ĩ kò. Mã ànĩ nò cé àdrúgú ndalé gílĩ àmã drĩ. ¹¹ Àmã ndrĩ, àmã rĩ'á 'dó mvá átã àlò kã 'ĩ. Mã àdò ní kò, tã pãřĩ ró.” ¹² Gólã kĩ, “Mã nĩ trá ànĩ řĩyĩkã kò tã ngò 'bá 'ĩ.”

¹³ Nĩngã sĩ rĩ, àdrúpĩ là yĩ kĩ, “Àgò àmbã, tã pãřĩ ró, àmã rĩ'á àmã átã rĩ mvá yĩ ró mùdrĩ-drĩ-lã-ngã-řĩ. Àmã átã rĩ'á Kánãnã 'álã. Mvã àdū ró rĩ rĩ'á gólã bē, gõ'dá àzã àlò rĩ drã řĩyĩkã trá.” ¹⁴ Gólã kĩ, “Mã řĩsũ àmákã bē rĩ, ànĩ tã ngò 'bá 'ĩ. ¹⁵ Ngbãàngbãnò rĩ, mã 'è'á ànĩ ùjũlĩ, òzò nĩ òrĩ mã drĩ nò tã pãřĩ àtálé řĩdĩ rĩ, mã nĩ ró bē. Mã řĩrĩ lãřĩrĩ trá kúmũ àngĩ Másiřĩ kã rĩ rú là sĩ ànĩ drĩ ngálé vò nò 'ásĩ trá yũ'dãwã, té òzò ànĩ àdrúpĩ mvã àdū ró nã àcã trá mã drĩ nòlè rĩ řĩdĩ. ¹⁶ Ànĩ drĩ àgò àlò ànĩ lãfálé sĩ rĩ jòlè, ònĩ ró bē 'bã 'álã ànĩ àdrúpĩ àdū ró rĩ àdrĩlĩ nòlè. Gõ'dá ànĩ àmbúkũ 'dĩ 'bá yĩ à'dò řĩyĩkã rĩ'á àkpã nòngã gãnimã 'á.”

¹⁷ Drilã gòzò yĩ àdrúpĩ yĩ 'bálé gãnimã 'á kãyĩ nã sĩ. ¹⁸ Kãyĩ nã 'dĩ vòsĩ rĩ, drilã tã àtázó yĩ àdrúpĩ là yĩ drĩ kĩ, “Òzò nĩ ò'è tã mã drĩ àtálé nò trá řĩdĩ rĩ, nĩ drãã kò, tálã mã rò Óvãrĩ trá řĩdĩ. ¹⁹ Ózò nĩ à'dò òjilã tã mbĩ 'bá 'ĩ rĩ, nĩ àyè òjilã àlò ànĩ lãfálé sĩ rĩ gãnimã 'á nòngã, ànĩ àmbúkũ 'dĩ 'bá yĩ ògò ró 'bã 'álã. Nĩ trò àdrúgú kpãã, tálã lòfó bē tólã ròò.”

²⁰ Ózò nĩ òcã trá tólã rĩ, nĩ gò ró ànĩ àdrúpĩ 'dĩ àjilĩ mã drĩ. Ózò nĩ ò'è trá řĩ rĩ, mã fũ ànĩ kò, tálã nĩ rĩ tã pãřĩ àtálé řĩdĩ.”

²¹ Gõ'dá àdrúpĩ là yĩ drĩ gòzò kpã tã àtálé yĩ vò 'ásĩ, “Ó, Óvãrĩ trá àmã ìzã'á, tálã mã 'è tã ònjĩ trá àmã àdrúpĩ Yòsépã drĩ! Gólã rĩ trá rù lò'bálé àmã drĩ, mã àyè ró yĩ rĩ, gõ'dá mã lèé tã gólãkã 'dĩ àrĩlĩ kò. Gólã 'bã yĩ trá à'dólé ìzã ró àmã drĩ kpĩ.” ²² Rúbèné kĩ, “Mã àtã tã nò gbò trá ànĩ drĩ rĩ, 'dó nĩ àrĩ tã àmákã kò. Mã kĩ nĩ rĩ, 'Mã 'è ngã àzã kò Yòsépã drĩ, 'dó nĩ àrĩ kò. Tã ònjĩ àmã drĩ 'èlè gólã drĩ rĩ àgò trá řĩdĩ àmã drĩ nò.” ²³ Yòsépã rĩ àdrúpĩ yĩ rĩ trá tã àtálé yĩ vò 'ásĩ řĩ řĩyĩkã rĩ sĩ. Gólĩyĩ řĩsũ řĩyĩkã bē rĩ kĩ, àgò àmbã 'dĩ àrĩ kò, tálã řĩ lògò 'bã rĩ trá ùlĩ Yòsépã kã lògòlè gólĩyĩ drĩ, tãkò Yòsépã àrĩ trá. ²⁴ Yòsépã drĩ gòzò řĩfĩ jãlè gãrã drĩ ùlĩndĩ drĩ àngázó řĩfĩ là ngálã-ngálã, drilã gòzò lĩlã volé. Drilã Sĩmónã rĩ zĩzò gólĩyĩ lãfálé sĩ, drilã tã àtázó òtrò bãgò Sĩmónã rĩ òmbézo gólĩyĩ řĩfĩ drĩ 'á. ²⁵ Drilã rũ 'řĩbũ 'bã řĩyĩkã àzĩzò tã àtázó řĩnĩnĩ ró, àãtrò àdrúgú dalé jòrãã gólĩyĩkã 'dĩ 'bã yĩ 'ásĩ dũdũ, gõ'dá òlògò yĩ kpã lãfã drilĩyĩ àdrúgú 'dĩ gĩzò 'dĩ volé jòrãã gólĩyĩkã 'dĩ 'bã yĩ 'ásĩ àlò-àlò ndrĩ. Gólĩyĩ òfè ró bē kpã ngã nyãnyã drilĩyĩ, nĩ'á nyã bē là lãřĩ 'ásĩ. Rú 'řĩbũ 'bã 'dĩ drĩ tã 'dĩ 'bã yĩ 'èzò ndrĩ té řĩ. ²⁶ Yòsépã rĩ àdrúpĩ yĩ drĩ gòzò jòrãã řĩyĩkã 'dĩ 'bã yĩ tròlè 'bálé òngĩ řĩyĩkã ùgũlĩ nĩzò řĩdĩ bē là.

²⁷ Gõ'dá lãnjátũlĩ bē, àdrúpĩ là yĩ àcã řĩyĩ bē trá vò drilĩyĩ 'èzò à'dũ kòlè rĩ 'á rĩ, àdrúpĩ là yĩ àlò rĩ drĩ jòrãã řĩyĩkã řĩ là nĩjzò àdrúgú àyĩzò fèlè òngĩ drĩ nyálè rĩ, drilã lãfã řĩyĩkã ùsúzò. Lãfã 'dĩ rĩ'á nyè jòrãã řĩ 'á, òlògò trá volé. ²⁸ Drilã lãròzò trèlè ùrũ kĩ nĩ rĩ, “Á, nĩ ndrè drè àmã àdrúpĩ yĩ, lãfã mã drĩ fèlè àdrúgú gĩzò rĩ òlògò trá volé, rĩ'á nò!” Gõ'dá gólĩyĩ ndrè řĩyĩ lãfã 'dĩ bē rĩ, ùřĩ drĩ gólĩyĩ 'èzò ròò, gõ'dá gólĩyĩ kĩ, “Nòò kã à'dò tã 'ĩ Óvãrĩ drĩ 'èlè àmã drĩ nò yã?”

²⁹ Gõ'dá nĩngã sĩ rĩ, àcã řĩyĩ bē àgòlè 'bã 'álã rĩ, drilĩyĩ gòzò tã řĩbè řĩyĩ 'è 'bã tólã nã àtálé ndrĩ 'bũũ řĩyĩ átã drĩ kĩ nĩ rĩ, ³⁰ “Drĩ-'bã gólã rĩ 'bã ngã àmbã Másiřĩ kã vò là ndrèlè rĩ, rĩ tã àtálé àmã drĩ 'dó 'álé àdrã sĩ kĩ nĩ rĩ, àmã àã'dò tã ngò 'bã 'ĩ, mã àãnĩ trá nã 'bãdrĩ řĩyĩkã ndrèlè, gòzò gòlè tã là ngòlè. ³¹ Vò là 'ásĩ, àmã drĩ gòzò tã lògòlè gólã drĩ àmã à'dò kò tã ngò 'bã 'ĩ. Àmã òjilã tãndĩ 'ĩ. ³² Àmã drĩ kpã tã àtázó gólã drĩ, àmã rĩ'á àmã átã yĩ mvã ró mùdrĩ-drĩ-lã-ngã-řĩ. Àlò rĩ drã trá, gõ'dá àzã rĩ řĩyĩkã drè bē àmã átã bē Kánãnã 'álã. Kpálé řĩ rĩ, àgò rĩ 'dĩ lèé tã-drĩ àmákã 'dĩ kò. ³³ Gólã kĩ àmã drĩ rĩ, yĩ à'dò àmã ùjũ'á ngátã àmã 'bò òjilã tãndĩ 'ĩ yã rĩ. ³⁴ Mã àyè àmã àdrúpĩ àlò rĩ řĩlĩ yĩ bē tólã, mã ògò ró àdrúgú tròlè, gòzò řĩdĩ bē là òjilã àmákã 'bã 'álã rĩ 'bã yĩ drĩ, lòfò òzò gólĩyĩ 'èè. Gólã kĩ, mã ògò ró bē kpã, àmã àdrúpĩ mvã àdū ró rĩ àjilĩ yĩ drĩ tólã. Ózò mã ò'è tã 'dĩ trá òzò yĩ drĩ àtálé àmã drĩ rĩ tĩ rĩ, àmã rĩ'á òjilã tã mbĩ 'bã 'ĩ, yĩ àã'dò kpã àmã àdrúpĩ Sĩmónã rĩ lògò'á àmã drĩ volé, gõ'dá yĩ àã'dò kpã àmã àyè'á řĩlĩ lãmũlĩ àdrúgú gílĩ 'bãdrĩ řĩyĩkã nã 'á.”

³⁵ Gõ'dá nĩngã sĩ rĩ, drilĩyĩ ngázò àdrúgú àdalé volé jòrãã 'ásĩ. Gõ'dá àdrúpĩ là yĩ 'dĩ 'bã yĩ àlò-àlò drĩ lãfã ùsúzò 'dó jòrãã řĩyĩkã řĩ sĩ ndrĩ. řĩtĩ ũřĩ drĩ gãzò gólĩyĩ rũ. ³⁶ Gõ'dá átã là yĩ Yākóbã drĩ tã àtázó gólĩyĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ ndrè Yòsépã rĩ vò kò, gólã drã trá. Ngbãàngbãnò Sĩmónã drã kpã trá, gõ'dá nòò rĩ, nĩ kĩ kpã, yĩ òtrò ró bē Běnjimónã nĩ'á dralé mã rũ sĩ. Tálã à'dò 'ĩ ànĩ drĩ řĩzò lãņò 'dĩ è'èlè mã drĩ řĩtĩ 'dĩ yã?” ³⁷ Rúbèné kĩ, “Bãbã, ní àtrò Běnjimónã àfèlè mã drĩgã. Mã à'dò gólã rĩ vò ndrè'á dódó. Àmã drĩ àgòzò gólã bē té ànĩ ùsũlĩ. Ngã àzã ìcã kò gólã rĩ 'èlè. Ózò mã ò'è té řĩtĩ kò rĩ, mã à'dò àmã mvã řĩ rĩ 'bã yĩ fè'á, ní fũ ró bē gólĩyĩ řĩ.” ³⁸ Yākóbã kĩ, “'É'è, mã lèé kò àmã mvã drĩ 'dèlè ànĩ vòsĩ nĩ'á tólã. Gólã rĩ àdrúpĩ Yòsépã drã trá, gõ'dá cé Běnjimónã lãkĩ nĩ 'dĩyĩmvã gólĩyĩ Rãélè kã rĩ 'ásĩ, gõ'dá kpã ngã àzã àã'dò trá gólã drĩ àcĩ tòrè 'ásĩ rĩ, 'dĩ gõ'dá ìzã mã řĩfĩ rĩ drĩ řĩzò àgálé mã ngálã 'á'ĩ sĩ. Mã ìcã gõ'dá kò řĩlĩ àngò nò 'á, mã àmãngã nĩ'á gbò àmã drĩ fòò nò bē řĩlĩ àvò drã 'bã rĩ'á zĩlã 'bũlĩ-'bã rĩ yĩ ngálã.”

Tã Yākóbã rĩ mvã yĩ drĩ àcĩ àndázó Másiřĩ 'álã rĩ

43 ¹ Kãrãbã 'dĩ lòfó là gõ'dá trá ròò. ² Àdrúgú řĩbè Yākóbã rĩ mvã yĩ drĩ gílĩ Másiřĩ lésĩ rĩ drĩ rũ ndrèzò ndrĩ. Yākóbã drĩ tã àtázó yĩ mvã yĩ drĩ kĩ nĩ rĩ, “Nĩ ngã kpã nĩlĩ gòlè Másiřĩ 'álã àdrúgú àzã gílĩ àmã drĩ nyálè.” ³ Gõ'dá Yũdã drĩ tã àtázó Yākóbã drĩ kĩ, “Àgò drĩ-'bã ró nã àtã tã trá àmã drĩ, mã àtò pá tólã 'bãdrĩ řĩyĩkã 'dĩ 'á kò, òzò mã ùdrĩ àmã àdrúpĩ àdũ ró nò kpã kò rĩ. ⁴ Bē trá řĩtĩ rĩ, ní àyè Běnjimónã ànĩ ró kpãã àmã bē, mã gò ró nĩlĩ gòlè cãlè tólã, nĩ'á àdrúgú

āza gílí amá drí. ⁵ Ōzō āā'dô ití kô rí, mā á'dô n'á ángô tí yā? Ícá kô amá drí nílí gólá ákó, tálá ágô 'dī átá tā trá amá drí kī, ōzō mā āādrī mvá 'dī amá bē kô rí, mā tó pá filí 'bādrī iyíká 'dī 'á kô.”

⁶ Níngá sī, Yākóbā kī, “Ní átá drílá k'á nī rí, yī cú ādrúpī āza bē dāwá ití 'bā 'álá rí á'dô tāsī yā? Tā gólá ānī drí 'èlè 'dī ícá má drí kô, 'dī r'á tā ōnjí 'í.” ⁷ Gólíyí kī, “Ágô 'dī íjī amá trá tā íjī-íjī sī dūu tā amá ífífí ká tāsī gō'dá kpá tā 'bā-íjī amáká tāsī, gólá kī amá drí rí, ‘Ánī átá bē r'á lédrē-lédrē ró yā?’ Ngá amá kpá cú ādrúpī āza bē yā? Tā íjī-íjī gólá drí íjílí ití 'dī 'bā amá nī Bēnjimónā rí tā lófólé. Mā á'dô n'á lá ángô tí k'á nī rí, gólá á'dô tā átá'á amá drí k'á nī rí, mā āādrī Bēnjimónā yí drí rí yā? Mā nī kô.”

⁸ Yúdā kī, “Tátá, ní áyè Bēnjimónā ānī ró amá bē, má á'dô 'bā'á gólá rí líndrí ró, mā ngá gō'dá nílí. Ōzō mā ōrī zāa rílí rí, mā á'dô ōdrá'á ndrī amá mvá yí bē lófó ōnjí tētē drí. ⁹ Má rí gógó á'dô r'á nī íjírígú Bēnjimónā ká ró gólá rí líndrí ró. Ōzō má āāgō gólá bē ácalé ní ngálá kô rí, má drá volé. ¹⁰ Ní ndrē trá, tí ōzō mā ōró rī tā āndīlī kô rí nō, mā āndá rú nō trá zālō rī cālé tólá ágólé kpá.”

¹¹ Gō'dá átá lá yí drí tā átázó drílíyí, “Ōrī gō'dá gbō ití, tálá láfí āza trá amá drí ngá pázó yú'dawá. Ní edè ngá fēfē nōtí, ngá gólá tībē r'á 'bādrī nō 'á nō, nī ndā tándí lá láfálé lá 'ásí. Ngá 'dī 'bá yí 'dī, ápé, álóko tī ngíngí cé tífí, nī trō ró bē kpá ngá gólíyí r'á 'bālá átó 'á átó drí ásózó rí 'bá yí bē. ¹² Ní gō ró kpá láfá trólé kōrō gārā ānī drí trólé sísí rí drī sī āndálá rí, tálá nī nī ró bē kpá láfá sísí drílíyí lógólé sísí jōráā āníká 'á ādrúgú bē rí lógólé volé, ōjílá 'dī 'bá yí nī kô ngá 'bō tā lá jājā yā rí. ¹³ Ní gō ró ānī ādrúpī Bēnjimónā rí drílí kpá ānī bē nízó 'dī bē lá cālé ágō 'dī úsúlí. ¹⁴ Mī nī trá, Ōvárí mbārākā bē kōrō ōlópé ānī cālé ágō 'dī ngálá, ōdā ró bē tā 'dī-á'dī ágō 'dī pípísílí lá 'á Bēnjimónā yí áyélé Símónā bē ágólé ānī bē. Amáká, ōzō Ōvárí ōtrō amá mvá yí trá má rú sī rí, ōrī gō'dá gbō ití.” ¹⁵ Mvā lá yí drí ngázó 'wā'wā nílí Māsīrī 'álá, drílíyí Bēnjimónā rí drízó kpāā iyí bē, drílíyí láfá tībē drílíyí úsúlí jōráā tī rí 'dī trózó láfá āza kpá kpāā ādrúgú gīzó 'dī sī lá rí bē, gō'dá kpá ngá fēfē n'á fēlá ágō āmbá 'dī drí rí 'bá yí bē.

¹⁶ Gólíyí áca iyí bē Māsīrī 'álá rí, drílíyí iyí á'dázó ágō āmbá 'dī drí. Yōsépā drí iyí ādrúpī Bēnjimónā yí ndrēzó áca iyí trá ādrúpī lá yí bē. Drílá tā átázó rú 'bū 'bá iyíká drí, gólá āājī ōjílá 'dī 'bá yí yí drí 'bā 'álá, gō'dá gólá āasē ndrī fúlí tólá, ōlādí ró iyí nyásá iyí drí nyálé gólíyí bē vō áló 'á. ¹⁷ Rú 'bū 'bá 'dī drí gōzó ōjílá 'dī 'bá yí ájílí Yōsépā drí 'bā 'álá.

¹⁸ Gō'dá Yōsépā rí ādrúpī yí līfí drí lōkpózó ūrī drí ngá 'bō 'é iyí trólé nō, n'á 'bālá gānimā 'á tálá láfá iyí drí úsúlí jōráā iyíká 'á nō tāsī yā, ngá 'bō 'bálé rāgī góláká ró, ngá 'bō dōngí iyíká ū'dúlí yí drí ūgū sī yā rí. ¹⁹ Gólíyí drí gōzó gbō nílí lājó'ba rí 'bá ádrélé jó tífí-tí 'á rí ngálá. ²⁰ Drílíyí tā átázó drílá kī, “Amá drí ácazó drē drī-káká lá ró 'bādrī nō 'á nōngá rí, mā ānī ādrúgú gílí. ²¹⁻²² Gō'dá amá drí rūrē gólé 'bā 'álá rí 'á, amá drí ácazó vō amá drí 'ézó 'dú kólé rí 'á. Amá drí gōzó jōráā amáká rí tī lá ínjílí nōtí rí, ōjílá áló drí té láfá yí drí ādrúgú gīzó 'dī sī lá rí úsúzó té jōráā iyíká rí tī, láfá ndrī amá drí ādrúgú gīzó rí ólógō trá 'dó ndrī 'dī nō. Mā nī kô 'dī 'bā láfá 'dī lógólé jōráā amáká tī nī yā rí. Amá drí átrózó lá lógólé volé ānī 'bā-lípí yí drí. Mā átrō láfá āza kpá trá, kpāā ādrúgú āza gīzó amá drí.” ²³ Lājó'ba 'dī kī, “Ní 'è ūrī kô, ngá 'bō Ōvárí āníká ānī drí rízó rātāā 'èlè drílá rí 'bá 'bā'á nī lógólé jōráā āníká 'á ānī drí. Mā úsú láfá gólá āfí drí ādrúgú gīzó rí trá.” Gō'dá lājó'ba nā drí Símónā rí lófózó gólíyí ngálá.

²⁴ Gō'dá lājó'ba nā drí gólíyí ādrízó fízó 'dī bē lá jó 'álá, līmuvú fēzó drílíyí dālé iyí rú, gō'dá ngá nyānyā fēzó kpá dōngí gólíyíká drí nyálé. ²⁵ Gō'dá drílá tā átázó gólíyí drí kī nī rí, “Ní á'dô ngá nyá'á 'dó ágō āmbá 'dī bē vō áló 'á.” Gō'dá gólíyí drí ngá fēfē iyí drí átrólé rí ínjízó rālé 'dó vūdrī ití fēlè ágō āmbá 'dī drí.

²⁶ Gólíyí ōtírí tā ndrēē rí, Yōsépā áca trá. Drílíyí ngázó 'áí tífí vūdrī Yōsépā ándrá, gōzó ngá fēfē 'dī átrólé fēlè gólá drí.

²⁷ Gō'dá Yōsépā drí kpá nī-bē-yā fēzó gólíyí drí. Drílá gōzó tā íjílí gólíyí tī kī nī rí, “Ánī átá yí bē yā? Gólá r'á tándí ró yā?” ²⁸ Ádrúpī lá yí kī, “Áwō, amá átá yí drē zāa bē r'á, gólá r'á tándí ró.”

²⁹ Vó lá 'ásí, Yōsépā drí rízó gólíyí ndrélé dīyí, ādrúpī ándrē áló ká Bēnjimónā rí ndrēzó gólíyí láfálé. Gō'dá drílá tā íjízó kī, “Nōo rí ānī ādrúpī 'adú ró rí 'dī yā?” Gólíyí kī, “Áwō, gólá 'dī nō.” Drílá tā átázó Bēnjimónā drí kī, “Mvā, Ōvárí ūwū tū ní drí, ōfē ró tā tándí ní drí.” ³⁰ Kōrō drílá ngázó ūrū rālé fólé ívī 'álá, pípísílí lá drí gázó ātrā, 'ézó rú útúlí Bēnjimónā drī 'áwō bē. Drílá gōzó nílí filí jó yí rí gógó ká rí 'á 'áwō ngólé ínjíní ró. ³¹ Gō'dá 'áwō ícā bē rí, drílá gōzó iyí līfí jílí lūmvú sī ngbá drílá ágōzó iyí pípísílí ōmbélé rízó. Gólá drí ágōzó áfílí jó 'álá, rú 'bū 'bá iyíká ájízó kī, gólíyí ūnjí nyásá, yí ōnyā ró bē. ³² Ōjílá gólíyí Māsīrī ká rí 'bá yí rí iyí ngá nyálé 'dó vō áló 'á ōjílá 'áwā āza 'bá yí bē kô. Rú 'bū 'bá drí tārābízā 'bázó nā, tálá iyí drí rízó ngá nyálé, Yōsépā rí iyíká éléwálá, gō'dá ōjílá Māsīrī ká 'dī 'bá yí rí iyíká kpá ngī, gō'dá ādrúpī lá 'dī 'bá yí rí iyíká kpá ngī. ³³ Yōsépā drí iyí ādrúpī yí rāzó té ōzō gólíyí fírí kátí, mvá sísí rí gō 'dē 'bá sísí rí vó rí zāa iyí índī-índī té ácazó mvá 'adú rí rú. Gō'dá Yōsépā rí ādrúpī yí ndrē iyí bē Yōsépā drí iyí rārē iyí tífí vó ró rí, gólíyí tī drí 'dīzó. ³⁴ Yōsépā drí gōzó ngá nyānyā íjólé tārābízā iyíká rí drī sī fēlè iyí ādrúpī 'dī 'bá yí drí, gō'dá ngá nyānyā gólá drí fēlè Bēnjimónā drí rí iyíká r'á lāvūlī kōrō āndálá nī 'ázi-ázi lá yí ká rí drī sī. Gólíyí drí rízó vō áló 'á ngá nyálé ōdrá yí mvūlī, gō'dá rízó 'áykō āmbá sī. Tákō, Yōsépā rí ādrúpī yí nī gólá kô.

Tā Yōsépā drí ādrúpī lá yí ūjūzó rí

44 ¹ Níngá sī rí, Yōsépā drí tā átázó lājó'ba iyíká drí ōtrō ró iyí jōráā 'dī 'bá yí nízó ādrúgú dāzó 'á lá dūūdú. Ó'obā kpá láfá ōjílá áló rí drí ādrúgú gīzó 'dī sī lá rí lógólé té jōráā góláká rí 'á ādrúgú 'dī drí. ² Ó'obā kōbāyā iyíká edélé sílívā 'ásí 'dī jōráā ādrúpī lá mvá 'adú ró 'dī ká 'á.

³ Gō'dá ákpá cīnó káyí āza rí sī, Yōsépā rí ādrúpī yí drí ngázó n'á gólé iyí drí 'bā 'álá dōngí iyíká 'dī 'bá yí bē. ⁴⁻⁵ Drílá iyí ādrúpī yí áyézó nílí jārībā 'ásí zālō, drílá gōzó tā átálé lājó'ba iyíká 'dī drí ōnī ōjílá 'dī 'bá yí vó lá bēlè, ōzō gólá ūsú gólíyí trá láfí 'á rí, gólá āātá gólíyí drí té nōtí, “'Bā-lípí amáká nō 'è tā ānī drí dódó rí. Gō'dá tálá á'dô 'í ānī

drí kóbáyā góláká sílívā 'ásí rízó òdrá mvùlì gò'dá kpá rízó lāndrì ndálé 'í'dí sí lá rí ùgūzò kpá yā? Tā gólá àní drí 'èlé 'dí rí rí'á tā ònjí 'í."

⁶ Gò'dá lājó'ba 'dí drí ngázó nílí òjílá 'dí 'bá yí vó bélé, drílá gólíyí úsúzó, gò'dá drílá úlí Yòsépā drí átálé 'dí átázó té í'tí gólíyí drí. ⁷ 'Dī 'ásí rí, Yòsépā rí àdrúpí yí kī, "Ní àtā tā 'dí í'tí à'dò tāsí yā? Tā pātī ró, mā à'dò tā 'è'á í'tí 'dí àngò tí ró yā?" ⁸ Ní rí gógó, ní nī trá kī, sīšì mā úsú lāfā àmā drí àdrúgú gīzò rí bē jōráā àmákā tí rí, mā cá 'í'dí bē lá 'bā 'álá, àmā drí àgòzò fēlá té ní drígá gò'dá nòò rí, ní kī ní rí, mā ùgū kóbáyā 'bā-lípí íyíkā rí ká trá drílá 'bā lésí. Mā ùgūú kò. ⁹ Ní àní ndálá. Òzò ní ùsú trá òjílá àlò àmā nò 'bá yí lāfálé sí rí drí jōráā 'á rí, òjílá rí 'dí òdrā volé gò'dá àmā àmbúkū nò 'bá yí à'dò rí'á rāgī ró." ¹⁰ Lājó'ba 'dí kī, "Tā àní drí átálé 'dí òrì í'tí. Òzò má òndā ngá 'dí trá úsúlí òjílá àlò rí drí jōráā 'á rí, gólá à'dò rí'á rāgī ró. Àní àmbúkū 'dí 'bá yí, má à'dò àyè'á lá nílí gólé volé."

¹¹ Í'tí, gò'dá Yòsépā rí àdrúpí yí drí jōráā íyíkā írízó ndrì 'bálé vùdrí 'wāá'wā, gòzò fí lá yí ìnjílí àyélé 'dó hà. ¹² Lājó'ba Yòsépā ká 'dí drí ànízò jōráā 'á gólíyíkā 'dí 'bá yí ndálé. Drílá ítonázò lá mvá sīšì rí drí sí zāà nízò àcálé mvá àdú ró rí rú, nízò kóbáyā 'dí úsúlí jōráā mvá àdú ró 'dí ká 'á, ¹³ gò'dá àdrúpí lá yí drí à'dózó tā 'šsú ró. Rú'ba lá yí drí òdrázò ndrì, gólíyí drí 'dézò í'tá íyíkā òsílí tā 'šsú-šsú ìzā ká drí. 'Dī gólíyí 'šsú íyíkā kī, àgò àmbá, 'bā-lípí ró 'dí à'dò Bēnjimónā rí fū'á volé. Yòsépā rí àdrúpí yí drí jōráā fí òmbézò lò'bálé dōngí ùgúlí, gòzò volé jārìbā 'álá Bēnjimónā rí tāsí.

¹⁴ Gò'dá Yòsépā rí àdrúpí 'dí 'bá yí àcálé bē àgólé Yòsépā ngálá rí, drílíyí àgázò àgà 'á'í sí gólá àgálé. ¹⁵ Drílá gòzò tá átálé gólíyí drí tá àdò-àdò ró kī ní rí, "Ní 'è má drí nò à'dò tā 'í yā? Mí nī kò kī'á ní rí, mā rí'á òzò lāndrì 'bá kátí yā?" ¹⁶ Yúdā kī, "Ó bābā, mā à'dò gò'dá 'bò à'dò tá àtá'á 'í'dí yā? Mā tròò kóbáyā 'dí kò, gò'dá Óvārì rí'á àmā ìzā'á tá tìbē àmā drí 'èlé sīšì rí tāsí. Mā à'dò rí'á 'dó rāgī ànikā ró nōngá Bēnjimónā bē." ¹⁷ Yòsépā kī, "É'è, má lèé kò. Má lè cé gólá tìbē kóbáyā ùgū 'bá rí 'í'dí òrì cé ní èlèwálá rāgī ró. Àní àmbúkū 'dí 'bá yí ògò íyíkā àní átá yí válá 'bā 'álá."

¹⁸ Gò'dá Yúdā ndrè tá 'dí bē rí, Yúdā drí nízò rú èsélé ànyí Yòsépā lāgátí tá átálé drílá. Yúdā kī, "Má lè drè tá átálé ní bē. Àmā cé rí. Ní 'è òmbā má drí kò. Tā pātī ró, ní 'í'dí àgò àmbá 'í, òzò kúmu kátí. Má 'bā tá lá 'í'dí ní drí nílí nò. ¹⁹ Lānò àmákā rí 'í'dí nò. Ní 'í'í àmā kī ní rí, àmā cú átá bē yā? Àmā átá drè bē rí'á yā? Àmā cú àdrúpí àzā bē yā? ²⁰ Àmā drí tá lògòzó ní drí kī ní rí, 'Áwò, àmā átá drè bē. Gólá trá àrākā ró, gò'dá àmā àdrúpí gólá drí fílí àrākā drí rí íyíkā bē rí'á àkpá gólá bē 'bā 'álá. Gò'dá àdrúpí lá àzā àndrè àlò ká rí drā íyíkā trá. Gò'dá ngbāangbānò rí, àmā átá lè gólá 'í'dí kòrò."

²¹ "Ní kī, mā gò gólá rí àdrílí àjílí yí ngáá nólé rí. ²² Gò'dá má drí tá átázó ní drí, òzò mvá 'dí àyè átá lá ànízò nólé rí, átá lá à'dò drā'á. ²³ Ní kī, òzò mā àdrì mvá 'dí ànízò 'í'dí bē lá yí vá nólé kò rí, mā àgò àcálé gò'dá nōngá kò. ²⁴ Àmā drí gòzò tá 'dí átálé àmā átá drí í'tí. Gólá lèé kò."

²⁵ "Gò'dá nīngá sí rí, lófó 'è àmā trá ròò. Àmā átá kī, mā àgò kpá ó'dí àdrúgú gílí Māšìrì 'álá. ²⁶ Àmā drí kpá tá 'dí átázó drílá. ²⁷ Gólá kī, 'Ní ndrè drè àmā òkò Ráelè tótó mvá bē rí. ²⁸ Mvá sīšì rí àvì trá ngá 'bò kòrōnyā ònjí rú ní yā rí, únì kò gólá drā íyíkā trá. ²⁹ Gò'dá Bēnjimónā òní àní bē ngá àzā ò'è gólá kpá trá láfí 'á rí, ní sò 'dí kpá ìzā àzā 'í má līfí, má à'dò drā'á."

³⁰⁻³¹ 'Dī 'ásí rí, Yúdā kī Yòsépā drí rí, "Òzò má ògò 'bā 'álá Bēnjimónā à'dò yù'dáwá rí 'dí rí, àmā átá rí lòvò-lòvò à'dò fò'á 'á lá sí, drílá drázò mvá lá 'dí tāsí. Àkí'á ní, gólá rí pìpìsílí rízò lòvolé rí òmbè trá 'dó àlò mvá 'dí ká rí bē rí tí. ³² Má àtā kpá trá zālò drílá, má à'dò rí'á ní 'í'í'ígú Bēnjimónā ká ró, té àmā drí àgòzò àcálé gólá rí úsúlí.

³³ "Tā lá 'í'dí 'dí má drí rízò rú'ba lò'bálé ní drí nò, má rí ró bē Bēnjimónā rí vò 'á, gólá ògò ró bē àdrúpí lá yí bē 'bā 'álá. 'Dī rí, má rí ró íyíkā ní rāgī ànikā ró. ³⁴ Òzò má ògò ní mvá 'dí àyélé nōngá rí, má à'dò rí'á àmā átá drí 'dí kò à'dò 'á yā? Mā rí'á ùrì ró àmbá àmā átá Yākóbā rí ndrèrè rí 'á ìzā 'èrè 'á. 'Dī rí tá àmákā má drí 'è'á àtálá ní drí rí 'í'dí 'dí."

Tā Yòsépā drí íyí à'dázò àdrúpí lá yí drí rí

45 ¹ Gò'dá Yòsépā àrì bē úlí Yúdā drí átálé 'dí rí, ícá gò'dá kò íyí ífífí íkílí úlí àtā-àtā sí íyí àdrúpí yí drí. Gólá drí gòzò trélé gbò ùrú Māšìrì fí sí kī, "Òjílá àmbá nò 'bá yí ndrì òjā íyí rú, nīngá sí òfò íyí 'í'í 'álá, àyè íyí ró àmā." Òjílá 'dí 'bá yí drí àfòzó ndrì 'í'í. Drílíyí gólíyí àyézò jó 'álá. Yòsépā drí gòzò íyí à'dálé íyí àdrúpí yí drí. Gólá kī, "Ní nī mā, mā Yòsépā, àní àdrúpí tìbē àní drí 'bálé gílí volé rí 'í'dí." ² Vó lá 'ásí, drílá ngázò rú útúlí àdrúpí lá yí drí, lúlú bē ùrú àmbá, "Wáwá!" Òjílá ndrì 'í'í 'álá rí 'bá yí drí àwó gólákā 'dí àrízò. Drílíyí ngázò lə'bulí fāā tá 'dí bē íyí sílì sí, búúú tá 'dí drí cázò kúmu àngí Māšìrì ká rí drí 'bā 'álá. ³ Yòsépā kī ní rí íyí àdrúpí yí drí rí, "Tā pātī ró, má àní átá rí mvá 'í 'í'dí. Tátá drè zāà bē yā?" 'Dī àdrúpí lá yí nī gò'dá tá 'íyí drí 'è'á lògólá drílá rí kò, tálá tá gólíyí sílì sí rí à'dí trá, gò'dá gólíyí kpá trá ùrì ró.

⁴ Yòsépā ndrè tá 'dí bē rí, íyí àdrúpí yí trá ùrì ró. Drílá gòzò tá átálé gólíyí drí kī, "Ní èsè rú ànyí má lāgátí nólé. Mā Yòsépā àní àdrúpí 'í'dí tìbē àní drí 'bálé gílí volé òjílá gólíyí Ísimélé ká rí 'bá yí drí rí, gólíyí drí àmā àtròzò ànízò 'í'dí bē lá 'bādrì Māšìrì ká nò 'á nò rāgī ró 'í'dí. ⁵ Ní 'šsú tá kò, ní à'dò kpá kò òmbā ró àní ífífí bē tá àní drí àmā 'bāzó gílí 'dí tāsí. Tā pātī ró, má nī trá Óvārì 'è tá nò ní. Tálá à'dí yā rí, ngbāangbānò rí, má ícá trá 'è'á àní pālè lófó 'ásí. ⁶ Lófó 'dí rí trá òjílá 'bādrì nò ká nò 'èlé ndrò rí. Àmbúkū lá àyè trá ndrò nī òrò íyí gòò kpá ngá pālè kārābā 'dí 'ásí ngá 'wālè ó'dí. ⁷ 'Dī àkí'á ní rí, Óvārì èdè tá nò ní, má àní ró bē sīšì àní drí vò èdélé, lófó òzó kò 'bāsúru àmákā 'èè dralé ndrì kò'dáwá. ⁸ Óvārì 'bā má trá rílí tá lògò 'bá ró kúmu àngí Māšìrì ká nò drí, gò'dá kpá drì-'bá ró ngá àmbá nò 'bá yí ká kpá òjílá Māšìrì ká drì ndrì."

⁹ Gò'dá Yòsépā drí tá átázò íyí àdrúpí yí òngá nílí 'wāá'wā 'bā 'álá, ò'bā ró bē tá Yākóbā drí kī ní rí, gólá rí mvá Yòsépā bē nólé. Óvārì àfè lósì tándí trá gólá drí. Gólá drì-'bá ró ngá àmbá Māšìrì ká drí ndrì kpá òjílá lá yí bē ndrì. ¹⁰ Yòsépā drí kpá tá átázò kī, "Má lè 'bā-fí ànikā òkò bē, 'í'ndrì yí, 'í'í yí bē tìlílí ngá ànikā 'bálé bē rí 'bá yí zāà ndrì. Ní àngà 'bā bē ànílì rílí ànyí vò má drí rízò nò lāgátí. ¹¹ Má à'dò àní vò ndrè'á. Má à'dò ngá àní drí lèlé rí fè'á ndrì àní drí,

tālā kārābā 'dē 'bá nō á'dô rí'á zāá cālē ndrō n̄i-drī-lā-rī. Ndrō rī lāvū trá, āmbúkū lá áyē trá ndrō n̄i s̄is̄i 'álá. Má lē 'bāsúrú ániká rī 'bá yī ìndrī yī bē ìtī yī bē ánilí ndrī, gólíyī ōzó ōdrāá lōfó drī sī kō. ¹² Mī ndrē drē, mà rī 'bá tā átalé áni drī ndrī nō rī rí'á áni ádrúpī Yōsépā 'í'dí. ¹³ Nī gō n̄í'á tā lá átalé tátá drī, tā gólá tībē áni drī ndrēlē rī. Nī ngá, mī nī ró bē tátá rī ádrīlī ágōzó 'í'dí bē lá nōlē.”

¹⁴ Gō'dá drílā Bēnjimónā rī ámvózó gō'dá bī-'balé lá vōzó, rīzó ÿyī kpārātī áwó ngōlē áyikō drī sī. ¹⁵ Drílā kpá ádrúpī lá 'dī 'bá yī bī-'balé lá yī vōzó ndrī álō-álō ndrī 'dó áwó ngōngō áyikō ká 'dī sī. Drílíyī gōzó rílí ádrúpī lá yī bē tā ngílí 'í'dí.

¹⁶ Ōjílā āzā 'bá yī ári bē tā 'dī rī, drílíyī tā átalé kúmú ángī Māsīrī ká 'dī drī kī nī rī, “Yōsépā rī ádrúpī yī ácā trá.” Kúmú 'dī drī 'bázó áyikō ró takányī ōjílā iyíká rī 'bá yī bē ndrī. ¹⁷⁻¹⁸ Kúmú 'dī drī gōzó tā átalé Yōsépā drī kī, “Áni ádrúpī yī eēdē ÿyī ngá 'balé dōngí iyíká drī, ōnī ró ÿyī gōlē ÿyī drī 'bá 'álá Kānānā 'álá, tā átalé ÿyī átá yī drī ÿyī áró yī bē ndrī āangá ró ÿyī rílí nōngá. Mā á'dô vō tándí fē'á gólíyī drī rīzó Māsīrī 'á nōngá, gólíyī á'dô 'bá'á ngá nyānyā bē kpānó-kpānó lōfó 'é gō'dá gólíyī kō. ¹⁹ Nī áta kpá gólíyī drī kī nī rī, áá'dô ārōbīyā gólá dōngí drī rí'á sēlá nī rī fē'á nōngá sī, 'dīyímvá ōnyikō ōkó bē drī ÿyī ánízó 'í'dí sī lá áni átá yī bē. ²⁰ Nī áta gólíyī drī, gólíyī ÿsū tā kō ngá drílíyī 'é'á áyélá volé 'álá rī tāsī. Ōzó gólíyī áacā trá Māsīrī 'á nōlē rī, má á'dô ngá tándí fē'á gólíyī drī lāvūlī kōrō, gólíyī drī 'é'á áyélá volé 'álá nā 'bá yī drī sī.”

²¹ Gō'dá Yōsépā drī ÿyī ádrúpī yī áyézó ngá iyíká eédélé nīzó gō'dá drílā ngá nyānyā fēzó ārōbīyā bē gólíyī drī. ²² Drílā kpá itá ó'dí fēzó gólíyī drī ndrī álō-álō. Gō'dá Bēnjimónā drī rī, iyíká itá ó'dí fēzó zālō n̄i kpá lāfā ámbá bē. ²³ Gō'dá drílā kpá ngá fēfē ró rī fēzó ōmbélé 'balé dōngí mùdrī ūgúlī n̄jílī n̄í'á fēlá átá lá drī. Drílā gōzó dōngí āzā 'bá yī fēlē mùdrī ádrúgú n̄jílī ngá nyānyā āzā 'bá yī bē fēlē átá lá drī rī 'bá yī bē, ngá nyānyā 'dī 'bá yī á'dô ró drílíyī áni'á nyā bē lá lāfī 'ásī ágōrē ánilí Māsīrī 'álá rī 'á. ²⁴ Drílā gōzó ÿyī ádrúpī yī pávó 'balé lāfī 'á n̄í'á gōlē Kānānā 'álá. Drílā tā átalé kī, “Nī gō lāfī 'ásī dódó. Mī nī lāwā-lāwā bē kō.”

²⁵ Ítí rī, Yōsépā rī ádrúpī yī drī gōzó Kānānā 'álá. Drílíyī cāzó ÿyī drī 'bá 'álá tólá. ²⁶ Gólíyī drī tā átalé ÿyī átá drī kī, “Tátá, Yōsépā bē rí'á Māsīrī 'álá. Gólá drāá kō. Gólá 'í'dí drī-'bá ró ngá ámbá Māsīrī ká 'dī drī ōjílā lá yī bē ndrī.” Gō'dá Yākóbā ári tā 'dī bē rī, drílā rīzó tītī lōvólé kēfē. Gólá s̄ilī sī rī ndē rú trá, tā ÿsū gólá drī kī'á nī rī Yōsépā ōdrā trá rī gō'dá trá yū. ²⁷ Mvā lá yī drī gōzó ūlī Yōsépā drī átilí rī átalé gólá drī. Gō'dá gólá ōtírí tā ndrēē rī, ārōbīyā dōngí bē rí'á áni'á ÿyī, gō'dá gólá drī tā átalé kī, ²⁸ “Yōsépā bē lédrē-lédrē ró. Ícā trá má drī nīzó tólá gólá rī ndrēlē drē ákpākā'dā ñnyákú kākā 'dé drē má b̄ilī kō.”

Tā Yākóbā yī drī nīzó rílí Māsīrī 'álá áró lá yī bē rī

46 ¹ Gō'dá nīngá sī rī, Yākóbā yī áró lá yī bē drī ngá iyíká rī 'bá yī ù'dúzó ndrī, ngázó n̄ilí rílí Māsīrī 'álá. Lāfī 'á rī, Yākóbā drī rīzó tākō vō āzā rú bē Bērāsébā rī 'á vō rátaā 'é ká rī 'á rílí rátaā 'é'lé Ōvārí drī kōrōnyā zāzā ngá fēfē ró rī sī. ² Gólá ōtírí á'dú kōó rī, Ōvārí drī tā átalé gólá drī ábī-ábī 'á. Ōvārí kī, “Yākóbā, Yākóbā.” Gō'dá Yākóbā kī, “Mā rí'á nōó, Kúmú.” ³ Ōvārí kī, “Mā Ōvārí 'būū úrú 'álá rī 'í'dí. Áni átá rī trá kpá rí'á rátaā 'é'lé má drī. Nī 'é ūrī kō. Mī nī Māsīrī 'álá. Má á'dô áni ōzówá yī 'bá'á lūtīlī lízólé dūū tólá vō 'dī 'á. Nī á'dô lízó'á 'bāsúrú ángī ró tólá. ⁴ Má á'dô rí'á zāá nī bē Māsīrī 'álá áni línđrī ró. Ízátú rī, áá'dô áni ōzówá yī lōgō'á té vō ániká áni drī s̄is̄i rīzó 'á lá Kānānā 'álá rī 'á. Gō'dá má áta tā āzā kpá nī drī 'í'dí nō. Ōzó nī ōdrā trá tólá rī, Yōsépā á'dô rí'á nī lāgátī.”

⁵⁻⁷ Ítí, Yākóbā drī ngázó Bērāsébā 'ásī. Mvā lá yī drī gólá rī 'bázó ārōbīyā gólíyī tībē ájólé Māsīrī lésī nā 'bá yī 'á ÿyī ōkó yī bē, 'dīyímvá ōnyikō bē, ñndrī ÿtī yī bē 'dó ndrī nīzó Māsīrī 'álá. ⁸ Ōjílā 'dī 'bá yī, rú lá yī 'í'dí nō 'bá yī:

Léyā rī mvā yī iyíká 'í'dí rí'á nōtí:

⁹ Rúbēnē, Yākóbā rī mvā s̄is̄i ró rī, mvā lá yī Ánokā, Pálū, Ēzērōnē gō'dá Kámī rī 'bá yī bē.

¹⁰ Símónā mvā lá yī Yēmūwélē, Yámínā, Odā, Yākínā, Zórā gō'dá Sáolō ōkó āzā 'bāsúrú Kānānā ká 'ásī drī ÿlī nī rī 'bá yī bē.

¹¹ Lāvī mvā lá yī Gērēsónā, Kōhátā gō'dá Mērārī yī bē.

¹² Yúdā mvā lá yī Ērē, Ónā, Sélā, Pērēzē gō'dá Zérā yī bē. Gō'dá Ērē yī Ónā bē drā ÿyíká trá ákpākā'dā s̄is̄i Kānānā 'álá. Pērēzē rī mvā yī kpá bē, Ēzērōnē gō'dá Ámúlā.

¹³ Īsākārā mvā lá yī Tólá, Púvā, Yábō gō'dá Símērō yī bē.

¹⁴ Zābūlānā mvā lá yī Sērédē, Ēlónē gō'dá Yālílī yī bē.

¹⁵ Léyā ÿ mvā ágō 'dī 'bá yī bē rī, gō'dá Léyā drī kpá mvā ánjó ÿzó álō, rú lá Dínā. Ōjílā 'dī 'bá yī rí'á nyá'dí-álō-drī-lā-ngá-mùdrī-drī-lā-ngá-nā.

¹⁶⁻¹⁸ Zílípā gólá Lābánā drī fēlē trá mvā lá Léyā drī rú 'bū 'bá ró rī, mvā lá yī rí'á nōtí:

Gádā mvā lá yī Zípēyónā, Hágī, Súnī, Ēzēbónē, Ērī, Áródī, gō'dá Árelī yī bē.

Ásērā mvā lá yī Ímínā, Yísivī, Bērīyā gō'dá Sérā iyíká mvā ánjó 'í. Gō'dá Bērīyā rí'á mvā bē rī, rú lá yī Ēbērē kpá Mālékī.

Ōjílā 'dī 'bá yī rí'á mùdrī-drī-lā-ngá-n̄jī-kázíyá.

¹⁹ Ráelē rī mvā yī cé rī, Yōsépā yī Bēnjimónā bē.

²⁰ Ndrō gólíyī drī 'bázó drē Māsīrī 'álá rī, Yōsépā rī ōkó Ásēnátā ÿ mvā trá rī, Mānāsē yī Ēfērēmā bē.

²¹ Bēnjimónā mvā lá yī Bélā, Bēcérē, Ásēbélē, Gérā, Námánā, Éyī, Rósē, Mūpīmā, Ūpīmā gō'dá Áradē yī bē.

²² Ōjílā 'dī 'bá yī rí'á mùdrī-drī-lā-ngá-sū.

²³⁻²⁵ Bílā gólá Lābánā drī fēlē trá mvā lá Ráelē drī rú 'bū 'bá ró rī, mvā lá yī rí'á nōtí:

Dánā mvā lá Hāsúmī bē.

Nāfātālī mvá lá yí Jázílí, Gúní, Jēzéré gō'dá Sílémá yí bē.

Ójílá 'dī 'bá yí rí'á nǎ-drī-lá-rí.

²⁶⁻²⁷ Ójílá Yákóbá rí ájí 'bá Másiří 'álá rí ndrī rí'á nyá'dí-ná-drī-lá-nǎ-kázíyá, 'dī 'bá yí gólá rí mvá yí 'dī ózōwá lá yí bē. Yákóbá rí mvází yí Yákóbá rí ókó yí bē ólāá gólíyí kó ngá lálé 'dī 'á. Yósépá yí mvá lá rí 'dī 'bá yí bē, gō'dá Yákóbá rí gógó rí yí bē, gólíyí rí'á sù, gō'dá ácá ndrī 'dó nyá'dí-ná-drī-lá-ngá-múdrí. 'Dī ójílá ání 'bá Kánáná lésí Másiří 'álá rí 'bá yí 'dī.

²⁸ 'Dī 'ásí rí, Yákóbá drí Yúdá rí jōzó síší ní'á tá átalé Yósépá drí, tálá gólá áání ró bē yí úsúlí vó gólá zílí Gōséné rí 'á. ²⁹ Ítí Yósépá drí ánízó íyí átá Yákóbá rí úsúlí Gōséné 'álá. Gólá ndrē íyí átá bē rí, drílá árázó rú útúlí íyí átá drī, gō'dá ámvólá rízó áwó ngólé. Átá lá drí rízó kpá áwó ngólé. ³⁰ Yákóbá kí, “Rí'á tándí ró, tálá má ndrē ní trá, rí'á lédrē-lédrē ró, ózō má ódrá gbō lé ngbāangbānō rí.”

³¹ Gō'dá nǎngá sī, Yósépá drí gōzó tá átalé íyí ádrúpí yí drí ndrī íyí áró yí bē. Gólá kí, “Ándrō nō rí, má ní'á gólé kúmú ángí Másiří ká 'dī ngálá tá 'dī 'bá yí ngílí ndrī gólá drí. ³² Má á'dó átalá gólá drí kí ní rí, ání ójílá ñdrī lókí 'bá 'í. Gō'dá nō, ní ácá trá ndrī ngá ániká 'dī 'bá yí bē nǎngá. ³³ Ózō kúmú ángí 'dī úzī ání trá rí, gólá á'dó tá íjí'á ání tī. ³⁴ Ózō gólá ñjī ání trá rí, ní kí drílá rí, ‘Ámá ójílá ñdrī lókí 'bá íjī bē rí 'dī. Ákú rí, ámá á'bíyá yí rí íyí kpá lósí 'dī 'élé.’ Ní áta gólá drí ítí, ó'bá ró ání bē rílí 'bádrī gólá Gōséné ká rí 'á.” Tá Yósépá drí tá átázó gólíyí drí ítí, 'dī rí tálá ójílá Másiří ká lée íyí ójílá gólíyí rí 'bá ñdrī vó ndrélé íjī bē rí kó, gō'dá gólíyí lée kpá kó rílí gólíyí bē vó álo 'á.

47 ¹⁻² Ítí rí, Yósépá drí íyí ádrúpí ázá 'bá yí ázízó nǎ nílí tá átalé kúmú ángí 'dī drí. Gólíyí ácá bē kúmú 'dī ngálá rí, Yósépá drí tá átázó gólá drí kí ní rí, “Ámá átá yí ámá ádrúpí yí bē ácá íyí trá nǎngá ngá íyíká yí bē ndrī. Nō má ájí ámá ádrúpí yí ázá 'bá yí trá rí'á nō.” ³ Kúmú ángí 'dī drí Yósépá rí ádrúpí yí íjízó kí ní rí, “Lósí ániká rí'á 'élé rí á'dó 'dī yá?” Gólíyí kí, “Ámá ójílá rí 'bá ñdrī vó ndrélé rí 'bá yí 'dī. Ámá á'bíyá yí kó ñdrī vó ndrē 'bá 'í. ⁴ Má ání rílí nǎngá nō cé kó'dó tákó ítí, tálá lófó trá ámá fú'á 'bádrī Kánáná ká rí 'álá, gō'dá ómá kpá yú'dáwá ñdrī ámáká drí nyále. Ícá fí trá ní drí ámá 'bázó rílí 'bádrī Gōséné ká ná 'á yá?” ⁵ Kúmú drí tá átázó Yósépá drí kí ní rí, “Rí'á tándí ró ítí. Ání átá yí ání ádrúpí yí bē, gólíyí drízó íyí ní'á rílí nǎngá. ⁶ Ní 'bá gólíyí órī vó gólíyí drí lélé ícá 'bá gólíyí bē rí 'á, gólíyí órī Gōséné 'á, tálá ñnyákú Gōséné ká 'dī rí'á tándí ró kòrō ñnyákú ázī drī sī. Ózō ní úní ójílá ázá 'bá yí trá gólíyí láfálé sī tándí ró ícá 'bá íjī ñdrī bē vó lá ndrélé rí, gólíyí áání kpá íjī ámáká rí vó lá ndrélé.”

⁷ Vó lá 'ásí, Yósépá drí kpá íyí átá Yákóbá rí ádrízó á'dalé kúmú ángí 'dī drí. Yákóbá drí órē fēzó kúmú 'dī drí. ⁸ Kúmú 'dī drí Yákóbá rí íjízó kí ní rí, “Ndrō ániká trá tásí yá?” ⁹ Yákóbá kí, “Ndrō ámáká trá rí'á cé 130. Má rí kó ózō ámá á'bíyá yí drí ríré ámá átá yí bē rí kátí, tálá rírí ámáká rí má úsú rí'á ámbá-ámbá ró, tá ónyíkó rí'á dūú.” ¹⁰ Yákóbá drí gōzó kpá órē félé ó'dí kúmú 'dī drí. Drílá gōzó ngálé gólé 'bá 'álá Gōséné 'álá.

¹¹ Nǎngá sī rí, Yósépá drí gōzó vó á'dalé íyí átá yí drí rízó 'á lá sī íyí ádrúpí yí bē. Gólá kí, gólíyí órī nǎngá 'dī vó gólíyíká Gōséné 'á. *Gōséné 'dī rí'á cú ñnyákú tándí bē lāvúlí kòrō ñnyákú tándí ázá Másiří ká rí 'bá yí drī sī. ¹² Yósépá drí ngá nyānyā trōzó lánjílí ójílá íyíká 'dī 'bá yí drí ndrī gólíyí vósí cé tífí.

Tá kúmú ángí Másiří ká drí á'dózó ámvú lípí ró Másiří 'álá rí

¹³ Gō'dá 'dī vósí rí, ngá nyānyā trá yú'dáwá Másiří 'á. Lófó drí ójílá 'ézó tákányí, gō'dá ójílá Másiří ká ójílá Kánáná ká bē rí íyí trá 'dó mbáraká ákó. Ójílá ndrī ní íyí trá ngá-íyínyá gí'á Yósépá drígá sī. ¹⁴ Gólá rí trá láfá ámbá ámbá é'belé félé kúmú drígá 'bá 'álá. Ítí rí, lófó ácá gō'dá trá rōó ónjí ró. ¹⁵ Láfá ndē rú trá ójílá drígá sī ndrī. Ójílá 'dī 'bá yí drí ánízó rú ló'bálé Yósépá drí kí ní rí, “Láfá ámá drígá rí ndē rú trá 'būú, ní áfē ádrúgú ámá drí, ní áyē ámá drálé kó.” ¹⁶ Yósépá drí tá-drī lógōzó, ózō láfá íyíká óndē rú trá rí, yí ááfē ñdrī íyíká íjī bē tálá ñkúrā ró bē ngá-íyínyá sī. ¹⁷ Ítí rí, drílíyí gōzó íjī íyíká ñdrī yí kábilíkí yí bē trōzó ájílí Yósépá ngálá 'kúrálé ngá-íyínyá sī íyí drí.

¹⁸ Ndrō ngá 'kúrāzó 'dī vósí rí, drílíyí ángázó ánílí Yósépá ngálá tá átalé gólá drí kí ní rí, “Ní ndrē drē ngbāangbānō rí, láfá ámá drígá sī rí ndē rú trá, gō'dá íjī, ñdrī gō'dá kábilíkí ámáká bē ndē rú kpá trá, má áyē trá 'dó ní drígá. Ámá trá cú ítí ngá ázá ákó ngá nyānyā gízó 'dī sī lá, ámá drí lákízó rí cé ámvú ámáká ámá rú'bá ká rí 'dī. ¹⁹ Ní áyē ámá kó drálé lófó drí sī. Ózō má ónyā ngá kó rí, ámá rí gógó á'dó ódrá'á, ámvú ámáká nō rí á'dó kpá rú ízá'á. Ítí rí, má ló'bá rú'bá ní drí, ní áfē ngá nyānyā ámá drí nyále. Ózō kárábá óndē rú trá rí, má á'dó ámvú ámáká nō fē'á kúmú ángí 'dī drí zāá. Má á'dó rí'á cé lósí 'élé 'á lá gólá drí. Gō'dá má lē ní áfē ró kpá órī ámá drí 'dīlí ámvú 'á ndrō ázá sī, tálá ámá rí'á órī ákó. Má nyá trá ndrī lófó drí. Ní áfē ngá 'dī 'bá yí ámá drí, tálá má lée kó drálé lófó drí. Gō'dá má lée kpá kó ámvú ámáká drí rú ízázó.” ²⁰⁻²¹ 'Dī rí tá gólá kúmú 'dī drí á'dózó ámvú Másiří ká lípí lá ró rí tá lá 'dī. Gō'dá ójílá ndrī drí á'dózó ngá 'é 'bá ró ámvú gólíyí drí gílí trá kúmú ángí drí rí 'á. ²² Gō'dá cé ójílá gólíyí 'bá 'bá drī-'bá lā'bí 'é ká rí 'bá yí ró rí gí íyí ámvú íyíká rí 'bá yí kó, tálá gólíyí rí trá ngá nyānyā úsúlí kúmú ángí ngá lésí. ²³ Gō'dá Yósépá drí tá átázó ójílá 'dī 'bá yí drí ndrī kí ní rí, “Ngbāangbānō rí, kúmú ángí 'dī ámvú ndrī 'dī 'bá yí lípí lá 'í. Ítí rí, órī bē rí'á nō ání drí 'dīlí gólá drí ámvú 'á. ²⁴⁻²⁶ Ngá-íyínyá 'dī ótírí 'lǎnjí rí, ní trō ní cá láfálé lá vó 'ásí nǎ, ní gō ró nǎ 'dī láfálé sī álo rí trólé ájílí kúmú ángí drí 'bá 'álá, ní gō ró sù rí 'bá yí áyéle ání drí nyásá ró, ní gō ró ámbúkú lá áyéle, tálá órī ró bē ndrō ázá sī.” *Ójílá Másiří ká drí tá kōzó kí, “Áwó, ní pá ámá lóvó-lóvó trá ódrá 'ásí. Ámá á'dó ngá 'é'á kúmú ángí drí áyíkó sī.”

^{47:11} Gōséné 'dī rú lá ázá kpá Rámásē.

^{47:24-26} Tá gólá Yósépá drí 'bálé ójílá Másiří ká drí 'dī rí zāá bē ítú gólá Músá drí búkú nō ígízó nō sī.

Tā Yākóbā drí rálé íyî òdrā tāsī

²⁷ 'Bā-tī Yākóbā ká rí íyíká Gōsēnē 'álá. Gólíyî àní íyî ngá-tī àmbá úsúlî vò 'dî 'á, gò'dá gólíyî lùtî mvá dūú 'dî 'dó nīngá. ²⁸ Yākóbā rí ndrò trá rí'á mùdrî-drî-lâ-ngâ-njî-drî-lâ-rî Mâsîrî 'á. ²⁹ Yākóbā rí ndrò òtírî cāá 147 rí, 'dîí gólá gò'dá trá ànyî 'è'á drálé. Drílâ gōzó íyî mvá Yōsépā rí àzîlî tá àtázó drílâ kí nī rí, “Ámā mvá, òzò ní òlè mā trá rí, ní ìtrî drē lātrírî tá má drí 'è'á àtālā ní drí nò 'á kí, yí à'dò 'è'á lá. Òzò má òdrā trá rí, ní 'bā àmā ló'dé Mâsîrî 'á nōngá kò. ³⁰ Ní trò mā, àmàngá 'bālé àmā átá lāgátî àmā à'bíyá yí bē.” Yōsépā drí tá kōzó kí nī rí, “Áwò, má à'dò 'è'á lá.” ³¹ Ítí rí, Yākóbā drí gōzó rātāá 'èlè Óvārî drí tá tándí Óvārî drí 'èlè yí drí àmbá 'dî 'bá yí tāsī.

Tā Yākóbā drí òrē fēzó Yōsépā rí mvá yí drí rí

48 ¹ Kàyî àzā sī, ódrí tá àtízó àcálé Yōsépā drí kí nī rí, gólá rí átá trá ngá lāzé ró tákányî. Ítí rí, Yōsépā yí drí ngāzó nílí íyî mvá bē Mánásē yí Ēfērēmā bē Yākóbā drí 'bā 'álá. ² Gò'dá òjílā àzā 'bá yí drí tá àtázó Yākóbā drí kí nī rí, Yōsépā àcá trá. ³ Yākóbā drí ngāzó àvū rílí úrú gbārākā drîí, gò'dá tá àtálé kí, “Àkpākā'dā sîsî rí, Óvārî gólá tîbē mbārākā àkî nò, drílâ íyî à'dázó má drí Bètélè 'álá 'bādrî Kánánā ká nā 'álá, òrē fēzó má drí. ⁴ Gólá kí, ‘Má à'dò àní 'bā'á mvá fîlî dūú, àní mvá yí à'dò 'bā'á ózowá bē dūú. Má à'dò 'bādrî Kánánā ká nò fē'á gólíyî drîgá, gólíyî à'dò ró bē lîpî lá ró zāá àdūkū àkó.” ⁵ Yākóbā drí tá àtázó Yōsépā drí kí nī rí, “Yōsépā, àní mvá yí rí 'dî úfî gólíyî Mâsîrî 'á nōngá drē àkpākā'dā má àcá drē kò, má à'dò gólíyî 'bā'á òzò àmā mvá ífîfî kátî, òzò Rúbēnē yí drí 'bārē Símónā bē rí kátî. ⁶ Òzò gò'dá ní úfî mvá àzā trá nò 'bá yí vósî rí, 'dîí à'dò gò'dá àmā mvá yí kò, à'dò íyî 'bā'á cé àní mvá 'î. ⁷ Má àtā tá 'dî ítí, tálā àní àndrē Ráélè òtírî drāá rí, gólá tî mvá cé rî. Ó, àmā òkò nò drā àmā àyélè ìzā 'á nò íyíká kò à'dò drí yā?” ^z

⁸ Gò'dá Yākóbā ndrē bē Yōsépā rí mvá 'dî 'bá yí àdré'á rí, drílâ Yōsépā rí ìjízó kí nī rí, “'Díyímvá nò 'bá yí íyíká à'dî yí 'dî yā?” ⁹ Yōsépā kí, “'Dîí 'bá yí àmā mvá Óvārî drí àfèlè má drí Mâsîrî 'á nōngá rí 'bá yí 'dî.” Yākóbā kí, “Ní àzî gólíyî ànyî rílí má àgálé nōngá, má wú ró tū bē gólíyî drîí.” ¹⁰ Yākóbā gò'dá trá àrākā ró kpārādî ítí, lîfî àkó. Yōsépā drí gōzó íyî mvá rí 'dî 'bá yí àzîlî ànílî rílí ànyî íyî átá Yākóbā àgálé. Yākóbā drí 'dîyímvá 'dî 'bá yí àmvózó rí'á bî-'balé lá yí vólé. ¹¹ Yākóbā kí Yōsépā drí rí, “Má kí àmákā, má òndrē mî gò'dá 'bādrî nò 'á lédrē-lédrē ró kò. Tákò ní drí zāá bē, gò'dá Óvārî 'bā mā kpá trá àní mvá yí ndrélé.”

¹² Gò'dá Yōsépā drí íyî mvá yí ìrízó átá lá rú sî 'bālè átá lá àndrá, ¹³ òrē tēlè íyî átá drîgá sî. Drílâ Mánásē rí 'bāzó Yākóbā rí drî-àgó lésî, gōzó Ēfērēmā rí 'bālè Yākóbā rí drî-lîjî lésî. ¹⁴ Gò'dá Yākóbā drí 'èrē òrē fèlè gólíyî drí rí 'á rí, drílâ íyíngá íyî drí ìvózó ìvò 'bālè 'dîyímvá 'dî 'bá yí drîí, gōzó drî-àgó 'bālè mvá àdú ró Ēfērēmā drîí, drî-lîjî 'bāzó íyíká 'dî mvá sîsî Mánásē drîí. ¹⁵⁻¹⁶ Yākóbā drí gōzó òrē fèlè 'dîyímvá 'dî 'bá yí drí nótî kí nī rí, “Óvārî gólá àmā à'bíyá Àbārāyámā kpá àmā átá Ísákā yí drí rîzó rātāá 'èlè drílâ rí, ní fē tá tándí 'dîyímvá nò 'bá yí drí kpārātî, Óvārî gólá lókí 'bá ró rí, ní fē òrē 'dîyímvá nò 'bá yí drí. Gólíyî ùlùfî ró mvá dūú à'dò ró íyî bē 'bāsúru àngî ró 'bādrî 'á nōngá.”

¹⁷ Yōsépā ndrē bē íyî átá drí drî-àgó 'bārē 'dî Ēfērēmā drîí rí, gólá drí à'dózó tá ìsū ró. Gò'dá drílâ gōzó íyî átá rí drî-àgó jālè 'bālè mvá sîsî Mánásē drîí. ¹⁸ Drílâ tá àtázó íyî átá drí kí nī rí, “Ní 'bā àní drí trá ànyá ró mvá sîsî rí à'dò 'dî 'dî kò. 'Dîí rí à'dò tá ìsū-ìsū fē'á mvá sîsî rí drí, lè ní drí drî-àgó 'bālè 'dî mvá sîsî rí drîí gò'dá drî-lîjî mvá àdú ró rí drîí.” ¹⁹ Átá lá drí íyíngá gāzó dó, drílâ tá àtázó kí nī rí, “Yōsépā, má nî trá kí nī rí, Mánásē 'dî mvá sîsî 'î, à'dò 'bā'á kpá mvá yí à'bíyá ró òrî nò 'á. À'dò kpálé ítí rí, mvá gólá àdú rí àmbā lá à'dò lāvū'á nî kòrò, à'dò 'bā'á ózowá bē dūú lāvūlî.” ²⁰ Gò'dá Yākóbā drí kpá òrē fēzó àndalé kpá ítí kí nī rí, “Ìzátú rí, àmā òrî à'dò rí'á àní rú zîlî, òzò òfē òrē kpálé ítí rí. Óvārî ò'bā ngá 'dî 'bá yí àní drí tándí ró òzò Ēfērēmā yí kátî Mánásē bē.” 'Dîí rí tá gólá Yākóbā drí Ēfērēmā rí 'bāzó Mánásē àgálé rí 'dî.

²¹ Gò'dá 'dîí rí vósî rí, Yākóbā drí tá àtázó Yōsépā drí kí nī rí, “Ngbāāngbānò rí, mā trá mbārākā àkó, tálâ òdrā sò mā trá yí drí jōrāá 'á, tá àzā yú. Óvārî à'dò rí'á trá ní bē má vólé sî àní lópélé gólé vólé 'bādrî àmákā rí 'á Kánánā 'álá. ²² Má fē vò àzā gólá únî ró rí ní drí, à'dò 'bā'á nî 'dî, à'dó kò àní àdrúpî yí 'dî. 'Dîí vò gólá má drí trólé trá òjílā gólíyî zîlî Àmórā rí 'bá yí drîgá sî rú fūfū sî àjù 'ásî.”

Tā Yākóbā drí òrē fēzó lātrî bē mvá lá yí drí rí

49 ¹⁻² 'Dîí 'ásî rí, Yākóbā drí íyî mvá yí àzízó ndrî 'è'bélé tū yí lāgátî. Drílâ tá àtázó drílíyî kí nī rí, “Ní èsè rú ànyî má lāgátî, má àtā ró bē tá àní drí 'è'á 'èlā àní drí rí. Àmā mvá yí, nî àrî drē.

³ “Rúbēnē, mvá sîsî àmákā nò má drí fîlî 'dîyímvá lîfî sî nò. Nî mvá drî-káká 'dî ìtîrîgú ró 'dîyímvá àmákā nò 'dî 'bá yí drîí ndrî. ⁴ Gò'dá àní lèndrèkò trá rōò òzò ìmvú fîfî kátî. Òjílā àzā ícá àní íkílî tá 'ásî kò. 'Dîí rí 'ásî rí, ní à'dò gò'dá kò ìtîrîgú tándí 'î, tálâ ní 'è àmā òkò àzā rí úlî lá àyízó 'dî bē lá àkpākā'dā gbārākā àmákā drîí. Ní drí ànyî fēzó má drí rí, ícá kò.

⁵ “Símónā yí Lāvî bē, àní àníkā 'dó àlò ícá-ícá ró, 'dîí rú fūfū lāwā-lāwā bē rí íyíká àníkā 'dî. ⁶ Má àgò àní trá, òzò òmbā òcî àní trá rí, àní drí òjílā fūzó. Àní drí rîzó kòrònyā 'bā ká 'dî 'bá yí pá ídrî lá ùlîlî rí'á àyélā ítí. ⁷ Óvārî à'dò lānò fē'á àní drí àwālākā drí. Gò'dá 'dîí rí 'ásî rí, nî à'dò àníkā lā'bú'á 'bādrî 'ásî ndrî àlò-àlò 'dîyímvá àníkā rí 'bá yí bē tá ònjî drí. Ní à'dò gò'dá té òrî bē àlò tándí ró kò, à'dò rú ònjá'á ngíngî òrî àzî bē, kpá òrî àníkā à'dò àvî'á tá ònjî àníkā drí.

⁸ “Gò'dá àníkā rí Yúdā, àní àdrúpî yí 'bá íyî lîfî ní vó àní lùylî 'dî. Àní àjù-'bā-àzîyā yí drílâ íyî à'dò à'dé'á kòlògbò àníkā zélé. Àní àdrúpî yí à'dò íyî àgā'á 'á'î sî ànílî ní àgálé. Ní à'dò 'bā'á òzò kúmú kátî. ⁹ Ní à'dò 'bā'á mbārākā àkî bē

^z48:7 Gōgō Yākóbā yí ká Pādāmā 'ásî rí vósî, òkò lá Ráélè drí drāzó 'bādrî gólá Kánánā ká 'á ngbā ànyî vò àzā zîlî Ēpērātā rí rú. Ēpērātā 'dî rú lá àzā òrî kpá zîlā Bètélémē.

ōzō kāmī pālāngá ā'wá fū 'bá sélé, nīzō gōlê ɪ'dí bē lá 'bā 'álá, gōzō àyílí vūdrí rí'á nyālá rí kátí. Ōjílá āzà yú'dáwá mbàràkà bē pípìsílí òmbélé fízó tā ndálé ní rú. Ōjílá ndrì á'dò ání rō'á. ¹⁰ Ẹzátú rí, ání ózōwá yí á'dò 'bā'á kúmú ró. Ōjílá ndrì á'dò gólíyí rú ñnjí'á ñnjí-ñnjí. ¹¹ Ōvārí á'dò òrē fē'á ní drí kpá ání ózōwá yí bē. Ní á'dò á'dó'á ngá-ṭí tándí bē dūú, ngá-iyínyá á'dò 'bā'á ní drí kpánó-kpánó, ní ícá nyālá gō'dá ndrì kò. Gō'dá ní á'dò á'dó'á òdrá bē rōò, ícálé cú ítá jízó ɪ'dí sī lá, tálá ícá mvūlá ndélé kò. ¹² Ní á'dò á'dó'á ɪṭí bā lūmvú bē dūú rí'á mvūlá òdrá yí bē.

¹³ “Gō'dá áníkà rí Zābūlānā, ní á'dò rí'á Ẹmvú àndrè ṭí. Kòlóngbò àmbá àmbá á'dò rí'á ácálé dūú 'bādrí áníkà 'á. Èsè-drí áníkà á'dò cā'á búúú Sídónā 'álá.

¹⁴⁻¹⁵ “Gō'dá áníkà rí Ísákārā, ní á'dò 'bā'á vò bē 'bādrí rí lāfálé 'á, òzō dōngí gólá ngá lānjí nǹjílí íyí gārā 'ásí rí kátí, ní òrì gbò lé vò tándí 'á rí, ní á'dò ání ífífí 'bā'á rāgǹí ró ázì-ázi drí.

¹⁶ “Gō'dá áníkà rí Dánā, ní á'dò 'bā'á ngbāngā kī 'bá ró òjílá drí. ¹⁷ Ōzō ní á'dò kpálé fínýáwá rí, ní á'dò á'dó'á mbàràkà bē rōò, òzō ñnjí òsání pá gā 'bá gō'dá òjílá drí lá 'á rí drí á'dézó vūdrí rí kátí.”

¹⁸ Gō'dá Yākóbā àtā tā 'dì 'bá yí bē ndrì rí, drílá gōzō áwó ngólé Ōvārí drí kī nī rí, “Ōvārí, ní àyè mā rí gógó rí 'bá tā àtálé nò.

¹⁹ “Gō'dá áníkà rí Gádā, ngá òpá 'bá yí á'dò ɪyí 'dē'á ní dríí ání còlè 'èzò ngá áníkà òpálé rí, gō'dá ní á'dò gólíyí drò'á cú vólé.

²⁰ “Gō'dá áníkà rí Àsērā, ní á'dò ngá tándí nyā'á ɪ'dí. Ngá gólá áso 'bá rōò tákányí kúmú drí lélé ró rí'á nyālá rí á'dò 'bā'á 'dó ní drí àmvú 'ásí.

²¹ “Gō'dá áníkà rí Náfátálí, nī ngú rā 'bá 'í òzō nyājò kátí vò gólá únì ká rí 'ásí, ání mvá yí á'dò 'bā'á 'dó sūsú ró ɪtí.

²²⁻²⁴ “Gō'dá áníkà rí Yòsépā, ní á'dò mvá lútí'á lízólé dūú òzō fē gárá bē dūú rí kátí. Gō'dá ání rú'bá á'dò 'bā'á kòrè-kòrè, àjù-'bá-ázi ícá ání fūlì kò, òzō kòrōnyā gólá àkpò 'bá òjílá lāfálé sī drílíyí lú'búzó lá 'dó vūdrí í'yá drí 'dézó rú lá kò rí kátí, tálá Ōvārí á'dò ání vò ndrè'á òzō lókì 'bá drí ñndrì íyíká vò lá ndrèrè kátí. ²⁵ Ōvārí gólá tíbè mbàràkà àkí nò á'dò òrē fē'á ní drí, á'dò òzè 'bā'á 'dílí tándí ró, á'dò ɪtú 'bā'á kpá Ẹmvú 'bázó ní drí. Ání òkò yí á'dò mvá ò'bí lútí'á bā lūmvú bē dūú dūú 'dīyímvá 'dī 'bá yí drí rí'á ndròlá. ²⁶ Ōvārí á'dò ngá-iyínyá áníkà 'bā'á àfólé rōò. Mā lè òrē gólíyí Ōvārí drí félé ání à'bíyá yí drí rí 'bá yí òrì ní dríí. Ōvārí 'bā nī trá kúmú àngí mvá ró, ngǹí íyí àdrúpí yí lāfálé sī.

²⁷ “Gō'dá áníkà rí, Bēnjimónā, nī òzò kíákèlówá kátí rí 'bá lāmúlí ɪtú kárá ngácí gǹí rí'á kòrōnyā lòndá bē fūlì nī'á nyā bē lá rí kátí.”

²⁸ 'Dī 'bá yí tā gólá Yākóbā drí rí'á àtálá òrē fèzò lātrí bē íyí mvá yí drí àlò-àlò cé ɪṭí rí ɪ'dí. Mvā 'dī 'bá yí àlò rí á'dò 'bā'á à'bíyá ró òrì íyíká 'á.

²⁹⁻³² 'Dī 'ásí rí, Yākóbā drí tā àtázó íyí mvá yí drí kī nī rí, “Ōzò má òdrá trá rí, nī trò àmá àvò nī'á sòlá 'bú 'á ànyí àmá átá rí ló'dé lāgátí àmá à'bíyá bē 'bādrí Kánánā ká rí 'álá. Vò lá 'dì rí'á ugí ró Māképéla 'álá ànyí Mámáre lāgátí. Àbārāyāmā gí nī Èfērónā drígá sī gólá á'dó 'bá 'básúru gólá zílí Hítí rí ɪ'dí, rízó òjílá àmáká 'bálé 'á lá. Vò gólá 'dì rí ló'dé Àbārāyāmā ká íyí òkò Sárá bē gō'dá Ísáká yí òkò lá Rēbéká bē 'dó rí'á vò 'dì 'á, gō'dá àmá ló'dé àmá òkò Léýá bē á'dò 'bā'á kpá nīngá ugí 'dì 'á. Mā lè nī 'bā mā àmá òkò lāgátí.” ³³ ɪ'dí 'dī, Yākóbā drí gōzò àyílí vūdrí gbàràkà dríí zāa drálé, tā góláká rí drí ndézó 'bādrí 'ásí.

50 ¹ Yòsépā ndrè bē tā 'dì rí, íyí átá àyè lòvò-lòvò trá àvò ró rí, drílá rú útúzó íyí átá rí àvò dríí rí'á áwó ngólé. Drílá nīzò rú'bá lá ànjú bē ìzā kòkò sī. ² Gō'dá gólá ngò áwó bē ɪtí rí, gólá drí àlókò 'bá àzà 'bá yí àzízó ànìlì àvò èdélé. Àlókò 'bá 'dì 'bá yí drí àlókò vīzó rú lá àvò lá òzò nḡá kò, lā'bí òjílá Māsīrī ká rí vò ró. ³ Kàyí gólá àlókò 'bá 'dì 'bá yí rí átá rí àvò èdézó rí ndrì rí'á nyá'dí-rí. Ōjílá Māsīrī ká rí 'bá yí ngò ɪyí áwó rí'á kàyí nyá'dí-ná-drí-lá-ngá-múdrí, tálá Yòsépā rí átá rí'á òjílá àmbá 'í.

⁴ Gō'dá áwó 'dì ndè rú bē rí, Yòsépā drí vōrā jōzò kúmú àngí Māsīrī ká drí kī, òzò gólá á'dò ícá'á cú íyí pālè rí, ⁵ tálá íyí átá drí drārè 'á rí, gólá àtá úlí àdūkú yí drí. Yí ɪtrí lātrítrí yí àrì ró bē zālò yí òtírí drāá rí, yí á'dò íyí átá rí àvò nǹjí'á nī'á 'bālá Kánánā 'álá. Yí lè gō'dá nílí íyí átá rí àvò bē. ⁶ ɪtí, kúmú àngí Māsīrī ká 'dì drí tá-drí lèzó gólá drí kī nī rí, “Áwò, á'dó kò ònjí ró. Ní nī ání átá rí àvò 'bálé, ní gò ró àgólé, tálá ní lè tá-drí trá gólá lāgátí sísí gólá drè àkpá ɪṭí bē.”

⁷⁻⁸ Gō'dá 'dī 'ásí rí, Yòsépā yí áró lá yí bē ndrì drí ngázó nílí Kánánā 'álá ɪyí átá rí àvò bē, 'dī àyè cé 'dīyímvá ònyíkò ɪ'dí àkpá Gòsénè 'á. Ōjílá àmbá àmbá kúmú Māsīrī ká rí 'bá yí drí kpá ngázó nílí Yòsépā rí àjílí. ⁹ Ōjílá àzà 'bá yí rí ɪyí nílí íyíká àròbíyá dríí, àzà íyíká òsání bē. Gólíyí rí'á òjílá dūú.

¹⁰ Kàyí àmbá 'dī vósí rí, drílíyí àcázó búúú áyágá zílí Jòròdéní rí 'á. Drílíyí mbázó lá. Gō'dá mbā ɪyí bē 'á'á lésí 'bādrí Kánánā ká 'álá rí, drílíyí cázó rízó vò rízó àdrúgú cālè rí 'á rí, drílíyí à'dú kòzò nīngá rí'á áwó ngólé kàyí nǹjí-drí-lá-rí.

¹¹ Gō'dá 'básúru gólíyí vò 'dì 'á 'dì rí ndrè ɪyí bē gólíyí áwó ngó'á rōò, gólíyí kī, “Vò 'dì mā zī rú lá Ábèlè-Mízírámā.” ^a

¹²⁻¹⁴ Yòsépā yí drí gōzò nílí àvò 'bálé ugí 'á Māképéla 'álá, gōzò gólé vólé Māsīrī 'álá. 'Dī rí tā rōrò Yākóbā rí mvá íyíká átá lá yí drí rí ɪ'dí. ¹⁵ 'Dī 'ásí rí, Yòsépā rí àdrúpí yí drí rízó ùrì 'élé. Gólíyí kī ɪyí lāfálé 'ásí rí, “Tá tíbè àmá drí 'èzò Yòsépā rí fūlì vólé rí, gō'dá àmá drí gólá rí gízó vólé lānjárá 'dì drí rí á'dò àgá'á Yòsépā 'á. Drílá tā àzà àjízó àmá bē rízó àmá íkpòkpólólé.” ¹⁶ Drílíyí gōzò tā àtílí Yòsépā drí kī nī rí, “Drè àkpáká'dá Yākóbā drè rí'á ɪṭí bē rí, gólá àtá tá trá àmá drí, ¹⁷ Yòsépā àyè àdrúpí lá yí tá ònjí tíbè gólíyí drí 'élé gólá drí rí 'ásí. Ngbāngbānò rí, mā rí tá ɪjílí ní ɪṭí, ní àyè ró àmá bē tá ònjí àmá drí 'élé trá ní drí rí 'ásí, mā rò Ōvārí kpá òzò ní drí rōrè lá rí kátí.” Gō'dá Yòsépā àrì bē úlí 'dì rí, drílá fūzó áwó bē, tálá tā ɪsū-ɪsū àdrúpí lá yí ká kī, Yòsépā ò'bā tá àkú ɪyí drí 'élé gólá drí rí trá zāa yí 'á, á'dò kpá ɪyí íkpòkpólólá tá àkò. Tákò tá 'dì Yòsépā 'á yú, ndè rú trá.

^a50:11 Tā ífí lá ɪṭí gólíyíká rí sī kī nī rí, ‘Áwò ngòngò òjílá Māsīrī ká rí 'bá yí ká.’

¹⁸ Gō'dá Yōsépā rí âdrúpī yī drí ânīzó gólá rí úsúlī yī drí 'bā 'álá. Âdrúpī lá yī drí âgāzó 'ā'ī sī gólá ágálé kī nī rí, “Ó Yōsépā, ngbāāngbānō rí, âmā rāgīī áníkā 'í'dí!” ¹⁹ Yōsépā kī, “Nī 'è ūrī kô. Má lôgōó tā ōnjí ânī drí kô. Má â'dó kô Ôvârí 'í'dí. ²⁰ Âmā âdrúpī yī, âkī'á nī, nī lē âmā līsílí, gō'dá tā 'dí tā 'è'è Ôvârí ká 'í'dí. Mī nīī kô kī'á nī rí, 'dīī rí yī lē nī 'ēlá rí kô, Ôvârí 'bā tā 'dí rí 'í'tí, 'ā'dô ró bê má drí rīzó ōjílā âmákā rí 'bá yī pālé. ²¹ Má lēé ânī drí ūrīlī kô. Má â'dô ânī vó ndrē'á tândí ró. 'Dīī rí lāfī gólá drí íyī âdrúpī yī 'à 'bāzó â'dīlī ūrī ākó rí 'í'dí.”

Ôdrā Yōsépā ká rí

²² Gō'dá 'í'tí rí, Yōsépā rí trá gō'dá Māšīrī 'álá 'bā-fī íyíkā rí bê búúú gólá ōtírī 'bāā gō'dá ndrô bê 110. ²³ Yōsépā drē zāā lédrē-lédrē ró mvá lá Ēfērēmā rí mvá rí mvá yī bê, gō'dá kpá Mānāsē rí mvá rú bê Mákī rí drí kpá mvá íyíkā fīzó.

²⁴⁻²⁵ Gō'dá nīngá sī rí, Yōsépā drí âdrúpī lá yī âzízó. Gólá kī, “Mā gō'dá trá ānyī 'è'á drālé, gō'dá Ôvârí â'dô ânī vó ndrē'á nī. Gólá â'dô ânī drī'á nī lôgōlé 'bādrī āmákā 'á Kānānā 'álá. Nī 'ítrī lātrírí má drí. Nī â'dô âmā fā trō'á, gōzó 'í'dí bê lá 'bādrī āmákā 'álá.” ²⁶ Yōsépā drí gōzó drālé. 'Dīī gólá rí ndrô trá 110. Ālókō 'bá drí Yōsépā rí āvō êdézó ālókō sī dō yī bê, ípálé sāndúkū 'á. 'Í'dí 'dī.